

# **Veiligheidsindex 2006**

Meting van de veiligheid in Rotterdam

Rapportage bevolkingsenquête januari 2006  
feitelijke criminaliteitsgegevens en contextgegevens 2005

mei 2006

**Colofon**

1<sup>e</sup> druk mei 2006

Uitgave van de Gemeente Rotterdam

© Programmabureau Veilig

telefoon 010 - 417 36 03

fax 010 - 417 31 63

email [pbv@bsd.rotterdam.nl](mailto:pbv@bsd.rotterdam.nl)

Downloaden via: [www.rotterdamveilig.nl](http://www.rotterdamveilig.nl)

## Woord vooraf

Rotterdam veiliger maken. Dat heeft het gemeentebestuur in 2002 de Rotterdammers beloofd. In het collegeprogramma 2002 – 2006 is die belofte concreet gemaakt in 18 veiligheidsdoelstellingen. De afgelopen vier jaar is de stad zichtbaar en meetbaar veiliger geworden. Dat blijkt ook uit de Veiligheidsindex die we ieder jaar presenteren. Daarvoor geven jaarlijks ongeveer 13.000 Rotterdammers hun mening over de veiligheid in hun wijk. Scoorde de stad in 2001 nog een 5,6, dat is gestegen tot een 6,9 in 2005. Ook het aantal onveilige wijken daalde in deze periode van tien naar één nu. De tevredenheid met de buurt is opnieuw toegenomen. Van de Rotterdammers zegt 78% tevreden te zijn met de buurt (2004: 75%).

Die verbeteringen betekenen allerm minst dat we op onze lauweren kunnen gaan rusten. Ondanks grote inzet van bewoners, politie en gemeente is het Oude Westen een onveilige wijk gebleven. De wijk steeg weliswaar van 2,7 naar 3,5, maar moest minimaal een 3,9 scoren om van het predikaat 'onveilig' af te komen. Voor een nog grotere stijging hadden we eigenlijk zes maanden extra de tijd moeten hebben. Ook zijn er helaas twee wijken gedaald ten opzichte van 2001; Nieuw Crooswijk en Oud-Charlois. Daarmee zijn de wijkveiligheidsdoelstellingen uit het collegeprogramma grotendeels gehaald. De andere 16 veiligheidsdoelstellingen zijn volledig gehaald.

Ondanks de verbeteringen moet de veiligheidsaanpak de komende jaren onverminderd voortgezet worden. Dat is een duidelijke opdracht voor de (nabije) toekomst. Die geldt voor iedereen die zich de afgelopen jaren heeft ingespannen voor een veiligere stad. We kunnen en mogen niet accepteren dat er twee wijken zijn die iets afglijden en één nog onveilig is. In vier jaar zijn er goede resultaten geboekt. Maar vier jaar zijn te weinig om op alle fronten een structurele verbetering van de veiligheid te krijgen. Daarvoor was de veiligheidssituatie in 2002 te ver afgeleden.

Aan de hand van de Veiligheidsindex kan iedereen zien hoe de veiligheid zich ontwikkelt, waar de knelpunten zitten en wat het effect van de veiligheidsaanpak is. Het oordeel van bewoners bepaalt voor 2/3 het wijkveiligheidscijfer. Gecombineerd met cijfers van onder meer de politie levert dat een veiligheidsscore op voor alle 62 Rotterdamse wijken.

De resultaten van de afgelopen jaren zijn behaald met een brede en systematische aanpak. Het bestrijden van drugs- en jeugdoverlast, geweld en criminaliteit zijn daarin belangrijke actiepunten. Ook de zichtbare aanwezigheid van de politie, controles van (drugs)panden, extra schoonmaakploegen en zorg of een strafrechtelijke aanpak voor overlastgevende verslaafden dragen bij aan een stijging van de veiligheidsgevoelens.

In het 2<sup>e</sup> Vijfjarenactieprogramma staan de veiligheidsambities voor de komende jaren. Ambities die voortbouwen op de bereikte resultaten. Alhoewel er grote vooruitgang is geboekt, kan en mag de aandacht voor veiligheid niet verslappen. Niet voor niets geven Rotterdammers keer op keer aan veiligheid de belangrijkste prioriteit te vinden. Reden te meer om ook de komende jaren door te gaan op de ingeslagen weg.

Ivo Opstelten  
Burgemeester

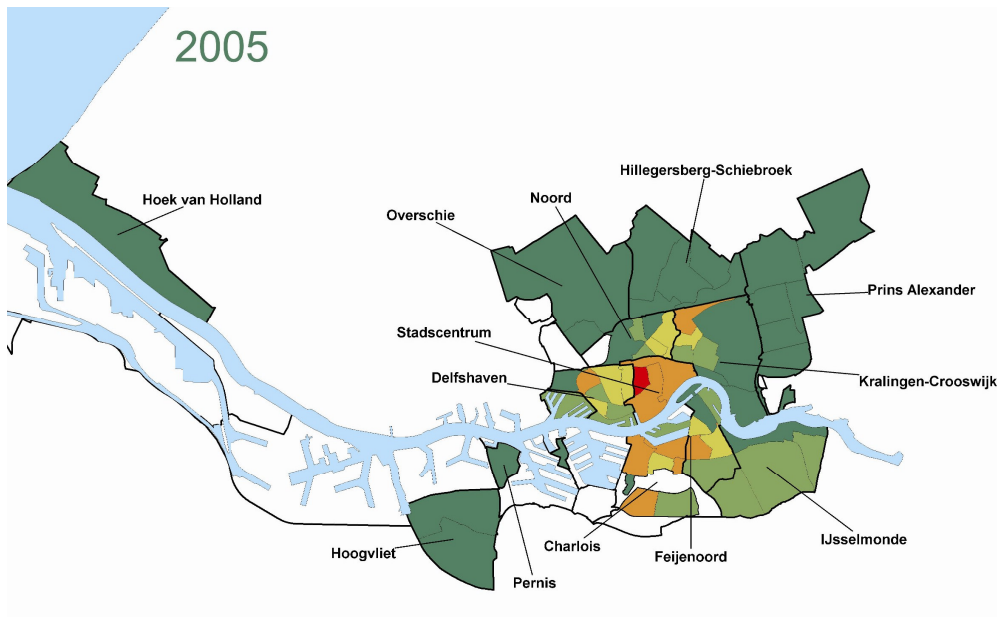


# Inhoud

<b>WOORD VOORAF</b> .....	<b>3</b>
<b>1 INLEIDING</b> .....	<b>9</b>
<b>2 VEILIGHEID IN ROTTERDAM</b> .....	<b>11</b>
2.1 Analyse Rotterdam .....	12
2.2 Elementbeschrijvingen .....	14
<b>3 ROTTERDAMSE VEILIGHEIDSAANPAK</b> .....	<b>17</b>
3.1 Toezicht en handhaving .....	17
3.2 Beheer en onderhoud .....	19
3.3 Sociaal, economisch en fysiek investeren .....	20
3.4 Drugsoverlast .....	21
3.5 Geweld .....	22
3.6 Jeugd .....	22
3.7 Veilig Ondernemen .....	23
3.8 Veiligheid in het openbaar vervoer .....	23
3.9 Antillianen .....	24
3.10 Stadsmariniers .....	24
3.11 Communicatie .....	25
<b>4 OMGEVINGSKENMERKEN</b> .....	<b>27</b>
4.1 Uitkeringsgerechtigden .....	27
4.2 Sociale structuur .....	28
4.3 Economische waarde van de woningen .....	29
4.4 Huurwoningen .....	29
4.5 Samenstelling van de bevolking .....	31
<b>5 STADSCENTRUM</b> .....	<b>33</b>
5.1 Samenvatting .....	33
5.2 Elementbeschrijvingen .....	35
5.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	37
<b>6 CHARLOIS</b> .....	<b>41</b>
6.1 Samenvatting .....	41
6.2 Elementbeschrijvingen .....	43
6.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	45
<b>7 DELFSHAVEN</b> .....	<b>47</b>
7.1 Samenvatting .....	47
7.2 Elementbeschrijvingen .....	49
7.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	52
<b>8 FEIJENOORD</b> .....	<b>55</b>
8.1 Samenvatting .....	55
8.2 Elementbeschrijvingen .....	56
8.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	59

<b>9</b>	<b>NOORD</b> .....	<b>61</b>
	9.1 Samenvatting .....	61
	9.2 Elementbeschrijvingen .....	63
	9.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	65
<b>10</b>	<b>KRALINGEN-CROOSWIJK</b> .....	<b>69</b>
	10.1 Samenvatting .....	69
	10.2 Elementbeschrijvingen .....	71
	10.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	73
<b>11</b>	<b>IJSSELMONDE</b> .....	<b>77</b>
	11.1 Samenvatting .....	77
	11.2 Elementbeschrijvingen .....	78
	11.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	80
<b>12</b>	<b>HOOGVLIET</b> .....	<b>83</b>
	12.1 Samenvatting .....	83
	12.2 Elementbeschrijvingen .....	85
	12.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	87
<b>13</b>	<b>OVERSCHIE</b> .....	<b>89</b>
	13.1 Samenvatting .....	89
	13.2 Elementbeschrijvingen .....	91
	13.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	93
<b>14</b>	<b>PRINS ALEXANDER</b> .....	<b>97</b>
	14.1 Samenvatting .....	97
	14.2 Elementbeschrijvingen .....	99
	14.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	101
<b>15</b>	<b>HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK</b> .....	<b>103</b>
	15.1 Samenvatting .....	103
	15.2 Elementbeschrijvingen .....	104
	15.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	106
<b>16</b>	<b>PERNIS</b> .....	<b>109</b>
	16.1 Samenvatting .....	109
	16.2 Elementbeschrijvingen .....	111
	16.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	113
<b>17</b>	<b>HOEK VAN HOLLAND</b> .....	<b>115</b>
	17.1 Samenvatting .....	115
	17.2 Elementbeschrijvingen .....	116
	17.3 Wijkveiligheidsaanpak .....	118
<b>18</b>	<b>VEILIG ONDERNEMEN</b> .....	<b>121</b>
	18.1 Inleiding en achtergrond.....	121
	18.2 Stedelijke monitor .....	121
	18.3 Ontwikkelingen in pilot- en mariniersgebieden .....	127
	18.4 Vergelijking pilot- en mariniersgebieden met de deelgemeente .....	129
	18.5 Aangiften .....	132
	18.6 Samenvatting en conclusie .....	134

<b>19 VEILIGHEID NADER BEKEKEN.....</b>	<b>137</b>
19.1 Onveiligheidsgevoelens .....	137
Onveiligheidsgevoelens algemeen .....	137
Onveiligheidsgevoelens naar geslacht en leeftijd.....	141
Onveiligheidsgevoelens en etniciteit.....	142
19.2 Buurtproblemen en vervelende voorvallen .....	143
Buurtproblemen .....	143
Drugserelateerde problemen .....	144
Hinder ondervinden van jongeren- en drugserelateerde overlast .....	145
19.3 Slachtofferschap naar etniciteit.....	145
19.4 Bekendheid buurtagenten.....	146
19.5 Preventief fouilleren .....	147
<b>BIJLAGE 1 SCORE VEILIGHEIDSINDEX 2001-2005.....</b>	<b>149</b>
<b>BIJLAGE 2 METHODOLOGISCHE VERANTWOORDING .....</b>	<b>151</b>
2.1 De Veiligheidsindex .....	151
2.2 Bronnen.....	151
Subjectieve gegevens .....	151
Objectieve gegevens .....	153
Contextgegevens .....	153
2.3 Significantie .....	153
2.4 Winkelgebieden.....	154
2.5 Wijken .....	154
2.6 Opbouw van de Veiligheidsindex.....	155
Eerste stap: (directe) veiligheidselementen.....	155
Tweede stap: Omgevingskenmerken .....	160
Derde stap: Weging en bepalen score .....	161
2.7 Doel/buikbaarheid van de Veiligheidsindex.....	162
<b>BIJLAGE 3 METHODIEK VEILIG ONDERNEMEN .....</b>	<b>163</b>
<b>BIJLAGE 4 DEFINITIELIJST.....</b>	<b>165</b>



Wijk	'01	'02	'03	'04	'05	Wijk	'01	'02	'03	'04	'05
Oude Westen	Red	Red	Red	Red	Red	Provenierswijk	Yellow	Yellow	Green	Green	Green
Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt	Red	Red	Red	Orange	Orange	Blijdorp	Green	Green	Green	Green	Green
Stadsdriehoek/C.S. Kwartier	Red	Red	Orange	Orange	Orange	Kralingen West	Orange	Orange	Orange	Yellow	Green
Spangen	Red	Red	Orange	Orange	Orange	Nieuw Crooswijk	Orange	Orange	Orange	Yellow	Orange
Middelland	Red	Red	Orange	Yellow	Yellow	Oud Crooswijk	Yellow	Orange	Yellow	Yellow	Yellow
Bospolder	Red	Orange	Orange	Yellow	Yellow	Rubroek	Orange	Yellow	Yellow	Yellow	Green
Nieuwe Westen	Orange	Orange	Orange	Yellow	Yellow	Struisenburg	Yellow	Yellow	Green	Green	Green
Delfshaven	Orange	Orange	Yellow	Yellow	Green	Kralingen Oost/Kralingse Bos	Yellow	Green	Green	Green	Green
Tussendijken	Red	Orange	Yellow	Yellow	Green	De Esch	Green	Green	Green	Green	Green
Schiemon	Orange	Orange	Green	Green	Green	Beverwaard	Green	Yellow	Green	Green	Green
Oud/Nieuw Math/Witte Dorp	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	Groot IJsselmonde	Yellow	Green	Green	Green	Green
Pendrecht	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Lombardijen	Green	Yellow	Green	Green	Green
Tarwewijk	Red	Red	Red	Orange	Orange	Oud IJsselmonde	Green	Green	Green	Green	Green
Zuidplein	Red	Red	Red	Orange	Orange	Hoogvliet Zuid	Green	Green	Green	Green	Green
Oud Charlois	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Orange	Hoogvliet Noord	Green	Green	Green	Green	Green
Carnisse	Yellow	Orange	Yellow	Yellow	Yellow	Zevenkamp/Nesseland	Green	Green	Green	Green	Green
Zuidwijk	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	Oosterflank	Green	Green	Green	Green	Green
Heijplaat	Green	Green	Green	Green	Green	Ommoord	Green	Green	Green	Green	Green
Wielewaal	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Het Lage Land	Green	Green	Green	Green	Green
Bloemhof	Orange	Orange	Orange	Orange	Orange	Prinsenland	Green	Green	Green	Green	Green
Hillesluis	Red	Orange	Red	Yellow	Yellow	's Gravenland	Green	Green	Green	Green	Green
Afrikaanderwijk	Orange	Orange	Orange	Orange	Yellow	Kralingseveer	Green	Green	Green	Green	Green
Feijenoord	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Kleinpolder	Green	Green	Green	Green	Green
Vreewijk	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Overschie e.o.	Green	Green	Green	Green	Green
Katendrecht	Red	Orange	Yellow	Yellow	Green	Schiebroek	Green	Green	Green	Green	Green
Kop van Zuid entropot	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	Hillegersberg Zuid	Green	Green	Green	Green	Green
Noordereiland	Green	Green	Green	Green	Green	Hillegersberg Noord	Green	Green	Green	Green	Green
Oude Noorden	Red	Red	Orange	Orange	Yellow	Molenaankwartier	Green	Green	Green	Green	Green
Agniesebuurt	Orange	Orange	Yellow	Orange	Yellow	Terbregge	Green	Green	Green	Green	Green
Bergpolder	Yellow	Yellow	Yellow	Green	Green	Pernis	Green	Green	Green	Green	Green
Liskwartier	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	Hoek van Holland	Green	Green	Green	Green	Green

■ = veilig  
■ = aandacht  
■ = bedreigd  
■ = probleem  
■ = onveilig

# 1 Inleiding

Jaarlijks meet de gemeente Rotterdam de veiligheidssituatie in de stad. Met de Veiligheidsindex 2006 gebeurt dat voor de vijfde opeenvolgende keer. De waarde van dit meetinstrument zit in het kunnen volgen van de ontwikkeling van de sociale veiligheid op wijk-, deelgemeentelijk en stedelijk niveau. Alle 62 wijken in de stad krijgen een cijfer variërend van 1 tot en met 10. Dit cijfer is een samenvoeging van de gegevens van politie, de gemeentelijke diensten en de mening van in totaal 13.500 Rotterdammers over de veiligheid in hun wijk. Het gaat dan om zaken als diefstal, drugsoverlast, geweld, inbraken, overlast, vandalisme, schoon en heel en verkeer. Het unieke van de Rotterdamse Veiligheidsindex is dat ze is samengesteld uit objectieve en subjectieve indicatoren.

De Veiligheidsindex 2006 gaat over het jaar 2005. De methodiek van de Veiligheidsindex is ongewijzigd ten opzichte van voorgaande metingen en is daarmee volledig vergelijkbaar. Deze rapportage is de uitgebreide versie van het eerder dit jaar uitgebrachte rapport 'Blik op de Veiligheidsindex'. Deze rapportage is uitgebreid met de analyses op deelgemeenteniveau.

De index deelt wijken en deelgemeenten in 5 categorieën in: onveilig, probleem, bedreigd, aandacht en veilig. Deze indeling is gelijk aan voorgaande jaren. In tabel 1 staat de indeling inzichtelijk weergegeven.

**Tabel 1** Categorie-indeling Veiligheidsindex

Categorie	Bandbreedte index
Onveilige wijk	< 3,9
Probleemwijk	van 3,9 tot 5,0
Bedreigde wijk	van 5,0 tot 6,0
Aandachtswijk	van 6,0 tot 7,1
(Redelijk) veilige wijk	≥ 7,1

## Doel

De Veiligheidsindex wordt voor verschillende doeleinden gebruikt:

- ▶ Meten: het in kaart brengen van de veiligheidssituatie op een bepaald moment.
- ▶ Analyseren: het vergelijken van de cijfers met voorgaande jaren.
- ▶ Sturen: het leveren van informatie waarbij – indien noodzakelijk – het beleid bijgestuurd kan worden.

## Opbouw Veiligheidsindex

De Veiligheidsindex is opgebouwd uit verschillende soorten gegevens. Om een zo compleet en betrouwbaar mogelijk beeld te krijgen worden subjectieve en objectieve gegevens gecombineerd. Op deze manier wordt voorkomen dat een wijk waar de aangiftebereidheid erg laag is, als veilig bestempeld wordt doordat het aantal aangiften bij de politie laag is. Aan de andere kant geeft alleen de mening van bewoners ook geen zuiver beeld, omdat incidenten en berichten in de media mensen sterk kunnen beïnvloeden.

Bij de objectieve gegevens wordt gebruik gemaakt van registratiesystemen. Hierbij moet gedacht worden aan de registraties van de politie met betrekking tot meldingen en aangiften, de brandenregistratie van de brandweer en de registraties op het gebied van schoon en heel van Gemeentewerken en de Roteb.

De subjectieve gegevens zijn afkomstig uit de bevolkingsenquêtes. De vragen gaan over de eigen veiligheidsbeleving. Ook wordt gevraagd of men het afgelopen jaar slachtoffer is geweest. Omdat het van belang is de mening van alle Rotterdammers – zowel autochtonen als allochtonen – mee te nemen in het onderzoek worden de enquêtes afgenomen door twee onafhankelijke onderzoeksbureaus. Bureau Intomart ondervraagt met name het autochtone deel van de bevolking.

Onderzoeksbureau Mediad richt zich uitsluitend op de 5 grootste minderheidsgroepen in Rotterdam: Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen/Arubanen en Kaapverdianen. Op deze manier is het onderzoek representatief voor de totale Rotterdamse bevolking.

In totaal zijn 13.500 Rotterdammers ondervraagd. Per wijk zijn ongeveer 175 bewoners geïnterviewd, hetgeen een representatief aantal is voor sociologisch onderzoek. Doordat in elke wijk 175 respondenten zijn ondervraagd, bestaat een verschil met het werkelijke aantal inwoners in een wijk. De ene wijk is immers groter dan de andere. Om betrouwbare uitspraken voor deelgemeenten en de stad te kunnen doen, zijn daarom weegfactoren berekend die corrigeren voor het feitelijke inwoneraantal. Op deze manier tellen wijken met relatief weinig inwoners (zoals Wielewaal, Heijplaat en Zuidplein) minder zwaar mee dan wijken met relatief veel inwoners (zoals Ommoord, Hoogvliet Zuid en Groot IJsselmonde).

Tenslotte wordt ook gebruik gemaakt van contextgegevens. Deze worden aangeleverd door het Rotterdamse Centrum voor Onderzoek en Statistiek (COS) en gaan onder andere over de economische waarde van woningen, het percentage allochtonen woonachtig in een wijk, het percentage huurwoningen en het totaal aantal inwoners.

Zie voor een uitgebreide toelichting op de samenstelling van de Veiligheidsindex en de gevolgde methode bijlage 2.

### **Leeswijzer**

In de Veiligheidsindex 2006 worden trends en ontwikkelingen zichtbaar gemaakt. Per deelgemeente worden de ontwikkelingen beschreven en wordt vanuit de wijkveiligheidsactieprogramma's gekeken naar de aandachtspunten en de extra inzet van de deelgemeente.

In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste stedelijke uitkomsten beschreven en wordt een algemeen beeld geschetst van de veiligheidssituatie in de stad.

In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op een groot aantal stedelijke en deelgemeentelijke maatregelen uit de Rotterdamse veiligheidsaanpak.

In hoofdstuk 4 worden de omgevingskenmerken van de deelgemeenten beschreven en worden vooral sociaal-geografische kenmerken besproken zoals woonduur en bevolkingskenmerken.

In de daaropvolgende hoofdstukken 5 t/m 17 komt de veiligheidsbeleving in de afzonderlijke deelgemeenten aan de orde.

Hoofdstuk 18 gaat over het onderwerp Veilig Ondernemen. In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de stedelijke monitor Veilig Ondernemen besproken, alsmede de veiligheidsbeleving van de ondernemers en passanten in de pilot- en mariniersgebieden.

In hoofdstuk 19 ten slotte worden aanvullende onderwerpen met betrekking tot de subjectieve veiligheid behandeld. Dit zijn gegevens die niet worden meegewogen in de indexscores maar extra informatie leveren over de wijkveiligheid. Het betreffen gegevens over onveiligheidsgevoelens en vervelende voorvallen in de buurt, uitgesplitst naar leeftijd, geslacht en etniciteit. Daarnaast wordt stil gestaan bij de mening van de bewoners over het functioneren van de politie en preventief fouilleren.

## 2 Veiligheid in Rotterdam

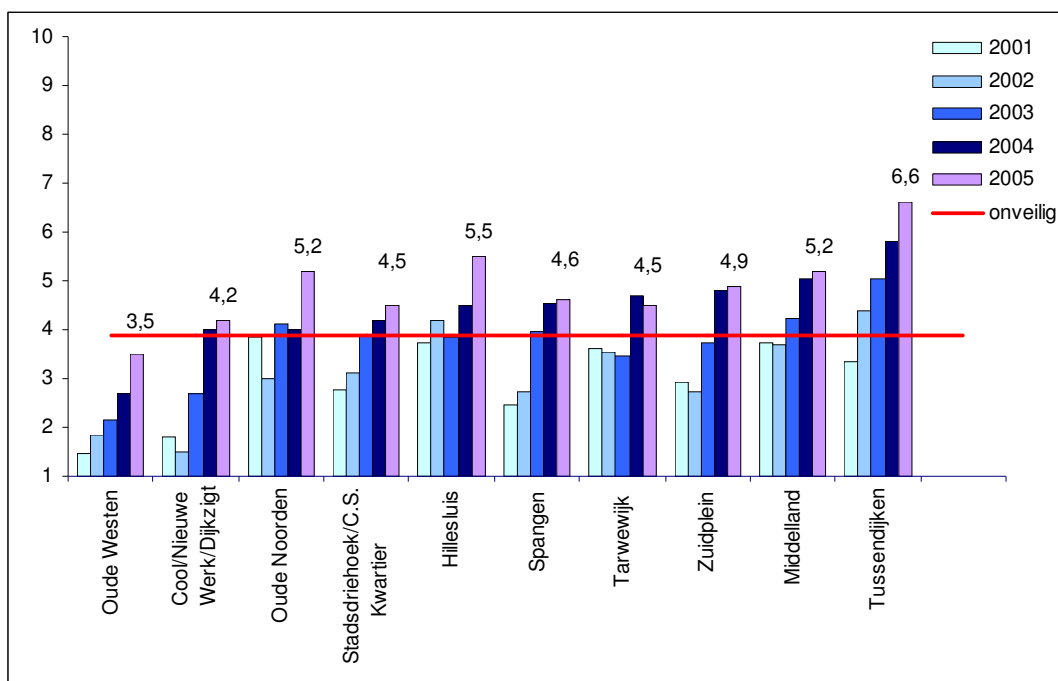
Rotterdam is veiliger geworden. Scoorde de stad in 2004 nog een 6,6 op de Veiligheidsindex, in 2005 is de stedelijke indexscore gestegen naar 6,9. Hiermee zet de verbetering van de veiligheid zich voor het derde achtereenvolgende jaar voort.

De score op de Veiligheidsindex in de deelgemeenten Delfshaven, Charlois, IJsselmonde, Overschie en Pernis is constant gebleven. Bij de overige deelgemeenten is een duidelijke stijging te zien.

Van de 62 wijken in Rotterdam scoren er 21 significant hoger dan in 2004, 4 wijken scoren significant lager. In de overige 37 wijken blijft de indexscore min of meer stabiel. De wijken die lager scoren zijn: Heijplaat en Wielewaal (blijven in de categorie veilig), Lombardijen (daalt van veilig naar aandacht) en Nieuw Crooswijk (daalt van bedreigd naar probleem).

De indexscores van de onveilige wijken zijn ten opzichte van 2004 gestegen, met uitzondering van de Tarwewijk. De daling in de Tarwewijk is echter niet significant en de wijk bevindt zich nog steeds in de categorie probleem. Van de overige onveilige wijken stijgen het Oude Westen, Hillesluis, het Oude Noorden en Tussendijken significant. Ondanks de stijging van 0,8 op de Veiligheidsindex blijft het Oude Westen als enige wijk in de categorie onveilig. Hillesluis en het Oude Noorden zijn in 2005 zelfs gestegen van de categorie probleem naar bedreigd en Tussendijken van de categorie bedreigd naar aandacht.

**Figuur 1** Ontwikkeling indexscores van de onveilige wijken uit 2001 (2001-2005)

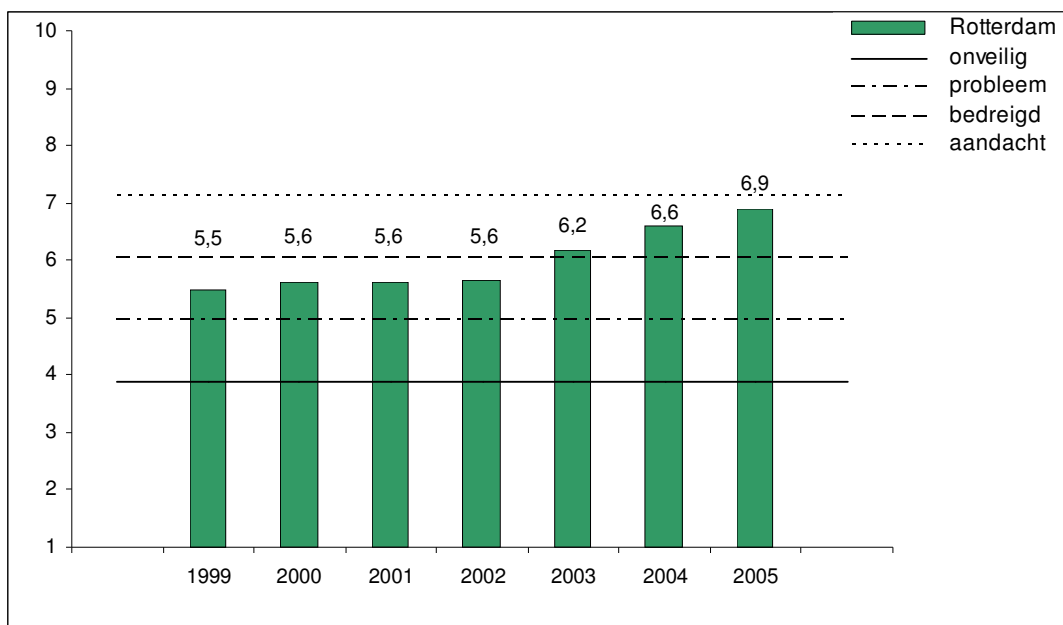


## 2.1 ANALYSE ROTTERDAM

De Rotterdamse veiligheidsscore is gestegen van 6,6 in 2004 naar 6,9 in 2005.

In figuur 2 staat de ontwikkeling van de indexscore over de periode 1999-2005. In de figuur wordt helder zichtbaar dat de score over 1999-2002 stabiel is gebleven, maar dat vanaf 2003 een duidelijke stijging is ingezet. De stijging over de periode 2002-2005 bedraagt 1,3 punten.

Figuur 2 Ontwikkeling indexscore Rotterdam van 1999 t/m 2005



Zowel objectief als subjectief is een verbetering zichtbaar. Op de meeste gebieden is het aantal aangiften en meldingen gedaald of constant gebleven. Alleen op het gebied van overlast is een lichte stijging van het aantal meldingen zichtbaar. Over het algemeen oordelen bewoners gelijk of positiever over tal van buurtproblemen. Ze zijn met name van mening dat de buurtproblemen op het gebied van diefstal, vandalisme en verkeer minder vaak voorkomen. Zij geven ook aan op het gebied van diefstal minder vaak slachtoffer geworden te zijn van een delict. Bij de overige delictvormen zijn de percentages ongeveer vergelijkbaar met vorig jaar.

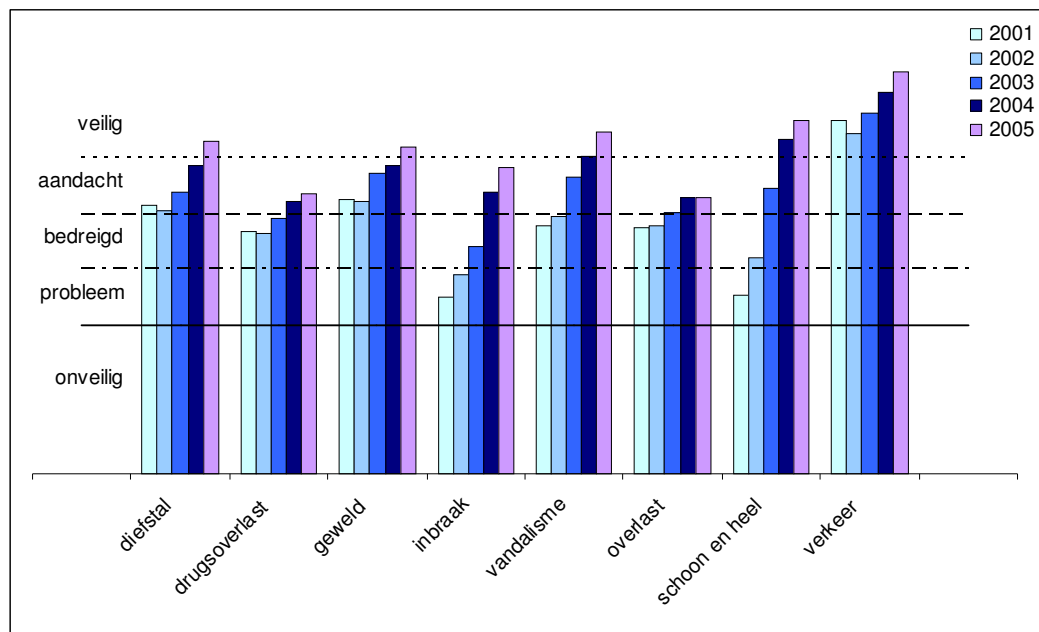
Overlast van groepen jongeren wordt door de Rotterdammers als grootste buurtprobleem ervaren (9%). Hondenpoep (7%) en parkeeroverlast (6%) worden daarna het vaakst genoemd. Vorig jaar werd als grootste probleem vernield of kapot straatmeubilair genoemd, dat dit jaar niet meer in de top 3 staat. Van de ondervraagde Rotterdammers geeft 19% aan dat er geen grootste buurtprobleem is.

Rotterdammers voelen zich in hun eigen buurt steeds minder vaak onveilig. In 2004 gaf 72% van de inwoners aan zich nooit onveilig te voelen in de eigen buurt. In 2005 is dit percentage gestegen naar 76%. Het percentage inwoners dat aangeeft zich vaak onveilig te voelen in de eigen buurt blijft constant op 4%.

Bewoners in de deelgemeenten Charlois, Stadscentrum en Kralingen-Crooswijk geven het vaakst aan zich weleens onveilig te voelen in de buurt. In Hoek van Holland, Pernis en Overschie voelen de bewoners zich het minst vaak onveilig. In de meeste wijken nemen de gevoelens van onveiligheid af. Forse stijgingen van het percentage inwoners dat aangeeft zich nooit onveilig te voelen in

de eigen buurt is te zien in de wijken het Oude Westen, Tarwewijk, Rubroek en het Oude Noorden.

**Figuur 3** Categorie-indeling naar element voor Rotterdam (2001-2005)



Met uitzondering van het element overlast is ten opzichte van 2004 op alle elementen een verbetering zichtbaar. Het element overlast blijft ten opzichte van 2004 constant. De sterkste verbetering is in 2005 te zien op het gebied van diefstal. De elementen diefstal en geweld vallen nu in de categorie veilig, evenals de elementen vandalisme, schoon en heel en verkeer die zich al langer in deze categorie bevinden. De overige drie elementen van de Veiligheidsindex (drugoverlast, overlast en inbraak) vallen nog steeds in de categorie aandacht.

### Tevredenheid

Op het gebied van de tevredenheid met de eigen buurt is een continue stijging waarneembaar vanaf 2002. Tot die tijd daalde de tevredenheid elk jaar. In 2005 geeft 78% van de bewoners aan (zeer) tevreden te zijn met de eigen buurt. Hiermee komt de tevredenheid boven het niveau van 1999 te liggen.

jaar	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
tevredenheid met de eigen buurt	75%	74%	71%	68%	74%	75%	78%

Het meest tevreden met de eigen buurt zijn de inwoners in Hoek van Holland (92%), Prins Alexander (86%) en Hillegersberg-Schiebroek (85%). In Charlois en Feijenoord (respectievelijk 69% en 71%) zijn de inwoners het minst tevreden. Op deelgemeenteniveau neemt de tevredenheid met de eigen buurt in Overschie en Pernis licht af. In Prins Alexander en Hillegersberg-Schiebroek blijft de tevredenheid ongeveer gelijk. In de overige deelgemeenten stijgt deze tevredenheid, waarbij de grootste stijging te zien is in Delfshaven en Feijenoord. Op wijkniveau is de grootste daling te zien bij de wijken Heijplaat (van 83% naar 69%) en Overschie (van 91% naar 85%). De inwoners zijn juist een stuk tevredener geworden met de eigen buurt in Afrikaanderwijk (van 52% naar 71%), Hillesluis (van 54% naar 72%) en het Oude Westen (van 62% naar 74%).

## 2.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN

Bewoners oordelen stedelijk gezien positiever of gelijk over alle buurtproblemen. De verbetering op het gebied van vandalisme is het grootst. In Terbregge wordt vernieling in 2005 door 6% van de bewoners als vaak voorkomend buurtprobleem gezien, tegenover 24% in 2004. In Oud Charlois ervoer in 2004 nog 58% van de mensen vervuiling op straat als buurtprobleem, in 2005 is dit gedaald naar 39%. Verder zien Rotterdammers in 2005 in mindere mate de buurtproblemen drugsoverlast (vooral in Spangen) en diefstal uit de auto (vooral in het Oude Westen) als vaak voorkomende buurtproblemen.

Diefstal uit de auto en diefstal vanaf de auto zijn de delicten waarvan de daling van het percentage slachtofferschap in Rotterdam tussen 2004 en 2005 het grootst is.

Het element **diefstal** verbetert een categorie van aandacht naar veilig. In de periode 2001-2003 scoorde dit element ook aandacht. Het aantal aangiften van diefstal is in 2005 ten opzichte van 2004 afgenomen. Met name diefstal vanaf auto's is afgenomen (van 24 aangiften naar 18 per 1.000 inwoners). Voor diefstal uit de auto is sprake van een verbetering van het bewonersoordeel: 17% is van mening dat het vaak voorkomt in de buurt (was 20%). Ook diefstal vanaf de auto wordt door minder bewoners als vaak voorkomend buurtprobleem aangemerkt. Het slachtofferschap van diefstal uit de auto en diefstal vanaf de auto is in 2005 afgenomen naar respectievelijk 9% en 28% (in 2004 was dit 14% en 36%).

Het element **drugsoverlast** bevindt zich net als in 2004 in de categorie aandacht, in de periode 2001-2003 scoorde dit element bedreigd. Het aantal meldingen van drugsoverlast is in 2005 ten opzichte van 2004 gelijk gebleven op 3 meldingen per 1.000 inwoners. Het oordeel van Rotterdammers over drugsoverlast is vrijwel gelijk aan dat van vorig jaar, zo'n 11% ervaart het als een vaak voorkomend buurtprobleem.

Het element **geweld** verbetert een categorie van aandacht naar veilig, in de periode 2001-2003 scoorde dit element eveneens aandacht.<sup>1</sup> Binnen het element geweld is een wisselende ontwikkeling zichtbaar. Het aantal meldingen van mishandeling en bedreiging is met 22 meldingen per 1.000 inwoners gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. Het aantal aangiften van de overige geweldsmisdrijven is in 2005 licht afgenomen naar 5 aangiften per 1.000 inwoners. Het bewonersoordeel over bedreigingen, geweldsdelicten en tasjesroof is onveranderd. Ook het slachtofferschap van geweldsmisdrijven is niet veranderd.

Het element **inbraak** bevindt zich evenals in 2004 in de categorie aandacht. In 2001 en 2002 scoorde dit element nog probleem en in 2003 bedreigd. In 2005 is het aantal aangiften van inbraak bij bedrijfspanden aanzienlijk afgenomen van 180 naar 103 per 1.000 bedrijfsvestigingen. Echter, het aantal aangiften van woninginbraak is licht toegenomen naar 18 aangiften per 1.000 adressen. Het bewonersoordeel over woninginbraak is onveranderd, 15% van alle Rotterdammers ervaart het als een vaak voorkomend buurtprobleem.

Het element **vandalisme** bevindt zich net als in 2004 in de categorie veilig. In 2001 en 2002 scoorde dit element nog bedreigd en in 2003 aandacht. Op het gebied van vandalisme is het aantal meldingen van vernielingen in Rotterdam met 8 per 1.000 inwoners vrijwel hetzelfde als in 2004. Minder Rotterdammers ervaren bekladding als buurtprobleem (van 17% naar 15%). Ook vernieling wordt door minder Rotterdammers als vaak voorkomend buurtprobleem ervaren (van 21% naar 18%). In Rotterdam is het slachtofferschap van vernieling op 6% onveranderd ten opzichte van 2004.

---

<sup>1</sup> Bij de politie hanteert men uitsluitend aangiftecijfers van geweld. Bij de Rotterdamse Veiligheidsindex wordt gebruik gemaakt van zowel aangiften als meldingen. Dit verschil leidt tot afwijkende analyses.

Het element **overlast** bevindt zich net als in 2003 en 2004 in de categorie aandacht. In 2001 en 2002 scoorde dit element nog bedreigd. Het aantal meldingen van overlast is in 2005 ten opzichte van 2004 toegenomen van 41 naar 44 meldingen per 1.000 inwoners. Het bewonersoordeel over overlast is ongewijzigd. Ongeveer 16% van de Rotterdammers ervaart overlast van groepen jongeren als een vaak voorkomend buurtprobleem.

Het element **schoon en heel** bevindt zich net als in 2004 in de categorie veilig. Daarvoor laat dit element een jaarlijkse verbetering zien van probleem (2001) naar bedreigd (2002) en aandacht (2003). De productnormering voor schoon en heel is in 2005 licht verbeterd ten opzichte van 2004. Schoon stijgt van 4,0 naar 4,1 in 2005. Heel blijft stabiel op 3,6. Het bewonersoordeel over schoon en heel is op alle facetten onveranderd ten opzichte van 2004.

Het laatste element **verkeer** bevindt zich evenals in alle voorgaande jaren in de categorie veilig. Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 20 meldingen per 1.000 inwoners in 2004 naar 18 in 2005. Het stedelijke oordeel over aanrijdingen is stabiel op 9%. Het percentage inwoners dat agressief verkeersgedrag als vaak voorkomend buurtprobleem beschouwt is gedaald van 22% naar 20%. Het slachtofferschap van aanrijdingen met of zonder doorrijden is stabiel op respectievelijk 1% en 3% van de bewoners.



## **3 Rotterdamse Veiligheidsaanpak**

In 2005 is Rotterdam veiliger geworden, zo blijkt uit de daling van het aantal aangiften en meldingen én de toegenomen veiligheidsbeleving van de Rotterdammers. De Rotterdamse veiligheidsaanpak is in versterkte vorm voortgezet en heeft ertoe geleid dat de veiligheid verder is verbeterd.

In alle Rotterdamse wijken is op basis van afspraken uit de wijkveiligheidsactieprogramma's onder regie van de deelgemeenten gewerkt aan verbetering van de wijkveiligheid door gemeentelijke diensten, politie, Openbaar Ministerie, woningcorporaties, welzijns- en hulpverleningsorganisaties, bewoners en ondernemers. De aanpak van de veiligheidsproblematiek vraagt immers om een goede samenwerking. Deze integrale benadering heeft geleid tot een intensieve en doelgerichte aanpak op het gebied van toezicht en handhaving, beheer en onderhoud en fysieke en sociale investeringen. Dat de Rotterdamse aanpak succesvol is gebleken blijkt uit het feit dat de indexscore van 60 van de 62 wijken is gestegen ten opzichte van 2001.

Dit hoofdstuk beschrijft de activiteiten die in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden, wie daaraan hebben bijgedragen en welke resultaten de aanpak heeft opgeleverd. De nu gepresenteerde cijfers over 2005 wijzen onomstotelijk uit dat Rotterdam weer veiliger is geworden, een ontwikkeling die een direct gevolg is van de forse inspanningen van iedereen op het gebied van veiligheid.

### **3.1 TOEZICHT EN HANDHAVING**

Een belangrijke voorwaarde voor verbetering van de veiligheid in de stad is de herovering van de publieke ruimte door de overheid. Bij het stellen van regels is het toezicht houden en de handhaving een cruciaal uitgangspunt.

#### **Toezichtmodel**

Voor het toezicht op straat is het toezichtmodel ingevoerd. Doel is een betere en systematische uitvoering van toezicht en handhaving door een gecoördineerde inzet van alle toezichthouders en handhavers. Deelgemeente, politie, Stadstoezicht, RET, particuliere beveiligingsorganisaties en de hulpverlening stemmen in het toezichtmodel hun inzet nauw op elkaar af. Door het uitwisselen van informatie en het inzetten van ieders ervaring en werkwijze ontstaat een effectief optreden. De inzet van de verschillende partners wordt bepaald in het handhavingsoverleg op basis van actuele registratiegegevens over de aard en omvang van overlast en criminaliteit.

In het afgelopen jaar is het toezichtmodel effectief ingezet in Zuidplein, Bospolder, Tussendijken, Tarwewijk, Stadsdriehoek/C.S.-Kwartier, Spangen, Oude Westen, Noorderboulevard, Kralingen West, Middelland en Boulevard Zuid. In deze gebieden zijn de ervaringen met het model positief.

#### **Preventief fouilleren**

Het doel van preventief fouilleren door de politie is een bijdrage leveren aan het vergroten van de pakkans bij wapenbezit en het terugdringen van (vuur)wapengeweld. Daarnaast is een achterliggende gedachte het vertrouwen in de overheid en het gezag van de politie te vergroten.

In het afgelopen jaar hebben diverse acties preventief fouilleren plaatsgevonden. In 2005 zijn in totaal 102 controleacties uitgevoerd, 30 minder dan in 2004. In de volgende gebieden zijn controles uitgevoerd: Keileweg en omgeving, Middelland-Nieuwe Westen, Centrum, Oude Noorden, Hillesluis, Beverwaard, Tarwewijk en Pendrecht-Charlois. Ruim 20.000 mensen zijn op straat gefouilleerd en 4.000 auto's gecontroleerd. In 2004 zijn meer dan 24.000 mensen gefouilleerd en 6.000 auto's gecontroleerd. Het aantal vuurwapens dat is aangetroffen, was in 2004 en 2005 gelijk, namelijk 15. Het totaal aantal in beslag genomen wapens is gedaald van 669 in 2004 naar 623 in 2005. Het gemiddeld aantal arrestanten per actie blijft dalen. Steeds minder gefouilleerde personen hebben een wapen op zak. In 2004 droeg 1 op de 87 personen een of meer wapens bij

zich. In 2005 zijn gemiddeld bij 1 op de 138 gefouilleerde personen wapens aangetroffen. Per actie zijn echter wel meer wapens in beslag genomen (6,1 in 2005 tegenover 5,1 in 2004).

Sinds de gemeente Rotterdam vanaf september 2002 gebruik maakt van preventief fouilleren zijn in totaal tijdens deze acties 2.323 wapens in beslag genomen, waaronder 79 vuurwapens, 1.573 steekwapens en 444 slagwapens.

### **Cameratoezicht**

Cameratoezicht wordt in 8 gebieden toegepast met in totaal 100 camera's. Het gaat om de gebieden: West-Kruiskade, Safflevenkwartier, Stadhuisplein, Centraal Station, Keileweg, Kop van de Mathenesserdijk en in de omgeving van de metrostations Delfshaven en Marconiplein. Daarnaast heeft de RET in en om het metronetwerk 1.200 camera's in gebruik, die eveneens voor toezicht en opsporing gebruikt worden. Camera's worden 24 uur per dag, 7 dagen per week 'live' uitgekeken door medewerkers van Stadstoezicht, onder verantwoordelijkheid van de politie.

Bij waargenomen incidenten wordt binnen de prioriteiten die gelden voor politie-inzet overgegaan tot snelle opvolging. Tevens kan het beeldmateriaal ter ondersteuning gebruikt worden (onder strikte voorwaarden) bij de opsporing van strafbare feiten.

### **Alijda-aanpak**

De harde aanpak van panden uit het souterrain van de woningmarkt is een van de manieren om de wijken en buurten in Rotterdam veiliger te maken. Onder de naam 'Alijda-panden' worden malafide eigenaren en verhuurders financieel, justitieel en bestuursrechtelijk aangepakt en aangespoord zich sociaal en verantwoord te gaan gedragen. Op dit moment worden ruim 150 malafide eigenaren/verhuurders (en 75 aan hen gelieerde rechtspersonen) aangepakt.

Binnen vier deelgemeenten heeft een brede inventarisatie van pandgerelateerde overlast plaatsgevonden. In samenwerking met verschillende diensten, de politie en Eneco is een lijst van ruim 400 eigenaren (natuurlijke- en rechtspersonen) en hun relaties vastgesteld. Tevens is een top-26 van malafide eigenaren opgesteld die een integrale aanpak krijgen.

In het voorjaar van 2005 is door het college van B&W een brief aan deze top-26 (en aan hen gelieerde rechtspersonen) verzonden waarin de Alijda-aanpak is beschreven. Deze brief is eveneens volledig in de pers gepubliceerd. Op grond hiervan is Alijda met 5 eigenaren in gesprek over het minnelijk oplossen van de problematiek. Er zijn 3 eigenaren zijn van de lijst af omdat zij hun slechte panden hebben verkocht als gevolg van de Alijda-aanpak.

Het OBR heeft 22 panden van malafide eigenaren aangekocht, waarvan 19 in het kader van gemeentelijk beleid (hotspots, renovatie etc.) en 3 panden die de eigenaren zelf kwijt wilden. Daarnaast heeft een corporatie 4 panden van een malafide eigenaar aangekocht.

Gemeentebelastingen geeft prioriteit aan het innen van achterstallige belastingtermijnen en het afdoen van bezwaarschriften van de top-26. Betalingsregelingen zijn ingetrokken en de inning is versneld met de inzet van deurwaarders en beslagen. Het OM doet onderzoek in twee zaken van malafide eigenaren waarin diverse aanhoudingen zijn verricht. Deze worden na afronding van het lopende vooronderzoek voor de rechter gebracht.

### **Belwinkels**

Uit onderzoek naar belwinkels is gebleken dat ongeveer 30% te veel aan belwinkels in bepaalde gebieden in Rotterdam is gevestigd om een goede omzet te kunnen genereren. In 2005 zijn in geheel Rotterdam alle belwinkels gecontroleerd door BRIT (Bureau Regionaal Interventieteam). Het is een gezamenlijke actie waar onder andere arbeidsinspectie, politie, Vreemdelingendienst, sociale dienst en de belastingdienst bij betrokken zijn. Binnen Rotterdam waren er bij de start van het project zo'n kleine 200 belwinkels. Het zijn er nu nog ongeveer 160.

Door middel van de inzet van het instrument leefmilieuvordering is het aantal belwinkels in Rotterdam als het ware 'bevroren'. Recent, namelijk 25 januari 2006, is de Leefmilieuvordering Belhuizen, na goedkeuring door Gedeputeerde Staten van Zuid Holland, van kracht geworden. Er mogen de komende 5 jaren geen nieuwe belwinkels bij komen. Na deze periode zal worden bezien wat de stand van zaken is en of deze aanleiding geeft tot aanpassing van het ontheffingenbeleid.

### 3.2 BEHEER EN ONDERHOUD

Op het gebied van schoon en heel is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd. Het wijkservicemodel is ingevoerd, de Resultaat op Straataanpak van de Roteb is in de onveilige wijken ingezet, evenals de straat-voor-straat aanpak van Gemeentewerken. Ook is ingezet op gedragsverandering via de campagne 'Waarom? Daarom!' en via de bestuurlijke boetes voor verkeerd aangeboden huisvuil. Ook zijn maatregelen genomen om graffiti te bestrijden.

In gebieden waar direct onderhoud nodig is, heeft een straat-voor-straat aanpak plaatsgevonden: medewerkers van de wijkonderhoudsploeg repareren in een straat alle beschadigingen op het gebied van ondermeer straatwerk, straatmeubilair en speeltoestellen. In een aantal gebieden die op basis van de resultaten van de productnormering extra aandacht nodig hadden zijn de wijkonderhoudsploegen versterkt. Het gaat hierbij om gebieden in Hillegersberg-Schiebroek, Overschie, Kralingen-Crooswijk, IJsselmonde, Hoek van Holland, Noord en Prins Alexander.

In diverse wijken zijn grofvuilacties gehouden waarbij bewoners op een bepaald tijdstip hun grofvuil aan de straat mochten zetten. Dit was een gezamenlijk initiatief van de Roteb, Buurt Service Teams en Stadstoezicht. Ook zijn in een aantal wijken grotere en betere afvalbakken geplaatst, zodat het zwerfafval wordt teruggedrongen. Daarnaast zijn de ondergrondse containers in verschillende wijken 3 keer per week geleegd in plaats van 2 keer. In verschillende winkelgebieden wordt nu, evenals in het Stadscentrum, ook op zondag geveegd. In het Stadscentrum zijn de cow containers extra ingezet om vervuiling tegen te gaan. Bepaalde hotspotsgebieden en winkelgebieden worden door de Buurt Service Teams dagelijks gereinigd. In de deelgemeente Feijenoord heeft de Roteb het afgelopen jaar Beter Buurt Acties gehouden, wat inhoudt dat met alle diensten een gezamenlijke dag of dagen gerealiseerd worden om een beter schoon, heel en veilig Feijenoord te krijgen. In Delfshaven ondersteunt de Roteb de politie bij het weghalen van zwerfverplekken. Daarnaast geven Roteb-medewerkers informatie met betrekking tot illegale praktijken, zoals illegale onderverhuur door aan de deelgemeentecoördinator, die het vervolgens in het Handhavingsoverleg meldt.

Specifieke acties waaraan de Roteb, Stadstoezicht, Gemeentewerken en de politie het afgelopen jaar een bijdrage hebben geleverd zijn bijvoorbeeld de 'grijze acties' in Hoogvliet, waarbij grote hoeveelheden huisvuil en achtergelaten goederen geruimd zijn uit portieken van flats en uit de openbare ruimte. In Charlois heeft Stadstoezicht geparticipeerd in multidisciplinaire (handhavings)acties gericht op handhaving en schoonmaak in de wijken. In de deelgemeente Feijenoord is het Afrikaanderpark in gebruik genomen, waarbij Stadstoezicht zorg draagt voor het openen en sluiten van de hekken en er op toeziet dat alles netjes blijft. In Hoek van Holland is door Stadstoezicht intensief ingezet op het nieuwe Rotterdamse hondenbeleid, dat geleid heeft tot meer aangelijnde honden, redelijk intensief gebruik van hondenuitlaatplaatsen en aanzienlijk minder hondenoep buiten de uitlaatgebieden. In Prins Alexander zijn containers geplaatst voor bewoners van de nieuwbouwwijk Nesseland. Bewoners uit andere wijken en gemeenten dumpten hier echter illegaal hun afval, waartegen Stadstoezicht samen met Roteb en politie is opgetreden.

De aanpak van kleine ergernissen zoals vuil op straat, kapot straatmeubilair en slecht onderhouden openbare ruimte heeft er mede toe geleid dat de veiligheidsbeleving is verbeterd en meer mensen tevreden zijn over hun eigen buurt.

### 3.3 SOCIAAL, ECONOMISCH EN FYSIEK INVESTEREN

#### **Pandenaanpak**

Voor de aanpak van pandgerelateerde overlast zijn interventie- en GBA-teams gevormd. Het doel van deze teams is een einde te maken aan hinder en overlast in de buurt. Even belangrijk is dat ook sociale misstanden worden aangepakt, waardoor bewoners de kans krijgen op een beter leven.

Bij de bestandenaanpak worden nieuwe inschrijvingen in de bevolkingsadministratie streng gecontroleerd om illegale bewoning te voorkomen. In dit kader vinden door de GBA-teams controles aan huis plaats waar de feitelijke huisvestingssituatie wordt gecontroleerd. Aangetroffen misstanden en klachten worden direct aangepakt. Hierbij kan het gaan om illegale kamerverhuur of hennepkwekerijen maar ook om onderhoudsklachten en ongediertebestrijding. Om te voorkomen dat de problemen na verloop van tijd opnieuw de kop opsteken wordt na de actie opnieuw gecontroleerd.

In 2005 hebben 6.250 huisbezoeken plaatsgevonden door de GBA-teams. Van de ruim 2.500 gecontroleerde adressen klopte informatie van meer dan 20% (566 van 2.582) van de adressen niet.

De Interventieteams zijn deelgemeentelijk georganiseerd. De teams richten zich op de aanpak van overlastpanden door deze onaangekondigd te controleren op overbewoning, achterstallig onderhoud en veiligheid. Van de bewoners wordt de gemeentelijke registratie gecontroleerd. Ook hebben de Interventieteams een belangrijke preventieve en proactieve rol. Zij inventariseren maatschappelijke problematiek en verwijzen indien nodig door naar de ketenpartners in de zorg en hulpverlening.

De Interventieteams zijn actief in de Riederbuurt-Noord, het Centrum, Charlois, Delfshaven, IJsselmonde, Noord, Katendrecht en Schiebroek-Zuid. In 2005 hebben de Interventieteams in totaal 4.300 huisbezoeken afgelegd als onderdeel van straatgewijze controles, naar aanleiding van meldingen van overlast of verdachte panden of op verzoek van gemeentelijke diensten. In ruim 3.800 gevallen werd er enige vorm van overlast geconstateerd, dit is bijna 90% van de bezochte adressen. Achterstallig onderhoud en illegale verblijfsinrichtingen werden in 8% van de gevallen geconstateerd door de Interventieteams. Ook een slechte prijs-kwaliteitverhouding van de woning (7%) en schuldenproblematiek (5%) werden regelmatig geconstateerd. Daarnaast zijn diverse hennepkwekerijen, vervuiling van de woning en ongedierte met enige regelmaat aangetroffen.

#### **Sociale cohesie**

Samen met de fysieke investeringen zijn in een groot aantal wijken maatregelen genomen om de sociale cohesie te versterken. Voorbeelden hiervan zijn buurtbemiddeling, straatactiviteiten en dialoog-, focus- en monitorgroepen. Om niet alleen te zorgen dat het veiliger wordt, maar ook dat het veiliger blijft. In een groot aantal wijken zoals het Oude Westen, Oud Charlois, Tarwewijk, Middelland en Hoogvliet is uitvoering gegeven aan het project 'Mensen Maken de Stad' (MMS). Dit is een methode waarbij bewoners worden aangesproken en gestimuleerd om zich in te zetten voor de sociale cohesie in hun straat. Het gaat daarbij om een combinatie van maatregelen op het gebied van versterking bewonersparticipatie, sociale cohesie, het opschonen van de buitenruimte en het verbeteren van het onderhoud van de woningen.

In de deelgemeente Noord zijn in alle wijken 'straatacties' georganiseerd. Het opknappen van een straat gebeurt zowel fysiek als sociaal. In totaal zijn op deze manier 24 straten aangepakt. Door de straatacties leren bewoners en ondernemers de medewerkers van de diensten beter kennen, en andersom. De acties leveren een goede bijdrage om de wijk schoner en heler te krijgen en de communicatie tussen de bewoners onderling te bevorderen.

In Spangen loopt het plan van aanpak sociale vernieuwing. Met de uitvoering van dit programma is in 2005 een reeks van verschillende acties op het vlak van bevordering sociale cohesie, vergroting van burgerparticipatie en betrokkenheid van bewoners met hun straat sterk gestimuleerd. Ook in Tussendijken zijn maatregelen ingezet ter vergroting van de sociale cohesie. In Middelland zijn in diverse straten sociale diagnoses gemaakt en/of straatagenda's vastgesteld.

### **Lokale zorgnetwerken**

In 2005 is een dekkend stelsel van lokale zorgnetwerken gerealiseerd. Alle coördinatoren werken nu onder het werkgeverschap van de GGD en er is een gezamenlijke methodiek ingevoerd. Het aantal cliënten bedroeg per 1 oktober 2005 1.336. Een kwart van de aanmeldingen is daarbij afkomstig van de politie. De belangrijkste redenen van aanmelding zijn: psychische en psychiatrische problemen, overlast, zelfverwaarlozing, verslaving, huiselijk geweld en financiële problemen. Met het oog op de preventie van woningontuimingen heeft de GGD zich aangesloten bij het Convenant Schuldhulpverlening van de Maaskoepel en Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

In 2005 is de fusie van SOV-drang (strafrechtelijke opvang verslaafden) met BavoRNO gerealiseerd. Het voortbestaan van deze aanpak is hierdoor verzekerd voor 2006. De capaciteit van SOV-drang is in de eerste fase met 12 plaatsen naar 48 plaatsen uitgebreid en in de tweede fase met 10 plaatsen naar 36 plaatsen. In 2005 is die capaciteit volledig benut, maar ondanks de uitbreiding is de wachtlijst blijven bestaan.

Als gevolg van wijzigingen in de wet Bopz (Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen) en de toepassingen ervan is in de afgelopen jaren in Rotterdam een sterke groei (20% van 2003 naar 2004) van het aantal Bopz-maatregelen, zoals In Bewaring Stellingen (IBS) en Rechterlijke Machtigingen zichtbaar geworden. In 2005 loopt de ontwikkeling weer in de pas met de landelijke groei van de IBS (5%). Het aantal In Bewaring Stellingen (IBS) bedroeg in 2004 533. In 2005 was dit 547. De GGD heeft medewerking verleend aan de ontwikkeling van de Rotterdamse Richtlijn ernstige verslaving, waarmee verslaafden vaker onder de werking van de Bopz kunnen worden gebracht (verslaving als geestesstoornis in combinatie met gevaar voor zichzelf of voor anderen). Hiermee kan op de verslaafde meer drang en dwang worden uitgeoefend om een behandeling te ondergaan.

## **3.4 DRUGSOVERLAST**

De krachtige aanpak van de drugsoverlast is in 2005 doorgezet en geïntensiveerd. Bij de persoonsgerichte aanpak (PGA) is de instroom van PGA 700 cliënten volgens planning verlopen. De doelstelling van het college om 700 overlastgevende verslaafden tenminste drie maanden in een van de vijf afgesproken trajecten te hebben opgenomen, werd reeds eind mei bereikt. Op 1 november 2005 hebben 719 personen drie maanden of langer in een traject gezeten.

In Rotterdam Zuid en Rotterdam Noord is een begin gemaakt met de extra intensieve aanpak zoals in Spangen. In Spangen heeft de PGA 700 aanpak extra intensief gewerkt. In de loop van 2005 is het percentage van overlastgevende verslaafden dat niet meer is gesignaleerd in Spangen gestegen van 60% (eind 2004) tot 86% (eind 2005). Van de 60 overlastgevende verslaafden in Rotterdam Zuid werd 53% eind december 2005 niet meer gesignaleerd. In Rotterdam Noord werd 44% van de overlastgevende verslaafden niet meer gesignaleerd. De PGA-aanpak is in oktober uitgebreid met de deelgemeenten Kralingen-Crooswijk en Prins Alexander.

### **Aanpak hennep**

Sinds 1 juli 2005 is de Rotterdamse aanpak hennep actief. Deze aanpak is een combinatie van strafrecht en bestuursrecht op basis van de bouwverordening en het bestemmingsplan. De aanpak bestaat uit een intensieve samenwerking tussen de politie, Eneco, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst. In de aanpak staat het hennepteam centraal. Dit team voert de ontmantelingen uit en berekent de ontmantelingskosten door aan de huurder of de eigenaar van het pand.

Zo zijn in Hoogvliet op deze wijze 20 hennepkwekerijen ontmanteld, en in de Tarwewijk 35 hennepkwekerijen. In 2005 zijn er in Rotterdam 585 hennepkwekerijen ontmanteld.

### **Keileweg**

De tippelzone op de Keileweg, die zich had ontwikkeld tot een open drugscene en veel overlast veroorzaakte in de omgeving, is op 13 september 2005 gesloten. Op dat moment was de opvang voor de verslaafde vrouwen zover op orde dat de sluiting verantwoord kon plaatsvinden. Aan de 198 verslaafde vrouwen met tippelvergunning is een aanbod richting woonzorgtrajecten gedaan. Eind december zaten 51 vrouwen in een IBW-voorziening (Intensief Beschermd Wonen), 39 in de kliniek/zorgcentrum, 77 nog in de fase van vinden en binden en 31 vrouwen zijn uit het zicht verdwenen. In de stad zijn verspreid over de deelgemeenten diverse IBW-voorzieningen geopend, of staan op de lijst om geopend te worden. Met het sluiten van de Keileweg is een belangrijke bron van drugsoverlast in de stad weggenomen.

## **3.5 GEWELD**

Het beeld van de geweldscriminaliteit is de afgelopen jaren redelijk stabiel. Het aantal straatroven en overvallen is in de periode 2002 – 2005 flink teruggelopen; mishandeling en bedreiging (vooral huiselijk geweld) zijn echter toegenomen. Deze toename heeft alles te maken met de meer structurele aanpak van huiselijk geweld, waardoor er meer aangifte wordt gedaan. Hetzelfde geldt voor de afspraken die met instellingen en diensten zoals de RET, SoZaWe, maar ook met de taxiwereld zijn gemaakt. Volgens deze afspraak wordt van elke mishandeling of bedreiging aangifte gedaan waardoor het totaal aantal stijgt.

### **Huiselijk geweld**

De aanpak van huiselijk geweld is structureel ondergebracht bij de lokale zorgnetwerken. Hiertoe hebben de coördinatoren een training gevolgd. Er is een pilot Vroegsignalering huiselijk geweld gestart in het politiedistrict Ridderster (waaronder Feijenoord en IJsselmonde). In 2007 wordt de vroegsignalering in de hele stad ingevoerd. Naast de strafrechtelijke daderaanpak is een vrijwillige plegeraanpak, uitgevoerd door het Centrum Voor Dienstverlening (CVD), ontwikkeld. Het aantal plegertrajecten bedraagt in 2005 50 en zal vanaf 2006 oplopen naar 300 per jaar. Eind 2005 is het Advies- en steunpunt huiselijk geweld (ondergebracht bij de GGD) officieel geopend waardoor adequater opgetreden kan worden. Eind december zijn er 271 meldingen geregistreerd bij het meldpunt. In 2005 zijn bij de politie 1.661 aangiften gedaan van huiselijk geweld. In 2004 werd er nog 1.107 keer aangifte gedaan. De stijging van het aantal aangiften is in belangrijke mate het gevolg van het intensiveren van beleid hetgeen onder andere heeft geleid tot intensief gegevensbeheer vanaf januari 2005.

Het Openbaar Ministerie gaat in alle gevallen waarin het strafbare feit bewijsbaar wordt geacht over tot vervolging. Dat gebeurt ook als het slachtoffer geen aangifte heeft gedaan of zelfs te kennen heeft gegeven geen verdere vervolging te wensen.

## **3.6 JEUGD**

De aanpak van hinderlijke, overlastgevende en criminele jongeren heeft zich in 2005 voor een belangrijk deel langs twee sporen ontwikkeld, te weten via de persoonsgerichte en de groepsgerichte aanpak.

Via de persoonsgerichte aanpak zijn in 2005 totaal 1.600 jongeren behandeld. Voor deze jongeren is een integraal plan van aanpak opgesteld met als doel het gedrag van de jongeren positief te veranderen. Dit plan van aanpak wordt voor hinderlijke en overlastgevende jongeren door de DOSA-regisseur opgesteld en voor criminele jongeren door de Jeugdcoördinator van politie. Voor beide plannen van aanpak wordt vooraf een integrale analyse gemaakt, waarbij partners als bijvoorbeeld jongerenwerk, politie, jongerenloket en Jeugdzorg informatie over het gedrag van jon-

geren aanleveren. Hierdoor wordt het shop- en ontsnappingsgedrag van jongeren bij de verschillende instellingen voorkomen. Repressie en hulpverlening worden in deze aanpak als elkaar versterkende instrumenten ingezet. De regie van de PGA is in handen van de DOSA-regisseurs en Jeugdcoördinatoren van politie. Nu deze aanpak in iedere wijk van Rotterdam minimaal een jaar actief is, kunnen we constateren dat de aanpak succesvol is.

Zoals aangegeven gaan repressie en hulpverlening hand in hand. De overheid wil meer grip hebben op personen die niet willen dan wel niet kunnen voldoen aan de normen en waarden die zijn gesteld. Vanuit dat oogpunt is gewerkt aan het zoeken naar drang- en dwangmogelijkheden zoals VIG, een vorm van gezinscoaching waarbij de uitkering als dwanginstrument wordt ingezet. In 2005 zijn op deze wijze 32 gezinnen uit deelgemeente Noord gecoacht.

De aanpak van problematische jeugdgroepen volgens de zogenaamde shortlistmethode is stadsbreed uitgerold. Per deelgemeente worden voortdurend 3 groepen intensief aangepakt, de andere groepen worden via de bestaande handhavingsstructuren gevolgd en aangepakt. Ook het onderzoek naar Antilliaanse jeugdgroepen wordt via deze methode en aanpak gerealiseerd.

In 2005 is uit onderzoek nogmaals gebleken dat het goed afronden van de schoolopleiding de kans op crimineel gedrag bij jongeren vermindert. Zodoende is er ook in 2005 wederom meer ingezet op het handhaven van de leerplicht.

Ook is in 2005 de aanpak van potentiële voetbal-hooligans van start gegaan. Door het signaleren van risicogedrag of bij een eerste stadionverbod worden potentiële hooligans reeds in een vroegtijdig stadium in trajecten bij stadion de Kuip geplaatst. Ook hier is weer sprake van een integrale benadering, de DOSA-regisseurs worden nauw betrokken bij deze aanpak.

In 2005 is de verantwoordelijkheid voor ex-gedetineerde jongeren bij de gemeente gelegd. Jongeren die een onvoorwaardelijke detentiestraf opgelegd hebben gekregen, krijgen nazorg. Deze nazorg steunt de jongeren bij terugkeer in de maatschappij door op de leefgebieden werk en scholing, huisvesting, zorg, vrije tijdsbesteding en schuldhulpverlening goede regelingen te treffen zodat de verleiding om wederom criminele activiteiten te verrichten wordt geminimaliseerd.

### **3.7 VEILIG ONDERNEMEN**

In zes pilotgebieden is de gemeente de samenwerking aangegaan met MKB-ondernemers, politie en deelgemeenten met als doel winkelgebieden en bedrijventerreinen veiliger te maken. Dit betekent minder criminaliteit, een groter gevoel van veiligheid en een grotere bereidheid om aangiften te doen. De zes pilotgebieden zijn de winkelgebieden Boulevard Zuid, Noorderboulevard, winkelstraten Kralingen en winkelgebied Charlois en de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk en Noordwest. Tevens werken in 25 andere gebieden deelgemeenten en ondernemers intensief samen aan het verbeteren van de veiligheid.

De pilots Veilig Ondernemen, die drie jaar geleden zijn begonnen, zijn een succes. Het aantal delicten is gedaald, de ondernemers in de winkelgebieden en op bedrijventerreinen voelen zich veiliger en de maatregelen zijn zichtbaar op straat. Ook de samenwerking tussen verschillende partijen is sterk verbeterd.

### **3.8 VEILIGHEID IN HET OPENBAAR VERVOER**

Het beleid van de RET om de veiligheid in het openbaar vervoer te verbeteren is in 2005 voortgezet. Het aantal geregistreerde incidenten is verder afgenomen, van 8.876 meldingen in 2004 naar 5.715 in 2005. Het aantal incidenten ligt in lijn met de voortgang van de implementatie van de maatregelen. In 2003 zijn er eerst meer incidenten geregistreerd door meer toezicht en controle. Vanaf 2004 daalt het aantal incidenten door gewenning aan de conducteur op de tram. Vanaf

2005 is er een verdere incidentendaling doordat de toegangscontrole bij de metro meer servicegericht en minder repressief wordt en omdat vanaf augustus de controle gecombineerd wordt met voorlichting over het gebruik van de tourniquets.

Het reizigersoordeel over sociale veiligheid in de tram is sinds 2002 met 1,1 rapportpunt gestegen (Kwaliteitsmonitor RET). Daar is de komst van de conducteur debet aan. Vanaf november 2003 heeft elke tram een conducteur. Ook bij de metro is de waardering gestegen: sinds 2002 met 0,3. Vanaf medio 2003 is de instapcontrole op een aantal metrostations ingevoerd ter voorbereiding op de tourniquets met chipkaart als betaalmiddel. Vanaf december 2005 zijn alle tourniquets op de metrostations in dienst gesteld en medio november 2005 waren er al zo'n 10.000 actieve chipkaarten in gebruik. De uitrol van de OV-chipkaart bij de RET-tram en -bus zal in 2006 plaatsvinden.

De conducteur op de tram zorgde ook voor een daling van het zwartrijderspercentage van circa 15-20% in 2002 tot 2,8% in 2004 (meest recente meting tram). Ook op de metro daalde het zwartrijderspercentage van 10-15% in 2002 tot 7,9% in maart 2005. Deze daling werd al bewerkstelligd door de instapcontrole op metrostations. In maart 2005, toen de meting werd uitgevoerd, was het gesloten instapregime met tourniquets en chipkaart nog niet gerealiseerd. Door de volledige indienststelling van de tourniquets en het gebruik van de chipkaart als betaalmiddel wordt een verdere daling van het zwartrijderspercentage op de metro verwacht.

### **3.9 ANTILLIANEN**

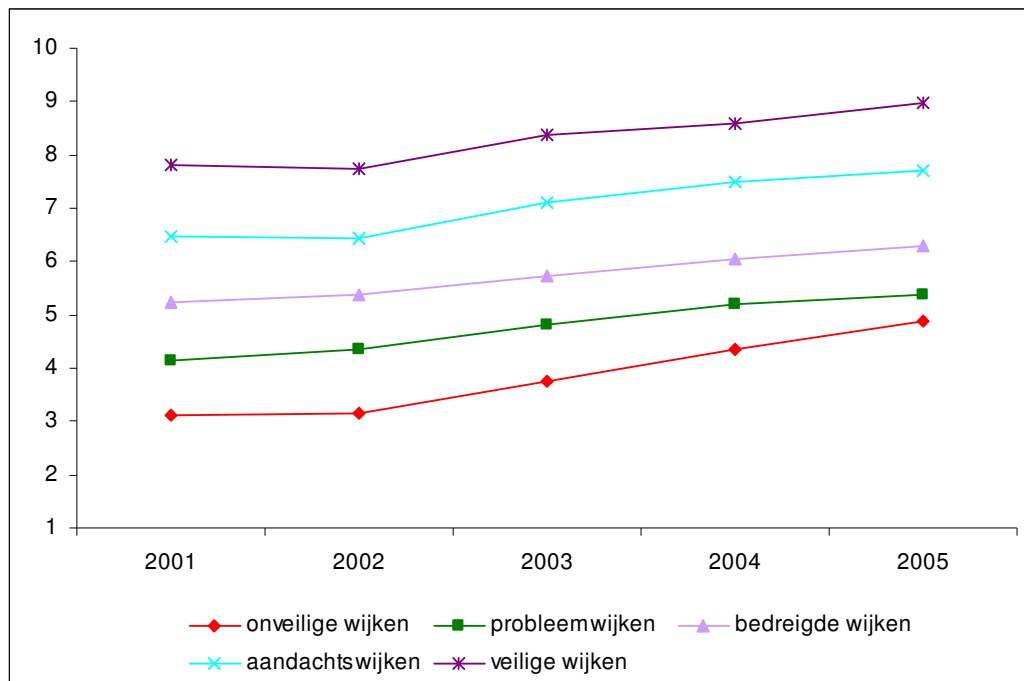
Begin 2005 is als opvolger van Lus de Trafiko het Actieprogramma Integrale aanpak Antillianen vastgesteld, gericht op terugdringen van overlast, criminaliteit, voortijdig schoolverlaten en werkloosheid. In januari 2006 zijn aanvullende maatregelen getroffen om de straat- en geweldsproblematiek veroorzaakt door Antillianen onder controle te krijgen. Bovendien is een extra inzet geformuleerd om de achterliggende oorzaken van de overlast- en criminaliteitsproblematiek op te lossen.

In september 2005 is een rechercheteam ingesteld om de criminaliteit onder Antillianen aan te pakken. Eind 2005 hebben 65 aanhoudingen plaatsgevonden, zijn 44 verdachten nog steeds in bewaring en zijn 55 zaken opgelost. Daarnaast wordt een persoongerichte aanpak ontwikkeld en is er extra aanbod gerealiseerd in 2 pilotgebieden Katendrecht en Pendrecht (intensieve handhaving leerplicht, gezinsondersteuning, schuldhulpverlening, taaltrajecten etcetera). Tot slot worden 1.700 Antillianen landelijk in een verwijzindex gevolgd. Deze verwijzindex zal (in aangepaste vorm) ook in Rotterdam worden toegepast.

### **3.10 STADSMARINIERS**

Voor elke deelgemeente met onveilige wijken is een stadsmarinier aangesteld. In aanvulling op de deelgemeentelijke wijkveiligheidsaanpak hebben de stadsmariniers een belangrijke rol gespeeld in de verbetering van de veiligheid. Zij fungeren als aanjager en vernieuwer van de veiligheidsaanpak, brengen partijen bij elkaar, organiseren samenwerking en forceren doorbraken.

In figuur 4 staat weergegeven hoe de verschillende categorieën wijken – waaronder de onveilige wijken – zich in de loop van de tijd hebben ontwikkeld. De wijken die in 2001 tot een bepaalde categorie behoorden, worden in de tijd gevolgd. Het figuur maakt inzichtelijk dat voor alle wijktypeeringen er sprake is van een toegenomen veiligheid en wijst erop dat er geen waterbedeefte is opgetreden. In de 10 oorspronkelijke onveilige wijken is de veiligheid het sterkst gestegen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de stevige inzet op veiligheid door de stadsmariniers een cruciale bijdrage heeft geleverd aan een hoger veiligheidsniveau binnen de onveilige wijken.

**Figuur 4** Ontwikkeling indexscores uitgesplitst naar typering wijken uit 2001 (2001-2005)

### 3.11 COMMUNICATIE

In 2005 is er veel geïnvesteerd in communicatie met bewoners en over de resultaten van de veiligheidsaanpak. Daarnaast zijn er rond de thema's 'eigen verantwoordelijkheid' en 'opvang ex-prostituees' publiekscampagnes gevoerd. Over het eerste thema is de 'bedankcampagne' ontwikkeld, die het publiek wijst op welke rol men zelf kan spelen in het werken aan een veiligere stad. De tweede campagne had tot doel de Rotterdammer te informeren over de achtergronden van de IBW-voorzieningen (Intensief Beschermd Wonen) voor de ex-prostituees van de in september 2005 gesloten tippelzone Keileweg. Uit onderzoek blijkt dat deze campagne heeft geleid tot meer kennis van en begrip voor deze opvangpanden.

De communicatie met bewoners is in 2005 verder ontwikkeld. De nadruk lag hierbij op het informeren van bewoners over de veiligheidsaanpak in hun wijk. Ook lag het accent op het betrekken van bewoners bij het verbeteren van de veiligheid in hun omgeving. Zo is in het Oude Westen het project 'drugs in kleur' opgezet. Hierbij gaan bewoners samen met de politie de straat op om plekken met veel (drugs)overlast aan te wijzen. Ook is bewoners huis aan huis gevraagd welke schoon en heelproblemen zij op korte termijn opgelost willen hebben. In het Centrum zijn 'info-meetings' gehouden over de voortgang van de veiligheidsaanpak in het centrumgebied. In Groot IJsselmonde zijn inmiddels 3 buurtpreventieprojecten gehouden, waarbij buurtbewoners toezicht houden in de eigen buurt. Hierbij hebben de deelnemende buurtbewoners een training 'omgaan met overlastgevende situaties' gekregen. In Kralingen West is het buurtinvesteringspel geïntroduceerd. Hierbij kunnen bewoners geld krijgen van de deelgemeente en het Woningbedrijf Rotterdam om goede ideeën te verzilveren.

Dankzij een intensief mediabeleid is de (positieve) berichtgeving in de media over de veiligheidsaanpak fors toegenomen. Uit de maandelijkse media-analyse blijkt dat veel berichten gaan over de resultaten van de aanpak. Op die manier wordt mede het beeld versterkt van een stad die

steeds veiliger wordt. Op de website [www.rotterdamveilig.nl](http://www.rotterdamveilig.nl) staan vrijwel dagelijks concrete resultaten. Ook zijn er talloze delegaties uit binnen- en buitenland – waaronder ministers – ontvangen in Rotterdam om kennis te nemen van de veiligheidsaanpak.

Met al deze en andere activiteiten is een beeld neergezet van een veiligheidsaanpak die resultaten oplevert en de stad zichtbaar en meetbaar veiliger maakt.

### **Tot slot**

De Veiligheidsindex 2006 wijst onomstotelijk uit dat Rotterdam veiliger is geworden. De indexscore van de stad is gestegen van een 5,6 in 2001 naar een 6,9 in 2005. In negen van de tien oorspronkelijke onveilige wijken is de veiligheid dermate verbeterd dat deze wijken in de categorie probleem, of zelfs in de categorie bedreigd zijn terechtgekomen. Slechts één wijk is onveilig gebleven, ondanks een stijging van de indexscore, namelijk het Oude Westen. 60 van de 62 Rotterdamse wijken zijn in 2005 veiliger dan in 2001 het geval was.

Niet alleen de feitelijke criminaliteitscijfers wijzen uit dat Rotterdam veiliger is, ook de bewoners geven aan dat de (wijk)veiligheid in de afgelopen jaren is verbeterd.

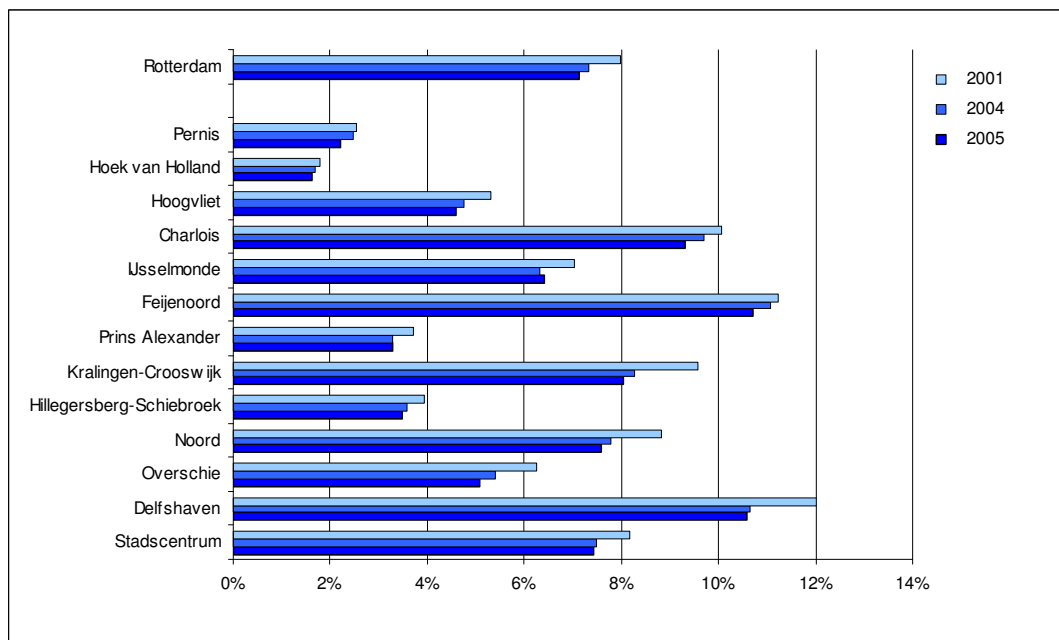
## 4 Omgevingskenmerken

Rotterdam heeft, evenals andere grote steden in ons land, te maken met hoge concentraties van kansarme bevolkingsgroepen, illegale woningverhuur, overlast en criminaliteit. Mensen die het zich kunnen veroorloven trekken weg uit de stad en op deze manier wordt het evenwicht in een wijk verstoord. Bovendien verliezen mensen de binding met de stad. Deze negatieve trend wil de gemeente Rotterdam keren en vandaar dat eind 2003 het actieprogramma 'Rotterdam Zet Door' is vastgesteld. Het doel van het programma is om mensen meer aan de stad te binden en op die manier te voorkomen dat ze wegtrekken. In dit hoofdstuk wordt daarom stilgestaan bij een aantal indicatoren die verband houden met de omgeving waarin mensen wonen. Concreet gaat het om het percentage uitkeringsgerechtigden, de sociale structuur van een wijk, het percentage huurwoningen, de economische waarde van woningen en de samenstelling van de bevolking.

### 4.1 UITKERINGSGERECHTIGDEN

Evenals in 2004 ontvangt 7% van de Rotterdamse bevolking een bijstandsuitkering (ABW) of een uitkering in het kader van de Wet Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte Werknemers dan wel Zelfstandigen (IOAW/IOAZ). In de meeste deelgemeenten is het aandeel uitkeringsgerechtigden constant gebleven, waarbij in Charlois en Feijenoord een lichte daling van een half procent te zien is (zie figuur 5). Op wijkniveau blijkt dat het percentage uitkeringsgerechtigden in Molenlaankwartier nog steeds het laagst is (0,4%) en in Katendrecht het hoogst (14%). Wel is het percentage in deze wijk ten opzichte van 2004 met twee procentpunten afgenomen.

**Figuur 5** Percentage uitkeringsgerechtigden per deelgemeente 2001, 2004 en 2005

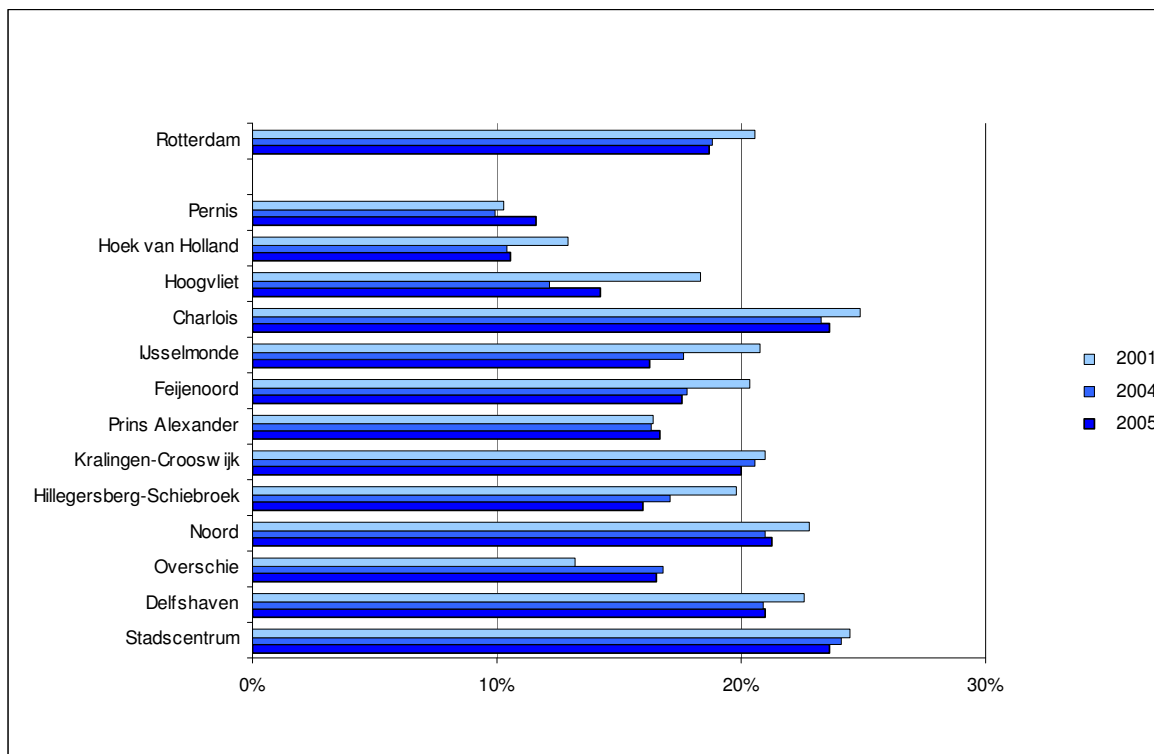


Bron: COS, Rotterdam

## 4.2 SOCIALE STRUCTUUR

Wanneer er in een wijk veel verhuisbewegingen plaatsvinden, is de kans op een goede sociale structuur kleiner dan in een wijk waar mensen al jarenlang wonen. In deze wijken kennen mensen elkaar vaak beter en is het onderlinge contact intensiever. Hoe meer mensen verhuizen, hoe minder contact er is. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op dat deel van de bevolking dat korter dan 2 jaar op hetzelfde adres woont. Na een aantal jaren waarin het percentage adressen dat korter dan 2 jaar werd bewoond een dalende lijn heeft vertoond, blijft het nu stabiel op 19%. In vergelijking met de andere deelgemeenten blijft het verloop in het Stadscentrum met 24% het hoogst. Wel blijft een lichte daling in het Stadscentrum zichtbaar: meer mensen wonen langer dan 2 jaar op hetzelfde adres in de deelgemeente. In vergelijking met 2004 zijn de verschillen in de diverse deelgemeenten niet erg groot. Bij meer dan de helft van de deelgemeenten neemt het percentage inwoners dat korter dan 2 jaar op hetzelfde adres woont toe. Dit is met name zichtbaar in de deelgemeente Hoogvliet, waar 14% hetzelfde adres korter dan 2 jaar bewoont (in 2004 was dit 12%). Deze ontwikkeling houdt vermoedelijk verband met de grootschalige renovatieprojecten in deze deelgemeente. In de Tarwewijk, Carnisse en Stadsdriehoek/CS-kwartier zijn de meeste adressen te vinden die korter dan 2 jaar bewoond worden (27%). In Hoek van Holland worden de adressen het langst door eenzelfde inwoner bewoond, 11% van de bewoners woont korter dan 2 jaar op hetzelfde adres.

**Figuur 6** Percentage adresbezetting < 2 jaar per deelgemeente, 2001, 2004 en 2005

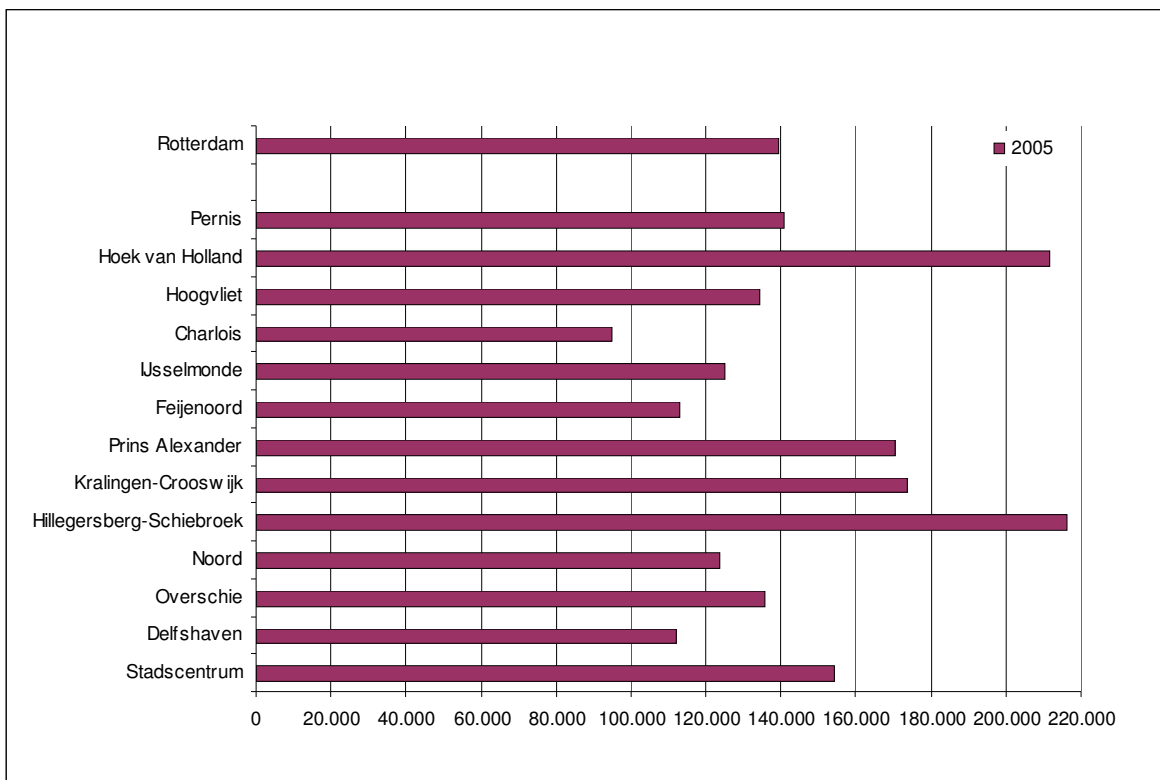


Bron: COS, Rotterdam

### 4.3 ECONOMISCHE WAARDE VAN DE WONINGEN

De WOZ-waarde is ten opzichte van 2004 fors toegenomen, aangezien deze waarde opnieuw bepaald is in de afgelopen periode. De economische waarde van huizen in Rotterdam ligt gemiddeld op € 140.000. De duurste huizen staan in Hillegersberg-Schiebroek en Hoek van Holland, de goedkoopste in Charlois, Delfshaven en Feijenoord (zie figuur 7). Bij de afzonderlijke wijken zijn ook verschillen waarneembaar. Zo staan de duurste huizen in Kralingen-Oost/Kralingse Bos (gemiddeld € 441.200) en de goedkoopste in de Tarwewijk (gemiddeld € 79.000).

Figuur 7 Gemiddelde waarde van de woningen per deelgemeente, 2005



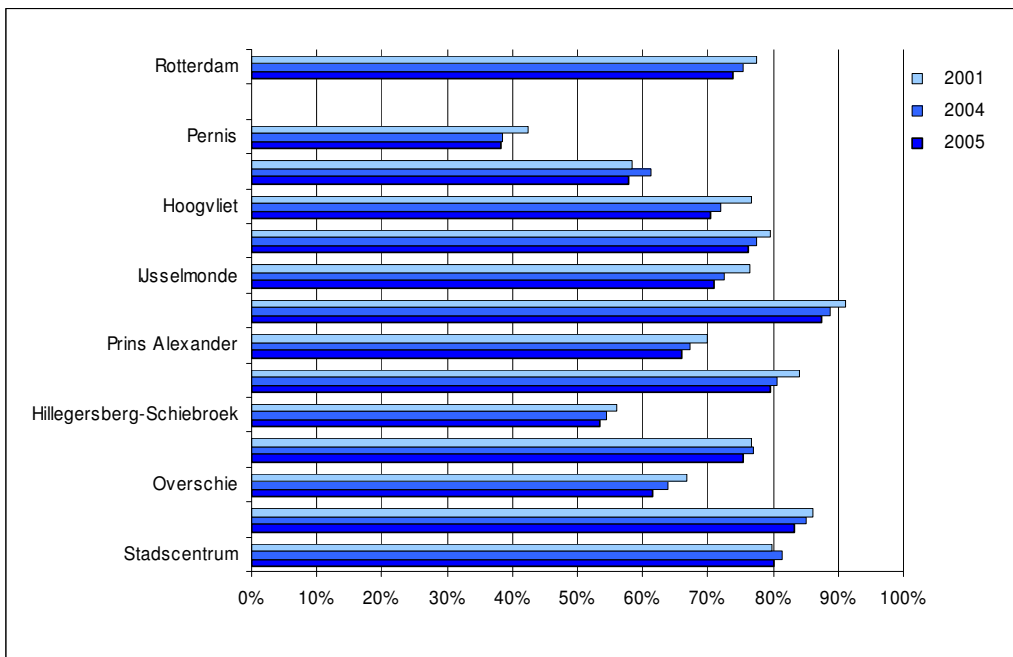
Bron: COS, Rotterdam

### 4.4 HUURWONINGEN

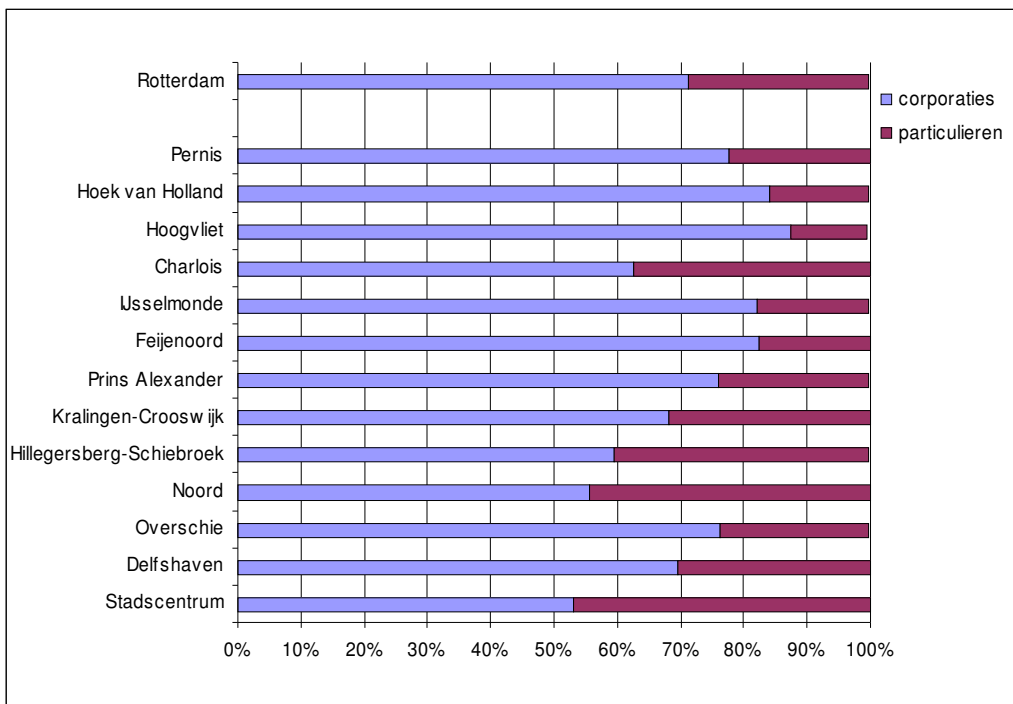
Rond driekwart van de woningen in Rotterdam bestaat uit huurwoningen. Het laagste percentage huurwoningen heeft Pernis (38%) en het hoogste percentage Feijenoord (88%). Het percentage huurwoningen neemt in alle deelgemeenten af, waarbij de sterkste daling in de deelgemeente Hoek van Holland is waar te nemen (zie figuur 8). Het laagste aantal huurwoningen staat in de wijk Molenlaankwartier (33%) en het hoogste in de wijk Feijenoord (99%).

De meeste huurwoningen worden beheerd door woningcorporaties. In Hoogvliet en Hoek van Holland zijn de minste huurwoningen van particuliere eigenaren, in het Stadscentrum en Noord de meeste. Op wijkniveau zijn in de wijken Kop van Zuid en Hillegersberg-Zuid bijna alle huurwoningen het bezit van particulieren. In de wijken Heijplaat en Feijenoord zijn echter bijna alle huurwoningen particulier bezit (zie figuur 9).

**Figuur 8** Percentage huurwoningen per deelgemeente, 2001,2004 en 2005



**Figuur 9** Verhouding huurwoningen particulieren en corporaties per deelgemeente, 2005

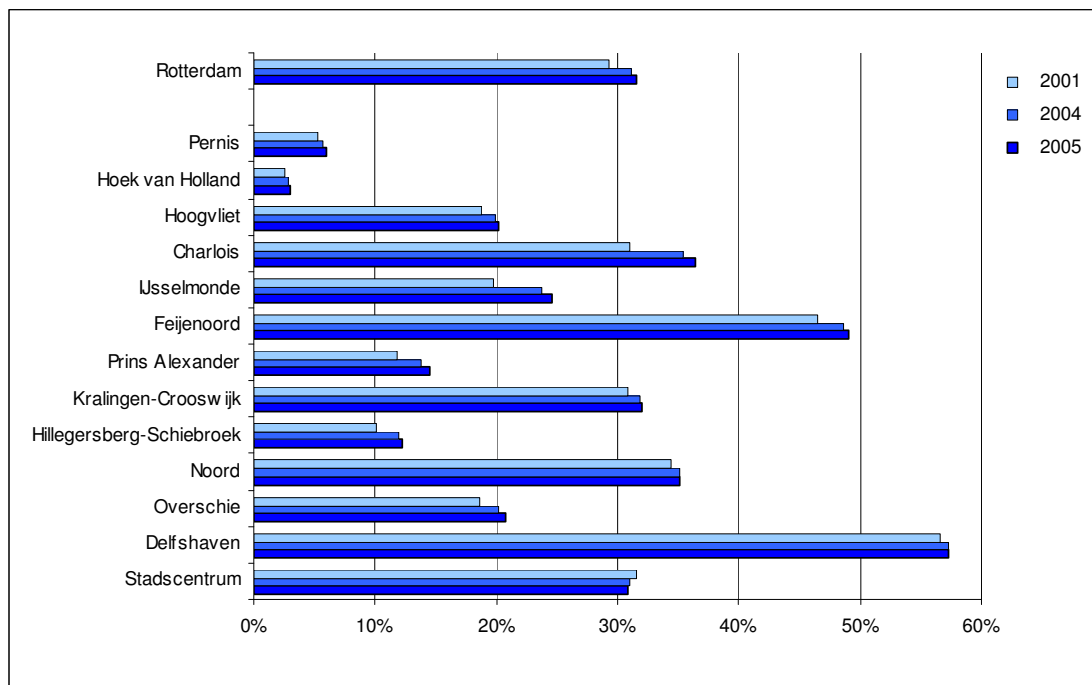


Bron: COS, Rotterdam

#### 4.5 SAMENSTELLING VAN DE BEVOLKING

In de afgelopen jaren is te zien dat het aandeel autochtonen in de bevolking langzaam afneemt en het aandeel etnische minderheden toeneemt (zie figuur 9). In 2000 behoorde 28% van de bevolking tot een etnische minderheid, nu is dit 32%. In totaal bestaat 46% van de bevolking uit inwoners van niet-Nederlandse komaf. Met uitzondering van het Stadscentrum is in alle deelgemeenten sprake van een stijging van het aandeel etnische minderheden. Het Stadscentrum laat over de jaren heen een continu licht dalende lijn zien. De meeste etnische minderheden wonen in de deelgemeente Delfshaven (57%), maar ook in de deelgemeente Feijenoord zijn veel inwoners met een etnische achtergrond (49%). In de deelgemeenten Hoek van Holland en Pernis wonen de minste etnische minderheden, respectievelijk 3% en 6%. Op wijkniveau varieert het percentage etnische minderheden tussen 3% (Molenlaankwartier) en 76% (Spangen).

**Figuur 10** Percentage etnische minderheden per deelgemeente 2001, 2004 en 2005



Bron: COS, Rotterdam



## 5 Stadscentrum

### 5.1 SAMENVATTING

De score op de Veiligheidsindex is voor het centrumgebied verbeterd van 3,6 in 2004 naar 4,1 in 2005 en bevindt zich nu in de categorie probleem. In het Stadscentrum wordt een groot deel van de aangiften door passanten gedaan. Wanneer alleen het aantal aangiften dat door bewoners is gedaan in de index wordt opgenomen, stijgt de indexscore van het Stadscentrum naar een 4,5. De wijk Cool/Nieuwe Werk/Dijkzicht krijgt een indexscore van 4,8 in plaats van 4,2. Stadsdriehoek/C.S.-Kwartier heeft dan een indexscore van 5,0 in plaats van 4,5. Het Oude Westen stijgt dan van een 3,5 naar een 3,6.

Het bewonersoordeel is stabiel voor de meeste elementen, maar is verbeterd voor diefstal en drugsoverlast. Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen. Het slachtofferschap van vernieling is toegenomen.

Het aantal aangiften en meldingen is voor bijna alle delicten afgenomen. Dat geldt met name voor het aantal aangiften van diefstal uit auto's en inbraken in garages, schuren en tuinhuisen. Bij meldingen zijn de belangrijkste afnamen te zien bij overlast en verkeersongevallen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: drugsoverlast (9% van de bevolking, in 2004 was dit nog 12%). Overlast door groepen jongeren, vervuiling op straat en hondenpoep op straat worden door 6% van de inwoners als grootste buurtprobleem aangegeven. Ook vorig jaar werd drugsoverlast als grootste buurtprobleem gezien.

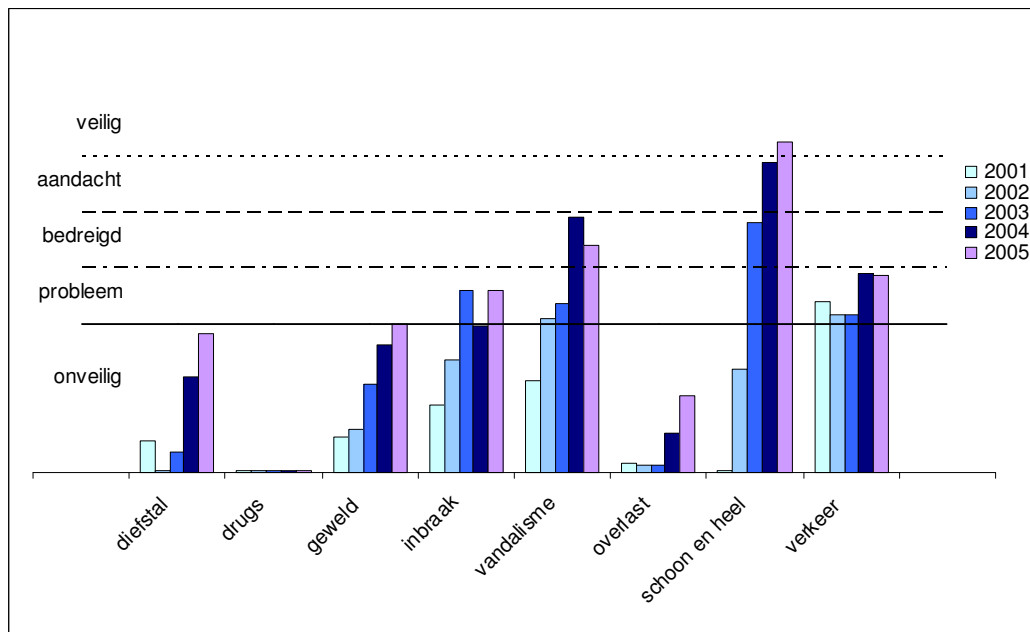
De tevredenheid met de eigen buurt is in het Stadscentrum toegenomen van 76% in 2004 tot 80% in 2005 en is daarmee vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Op wijkniveau varieert dit percentage tussen 74% (Oude Westen) en 84% (Stadsdriehoek / C.S. kwartier).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 58% in 2004 naar 63% in 2005. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (54%). In de wijken van het Stadscentrum ligt dit percentage tussen 59% (Oude Westen) en 67% (Cool/Nieuwe Werk/Dijkzicht). 88% van de inwoners van het stadscentrum heeft gehoord van preventief fouilleren en 85% vindt dat dit een bijdrage levert aan de verbetering van de veiligheid. Voor de stad zijn deze percentages respectievelijk 84% en 89%.

Van de inwoners van het Stadscentrum geeft in 2005 6% aan zich in het algemeen onveilig te voelen (7% in 2004). Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt onveilig te voelen, is 4%. In 2004 was dit nog 5%. Stedelijk zijn de percentages onveilig voelen in het algemeen en in de eigen buurt in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

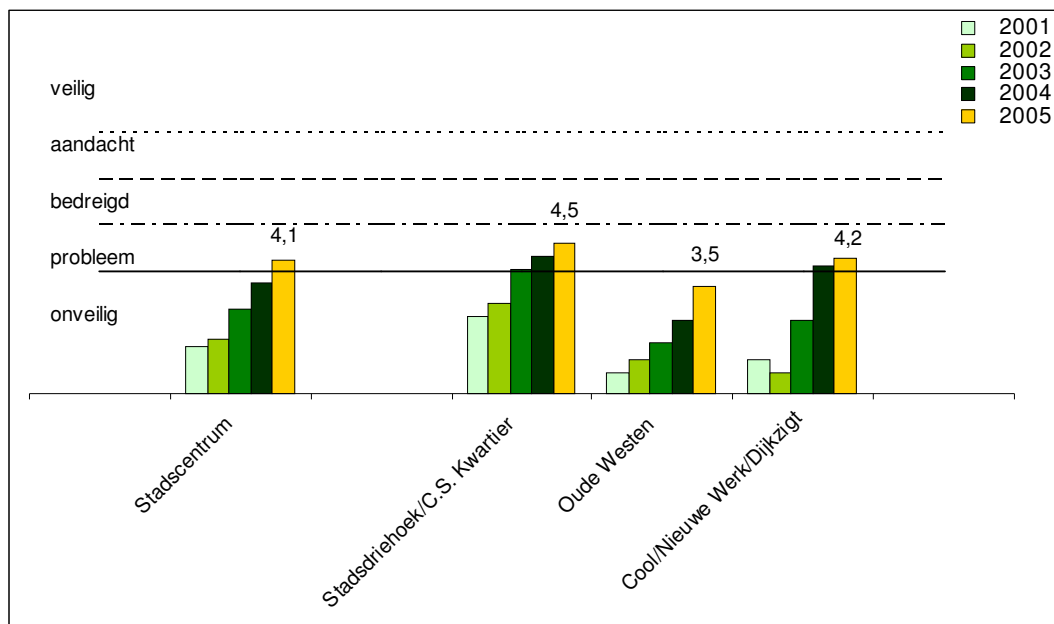
Van de bewoners geeft 93% aan bekend te zijn met het begrip buurtagent, in 2004 was dit 92%. Stedelijk is 90% van de inwoners daarmee bekend. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is gestegen van 66% in 2004 naar 71% in 2005.

**Figuur 11** Categorie-indeling naar element voor het Stadscentrum (2001-2005)



Uit figuur 11 blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen van de Veiligheidsindex, het Stadscentrum het hoogst scoort op schoon en heel en het laagst op drugsoverlast. De sterkste verbetering is zichtbaar op het gebied van diefstal. Inbraak en schoon en heel stijgen beiden een categorie. Op het gebied van vandalisme is een duidelijke verslechtering te zien ten opzichte van vorig jaar.

**Figuur 12** Trendontwikkeling wijken binnen Stadscentrum (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat het stadscentrum een categorie stijgt, van onveilig in de periode 2001-2004 tot probleem in 2005. Het Oude Westen vertoont de sterkste stijging (van 2,7 in 2004 naar 3,5 in 2005). Het Oude Westen is de enige wijk in Rotterdam die nog onveilig scoort. Ook in Cool/Nieuwe werk/Dijkzigt en Stadsdriehoek/C.S. Kwartier is in 2005 een verbetering van de indexscore zichtbaar.

Het aantal aangiften en meldingen van delicten is in het Stadscentrum over het algemeen hoger dan het stedelijke gemiddelde. Gezien de centrumfunctie van het gebied is dit echter niet verwonderlijk.

## 5.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>2</sup>

### Context

In het Stadscentrum wonen 29.830 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 51% en is lager dan het stedelijke gemiddelde van 46%. Van alle adressen wordt 24% korter dan 2 jaar bewoond (evenals in 2004). Stedelijk is dit 19%. Het percentage inwoners dat vertrekt uit de buurt is 9%, in 2004 was dit 8% en stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in het Stadscentrum is 80% een huurwoning (81% in 2004). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 78% van de woningen een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen ligt in het Stadscentrum met € 154.390 boven het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is 7% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort onveilig in 2005, net zoals in 2004 en 2001.

Over de hele linie neem het aantal aangiften van diefstal af. Het aantal aangiften van diefstal uit auto's (95 per 1.000 inwoners in 2004, 61 in 2005), winkeldiefstallen en overige vermogensdelicten nemen het sterkst af.

Diefstal uit de auto en vernieling aan de auto nemen in de ogen van bewoners van het Stadscentrum af als buurtprobleem ten opzichte van 2004.

Het slachtofferschap van vernieling aan de auto en diefstal uit de auto nemen af. De overige vormen van slachtofferschap van diefstal blijven stabiel.

In Stadsdriehoek C.S. kwartier is het element diefstal stabiel gebleven, in de andere twee wijken van het Stadscentrum, Oude Westen en Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, is het element diefstal ten opzichte van 2004 verbeterd.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort onveilig in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is sinds 2002 ieder jaar afgenomen. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, daalde van 28% in 2004 naar 24% in 2005.

<sup>2</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

In de wijk Stadsdriehoek/C.S. Kwartier is een duidelijke verbetering zichtbaar in het element drugsoverlast. In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is het element drugsoverlast ten opzichte van 2004 stabiel.

### Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element geweld scoort in alle jaren onveilig op de Veiligheidsindex.

Het aantal aangiften van straatroof is, net als in eerdere jaren, het sterkst afgenomen (van 19 per 1.000 inwoners in 2004 naar 15 in 2005).

Het aantal meldingen van mishandeling neemt enigszins toe ten opzichte van 2004, het aantal meldingen van bedreiging neemt af.

Het bewonersoordeel en het slachtofferschap zijn op alle gebieden stabiel ten opzichte van 2004.

In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is een verslechtering van het element geweld zichtbaar ten opzichte van 2004, in het Oude Westen een verbetering.

### Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd van onveilig in 2004 naar probleem in 2005. Ook in 2001 was dit element onveilig.

Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuizen is sterk afgenomen (van 29 per 1.000 adressen in 2004 naar 17 in 2005). Het aantal aangiften van inbraak in bedrijven en instellingen is ook afgenomen (van 174 per 1.000 bedrijfspanden in 2004 naar 129 in 2005). Het bewonersoordeel over woninginbraak is stabiel in 2005.

In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt en Stadsdriehoek/C.S. Kwartier is de inbraakproblematiek verbeterd.

### Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↑	↓

Het element vandalisme is evenals in 2004 in de categorie bedreigd. In 2001 was dit element onveilig.

Het percentage inwoners dat bekladding als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 40% in 2001, naar 28% in 2004 tot 23% in 2005. Het slachtofferschap van vernieling is toegenomen van 5% in 2004 tot 8% in 2005.

In Stadsdriehoek/C.S.kwartier en het Oude westen is een verslechtering zichtbaar van het element vandalisme. In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is een verbetering zichtbaar.

### Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast scoort onveilig in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van overlast is afgenomen (van 42 meldingen per 1.000 inwoners in 2004 naar 36 in 2005). Overlast van groepen jongeren en personen die op straat worden lastig gevallen, wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren.

In Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is de overlastproblematiek toegenomen, in Stadsdriehoek/C.S. kwartier en Oude Westen is die juist afgenomen.

### Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>3</sup>
Productnormering <sup>4</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↑	↓

Het element schoon en heel is verbeterd van onveilig (2001 en 2002), via bedreigd (2003) en aandacht (2004) tot veilig in 2005.

De score op de productnormering heel is stabiel ten opzichte van 2004 op 3,9. De score op de productnormering schoon is licht verbeterd van 3,7 naar 3,8.

Het bewonersoordeel over wildplassen is ook licht verbeterd. Over hondenpoep op straat is het bewonersoordeel juist verslechterd. De overige indicatoren blijven stabiel.

In het Oude Westen is het element schoon en heel het sterkst verbeterd.

### Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort probleem op de Veiligheidsindex in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen (van 55 per 1.000 inwoners in 2004 naar 52 in 2005). Het percentage inwoners dat aanrijdingen als een buurtprobleem ervaart is afgenomen.

In het Oude Westen en Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt is een verbetering van het element verkeer zichtbaar, in Stadsdriehoek C.S. kwartier is er een verslechtering zichtbaar.

## 5.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In 2005 zijn de wijkveiligheidsactie-programma's van de Centrumraad nadrukkelijker gericht op de belangrijkste actuele veiligheidsproblematiek van de verschillende wijken. Per wijk werd een pakket van maatregelen ingezet op de onveilige elementen: Diefstal, Drugsoverlast, Geweld, Inbraken, Vandalisme, Overlast en Schoon en Heel.

De grootste inzet in 2005 van de Centrumraad werd gericht op het substantieel vergroten van de veiligheid in het Oude Westen.

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak genoemd die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in het Stadscentrum in het afgelopen jaar. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

### Toezicht en Handhaving

De nadrukkelijke aanwezigheid van politie, toezichthouders en additioneel cameratoezicht is in de centrumwijken (o.a. Westersingel) in 2005 voortgezet en verder uitgebreid. Overlast op het Centraal Station (CS) en omgeving is tot een aanvaardbaar en beheersbaar minimumniveau teruggebracht. Onderzoek geeft aan dat over 2005 gemiddeld 80% van de bezoekers van het CS zich in 2005 veilig voelde in het CS-gebied. De PGA-aanpak die met succes werd ingezet in 2004 is in

<sup>3</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

<sup>4</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

2005 verder uitgebouwd. Het adoptiesysteem, waarin veelplegers en notoire overlastplegers door adoptie van de wijkagent hard worden aangepakt, is in 2005 gecontinueerd. Ook is de proef van preventief fouilleren in 2005 gecontinueerd.

In alle Centrumwijken werd extra gesurveilleerd op de overlastlocaties. De surveillances werden ingezet op risicovolle uren. Zichtbare drugsoverlast werd gericht en intensief aangepakt. De uitkomsten van de periodieke drugsschouw Drugs in Kleur was een leidraad voor de aanpak. In de laatste schouw van 2005 werden geen overlastplekken in de 'categorie paars' meer aangetroffen. In het Oude Westen Stad en Cool-Zuid werd door middel van toezichtmodellen het toezicht op straat zichtbaar versterkt. Tussen 9.00 en 19.00 uur werd het toezicht van Politie en Stadstoezicht op de publiekslocaties CS-Kruisplein- Schouwburgplein en omgeving Lijnbaan Beurstraverse-Beursplein en West Kruiskade en 1<sup>e</sup> Middellandstraat substantieel vergroot. Door zichtbare aanwezigheid van politie en toezichthouders werd de overlast bestreden en de veiligheid versterkt. Tussen politie, toezichthouders en ondernemers werd een specifiek convenant toezicht Schouwburgplein gesloten om de overlast in dit uitgaansgebied zo effectief mogelijk te bestrijden.

In 2005 werd in het Oude Westen de inzet van het interventieteam verder uitgebreid. Het interventieteam bezocht panden in straten waarbij onder andere de GBA gegevens van de bewoners werden gecontroleerd en direct actie werd ondernomen wanneer de veiligheid en de sociale omstandigheden in de panden dit verlangden.

In alle centrumwijken werden stelselmatig gerichte integrale horeca-acties uitgevoerd. In totaal werden De Horeca werd in 2005 15 maal bezocht door de Voedselwaren Autoriteit, Politie, Brandweer, Eneco, Vreemdelingendienst, en Belastingdienst. Ontoelaatbare en of strafbare situaties in de horecagelegenheden werden ter plaatse gesignaleerd en aangepakt. Dit heeft in 2005 geleid tot een groot aantal waarschuwingen en diverse sluitingen. In 2005 werden in het Oude Westen een drietal overlastgevendende drugspanden gesloten.

### **Beheer en Onderhoud**

Op de drugsoverlastplekken in de centrumwijken werden naast het reguliere onderhoud extra schoonmaakbeurten verricht. Overige plekken met drugsgerelateerde vervuiling werden binnen 24 uur schoongemaakt.

Cow containers werden ingezet als bijdrage voor het schoonhouden van de straten in het centrum. De graffiti-bestrijding werd in 2005 geïntensiveerd. Een collectief contract werd afgesloten tussen Roteb en winkeliersvereniging Lijnbaan, ondernemers Binnenwegplein en een deel van de winkeliers aan de Hoogstraat.

### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

Vanaf 2005 werd de integrale veiligheidsaanpak aangevuld met een aantal maatregelen op het vlak van sociale cohesie en burgerparticipatie. Het verbeteren van de sociale kwaliteit in de Centrumwijken stond daarbij centraal.

De betrokkenheid van bewoners met hun straat en buurt werd in de wijken Oude Westen, Cool en Stadsdriehoek versterkt door toepassing van het Mensen Maken de Stad. Dit is een samenwerkingsverband van bewoners, gemeentelijke diensten en woningcorporaties.

In deze aanpak worden sociale en fysieke maatregelen op buurtniveau in samenhang ingezet met als doel versterking van bewonersparticipatie, bevordering van sociale cohesie, het opschonen van de buitenruimte en het verbeteren van het onderhoud van de woningen.

Het initiatief Buurtbemiddeling werd in Oude Westen gestart met als doel buurtconflicten tussen bewoners in een vroeg stadium door bewoners te signaleren en aan te pakken. Vrijwilligers uit de eigen buurt werden getraind om straks zelf te bemiddelen bij buurtconflicten. Daarnaast werden in de aanpak Buurtcontact, initiatieven ondernomen om het buurtcontact in het Oude Westen te bevorderen.

In de Centrumwijken werd in 2005 de bewonersparticipatie rond de veiligheidsthema's voortgezet in het wijkgericht overleg Wijktafels.

In het Oude Westen werd in de tweede helft van 2005 gericht ingezet op het heroveren van de pleinen en ontmoetingsplekken in de wijk. Een goed voorbeeld was de Plein-aanpak. Bewoners maakten afspraken om hun plein, straat of binnentuin schoon, heel en veilig te houden.

Samen met de woningcorporaties WBR en Nieuwe Unie werd in 2005 een start gemaakt met het beveiligen van het corporatiebezit in de wijken Oude Westen en Cool. Ingezet werd op het certificeren van huurwoningen met het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Najaar 2005 is het Veiligheidspunt Oude Westen sterk uitgebreid en op een centrale locatie in de wijk gesitueerd.

### **Jeugd en Veiligheid**

In 2005 zijn de overlastgevende jongeren op de bekende overlastlocaties in de Centrumwijken in kaart gebracht. Het in 2004 opgestarte Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak (DOSA) werd in 2005 met de aanstelling van een nieuwe regisseur operationeel. In het najaar werd een plan van aanpak opgeleverd.

### **Drugsoverlast**

In het Oude Westen en de aangrenzende gebieden Kruisplein Schouwburgplein en Westersingel werd in 2005 extra ingezet op drugsoverlast. Door het Oude Westen topprioriteit te geven binnen het regiokorps van politie konden 20 extra politiemensen ingeschakeld worden.

In 2005 is gericht ingezet op het terugdringen van de overlast van de 150 meest overlastgevende drugsverslaafden. Een start werd gemaakt met het registreren en intensief volgen van deze hinderlijke groep. Van 35 overlastgevers werden meer dan 10 verbalen per persoon gestapeld zodat justitieel ingrijpen mogelijk werd. De notoire overlastgevers worden in verschillende trajecten geplaatst die variëren van zorg tot justitiële maatregelen. Met de zorginstelling Bouman werden werkende samenwerkingsafspraken in deze ketenaanpak gemaakt en geëffectueerd.



## 6 Charlois

### 6.1 SAMENVATTING

De deelgemeente Charlois kan op het gebied van veiligheid in 2005 worden getypeerd als een bedreigde deelgemeente, net als in 2003 en 2004. De score op de Veiligheidsindex is ongeveer gelijk gebleven op een 5,4 (was 5,5 in 2004). De wijk Zuidplein met het gelijknamige winkelcentrum wordt een stuk veiliger wanneer de aangiften van passanten buiten beschouwing worden gelaten. Hierbij is tevens sprake van een categoriewijziging. De wijk Zuidplein zou bedreigd scoren bij het buiten beschouwing laten van passanten. De score op de index verandert van 4,9 (probleem) naar 5,5.

Het bewonersoordeel verbetert op het gebied van drugoverlast, vandalisme, schoon en heel en verkeer. Een verslechtering is zichtbaar bij overlast van groepen jongeren en bij inbraak in woningen. Mensen geven aan minder vaak slachtoffer geworden te zijn van diefstal vanaf de auto. Het aantal meldingen van mishandeling en overlast stijgt en het aantal aangiften van inbraak daalt. Bij diefstal is het beeld wisselend: het aantal aangiften van diefstal uit motorvoertuigen, diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) en overige vermogensdelicten is gestegen, het aantal aangiften van autodiefstal is afgenomen.

Overlast van groepen jongeren wordt in Charlois als grootste buurtprobleem ervaren (10% van de wijkbewoners), gevolgd door hondenpoep en vervuiling op straat (respectievelijk 8% en 7%).

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente toegenomen van 67% in 2004 naar 69% in 2005 maar blijft lager dan het stedelijke gemiddelde (78%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 62% (Pendrecht) en 86% (Wielewaal).

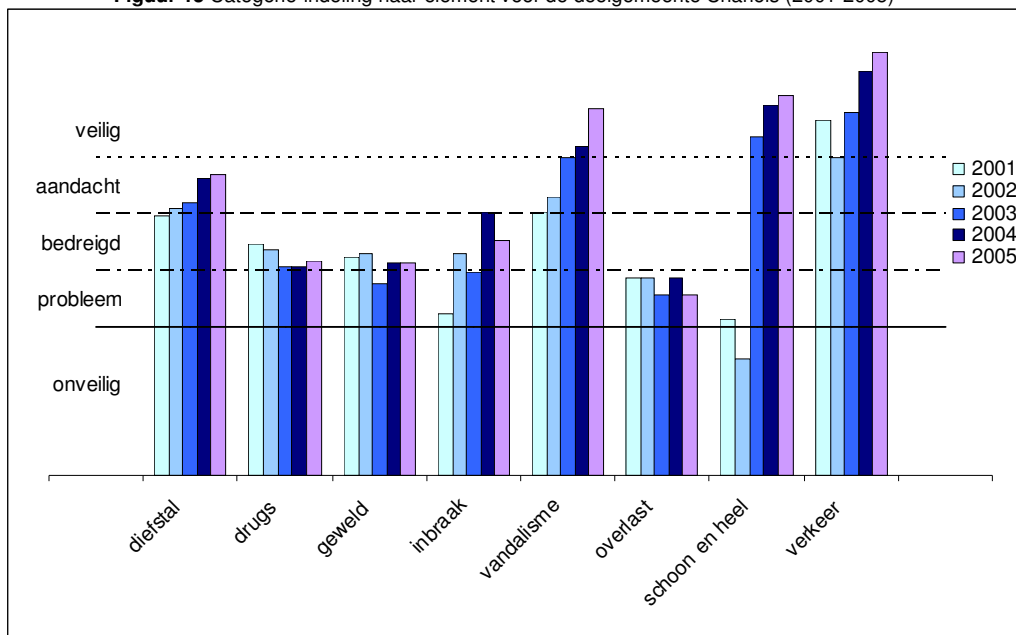
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is gestegen van 50% naar 54%. Dit percentage is gelijk aan het stedelijke gemiddelde. Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 51% (Heijplaat) en 67% (Tarwewijk).

Het percentage inwoners dat aangeeft wel eens gehoord te hebben van preventief fouilleren ligt in de deelgemeente op 84%. Van dit percentage is 91% van mening dat dit een goed middel is om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de veiligheid in Rotterdam. Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen de 87% (Tarwewijk) en 97% (Pendrecht).

De inwoners van Charlois zijn zich minder vaak onveilig gaan voelen. Vooral in het algemeen (11% in 2004 en 8% in 2005) geven mensen minder aan zich vaak onveilig te voelen. In de buurt voelt 5% zich vaak onveilig. Stedelijk zijn deze percentages in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

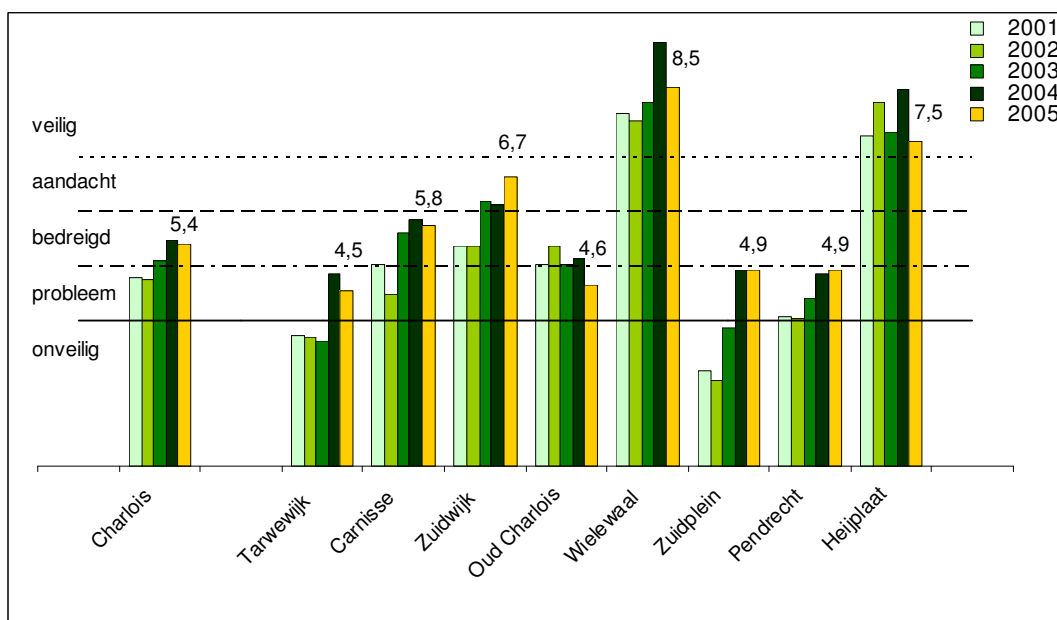
Van de bewoners is 88% bekend met de buurtagent, in 2004 was dit 89%. Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is toegenomen (van 60% in 2004 naar 62% in 2005). Stedelijk is dit 63%.

**Figuur 13** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Charlois (2001-2005)



Uit figuur 13 blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Charlois veilig scoort op vandalisme, schoon en heel en verkeer. Het slechtst scoort Charlois op het gebied van overlast (probleem), waarbij ten opzichte van 2004 ook nog een verslechtering te zien is. Het element inbraak is verslechterd van aandacht naar bedreigd.

**Figuur 14** Trendontwikkeling wijken binnen Charlois (2001-2005)



Uit figuur 14 blijkt dat voor de meeste wijken in Charlois de indexscore in 2005 ten opzichte van 2004 licht is afgenomen. In Wielewaal en Heijplaat is de grootste verslechtering waarneembaar, die ook significant is. In Carnisse, Zuidplein en Pendrecht is de indexscore ten opzichte van 2004 vrijwel stabiel gebleven, in Zuidwijk is deze licht toegenomen.

## 6.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>5</sup>

### Context

In de deelgemeente Charlois wonen 65.508 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 53% en is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde van 54%. Van alle adressen wordt 24% korter dan 2 jaar bewoond (was in 2004 23%). Stedelijk is dit 19%. Het percentage inwoners dat vertrekt uit de buurt is, evenals in 2004, 10% en stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Charlois is 76% een huurwoning (in 2004 was dit 78%). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 62% van de woningen een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen ligt in Charlois met € 94.980 onder het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is 9% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element diefstal scoort sinds 2002 aandacht, in 2001 scoorde dit element nog bedreigd.

Alleen het aantal aangiften van autodiefstal en winkeldiefstal is ten opzichte van 2004 afgenomen. Het aantal aangiften van diefstal uit de auto, fietsendiefstal (inclusief brom- en snorfietsen) en overige vermogensdelicten is toegenomen.

Het percentage inwoners dat diefstal uit de auto als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen (van 22% in 2004 naar 19% in 2005). Fietsendiefstal en diefstal vanaf de auto worden door een even groot deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van diefstal vanaf de auto is ten opzichte van 2004 eveneens afgenomen. De overige vormen van slachtofferschap blijven stabiel.

In de wijken Zuidplein, Pendrecht en Zuidwijk is het element diefstal ten opzichte van 2004 sterk verbeterd. In Heijplaat en Tarwewijk is sprake van een verslechtering.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort bedreigd in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is ten opzichte van zowel 2001 als 2004 stabiel op 3 per 1.000 inwoners. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, neemt geleidelijk af (van 21% in 2001 naar 19% in 2004 tot 17% in 2005).

Met name in de wijk Pendrecht is de situatie rond drugsoverlast verslechterd, in Zuidplein, Tarwewijk en Zuidwijk is de situatie verbeterd.

<sup>5</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

## Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↑
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld bevindt zich evenals in 2004 in de categorie bedreigd.

Ten opzichte van 2004 is het aantal aangiften constant gebleven, maar vergeleken met 2001 is er een stijging te zien van het aantal aangiften van openlijke geweldpleging tegen personen en straatroof. Het aantal meldingen van mishandeling is ten opzichte van 2001 en 2004 toegenomen.

Het percentage bewoners dat tasjesroof als een buurtprobleem ervaart, is continu gedaald van 18% in 2001 naar 10% in 2004 tot 8% in 2005. De overige vormen van geweld worden ten opzichte van even vaak als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van geweld is stabiel ten opzichte 2004.

In Pendrecht en Zuidwijk is de geweldsproblematiek verbeterd, in Tarwewijk en Oud Charlois is de situatie verslechterd.

## Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is verslechterd van aandacht (2004) naar bedreigd (2005).

Het aantal aangiften van woninginbraak is ten opzichte van 2004 constant gebleven op 22 per 1.000 adressen. Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuizen en in bedrijven en instellingen is vergeleken met 2004 afgenomen.

Het percentage bewoners in Charlois dat inbraak als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, blijft ongeveer constant op 16%. Ook het slachtofferschap van (poging tot) woninginbraak is ten opzichte van 2004 constant gebleven.

In Pendrecht en Zuidwijk is ten opzichte van 2003 de inbraakproblematiek verbeterd. In de wijken In Wielewaal, Heijplaat en Oud Charlois is juist een grote verslechtering waarneembaar.

## Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme scoort sinds 2003 veilig, in 2001 en 2002 scoorde dit element nog aandacht.

Het aantal meldingen van zowel vernielingen als kleine buitenbranden is ten opzichte van 2004 constant gebleven. Het bewonersoordeel met betrekking tot vandalisme is zowel ten opzichte van 2001 als 2004 verbeterd. In 2001 gaf 24% van de inwoners aan bekladding als een buurtprobleem te ervaren, in 2004 is dit 14% en in 2005 11%. Ook vernieling wordt door steeds minder mensen als een buurtprobleem ervaren, 25% in 2004 en 21% in 2005. Het percentage slachtofferschap van vernieling is stabiel gebleven op 5%.

In de wijken Oud Charlois, Zuidplein en Zuidwijk is het element vandalisme ten opzichte van 2004 het sterkst verbeterd. In Wielewaal is sprake van een verslechtering.

## Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element overlast scoort probleem in 2005, net zoals in voorgaande jaren.

Het aantal meldingen van burengerucht is ten opzichte van 2004 gestegen van 39 meldingen per 1.000 inwoners naar 40 in 2005. Het aantal meldingen van overige overlast is gestegen van 17 per 1.000 inwoners in 2004 naar 21 in 2005.

Het percentage inwoners dat overlast als buurtprobleem ervaart, is stabiel. Het percentage dat van mening is dat er vaak dronken mensen op straat lopen, is gedaald van 11% in 2004 naar 9% in 2005. Overlast van groepen jongeren wordt door een groter percentage als vaak voorkomend bestempeld: 21% tegenover 18% in 2004.

In Tarwewijk is de overlastproblematiek verminderd. In de wijken Heijplaat, Pendrecht, Oud-Charlois en Wielewaal is de situatie juist verslechterd.

## Schoon en Heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>b</sup>
Productnormering <sup>7</sup>	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element schoon en heel scoort sinds 2003 veilig, in 2002 scoorde dit element nog onveilig. De score op de productnormering voor schoon is 4,2 (was 4,1 in 2004) en voor heel 3,7 (was 3,8 in 2004). Vervuiling op straat wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 48% in 2004 naar 44% in 2005). Ook vuil naast de container en gaten of verzakkingen in het wegdek zien steeds minder mensen als een buurtprobleem.

Met name in Zuidwijk is het element schoon en heel verbeterd ten opzichte van 2004. De wijk Carnisse laat juist een verslechtering zien.

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in alle jaren.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is geleidelijk afgenomen van 21 meldingen per 1.000 inwoners in 2001 naar 14 in 2005. Agressief verkeersgedrag en aanrijdingen worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (respectievelijk 22% en 9% in 2005).

Het slachtofferschap van aanrijdingen waarbij de bestuurder doorreed is stabiel gebleven.

In Carnisse en Zuidwijk is het element verkeer verbeterd. In Oud Charlois is een verslechtering zichtbaar.

### 6.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak genoemd die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Charlois

<sup>6</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

<sup>7</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

### **Toezicht en handhaving**

Op diverse plekken in de deelgemeente heeft het afgelopen jaar het toezichtmodel gefunctioneerd, waarbij met diverse partijen is samengewerkt.

Het 's nachts afsluiten van een openbaar toegankelijk binnenterrein (het Rijsoordpad in de Tarwewijk), heeft ertoe geleid dat er minder woninginbraken zijn geweest. Bewoners zijn zelf met surveillance op de vrijdagavond gestart in het kader van Burgerblauw. 22 bewoners surveilleren onder leiding van een buurtagent en meldingen worden via portofoons aan de politie doorgegeven.

### **Beheer en onderhoud**

De Roteb houdt dagelijks een aantal locaties schoon in de deelgemeente. Daarnaast zijn de Buurt Service Teams en de mannen van Topscore ook op diverse plekken in de wijk bezig geweest. Wekelijks is een ploeg taakgestraften aan de slag geweest. Om het intensief gebruikte busstation van Zuidplein goed schoon te houden is een greenmachine (straatstofzuiger) ingezet.

### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

Middels extra inzet van opbouwwerk is een stevige stap gezet met buurtopbouw en meer sociale samenhang. Op de Dorchtselaan heeft de Dorchtselaan-sociëteit gedraaid, een maandelijkse bijeenkomst van bewoners, ondernemers, professionals en politici, die zich betrokken voelen bij de laan. Het metrostation is verbouwd, waardoor het een open en overzichtelijk karakter heeft gekregen.

In het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen heeft het Zuidplein in oktober 2005 haar 3<sup>e</sup> ster behaald. Meer dan 80% van de winkels had de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen genomen. Hiermee is het winkelcentrum Zuidplein vooralsnog het enige winkelcentrum in Nederland, dat zich op deze wijze gekwalificeerd heeft.

### **Jeugd en veiligheid**

In de deelgemeente is ingezet op de aanpak van overlastgevende drugshandel en de overlast van hangjongeren. Van een groep Antilliaanse jongeren, die gaandeweg 2005 steeds gewelddadiger gedrag vertoonde, zijn begin augustus 17 jongeren opgepakt. Een groot deel zit voor langere tijd vast. Het is met name deze groep die mede verantwoordelijk is voor een geweldsspiraal.

De voorschool voor de groep 2-4 jarigen is op een aantal scholen van start gegaan. Tevens draaide het thuishamerproject voor 18 kinderen gekoppeld aan Basisschool de Akker. Hier zijn kinderen opgevangen, die anders op straat zouden zwerven en rondhangen.

In het winkelcentrum Zuidplein zijn een Antilliaanse en een Turkse outreachende jongerenwerker actief, die contacten leggen met jongeren en hen doorverwijzen naar TIP-Charlois.

### **Drugsoverlast**

In het afgelopen jaar heeft het interventieteam regelmatig een stalen deur geplaatst en zijn verschillende hennepkwekerijen ontmanteld.

### **Geweld**

In de deelgemeente Charlois is geweld een van de grootste problemen. De politie en OM hebben met in Tarwewijk en Pendrecht hun prioriteiten bijgesteld. Er is extra aandacht gekomen voor straatroof en huiselijk geweld.

De deelgemeente is sinds 2006 gestart met de voorbereiding van een campagne die gericht is op het tegengaan van geweld gepleegd tegen en door jongeren. Deze campagne sluit aan bij de stedelijke campagne. Daarnaast heeft de deelgemeente bewonersparticipatie bij de veiligheidsaanpak als speerpunt benoemd.

## 7 Delfshaven

### 7.1 SAMENVATTING

In 2005 behoort de deelgemeente Delfshaven op het gebied van veiligheid tot de categorie bedreigd. De score op de Veiligheidsindex is 5,6 in 2005 (was 4,4 in 2004).

Het bewonersoordeel is met name voor drugsoverlast, diefstal uit en vanaf de auto en agressief verkeersgedrag verbeterd, echter voor jongerenoverlast, hondenpoep op straat, gaten in het wegdek en vuil naast de container is het bewonersoordeel verslechterd. Het slachtofferschap van diefstal uit vanaf de auto is afgenomen.

Het aantal aangiften van diefstal en straatroof is afgenomen, evenals het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuizen en inbraak in bedrijven en instellingen. Het aantal aangiften van woninginbraak is juist toegenomen. Het aantal meldingen van mishandeling, vernielingen en verkeersongevallen is afgenomen. Het aantal meldingen van drugsoverlast, burengerucht en overige overlast is toegenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: overlast van groepen jongeren (10% van de bevolking), vervuiling op straat (8%) en hondenpoep op straat (7%). Ook vorig jaar werd vervuiling op straat als een van de grootste buurtprobleem gezien (was 11%). De tevredenheid met de eigen buurt is toegenomen van 69% in 2004 naar 75% in 2005. Dit is nog wel lager dan het stedelijke gemiddelde (78%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 67% (Spangen) en 85% (Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp).

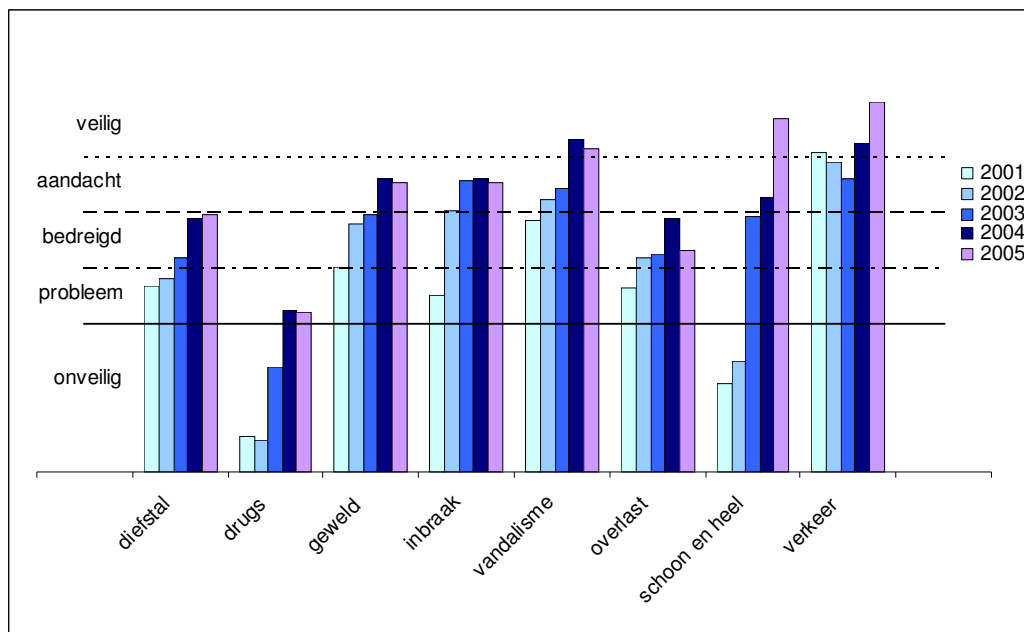
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 55% in 2004 naar 60% in 2005. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (52%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 54% (Spangen) en 73% (Tussendijken).

Van de bewoners van de deelgemeente Delfshaven is 76% bekend met preventief fouilleren, stedelijk is dit 84%. Het percentage inwoners dat vindt dat preventief fouilleren bijdraagt aan de veiligheid ligt in Delfshaven op 82% (stedelijk is dit 89%).

Het percentage inwoners in Delfshaven dat aangeeft zich in het algemeen onveilig te voelen is stabiel op 7%. Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt onveilig te voelen, is stabiel op 5%. Stedelijk zijn deze percentages in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

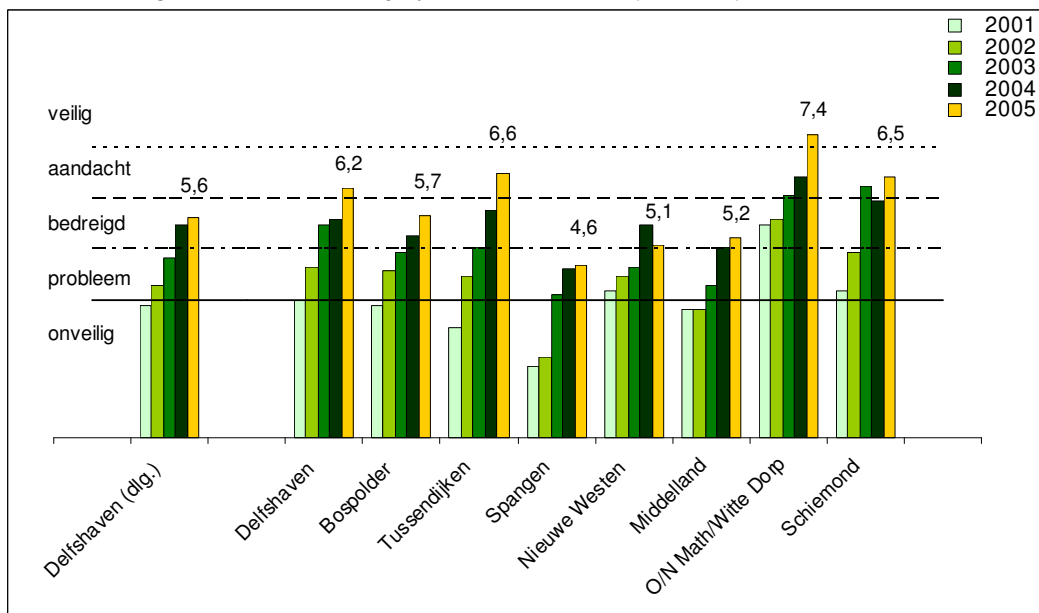
Het percentage inwoners dat bekend is met de buurtagent is stabiel op 86%. Stedelijk geeft 89% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is 65%, in 2004 was dit 60%. Stedelijk is dit 63%.

**Figuur 15** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Delfshaven (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Delfshaven veilig scoort op het gebied van vandalisme, schoon en heel en verkeer. De elementen geweld en inbraak scoren aandacht en het element drugs probleem. De grootste verbetering is zichtbaar op het gebied schoon en heel met een categorieverbetering van aandacht naar veilig. Bij het element overlast is sprake van een lichte verslechtering.

**Figuur 16** Trendontwikkeling wijken binnen Delfshaven (2001-2005)



Uit figuur 16 blijkt dat de indexscore voor Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp het hoogst is. Voor Spangen is de indexscore het laagst. De indexscore is voor alle wijken, met uitzondering van Spangen en het Nieuwe Westen, verbeterd ten opzichte van 2004. Alleen voor Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp, Delfshaven en Tussendijken is deze ontwikkeling significant.

## 7.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>8</sup>

### Context

In de deelgemeente Delfshaven wonen 72.158 inwoners. Het percentage alloctonen bedraagt 71% en is gelijk aan 2004 en hoger dan het stedelijke gemiddelde (46%). Van alle adressen wordt, evenals in 2004, 21% korter dan 2 jaar bewoond. Stedelijk is dit 19%. Het percentage vertrek uit de buurt ligt net als in 2004 op 10% en stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Delfshaven is 83% een huurwoning (in 2004 was dit 85%). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 49% van de woningen een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen ligt in de deelgemeente Delfshaven met € 112.240 onder het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is evenals in 2004 11% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort, net zoals in 2003 en 2004, bedreigd. In 2001 en 2002 scoorde het element nog probleem.

Het aantal aangiften van diefstal uit de auto en winkeldiefstal is afgenomen ten opzichte van 2004. Het aantal aangiften van overige vermogensdelicten is in dezelfde periode juist toegenomen.

Het percentage bewoners dat vindt dat diefstal uit de auto vaak voorkomt als buurtprobleem is afgenomen van 26% in 2004 naar 22% in 2005. Ook diefstal vanaf de auto wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (van 24% naar 21%). Het slachtofferschap van diefstal vanaf de auto en diefstal uit de auto is afgenomen ten opzichte van 2004.

Met name de wijken Delfshaven, Bospolder, Tussendijken en Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp laten een positieve ontwikkeling zien. In Schiedmond en het Nieuwe Westen is een negatieve ontwikkeling zichtbaar.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort net als in 2004 probleem. In de periode 2001-2003 scoorde het element nog onveilig.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is toegenomen ten opzichte van 2004 van 4 naar 5 meldingen per 1.000 inwoners. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 21% naar 17%. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (11%).

<sup>8</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Met name in Bospolder, maar ook in het Nieuw Westen is de drugsproblematiek toegenomen. In de wijken Delfshaven, Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp en Tussendijken is de problematiek afgenomen.

### Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort net als in 2004 aandacht. In de periode 2001-2003 scoorde het element nog bedreigd.

Het aantal aangiften van straatroof is afgenomen ten opzichte van 2004. Het aantal meldingen van bedreiging is stabiel, terwijl het aantal meldingen van mishandeling is afgenomen ten opzichte van 2004.

Het bewonersoordeel over bedreiging en geweldsdelicten is nauwelijks veranderd ten opzichte van 2004. Het percentage inwoners dat tasjesroof als een buurtprobleem ervaart, is licht afgenomen (van 5% in 2004 naar 3% in 2005). Het slachtofferschap van alle vormen van geweld is stabiel ten opzichte van 2004.

De geweldsproblematiek is in het Nieuwe Westen en Middelland toegenomen. In Delfshaven, Bospolder, Tussendijken en Schiemond is het afgenomen.

### Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak scoort in de periode 2002- 2005 aandacht, in 2001 scoorde dit element nog probleem.

Het aantal aangiften van woninginbraak is ten opzichte van 2004 toegenomen van 21 naar 27 aangiften per 1.000 adressen. Inbraak in garages, schuren en tuinhuisen en inbraak in bedrijven en instellingen zijn juist afgenomen ten opzichte van 2004.

Het percentage inwoners dat inbraak als een buurtprobleem ervaart, is stabiel ten opzichte van 2004 op 12%. Ook het slachtofferschap van inbraak is ongeveer stabiel.

Bospolder, Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp, Spangen en Schiemond laten een afname van de inbraakproblematiek zien. In Delfshaven en het Nieuwe Westen is echter sprake van een verslechtering.

### Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element vandalisme scoort net als in 2004 veilig, in 2002-2003 scoorde het element aandacht. In 2001 scoorde dit element nog bedreigd.

Het aantal meldingen van vandalisme is ten opzichte van 2004 licht afgenomen tot 6 per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is stabiel op 2 per 0.1 hectare.

Het percentage inwoners dat vernieling als een buurtprobleem ervaart, is stabiel op 11%. Beklading wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 18% in 2004 naar 16% in 2005). Het slachtofferschap van vernieling is ten opzichte van 2004 ongeveer stabiel op 7%.

In de wijk Delfshaven is het element vandalisme verbeterd. In het Nieuwe Westen, Middelland en Schiedamschen dijk is juist een verslechtering zichtbaar.

### Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element overlast scoort vanaf 2002 bedreigd, alleen in 2001 scoorde dit element probleem. Zowel het aantal meldingen van overlast als van burengerucht is toegenomen ten opzichte van 2004.

Het percentage inwoners dat overlast van groepen jongeren als een buurtprobleem ervaart, is toegenomen (van 17% in 2004 naar 20% in 2005). Het bewonersoordeel met betrekking tot de overige vormen van overlast is ongeveer stabiel gebleven.

In Spangen, Nieuwe Westen en Middelland is sprake van een verslechtering op het terrein van overlast.

### Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>9</sup>
Productnormering <sup>10</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element schoon en heel verbeterd van aandacht in 2004 naar veilig in 2005. In 2001-2002 scoorde dit element nog onveilig en in 2003 bedreigd.

De score op de productnormering voor schoon is verbeterd van 3,8 in 2004 naar 4,0 in 2005. Ook de score voor heel is verbeterd van 3,6 naar 3,8.

Het percentage inwoners dat hondenpoep op straat, vuil naast de container en kapot wegdek als een buurtprobleem ervaart, is licht toegenomen.

Het element schoon en heel is op de wijk Delfshaven na, in alle wijken zichtbaar verbeterd.

### Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort net als in 2004 veilig in 2002-2003 scoorde het element aandacht. In 2001 scoorde het element nog veilig.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 20 per 1.000 inwoners in 2004 naar 18 in 2005.

Het percentage inwoners dat agressief verkeersgedrag als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 28% in 2004 naar 25% in 2005. Het bewonersoordeel over aanrijdingen is ongeveer stabiel ten opzichte van 2004. Het slachtofferschap van aanrijdingen is ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2004.

In de wijk Delfshaven is de verkeersproblematiek sterk afgenomen. Ook in Middelland en Bospolder is de verkeersproblematiek afgenomen.

<sup>9</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

<sup>10</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

### **7.3 WJKVEILIGHEIDSAANPAK**

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak genoemd die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Delfshaven in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

#### **Toezicht en Handhaving**

In 2005 werden in alle wijken van de deelgemeente Delfshaven integrale horeca-acties uitgevoerd. Ontoelaatbare en of strafbare situaties in de horecagelegenheden werden ter plaatse signaleerd en aangepakt. Dit leidde in 2005 in alle wijken tot bestuurlijke maatregelen: waarschuwingen, intrekkingen van vergunningen en sluitingen.

De deelgemeente Delfshaven is in 2005 in actie gekomen om de vestiging van Belhuizen terug te dringen. Vanuit de RO-praktijk werd het instrument bestemmingsplannen toegepast om strijdigheid aan te tonen waarna juridische stappen konden worden gezet om tot sluiting over te gaan. Daarnaast werd de APV voor dit doel aangepast.

#### **Samenwerking op maat**

Een groot aantal illegale verblijfsinrichtingen werd hierbij aangetroffen, en een groot aantal illegalen werd staande gehouden. Een ander veelvoorkomend gegeven was de onjuiste inschrijvingen in het GBA, en werd herhaaldelijk fraude geconstateerd ten aanzien van het afnemen van energie van ENECO. Alleen al in de wijken Middelland, Spangen Bospolder Tussendijken werden meer dan 1200 panden in de Samenwerking op Maat-acties bezocht.

Door gerichte acties in nauwe samenwerking met de handhavende partners en een nauwkeurig volgsysteem werd de uitwaaiering van overlast na sluiting Keileweg binnen de perken gehouden. Gerichte acties werden ondernomen tegen een kleine harde kern van 15 a 20 personen. In het laatste kwartaal 2005 werden 236 overlastmeldingen op de Mathenesserweg geregistreerd die gerelateerd konden worden aan de sluiting Keileweg. In Spangen was in die periode 16 maal sprake van "Keileweg gerelateerde" straatoverlast.

Voorts werd ingezet op het aanpakken van overlastgevende panden in de Schaepmanstraat, en werden de Blitz to Bloom acties in het Nieuwe Westen en Middelland herhaald. Analooq aan de pandeninterventies werden in 2005 in Bospolder Tussendijken integrale garageacties opgestart. In het Nieuwe Westen en Middelland worden deze acties jaarlijks uitgevoerd.

#### **Beheer en Onderhoud**

In 2005 is in Delfshaven is naast de reguliere inzet een breed pakket aan maatregelen gericht op het extra schoon krijgen van de buitenruimte. Extra veeg- en schoonmaakploegen in het kader van Task Force werden ingezet. Structureel vieze plekken in bijvoorbeeld Spangen werden extra aangepakt.

#### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

Ook in Delfshaven werd de betrokkenheid van bewoners met hun straat en buurt versterkt door toepassing van het Mensen Maken de Stad. Dit is een samenwerkingsverband van bewoners, gemeentelijke diensten en woningcorporaties.

In deze aanpak worden sociale en fysieke maatregelen op straatniveau in samenhang ingezet met als doel versterking van bewonersparticipatie, bevordering van sociale cohesie, het opschoonen van de buitenruimte en het verbeteren van het onderhoud van de woningen. Voor een groot aantal straten is met bewoners een straatagenda (diagnose+ uitvoeringsplan) opgesteld.

In 2005 is de brede inzet voor het structureel verbeteren, vernieuwen van de fysieke woningvoorraad in Spangen en Tussendijken voortgezet. Sloopwerkzaamheden en het tijdelijke inrichten van de fysieke hotspots Dirk Danestraat-Mathenesserweg is hier een voorbeeld van. Ook werden panden verworven ten behoeve van renovatie zoals het Alhenablok. De aanpak van de koppen

Vosmaer, en Wallisblok en de nieuwbouwwontwikkeling Schieoevers, hebben bijgedragen aan het fysieke herstel van Spangen.

Een goed voorbeeld van sociaal investeren is de uitvoering van het plan van aanpak sociale vernieuwing in Spangen. Met de uitvoer van dit programma, dat model staat voor de aanpak in de overige wijken in Delfshaven, werd in 2005 een reeks van verschillende acties op het vlak van bevordering sociale cohesie, vergroting van burgerparticipatie en betrokkenheid van bewoners met hun straat sterk gestimuleerd. Ook in Tussendijken zijn maatregelen ingezet ter vergroting van de sociale cohesie.

### **Jeugd en Veiligheid**

In Delfshaven is in alle wijken preventief ingezet op het terugdringen van overlast door jongeren.

### **Drugsoverlast**

De aanpak van drugsoverlast heeft in 2005 onverkort prioriteit gekregen. In alle wijken zijn gerichte maatregelen ingezet om de overlast terug te dringen. Voorbeelden zijn de extra inzet op het dossier Persoonsgebonden Aanpak, en het strikt volgen en monitoren van mogelijke overlast ten gevolge van de sluiting van de Keileweg. Ook het hinderlijk volgen en verwijderen van overlastgevenden in de woonstraten van Spangen zijn voorbeelden van de geconcentreerde inzet op de drugsoverlast in Delfshaven. Hier valt ook de extra handhaving onder die aan de hand van toezichtsmodellen op de Mathenesserweg, Spangen benedendijks en in Tussendijken plaatsvond.

Een groot aantal panden verspreid over de gehele deelgemeente werd in het kader van de pandenaanpak aangepakt. Een groot aantal illegale hennepkwekerijen werd ontmanteld.

In het laatste kwartaal van 2005 is extra toezicht en handhaving ingezet in het gebied Schans en Watergeusstraat. Dit ter voorkoming van drugsgerelateerde overlast na sluiting van de Keileweg.



## 8 Feijenoord

### 8.1 SAMENVATTING

In 2005 behoort de deelgemeente Feijenoord op het gebied van veiligheid tot de categorie bedreigd. De score op de Veiligheidsindex is gestegen van 5,5 in 2004 naar 6,0 in 2005.

Het bewonersoordeel is met name voor vandalisme, diefstal, schoon en heel en tasjesroof verbeterd. Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen.

Het aantal aangiften van diefstal is afgenomen, evenals het aantal aangiften van inbraak in bedrijven en instellingen. Het aantal aangiften van woninginbraak is juist toegenomen. Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: overlast van groepen jongeren (8% van de bevolking), hondenpoep en vervuiling op straat (beide 7%). Ook vorig jaar werd overlast van groepen jongeren als het grootste buurtprobleem gezien.

De tevredenheid met de eigen buurt is toegenomen van 65% in 2004 naar 71% in 2005. Dit is nog wel lager dan het stedelijke gemiddelde (78%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 60% (Bloemhof) en 88% (Noordereiland).

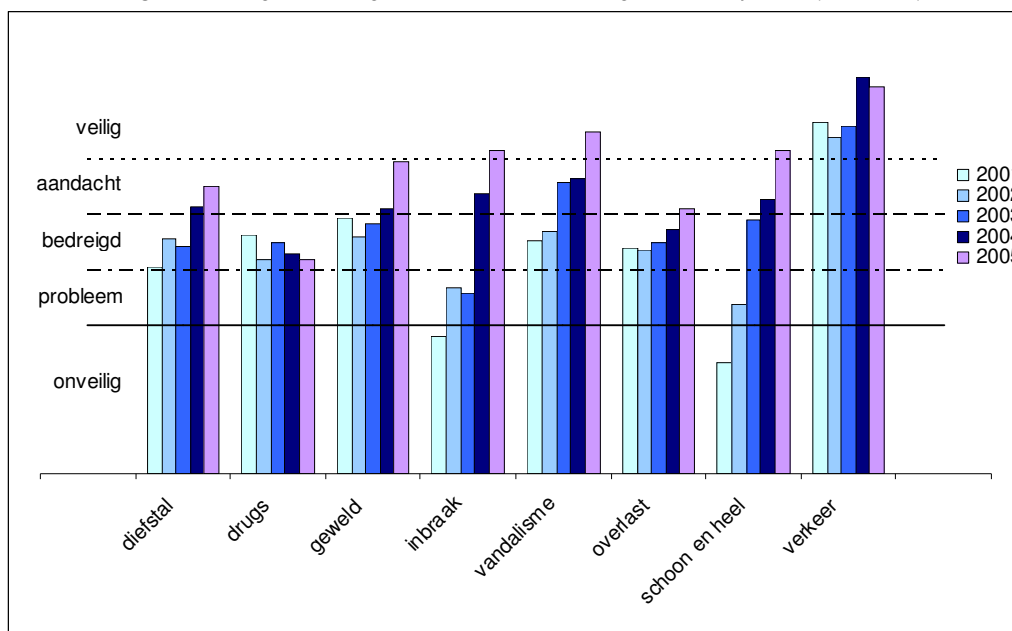
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 47% in 2004 naar 52% in 2005. Dit percentage is nog iets lager dan het stedelijke gemiddelde (54%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 43% (Katendrecht) en 60% (Hillesluis).

Van de bewoners van de deelgemeente Feijenoord is 77% bekend met preventief fouilleren, stedelijk is dit 84%. Het percentage inwoners dat vindt dat preventief fouilleren bijdraagt aan de veiligheid ligt in Feijenoord op 88% (stedelijk is dit 89%).

De inwoners van Feijenoord geven minder aan zich in het algemeen onveilig te voelen (10% in 2004 en 8% in 2005). Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt onveilig te voelen, is stabiel op 5%. Stedelijk zijn deze percentages in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

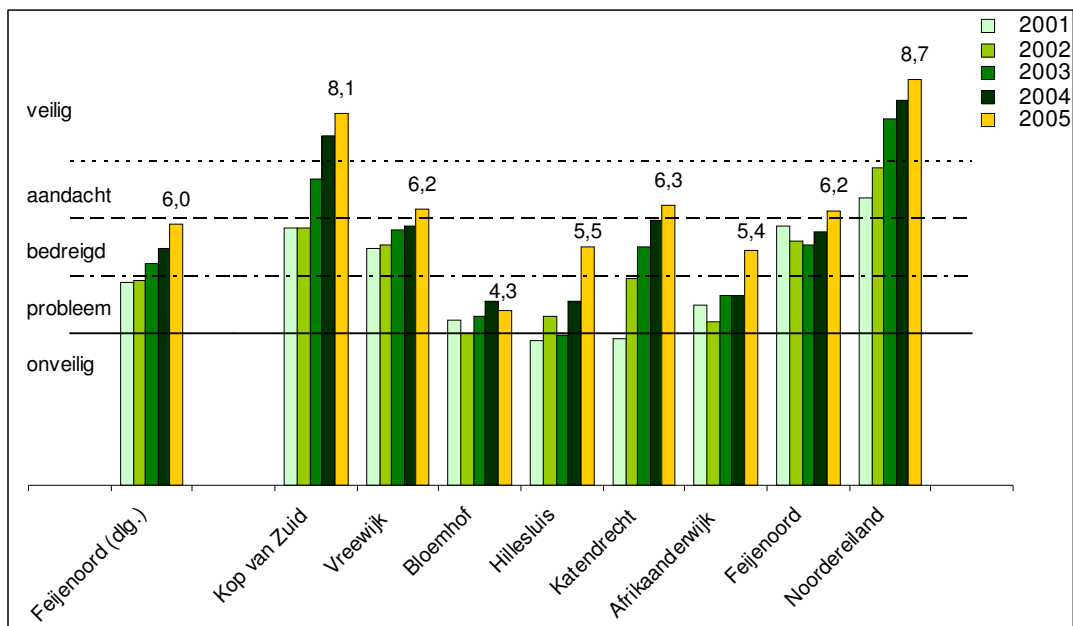
Van de bewoners is 88% bekend met de buurtagent, in 2004 was dit 85%. Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is 58% en daarmee stabiel ten opzichte van 2004. Stedelijk is dit 63%.

Figuur 17 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Feijenoord (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Feijenoord veilig scoort op het gebied van inbraak, vandalisme, schoon en heel en verkeer. De elementen diefstal, geweld en overlast scoren aandacht en het element drugs bedreigd. De grootste verbetering is zichtbaar op het gebied van geweld, vandalisme en schoon en heel.

**Figuur 18** Trendontwikkeling wijken binnen Feijenoord (2001-2005)



Uit figuur 18 blijkt dat de indexscore voor het Noordereiland het hoogst is. In Bloemhof is de indexscore het laagst. De indexscore is voor alle wijken, met uitzondering van Bloemhof, verbeterd ten opzichte van 2004. Alleen voor Hillesluis en Afrikaanderwijk is deze ontwikkeling significant.

## 8.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>11</sup>

### Context

In de deelgemeente Feijenoord wonen 72.150 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 63%, is gelijk aan 2004 en is hoger dan het stedelijke gemiddelde (46%). Van alle adressen wordt, evenals in 2004, 18% korter dan 2 jaar bewoond. Stedelijk is dit 19%. Het percentage vertrek uit de buurt ligt net als in 2004 op 8% en stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Feijenoord is 88% een huurwoning (in 2004 was dit 89%). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 47% van de woningen een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen ligt in de deelgemeente Feijenoord met € 112.803 onder het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is evenals in 2004 11% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

<sup>11</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Het element diefstal scoort, net zoals in 2004, aandacht. In 2001 tot en met 2003 scoorde het element nog bedreigd.

Het aantal aangiften van autodiefstal, diefstal uit de auto, zakkenrollerij en winkeldiefstal is afgenomen ten opzichte van 2004. Het aantal aangiften van fietsendiefstal (inclusief brom- en snorfietsen) is juist toegenomen.

Het percentage bewoners dat vindt dat diefstal uit de auto vaak voorkomt als buurtprobleem is afgenomen: van 26% in 2004 naar 22% in 2005. Ook fietsendiefstal en diefstal vanaf de auto worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van diefstal vanaf de auto en diefstal uit de auto is afgenomen ten opzichte van 2004.

Met name Hillesluis en de wijk Feijenoord laten een positieve ontwikkeling zien, in Bloemhof en Noordereiland is een negatieve ontwikkeling zichtbaar.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element drugsoverlast scoort in alle jaren bedreigd.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is stabiel gebleven ten opzichte van 2004. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel op 17%. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (11%).

In Afrikaanderwijk en Hillesluis is de drugsproblematiek toegenomen, in de andere wijken is de problematiek ongeveer stabiel gebleven.

### Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↔
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld behoort in de periode 2001-2003 tot de categorie bedreigd. In 2004 is de score verbeterd naar de categorie aandacht. Ook in 2005 scoort het element aandacht.

Het aantal aangiften van geweld is ongeveer stabiel ten opzichte van 2004. Het aantal meldingen van bedreiging is licht afgenomen ten opzichte van 2004, terwijl het aantal meldingen van mishandeling ongeveer stabiel is gebleven.

Tasjesroof wordt in 2005 door een kleiner deel van de bewoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren dan in 2004 (afgenomen van 7% in 2004 naar 4% in 2005). Ook geweldsdelicten worden door een kleiner deel van de inwoners als buurtprobleem ervaren (11% in 2004 en 9% in 2005). Het slachtofferschap van alle vormen van geweld is in 2005 ongeveer stabiel ten opzichte van 2004.

De geweldsproblematiek is in de wijken Hillesluis, Afrikaanderwijk, Feijenoord, Vreewijk en Bloemhof afgenomen.

### Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd van onveilig in 2001, naar probleem in 2002 en 2003 tot aandacht in 2004. In 2005 scoort het element veilig.

Het aantal aangiften van woninginbraak is toegenomen van 16 per 1.000 adressen in 2004 naar 20 in 2005. Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuizen en inbraak in bedrijven en instellingen is juist afgenomen.

Het percentage inwoners dat inbraak als een buurtprobleem ervaart, is in 2005 15% en ongeveer stabiel ten opzichte van 2004. Ook het slachtofferschap van inbraak is ongeveer stabiel. De wijken Vreewijk, Bloemhof en Hillesluis laten een afname van de inbraakproblematiek zien.

### Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme is verbeterd van bedreigd in 2001 en 2002, naar aandacht in 2003 en 2004. In 2005 scoort het element veilig.

Het aantal meldingen van vandalisme is ten opzichte van 2004 ongeveer stabiel op 7 per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is ook stabiel. Het percentage inwoners dat vernieling als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 27% in 2004 naar 23% in 2005. Het slachtofferschap van vernieling is ten opzichte van 2004 ongeveer stabiel en is 5%.

Met uitzondering van Hillesluis, Afrikaanderwijk en Noordereiland is in alle wijken het element vandalisme verbeterd. Met name in Katendrecht is deze ontwikkeling sterk. In Afrikaanderwijk is juist een verslechtering zichtbaar.

### Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element overlast is verbeterd van bedreigd in de periode 2001-2004, naar aandacht in 2005.

Het aantal meldingen van overlast is licht afgenomen ten opzichte van 2004, terwijl het aantal meldingen van burengerucht ongeveer stabiel is. Het percentage inwoners dat dronken mensen op straat als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen (van 10% in 2004 naar 8% in 2005). Het bewonersoordeel met betrekking tot de overige vormen van overlast is ongeveer stabiel gebleven. Afrikaanderwijk, Noordereiland en Vreewijk ontwikkelen zich positief op het gebied van overlast.

### Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>12</sup>
Productnormering <sup>13</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel stijgt in de periode 2001-2005 ieder jaar een categorie van onveilig in 2001 naar veilig in 2005.

De score op de productnormering voor schoon is licht verbeterd van 3,9 in 2004 naar 4,0 in 2005. De score voor heel is stabiel op 3,6. Het percentage inwoners dat vervuiling en hondenpoep op straat, vuil naast de container en vernield straatmeubilair als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen.

Het element schoon en heel is met name in Afrikaanderwijk, Hillesluis en Bloemhof verbeterd. In Katendrecht is een verslechtering zichtbaar.

<sup>12</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

<sup>13</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 18 per 1.000 inwoners in 2004 naar 16 in 2005. Het bewonersoordeel over agressief verkeersgedrag en aanrijdingen is ongeveer stabiel ten opzichte van 2004. Het slachtofferschap van aanrijdingen is ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2004.

In Bloemhof is de verkeersproblematiek sterk toegenomen, terwijl in Hillesluis juist een sterke afname van de problematiek zichtbaar is.

### 8.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Hoek van Holland in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

#### Toezicht en handhaving

Op Boulevard Zuid is het toezichtmodel van toepassing en is het cameratoezicht operationeel. In 2005 heeft het interventieteam 194 adressen bezocht en is er 36 keer illegale kamerverhuur aangetroffen en zijn er 22 hennepkwekerijen geruimd.

Vanaf eind 2004 is in Bloemhof het interventieteam operationeel. Het team heeft in het afgelopen jaar 32 keer illegale kamerverhuur aangetroffen en 14 hennepkwekerijen opgeruimd. In Bloemhof zijn 2 groepen burgers actief, die de politie ondersteunen en zo een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in de buurt. Ter voorkoming van woninginbraak is op diverse plekken op pandniveau met het Woningbedrijf Rotterdam, de deelgemeente Feijenoord en de stadsmarinier een gezamenlijk pakket van maatregelen gerealiseerd, waardoor de woningen het Politiekeurmerk Veilig Wonen hebben gekregen. Daarnaast zijn verschillende portieken afgesloten.

#### Beheer en onderhoud

Op verschillende plekken is ook op zondag geveegd en zijn er nieuwe grote afvalbakken geplaatst. In februari is de Roteb gestart met het 3 keer per week legen van de ondergrondse containers in plaats van 2 keer. Daarnaast is kapot straatmeubilair vervangen.

Met bewoners en ondernemers zijn de achtertuinen aan de Dordtselaan opgeruimd en in verschillende delen van Bloemhof is extra verlichting aangebracht.

#### Sociaal, economisch en fysiek investeren

In de Riederbuurt Noord zijn diverse (sloop)locaties opnieuw ingericht en verschillende panden opgeleverd. Het project Kansenzones is in Bloemhof en Hillesluis van toepassing. Dit project stimuleert en financiert ondernemerschap in de wijken waar de kansen liggen.

Ter voorkoming van woninginbraak is op diverse plekken in Bloemhof op pandniveau met het Woningbedrijf Rotterdam, de deelgemeente Feijenoord en de stadsmarinier een gezamenlijk pakket van maatregelen gerealiseerd, waardoor de woningen het Politiekeurmerk Veilig Wonen hebben gekregen. Daarnaast zijn verschillende portieken afgesloten.

Rol van allochtone zelforganisaties wordt van 'onderaf' verkend via gesprekken met allochtone groepen, in samenwerking met deelgemeente en wijkpolitie. Zo zijn er 4 verkennende, kennismakende gesprekken gevoerd met de Turkse gemeenschap, waaruit een klein actieprogramma is voortgekomen.

### **Jeugd en veiligheid**

Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de risicoplekken jeugd in de hele deelgemeente. Vanaf begin 2005 zijn de jongerenmakelaars operationeel, functioneert de DOSA (Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak) en worden risicojongeren in het Justitieel Casus Overleg (JCO) besproken en wordt er gewerkt aan een sluitende aanpak van de jeugdige wetsovertreders. De pilot Gezamenlijke Aansturing Aanpak Feijenoord (GAAF) wordt verlengd; deze aanpak richt zich op probleemgezinnen. Door deze aanpak is de frequentie en ernst van de delicten afgenomen. Verder is er vanaf april extra ingezet op outreachend jongerenwerk.

Er heeft een inventarisatie en analyse plaatsgevonden van de jeugdgroepen. Eind 2004 is de Beke-aanpak gestart in Bloemhof. Het bleek dat de wijk 1 hinderlijke, 2 overlastgevende en 1 criminele groep telde. Vanaf juni is het plan van aanpak van de criminele Irenepleingroep uitgevoerd. Eind 2005 blijkt deze groep van crimineel overlastgevend geworden te zijn.

### **Geweld**

Een expertmeeting 'straatroof' heeft circa 20 mogelijke maatregelen opgeleverd, die vanaf april zijn uitgevoerd. In het kader van huiselijk geweld wordt er aangehaakt bij de stedelijke aanpak onder regie van de GGD.

## 9 Noord

### 9.1 SAMENVATTING

In 2005 scoort Noord in de categorie aandacht. In 2004 scoorde Noord nog in de categorie bedreigd. De score op de Veiligheidsindex stijgt in 2005 ten opzichte van 2004 van een 5,9 naar een 6,5.

De bewoners van Noord zijn over het algemeen positiever geworden over de buurtproblemen. Een uitzondering hierop vormt het element inbraak waarover bewoners minder positief denken dan in 2004. Vooral diefstal laat een positiever beeld zien dan in 2004. Het slachtofferschap van diefstal is ten opzichte van 2003 afgenomen. Diefstal uit de auto laat binnen die categorie de grootste afname zien.

Het aantal aangiften is afgenomen voor diefstal. Voor geweld, vandalisme en verkeer geldt dat ze stabiel zijn. Aangifte van inbraak in schuren, tuinhuisen en garages en bij bedrijven in instellingen nemen eveneens af. Opvallend is dat het aantal meldingen van diefstal van motorvoertuigen toeneemt. Ook neemt het aantal meldingen van mishandeling toe. De meldingen van de overige indicatoren zijn afgenomen of gelijk gebleven.

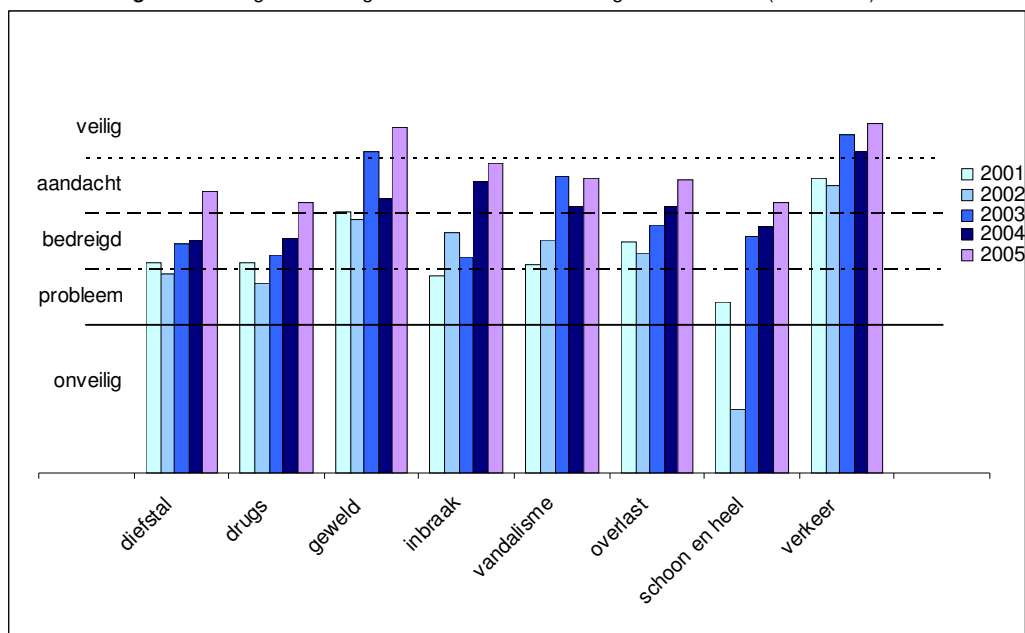
Overlast door groepen jongeren, vervuiling op straat en hondenpoep op straat worden door de wijkbewoners in Noord als grootst buurtprobleem gezien. In 2004 stond parkeeroverlast in de top drie in plaats van overlast door groepen jongeren.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente toegenomen van 77% in 2004 naar 81% in 2005 en is hoger dan het stedelijke gemiddelde (78%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 73% (Oude Noorden) en 93% (Blijdorp).

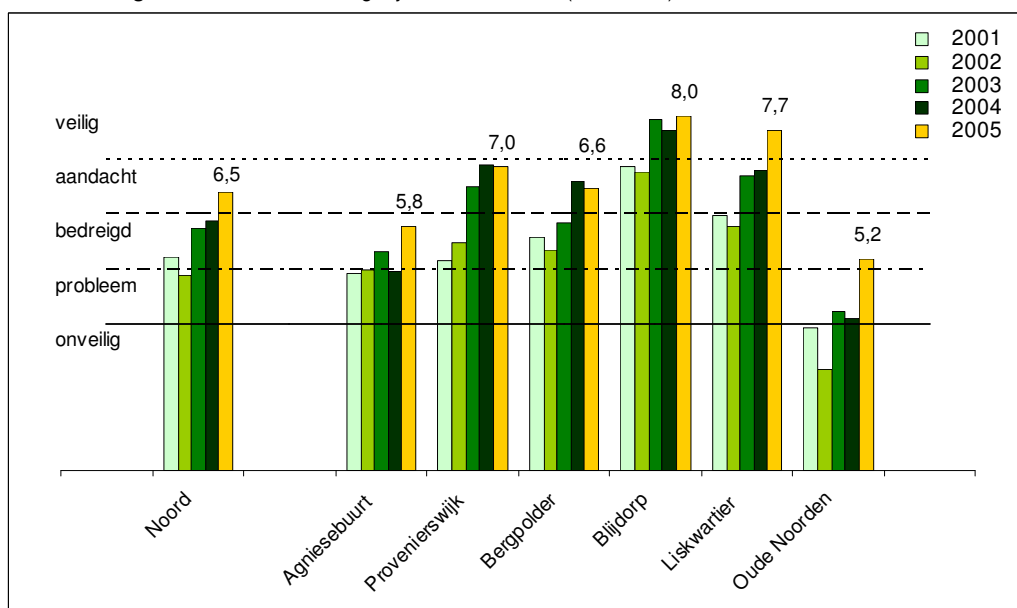
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen met 4% van 53% in 2004 naar 57% in 2005. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (54%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 54% (Provenierswijk/Agniesebuurt) en 59% (Blijdorp en Bergpolder). 86% van de inwoners kent preventief fouilleren. 86% vindt ook dat dit een bijdrage levert aan het verbeteren van de veiligheid. In de stad Rotterdam zijn deze percentages respectievelijk 84% en 89%.

De inwoners van Noord geven aan zich in het algemeen minder onveilig te voelen (8% in 2004 en 5% in 2005). Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt onveilig te voelen, is gedaald, van 5% in 2004 naar 3% in 2005. Stedelijk zijn deze percentages in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

Van de bewoners is 91% bekend met de buurtagent, in 2004 was dit 89%. Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is stabiel op 66%. Stedelijk is dit 63%.

**Figuur 19** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Noord (2001-2005)

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, de deelgemeente Noord veilig scoort op verkeer en geweld. De overige elementen scoren aandacht. De sterkste verbetering is zichtbaar op het terrein van geweld (van aandacht naar veilig). Geen enkel element laat een verslechtering zien ten opzichte van 2004.

**Figuur 20** Trendontwikkeling wijken binnen Noord (2001-2005)

Uit voorgaande figuur blijkt dat de indexscores voor de deelgemeente Noord en de wijken Agniesebuurt, Oude Noorden, Liskwartier (significant) en Blijddorp (niet significant) een verbetering laten zien. In de Provenierswijk en Bergpolder is, hoewel niet significant, sprake van een verslechtering ten opzichte van 2004.

## 9.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>14</sup>

### Context

In de deelgemeente Noord wonen 50.815 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 50% en is iets lager dan het stedelijke gemiddelde van 54%. Van alle adressen wordt 21% korter dan 2 jaar bewoond (was in 2004 ook 21%). Stedelijk is dit 19%. Het percentage inwoners dat vertrekt uit de buurt is toegenomen met 1% ten opzichte van 2004 naar 9%, stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Noord is 75% een huurwoning (in 2004 was dit 77%). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 62% van de woningen een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen ligt in Noord met € 123.615 onder het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is 8% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort aandacht in 2005, in de periode 2001-2004 scoorde diefstal bedreigd, met uitzondering van 2002, toen scoorde het element probleem.

Alleen het aantal aangiften van fietsdiefstal (10 aangiften per 1.000 inwoners in 2004 en in 2005;12) en overige vermogensdelicten is ten opzichte van 2004 toegenomen. Vooral het aantal aangiften van winkeldiefstal en diefstal vanuit motorvoertuigen is afgenomen (diefstal uit motorvoertuigen van 34 per 1.000 inwoners in 2004 tot 25 in 2005).

Het percentage inwoners dat diefstal als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen ten opzichte van 2004. Het slachtofferschap van diefstal is ten opzichte van 2004 afgenomen. Het slachtofferschap van diefstal uit de auto neemt af van 22% tot 15% van de bewoners in 2004. Het slachtofferschap van auto- en fietsdiefstal blijft stabiel.

In het Liskwartier en Agniesebuurt verbetert diefstal van de categorie bedreigd naar de categorie aandacht, in het Oude Noorden van probleem naar bedreigd.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element drugsoverlast scoort bedreigd in de periode 2001-2004, uitgezonderd 2002, toen scoorde het element namelijk probleem. In 2005 is drugsoverlast in de categorie aandacht.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is ten opzichte van 2004 stabiel. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is eveneens afgenomen (van 13% in 2004 naar 11% in 2005).

In de Agniesebuurt, Liskwartier en het Oude Noorden is de situatie rond drugsoverlast ten opzichte van 2004 verbeterd en in Bergpolder scoort drugsoverlast een categorie lager.

### Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↓
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↔

<sup>14</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Het element geweld is verbeterd van aandacht (2004) naar veilig (2005).

Het aantal meldingen van bedreiging is in 2005 ten opzichte van 2004 gedaald, het aantal meldingen van mishandeling is juist toegenomen.

Het bewonersoordeel over geweld is verbeterd ten opzichte van 2004. Het percentage inwoners dat aangeeft dat geweldsdelicten een vaak voorkomend buurtprobleem zijn neemt af van 8% in 2004 tot 5% in 2005. Het percentage slachtoffers van bedreiging met geweld neemt ook af ten opzichte van 2004.

In het Oude Noorden is de geweldsproblematiek ten opzichte van 2004 een categorie verbeterd. In Bergpolder is de situatie in 2005 juist verslechterd.

### Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is stabiel in de categorie aandacht ten opzichte van 2004.

Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuizen neemt af van 9 per 1.000 adressen in 2004 tot 5 in 2005. Ook het aantal aangiften van inbraken in bedrijven en instellingen is ten opzichte van 2004 afgenomen, van 192 naar 107 per 1.000 bedrijfspanden. Het aantal aangiften van inbraken in woningen neemt toe van 18 per 1.000 adressen in 2004 tot 21 in 2005.

Het percentage bewoners in Noord dat inbraak als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is stabiel ten opzichte van 2004. Ook het slachtofferschap van (poging tot) inbraak is ten opzichte van 2004 niet noemenswaardig veranderd.

In Agniesebuurt en het Oude Noorden is de inbraakproblematiek ten opzichte van 2004 een categorie verbeterd.

### Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme scoort in 2005, evenals in 2004, aandacht.

Het aantal meldingen van vernielingen neemt ten opzichte van 2004 af. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is stabiel ten opzichte van 2004.

Het bewonersoordeel met betrekking tot vandalisme is ten opzichte van 2004 verbeterd. In 2005 gaf 10% van de inwoners aan vernieling van telefooncellen als een buurtprobleem te ervaren ten opzichte van 16% in 2004. Het percentage slachtoffers van vernieling is stabiel ten opzichte van 2004.

In de Provenierswijk is het element vandalisme ten opzichte van 2004 een categorie verslechterd. In de Agniesebuurt en het Liskwartier is sprake van een verbetering, respectievelijk van probleem naar aandacht en van bedreigd naar veilig.

### Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast is stabiel in de categorie aandacht.

Het aantal meldingen van overlast is ten opzichte van 2004 afgenomen, het aantal meldingen van burengerucht is toegenomen.

Het percentage inwoners dat overlast als vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2004 afgenomen.

In het Oude Noorden is het element overlast een categorie verbeterd. De overige wijken zijn stabiel qua categorie.

### Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>15</sup>
Productnormering <sup>16</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element schoon en heel scoort in 2005 aandacht, in 2004 scoorde het nog bedreigd. De score op de productnormering voor schoon is 3,8 en voor heel 3,5. Beschadigingen in het wegdek worden door minder mensen als een buurtprobleem ervaren. Over vervuiling op straat, hondenpoep op straat, vuil naast de container, wildplassen en vernield of kapot straatmeubilair is het oordeel ten opzichte van 2004 stabiel gebleven. De Agniesebuurt, Blijdorp en het Oude Noorden stijgen een categorie ten opzichte van 2004. De Provenierswijk daalt een categorie.

### Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort in 2005 in de categorie veilig.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is stabiel ten opzichte van 2004. Agressief verkeersgedrag wordt in 2005 door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2004.

Het percentage slachtoffers van aanrijdingen is stabiel te noemen.

In de Agniesebuurt, het Liskwartier en het Oude Noorden is het element verkeer ten opzichte van 2004 een categorie verbeterd.

## 9.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Noord in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

### Toezicht en handhaving

In de loop van 2005 is het registratiesysteem overlastgevende panden in werking getreden. Voor de deelgemeente Noord is een handhavingsadviseur voor horeca en coffeeshops aangewezen. Ook de coördinatie van bestuurlijke handhaving drugspanden en belwinkels behoort tot het takenpakket van deze handhavingsadviseur.

Enkele gebieden zijn in 2005 aangewezen als risicoveiligheidsgebied waarbinnen preventief fouilleren kan plaatsvinden. Er vonden regelmatig fouilleeracties van de politie plaats op straat en in openbare gelegenheden.

De wijk bergpolder had last van illegale bootjes in het Noorderkanaal. Alle zwerfbootjes zijn per 1 mei 2005 verwijderd en alle bootbewoners zijn elders ondergebracht. Er zijn sluitende afspraken met de dienst Sport en Recreatie gemaakt over de handhaving indien opnieuw illegaal wordt afgemeerd.

In 2004 is Stadstoezicht begonnen met de bestuurlijke handhaving op verkeerd aangeboden huisvuil in de deelgemeente Noord. Deze aanpak is succesvol. Gemiddeld worden per maand

<sup>15</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen geldt 2001.

<sup>16</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

250 bestuurlijke boetes uitgedeeld. De aanpak heeft een positief resultaat op het schoonbeeld in de wijken. De pakkans bij overtredingen is dusdanig vergroot, dat er merkbare mentaliteitsveranderingen plaatsvinden bij bewoners.

### **Beheer en onderhoud**

In alle wijken organiseert de deelgemeente 4 keer per jaar "straatacties". Het opknappen van een straat gebeurt zowel fysiek als sociaal. In totaal zijn op deze manier 24 straten aangepakt. Door de straatacties leren bewoners, ondernemers de medewerkers van de diensten beter kennen, en andersom. De acties leveren een goede bijdrage om de wijk schoner, heler te krijgen, ook bevordert het de communicatie tussen de bewoners onderling.

De politie heeft in 2005 drie straattafels in het Oude Noorden gehouden. Bij deze straattafels kunnen bewoners klachten indienen en meldingen doen bij politie maar ook bij gemeentelijke diensten. Op alle ingediende klachten en meldingen wordt teruggekoppeld aan de bewoners.

### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

Om de veiligheidssituatie van het Centraal Station en omgeving te verbeteren is in 2004 op stedelijk niveau het handavingsarrangement Centraal Station ontwikkeld. Dit betreft een samenwerkingsverband tussen politiedistricten Centrum en Noord, spoorwegpolitie, stadstoezicht, NS en RET. Tevens zijn er rond het centraal station camera's geplaatst. De veiligheidsbeleving in het gebied is verbeterd. Deze verbeterde situatie lijkt een positief effect te hebben op delen van de Provenierswijk.

Bergpolder Noord is een gebied met relatief weinig corporatiebezit. Hierdoor is het gevaar van afglijden groter, want de mogelijkheden om te sturen zijn beperkt. Om ervoor te zorgen dat deze buurt geen probleemgebied wordt, is in 2004 begonnen met het aanschrijven van particuliere eigenaren met de opdracht hun woning binnen een bepaalde termijn op te knappen.

De inzet van het Interventieteam Noord is gericht op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in de wijken. Tijdens bezoeken kijkt het team of verschillende zaken met betrekking tot personen en panden in orde zijn. Het interventieteam is vanaf december 2004 geheel operationeel. Bij diverse acties zijn misstanden aan het licht gekomen en is er handhavend opgetreden. Twee acties sprongen in het oog, te weten 'De Rotte op' waar bij 120 panden die op nominatie stonden om gesloopt te worden, de overlast is beëindigd. Bij de actie 'Pijnstillers', die liep tot juni 2005, zijn diverse illegale verblijfsinrichtingen aangetroffen, zijn wietkwekerijen ontmanteld en zijn verkeersovertredingen aangepakt. Sinds het interventieteam van start is gegaan zijn er meer dan 1.000 panden bezocht.

Het project Veilig Ondernemen richt zich op het meetbaar veilig maken van het winkelgebied Oude Noorden, waardoor ondernemen in dit gebied aantrekkelijk blijft en ondernemers in staat worden gesteld goede bedrijfsresultaten te behalen. In het winkelgebied het Oude Noorden heeft intensieve samenwerking tussen deelgemeente, gemeente, ondernemers en politie geresulteerd in het behalen van de eerste ster van het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Het Oude Noorden is één van de negentien over de stad verspreide herstructureringsgebieden. In 2003 is een herstart gemaakt met de herstructurering van het Oude Noorden aan de Rotte. Dit heeft geleid tot een ontwikkelingsvisie die door woningcorporatie Com.Wonen en de deelgemeente Noord is ontwikkeld. Het betreft het gebied tussen Zwaanshals, Noordplein, Zaagmolenkade en Rottebocht. De plannen voor die gebieden worden in overleg met bewoners en ondernemers uitgewerkt.

Er is een Leefbaarheidplan voor het gebied. Daarin staat onder meer dat er activiteiten worden georganiseerd op binnenterreinen en er extra beheer is voor de woonomgeving, zoals het plaatsen van hekwerken bij binnenterreinen en extra verlichting. Afhankelijk van de duur dat slooplocaties braak liggen, wordt gekeken naar mogelijkheden voor tijdelijke inrichting, bijvoorbeeld door kunst te plaatsen. Er wordt extra aandacht besteed aan het schoonhouden van de omgeving van slooplocaties met inzet van Van Speijk.

Gezinsbehandeling kan een traject zijn dat vanuit de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangeboden wordt aan gezinnen waar meervoudige problematiek speelt. Het betreft hier onder meer problemen als zeer geringe arbeidsparticipatie, stagnerende integratie, criminaliteit en overlast. De behandeling met de inzet van een gezinscoach heeft tot doel de gezinssituatie te stabili-

seren, de uitoefening van gezinstaken (zoals kostwinnerschap en opvoeding) te verbeteren en de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen.

### **Jeugd en veiligheid**

Om problemen met en door jongeren op te lossen heeft de deelgemeente verschillende middelen ingezet zoals DOSA en de groepsaanpak.

Per 1 januari 2005 is er binnen deelgemeente Noord een DOSA-regisseur aangesteld, met de taak een vroegtijdige, gecoördineerde en effectieve aanpak van risico- en probleemjongeren, in de leeftijd van 0 tot 23 jaar met meervoudige problematiek en woonachtig in deelgemeente Noord, te realiseren.

3 van de 6 (in 2003 geïdentificeerde) hinderlijke en overlastgevende groepen zijn de afgelopen 2 jaar aangepakt met als resultaat beduidend minder overlast en hinder. De grote groepen zijn geheel uit het straatbeeld verdwenen en de groepsdreiging is versnipperd. De criminele groep is aangepakt door politie en justitie.

In de twee deelgemeentelijke jongerencentra is door problemen in het verleden een pasjessysteem ingevoerd. Dankzij het pasjessysteem en duidelijke regels in beide centra is de veiligheid voor bezoekers en medewerkers sterk verbeterd.



# 10 Kralingen-Crooswijk

## 10.1 SAMENVATTING

In 2005 behoort de deelgemeente Kralingen-Crooswijk op het gebied van veiligheid tot de categorie aandacht. De score op de Veiligheidsindex is gestegen van een 6,1 in 2004 naar een 6,6 in 2005.

Het bewonersoordeel is met name voor jongerenoverlast, diefstal vanaf de auto, bekladding, vuil naast de container en agressief verkeersgedrag is verbeterd. Echter voor hondenpoep op straat is het bewonersoordeel verslechterd. Het slachtofferschap van diefstal uit vanaf de auto is afgenomen.

Het aantal aangiften van diefstal uit de auto, winkeldiefstal en inbraak bij bedrijven en instellingen is afgenomen, evenals het aantal meldingen verkeersongevallen. Het aantal aangiften van overige vermogensdelicten en het aantal meldingen van burengerucht is juist toegenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: overlast van groepen jongeren (8% van de bevolking), vervuiling en hondenpoep op straat (beiden 7%). Ook vorig jaar werd overlast van groepen jongeren (was 11%) grootste buurtprobleem gezien.

De tevredenheid met de eigen buurt is toegenomen van 75% in 2004 naar 79% in 2005. Dit is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde (78%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 64% (Nieuw Crooswijk) en 90% (Kralingen Oost/Kralingse Bos).

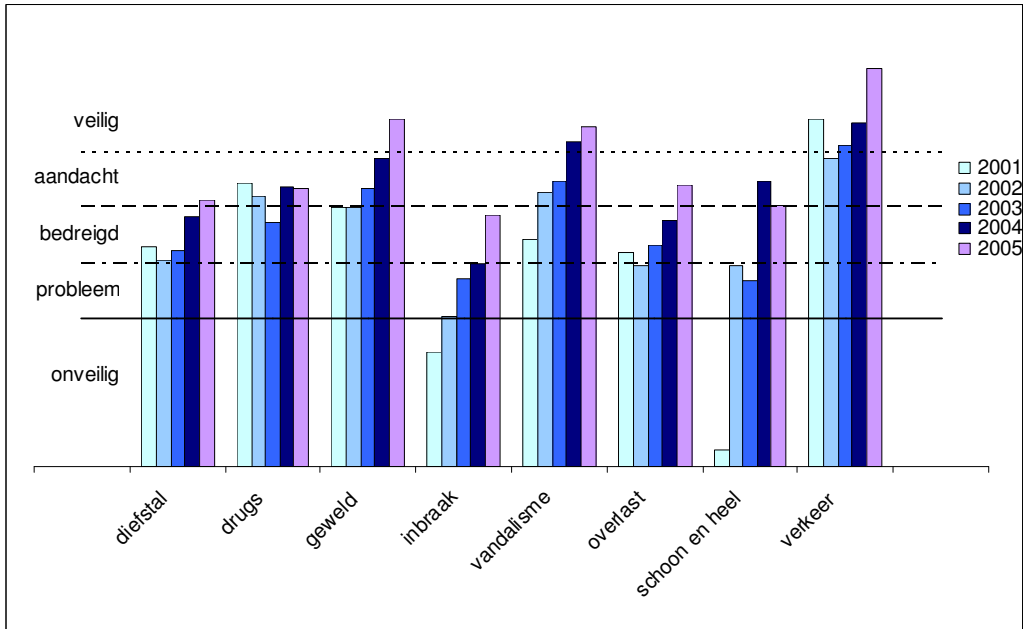
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 50% in 2004 naar 52% in 2005. Dit percentage is lager dan het stedelijke gemiddelde (54%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 47% (Oud Crooswijk) en 59% (Kralingen West).

Van de bewoners van de deelgemeente Kralingen-Crooswijk is 85% bekend met preventief fouilleren, stedelijk is dit 84%. Het percentage inwoners dat vindt dat preventief fouilleren bijdraagt aan de veiligheid ligt in Kralingen-Crooswijk op 87% (stedelijk is dit 89%).

Het percentage inwoners in Kralingen-Crooswijk dat aangeeft zich in het algemeen onveilig te voelen is 6% (was 9% in 2004). Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt onveilig te voelen, is 4% (was 6% in 2004). Stedelijk zijn deze percentages in 2005 ook respectievelijk 6% en 4%.

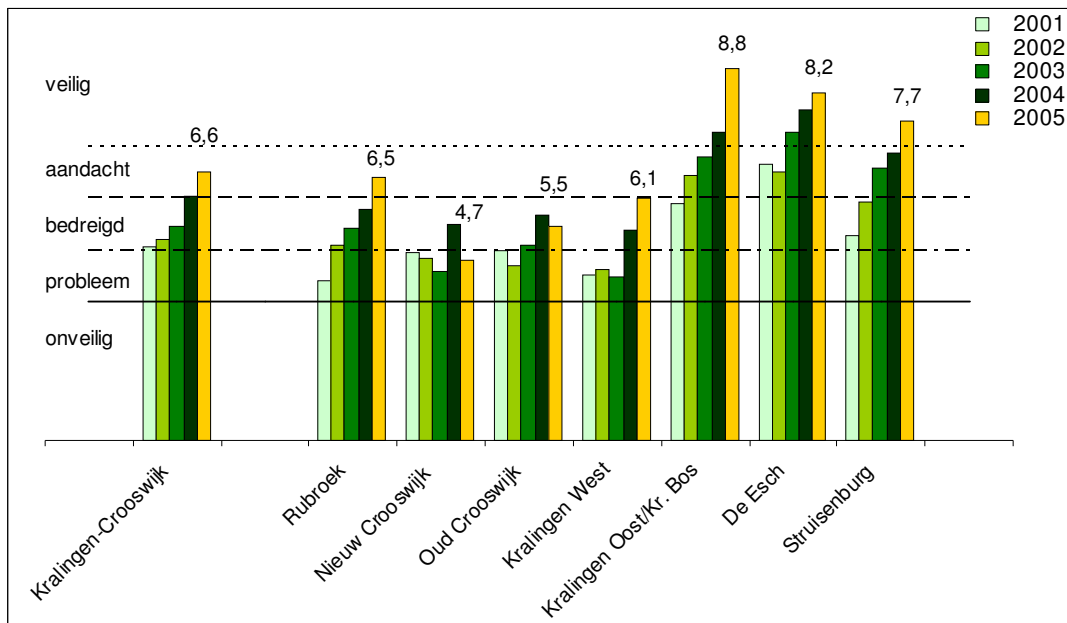
Het percentage inwoners dat bekend is met de buurtagent is stabiel op 88%. Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is 62%, in 2004 was dit 60%. Stedelijk is dit 63%.

**Figuur 21** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Kralingen-Crooswijk (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Kralingen-Crooswijk veilig scoort op het gebied van geweld, vandalisme en verkeer. De elementen diefstal, drugs, overlast en schoon en heel scoren aandacht en het element inbraak bedreigd. De grootste verbeteringen zijn zichtbaar op het gebied van verkeer (binnen de categorie veilig) en inbraak (categorieverbetering van probleem naar bedreigd). Ook voor de elementen geweld, met een categorieverbetering van aandacht naar veilig, en diefstal en overlast van bedreigd naar aandacht, is een verbetering zichtbaar. Bij het element schoon en heel is sprake van een lichte verslechtering.

**Figuur 22** Trendontwikkeling wijken binnen Kralingen-Crooswijk (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat de indexscore voor Kralingen Oost/Kralingen Bos het hoogst is. In Nieuw Crooswijk is de indexscore het laagst. De indexscore is voor alle wijken, met uitzondering van Nieuw Crooswijk en Oud Crooswijk, verbeterd ten opzichte van 2004. Alleen voor de wijken Oud Crooswijk en De Esch is de ontwikkeling niet significant.

## 10.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>17</sup>

### Context

In de deelgemeente Kralingen-Crooswijk wonen 52.379 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 48% en is gelijk aan 2004 en iets hoger dan het stedelijke gemiddelde (46%). Van alle adressen wordt, vergelijkbaar met 2004, 20% korter dan 2 jaar bewoond. Stedelijk is dit 19%. Het percentage vertrek uit de buurt ligt net als in 2004 en stedelijk op 7%.

Van alle woningen in Kralingen-Crooswijk is 80% een huurwoning (in 2004 was dit 81%). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 66% van de woningen een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen ligt in de deelgemeente Kralingen-Crooswijk met € 173.491 boven het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is evenals in 2004 8% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoorde in de periode 2001-2004 bedreigd. In 2005 scoort het element aandacht.

Het aantal aangiften van diefstal uit de auto, autodiefstal en winkeldiefstal is afgenomen ten opzichte van 2004. Het aantal aangiften van overige vermogensdelicten is juist toegenomen.

Het percentage bewoners dat vindt dat diefstal vanaf de auto vaak voorkomt als buurtprobleem is afgenomen: van 25% in 2004 naar 22% in 2005. Ook fietsdiefstal en diefstal uit de auto worden door een iets kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van diefstal uit én vanaf de auto is afgenomen ten opzichte van 2004.

In Oud Crooswijk is een negatieve ontwikkeling zichtbaar op het gebied van diefstal, in Rubroek en De Esch is sprake van een positieve ontwikkeling.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element drugsoverlast scoort bijna in alle jaren aandacht, alleen in 2003 scoorde het bedreigd.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is stabiel gebleven ten opzichte van 2004 op 3 meldingen per 1.000 inwoners. Ook het percentage inwoners dat drugsoverlast als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel op 11%. Dit percentage is gelijk aan het stedelijke gemiddelde.

In Nieuw Crooswijk is de drugsproblematiek toegenomen, maar in de wijk Kralingen Oost/ Kralingse Bos en Struisenburg is de problematiek afgenomen.

<sup>17</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

## Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld behoort in de jaren 2001, 2003 en 2004 tot de categorie aandacht. In 2002 scoort dit element bedreigd. In 2005 is de score verbeterd naar de categorie veilig.

Het aantal aangiften van straatroof is ten opzichte van 2004 afgenomen van 3 naar 2 aangiften per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van mishandeling is afgenomen ten opzichte van 2004, terwijl het aantal meldingen van bedreiging ongeveer stabiel is gebleven.

Bedreiging wordt in 2005 door een even groot deel van de bewoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren als in 2004. Het percentage inwoners dat tasjesroof en geweldsdelicten als een buurtprobleem ervaart, is licht afgenomen. Het slachtofferschap van alle vormen van geweld is in 2005 ongeveer stabiel ten opzichte van 2004.

De geweldsproblematiek is in Nieuw Crooswijk toegenomen, maar in Rubroek, Struisenburg, Kralingen West en Kralingen Oost/Kralingse Bos is de geweldsproblematiek afgenomen.

## Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd van onveilig in 2001 naar probleem in 2002-2004 en bedreigd in 2005.

Het aantal aangiften van woninginbraak is ongeveer stabiel. Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen (van 16 per 1.000 adressen in 2004 naar 14 in 2005) en inbraak in bedrijven en instellingen (van 207 per 1.000 bedrijfsvestigingen in 2004 naar 115 in 2005) is juist afgenomen.

Het percentage inwoners dat inbraak als een buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2004 licht afgenomen tot 15%. Het slachtofferschap van inbraak is ongeveer stabiel.

In Nieuw Crooswijk is sprake van een verslechtering op het terrein van inbraak, maar in Rubroek, Kralingen West en Kralingen Oost/Kralingse Bos is een verbetering zichtbaar.

## Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme is verbeterd van bedreigd in 2001 naar aandacht in 2002 en 2003. In 2004 en 2005 scoort het element veilig.

Het aantal meldingen van vandalisme is ten opzichte van 2004 afgenomen. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is ongeveer stabiel. Het percentage inwoners dat vernieling als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel. Maar bekladding wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (van 19% in 2004 naar 17% van de bewoners in 2005). Het slachtofferschap van vernieling is ten opzichte van 2004 ongeveer stabiel op 6%.

Zowel in Nieuw Crooswijk als in Kralingen West is sprake van een verbetering op het terrein van vandalisme.

## Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast is verbeterd van bedreigd in 2003-2004, naar aandacht in 2005. In 2001 scoorde dit element bedreigd en in 2002 probleem.

Het aantal meldingen van overlast is licht afgenomen ten opzichte van 2004, terwijl het aantal meldingen van burengerucht iets is toegenomen. Het percentage inwoners dat overlast van groepen jongeren op straat als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen (van 21% in 2004 naar 18% in 2005). Ook het oordeel over lastig gevallen worden op straat is verbeterd.

Nieuw Crooswijk ontwikkelt zich negatief op het gebied van overlast. Kralingen West en Kralingen Oost/Kralingse Bos ontwikkelen zich positief.

## Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>18</sup>
Productnormering <sup>19</sup>	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element schoon en heel scoort in 2004-2005 aandacht, in 2002-2003 scoorde dit element probleem. In 2001 scoorde dit element nog onveilig.

De score op de productnormering voor schoon is stabiel op 3,9. De score voor heel is eveneens stabiel op 3,5. Het percentage inwoners dat vuil naast de container als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen. Over hondenpoep op straat is het bewonersoordeel echter verslechterd ten opzichte van 2004.

Het element schoon en heel is in Nieuw en Oud Crooswijk verslechterd. In Struisenburg en Rubroek is een verbetering zichtbaar.

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort bijna in alle jaren veilig, uitzondering is 2002 toen het element aandacht scoorde.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 27 per 1.000 inwoners in 2004 naar 22 in 2005. Het bewonersoordeel over agressief verkeersgedrag is verbeterd en over aanrijdingen is het ongeveer stabiel ten opzichte van 2004. Het slachtofferschap van aanrijdingen is ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2004.

In bijna alle wijken, uitgezonderd De Esch, Nieuw Crooswijk en Kralingen West is een verbetering zichtbaar op het terrein van verkeer.

### 10.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Kralingen-Crooswijk in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

<sup>18</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

<sup>19</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

Om de veiligheid verder te borgen heeft er een kanteling van de deelgemeentelijke organisatie plaatsgevonden naar wijkregie; minder beleid en meer regie op de uitvoering. Vanwege de herstructurering van Nieuw Crooswijk is voor dit gebied een leefbaarheidsprogramma opgesteld.

#### **Toezicht en handhaving**

De problematiek rond diefstal is afgenomen, dit komt onder andere door de pga-aanpak veelplegers vanuit de politie en extra toezicht in hot spot gebieden. Verder krijgt de aanpak van diefstal/inbraak uit box, garage, schuur en tuinhuisjes extra aandacht (is een maatregel uit het wijkveiligheidsactieprogramma).

#### **Beheer en onderhoud**

Naar aanleiding van het traject Vasthouden & Versterken dat in 2004 heeft gelopen zijn er in de wijkveiligheidsactieprogramma's Kralingen-West en Nieuw-Crooswijk extra prestatie-afspraken gemaakt rond het thema Schoon & Heel.

De stedelijke uitrol van het graffiti abonnement van de Roteb loopt. In de Lusthofstraat in de wijk Kralingen West is in januari 2005 een nulbeurt geweest.

#### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

De Herman Bavinckbuurt in de wijk de Esch heeft het Politiekeurmerk Veilig Wonen gekregen op het niveau van woning, wooncomplex en buurt. De deelgemeente heeft €25.000,- per CBS-buurt beschikbaar gesteld aan de woningcorporaties voor de kosten van de invoering van PKVW ten gunste van de huurcomponent. De corporatie betaalt de arbeid, de bewoners via een huurverhoging de materiaalkosten

#### **Jeugd en veiligheid**

Sinds maart 2004 is er een integrale aanpak van jongerenoverlast. De aanpak is gericht op domein-groep-individu en gaat van preventie tot en met repressie. Er is begonnen in Kralingen West met de Lusthofstraat, maar inmiddels zijn daar bijgekomen: Aegidiusstraat, Goudse Rijweg / Vlietlaan, Jaffahof en de Paradijslaan in Nieuw Crooswijk. Om de aanpak verder te intensiveren heeft Kralingen West in april 2005 een toezichtmodel gekregen en de ondersteuning (tot 21 juni 2006) van een stadsmarinier. Begin december waren 149 jongeren in behandeling bij het DOSA.

#### **Drugsoverlast**

De deelgemeente heeft sinds 1 januari 2004 een meldpunt drugsoverlast. Om de bekendheid van het meldpunt drugsoverlast te vergroten is in het najaar van 2005 een publiciteitscampagne geweest. Verder is de deelgemeente pilotgebied voor het stedelijk overlastregistratiesysteem. Vanaf begin oktober 2005 is Kralingen-Crooswijk als eerste deelgemeente op de centrale server van het stedelijk overlastregistratiesysteem geplaatst. Per 1 juli 2005 is de stedelijke hennepaanpak van start gegaan. In 2005 zijn 8 drugspanden en 30 hennepkwekerijen opgerold (meting oktober 2005). Coffeeshop 'The Riff' in Oud Crooswijk is vanwege overlast een half jaar gesloten geweest. Voor het gebied Goudse Rijweg / Vlietlaan e.o. loopt een actieprogramma met specifieke aandacht voor de aanpak van drugsoverlast. De deelgemeente constateert een verschuiving van de handel in panden naar handel op straat. Dit hangt samen met een intensivering van de aanpak van drugsoverlast vanuit panden en het feit dat straathandel moeilijker te bestrijden is dan handel in panden.

#### **Geweld**

De politie heeft een aantal personen in adoptie. Zij krijgen een VIP behandeling (Veel Irritante Politie). Het aantal OK-punten van stichting Meld Geweld wordt uitgebreid naar 11.

#### **Bewonersparticipatie/communicatie**

Een onderdeel van het leefbaarheidsprogramma van de buurt Jaffa in Kralingen West is het buurtinvesteringsspel (het Jaffadofferspel). De deelgemeente en WBR hebben samen €60.000,- beschikbaar gesteld voor bewoners om goede ideeën te verzilveren. Zo'n 30% van de bewoners heeft het spel inmiddels gespeeld en er zijn zo'n 350 Jaffadoffercheques uitgekeerd. De deelge-

meente kent ook nog het Initiatievenfonds, waarbij burgers met een goed idee een bedrag van €2.200,- kunnen krijgen voor de uitvoering. Sinds 2004 loopt het project buurtbemiddeling in de wijken De Esch, Oud-Crooswijk en Rubroek. De deelgemeente onderzoekt de mogelijkheden om het project ook in de andere wijken op te zetten. Om bewoners te informeren over veiligheid zijn er in 2005 drie veiligheidsmarkten geweest in de wijken Crooswijk, Kralingen-West en Kralingen-Oost.

### **Veilig Ondernemen**

Sinds november 2003 loopt in de winkelgebieden: Lusthofstraat, Goudse Rijkweg / Vlietlaan, Oudedijk en in de Esch het project Veilig Ondernemen Kralingen. Hier zijn zo'n 80 ondernemers bij aangesloten. De ondernemers, de gemeente en deelgemeente financieren gezamenlijk (1/3, 1/3, 1/3) de te nemen maatregelen, die worden vastgesteld in de actieprogramma's veilig ondernemen. Het actieprogramma 2004 is najaar 2004 vastgesteld. De hierin opgenomen maatregelen zijn o.a. winkelscans, anti-agressietrainingen, anti-winkeldiefstaltrainingen, inzet particuliere beveiliging, graffitiwrijving op particuliere panden. Deze zijn geïntegreerd in de WVAP's en in 2004 en 2005 uitgevoerd. In december 2005 is het actieprogramma 2005 vastgesteld. De hierin opgenomen maatregelen zijn, naast de maatregelen uit het vorige actieprogramma, o.a. overvaltrainingen, een graffitiwrijvingsabonnement, grotere afvalbakken, camerabeveiliging in de Esch. Deze maatregelen zijn deels in 2005 uitgevoerd en worden deels in 2006 uitgevoerd.



# 11 IJsselmonde

## 11.1 SAMENVATTING

De deelgemeente IJsselmonde kan in 2005 worden getypeerd als een aandachtsdeelgemeente op het gebied van veiligheid, net als in 2004. De score op de Veiligheidsindex is verslechterd van 7,1 in 2004 naar 6,9.

Het bewonersoordeel is, met uitzondering van inbraken, op alle gebieden stabiel gebleven. Ook bij slachtofferschap zijn geen grote verschuivingen waarneembaar. Het aantal meldingen van vandalisme is afgenomen. Het aantal meldingen van overlast is daarentegen toegenomen. Het aantal aangiften van diefstal is gedaald en het aantal aangiften van inbraken stijgt licht.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: overlast van groepen jongeren (11% van de bevolking), parkeeroverlast (7%) en geluidsoverlast door verkeer (6%). Vorig jaar werd gaten of verzakkingen in het wegdek nog gezien als grootste buurtprobleem.

De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente toegenomen van 75% in 2004 naar 78% in 2005. De tevredenheid met de eigen buurt is gelijk aan het stedelijke gemiddelde. Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 71% (Beverwaard) en 88% (Oud IJsselmonde).

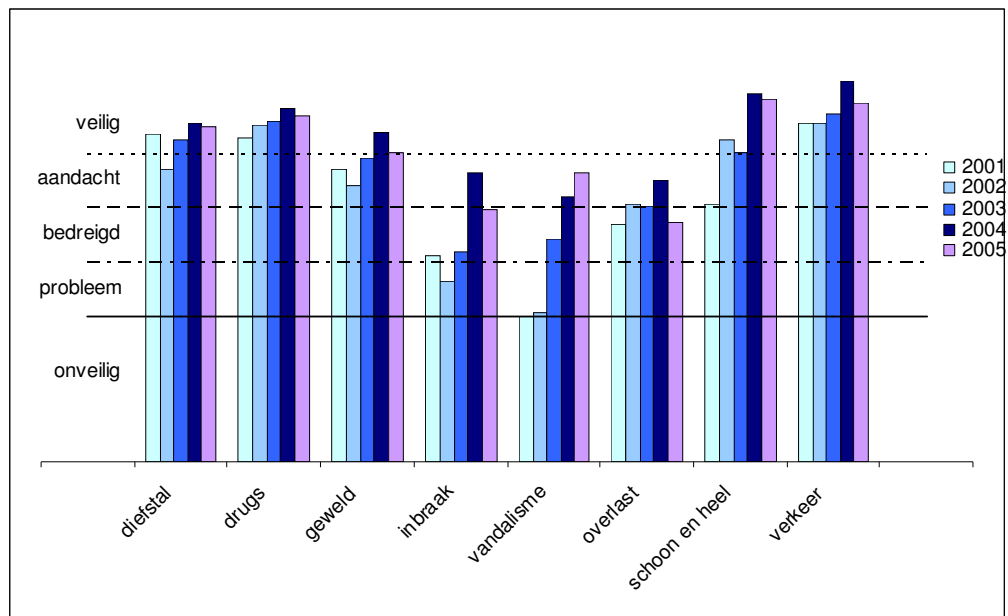
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 50% in 2004 naar 55% in 2005. Dit percentage is nog wel lager dan het stedelijke gemiddelde (59%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 52% (Beverwaard) en 60% (Oud IJsselmonde).

Het percentage inwoners dat aangeeft wel eens gehoord te hebben van preventief fouilleren ligt in de deelgemeente op 87%. Van dit percentage is 94% van mening dat dit een goed middel is om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de veiligheid in Rotterdam. Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen de 93% (Beverwaard) en 96% (Oud IJsselmonde).

De inwoners van IJsselmonde zijn zich minder vaak onveilig gaan voelen. In het algemeen (9% in 2004 en 7% in 2005) geven mensen minder aan zich vaak onveilig te voelen. In de eigen buurt voelt 4% zich vaak onveilig. Deze cijfers zijn vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde.

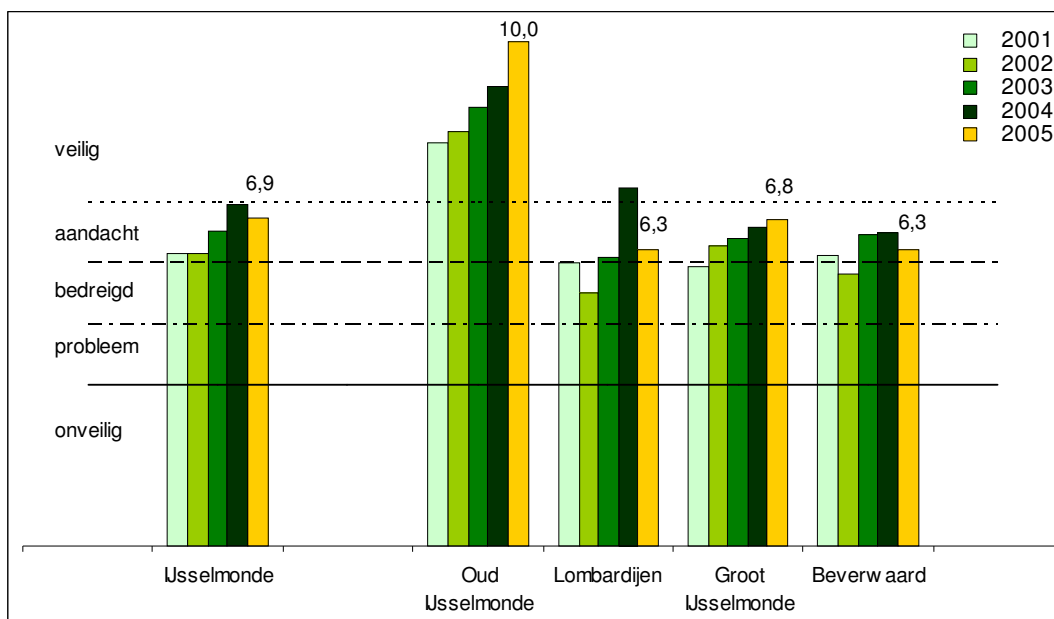
Van de bewoners is 95% bekend met de buurtagent, in 2004 was dit 93%. Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is toegenomen (van 63% in 2004 naar 66% in 2005). Stedelijk is dit 63%.

**Figuur 23** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente IJsselmonde (2001-2005)



Uit figuur 23 blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, IJsselmonde veilig scoort op de gebieden diefstal, drugs, geweld, schoon en heel en verkeer. Het slechtst scoort IJsselmonde op het gebied van overlast en inbraak (bedreigd). De sterkste verslechtering is zichtbaar op de terreinen overlast, inbraak en geweld. Een verbetering is te zien bij het element vandalisme.

**Figuur 24** Trendontwikkeling wijken binnen IJsselmonde (2001-2005)



De indexscore is in Oud IJsselmonde het hoogst (10,0) en in Beverwaard en Lombardijen het laagst (6,3). Met name in Lombardijen is een sterke negatieve ontwikkeling van de indexscore zichtbaar ten opzichte van 2004 (van 7,4 naar 6,3). Ten opzichte van 2001 laten alle wijken in IJsselmonde een (lichte) verbetering zien.

## 11.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>20</sup>

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element diefstal scoort veilig in 2005, net zoals in 2001 en 2004.

Het aantal aangiften van fietsen (inclusief snor- en bromfietsen) is afgenomen ten opzichte van 2004 van 9 aangiften per 1.000 inwoners naar 6. Ook het aantal aangiften van winkeldiefstal is afgenomen.

Het percentage inwoners dat diefstal als een vaak voorkomend buurtprobleem bestempeld is evenals het slachtofferschap van diefstal stabiel gebleven.

In de wijk Oud IJsselmonde is het element diefstal ten opzichte van 2004 verbeterd. In Lombardijen is sprake van een verslechtering.

<sup>20</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

## Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

De indexscore voor het element drugsoverlast is stabiel binnen de categorie veilig. Het aantal meldingen van drugsoverlast is ten opzichte van 2004 stabiel op 1 per 1.000 inwoners. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel op 8%.

In Lombardijen is de drugsproblematiek toegenomen. In Oud IJsselmonde is de drugsproblematiek iets afgenomen.

## Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↑
Aantal meldingen	↔	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

De elementscore voor geweld is verbeterd van aandacht (2001-2003) naar veilig (2004-2005). Het aantal aangiften en meldingen van geweldsdelicten is ten opzichte van 2004 stabiel gebleven. Het percentage inwoners dat de diverse vormen van geweld als buurtprobleem ervaart, is bij alle problemen constant gebleven. Ook het slachtofferschap blijft stabiel. Het element geweld laat een verslechtering zien in Lombardijen en Beverwaard; een verbetering is zichtbaar in Groot IJsselmonde.

## Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is op de index gedaald van aandacht naar bedreigd, waar het zich in 2003 ook bevond.

Het aantal aangiften van inbraak is licht toegenomen naar 25 per 1.000 adressen in 2005. Het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden is afgenomen (van 260 per 1.000 bedrijfspanden in 2004 naar 152 in 2005).

Het percentage inwoners dat woninginbraak als een buurtprobleem ervaart, is toegenomen van 16% in 2004 naar 19% in 2005.

Het element inbraak is verbeterd in Oud IJsselmonde. In Lombardijen, Groot IJsselmonde en Beverwaard is een verslechtering zichtbaar.

## Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

De elementscore voor vandalisme bevindt zich, evenals in 2004, in de categorie aandacht. Het aantal meldingen van vandalisme is afgenomen in 2005 ten opzichte van 2004. Bewoners oordelen in 2005 hetzelfde over het voorkomen van vandalisme als in 2004. Van de bewoners heeft 5% aangegeven slachtoffer geworden te zijn van vernieling, dit is gelijk aan 2004.

Het element vandalisme is verbeterd in Oud IJsselmonde en Groot IJsselmonde; een verslechtering is zichtbaar in Lombardijen en Beverwaard.

## Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

De indexscore voor het element overlast is verslechterd naar bedreigd, waar het zich in 2001 ook bevond. In de periode 2002-2004 scoorde het element aandacht.

Het aantal meldingen van burengerucht is toegenomen van 23 naar 24 per 1.000 inwoners in 2005. Een grotere stijging is waarneembaar van het aantal meldingen van overige overlast, van 14 naar 20 per 1.000 inwoners.

Het percentage inwoners dat overlast als een buurtprobleem ervaart, is stabiel gebleven.

In Lombardijen en Groot IJsselmonde is het element overlast verslechterd ten opzichte van 2004.

## Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>21</sup>
Productnormering <sup>22</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element schoon en heel is verbeterd van aandacht (2001) naar veilig (2002-2005).

De score op de productnormering voor schoon is 4,2 en voor heel 3,6. Vuil naast de container wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2004. Vervuiling, gaten of verzakkingen in het wegdek en vernield of kapot straatmeubilair vinden meer mensen een probleem.

In Lombardijen en Groot IJsselmonde is het element schoon en heel verslechterd.

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is stabiel op 16 per 1.000 in 2005. Agressief verkeersgedrag en aanrijdingen worden door een even groot deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren als in 2004. Ook het slachtofferschap van een aanrijding blijft stabiel.

In Lombardijen is de verkeersproblematiek toegenomen.

### 11.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak genoemd die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in IJsselmonde in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

#### Toezicht en handhaving

Aanpak van diefstal vindt primair plaats door de uitvoering van het reguliere beleid. Speciale aandacht is er voor fietsendiefstal en diefstal uit motorvoertuigen bij station Lombardijen.

Er vindt een striktere handhaving plaats van het verkeerd aanbieden van huisvuil en bedrijfsafval. Verder zijn er bedrijfsafvalcontainers geplaatst.

<sup>21</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie geldt 2001.

<sup>22</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

### **Beheer en onderhoud**

De uitrol van het graffiti-abonnement van de Roteb vindt plaats. Het wijkservice-overleg (met deelgemeente, Roteb, Gemeentewerken en huismeesters) zorgt voor korte uitvoeringslijnen. De buurtgerichte aanpak (samen met deelgemeente, politie, Stadstoezicht, Roteb en Gemeentewerken) is gericht op handhaving en heeft vier keer plaatsgevonden in 2005 (in elke wijk één keer). Er is een proef gedaan met een andere wijze van parkeren 'twee wielen op de stoep' in een aantal straten in Lombardijen waar geen of een tekort aan parkeerruimte was en dus handhaving en bekeuren niet reëel was. In gebieden met voldoende parkeermogelijkheden is striktere handhaving toegepast op parkeeroverlast. Ook zijn weer een aantal 30-km zones gerealiseerd in woongebieden en een aantal Blackspots (letsel/ongevallen concentratiepunten) zoals de kruising Koninginneweg/Roelantweg en Molenvliet/Aristotalisstraat heringericht. Voor de routes voor langzaam verkeer is een meerjarenplan opgesteld ter verbetering van de veiligheid en comfort van deze routes.

### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

De deelgemeente heeft extra ingezet op het voorkomen van zowel woning- als auto-inbraak in de hotspot gebieden: Keizerswaard, Medisch Centrum Rijnmond Zuid-locatie Clara, station Lombardijen en de Veranda. Naast voorlichtingscampagnes vindt er gericht toezicht plaats, met name op de Veranda.

In januari 2005 is het boekje 'Werken aan veiligheid' van de deelgemeente huis-aan-huis bezorgd en in maart 2005 heeft de deelgemeente haar eigen internetsite geopend. Verder zijn er nog 13 bewonersavonden gehouden samen met politie en Stadstoezicht. In september 2004 is in de buurt Reyeroord (Groot IJsselmonde) het buurtpreventieproject Reyeroord van start gegaan, waarbij buurtbewoners toezicht houden in de eigen buurt. De deelnemende buurtbewoners hebben een training 'omgaan met overlastgevende situaties' gekregen. Het buurtpreventieproject is inmiddels uitgebreid naar de buurten Hordijkerveld en Tuinhoven (beide in Groot IJsselmonde).

In winkelgebied de Oude Watering in de wijk Beverwaard zijn in 2005 winkelscans gehouden en hebben de winkeliers een veiligheidstraining gekregen. Er is een begeleidingscommissie in het leven geroepen om het winkelgebied op het niveau van het Keurmerk Veilig Ondernemen te krijgen. Hierin nemen deel: deelgemeente, politie, eigenaren, winkeliers, brandweer en hoofd bedrijf-schap detailhandel. In Groot IJsselmonde zijn in 2004 in de winkelgebieden Kerstendijk (Hordijkerveld), Kouwenoord (Reyeroord) en Prinsenplein (Tuinhoven) winkelscans uitgevoerd. In 2005 hebben de nabezoeken plaatsgevonden. Voor het bedrijventerrein Hordijkerveld wordt het bestaande handhavingsoverleg (operationeel) aangevuld met parkmanagement (strategisch).

### **Jeugd en veiligheid**

Bestaande maatregelen als het schooladoptieplan 'Doe effe Normaal', 'Goedemorgen Chauffeur', ASO en interventieteams worden voortgezet. Daarnaast worden er ook extra maatregelen genomen. Naast het versterken van de werkgroepen Jeugd & Veiligheid in Beverwaard en Lombardijen komt er in 2006 ook een in Groot IJsselmonde. DOSA is operationeel en de uitrol van de groepsaanpak volgens methode Beke staat voor 2006 gepland. Ook zullen werklozen en/of schoolverlaters tussen de 17 en 23 jaar worden benaderd en naar het Jongerenloket worden toegeleid. In de Beverwaard en op de Wilbertoord (grens Reyeroord/Hordijkerveld) is een skatebaan aangelegd. In Lombardijen zijn twee kunstgrasveldjes aangelegd, in Sportdorp (Groot IJsselmonde) één. Jongeren kunnen hier vrij sporten, maar de deelgemeente organiseert er ook activiteiten.

### **Drugsoverlast**

Aanpak van drugsoverlast vindt primair plaats door de uitvoering van het reguliere beleid. De deelgemeente heeft geen coffeeshops; er geldt een 0-optie. In de deelgemeente heeft de stedelijke uitrol van de hennepaanpak plaatsgevonden.

### **Geweld**

De deelgemeente heeft de aanpak van geweld achter de voordeur beëindigd en overgedragen aan de GGD. Begin 2005 is er nog één empowerment groep gedraaid door de deelgemeente. In 2006 start vanuit de GGD een pilot vroegsignalering van geweld achter de voordeur. De politie

houdt zich bezig met de pga-geweld. Na enkele schietincidenten in de Beverwaard is het gebied (tijdelijk) aangewezen als preventief fouilleren gebied.

## 12 Hoogvliet

### 12.1 SAMENVATTING

Net zoals in 2004 kan de deelgemeente Hoogvliet in 2005 worden getypeerd als een veilige deelgemeente. De score op de Veiligheidsindex is gestegen van een 7,2 in 2004 naar een 7,8 in 2005.

Het bewonersoordeel is met name verbeterd op het gebied van diefstal, vandalisme, overlast en verkeer. Het slachtofferschap van diefstal is afgenomen. Het aantal aangiften van diefstal, inbraak in bedrijven en instellingen en inbraak in garages, schuren en tuinhuizen is afgenomen. Het aantal aangiften van woninginbraak is juist toegenomen. Het aantal meldingen van mishandeling is afgenomen terwijl het aantal meldingen van vernieling, verkeersongevallen en overlast juist is toegenomen.

Overlast van groepen jongeren wordt in Hoogvliet als grootste buurtprobleem ervaren (9% van de bevolking), gevolgd door te hard rijden, parkeeroverlast en gaten of verzakkingen in het wegdek (alle drie 6%). In 2004 werd vernield of kapot straatmeubilair als grootste buurtprobleem genoemd.

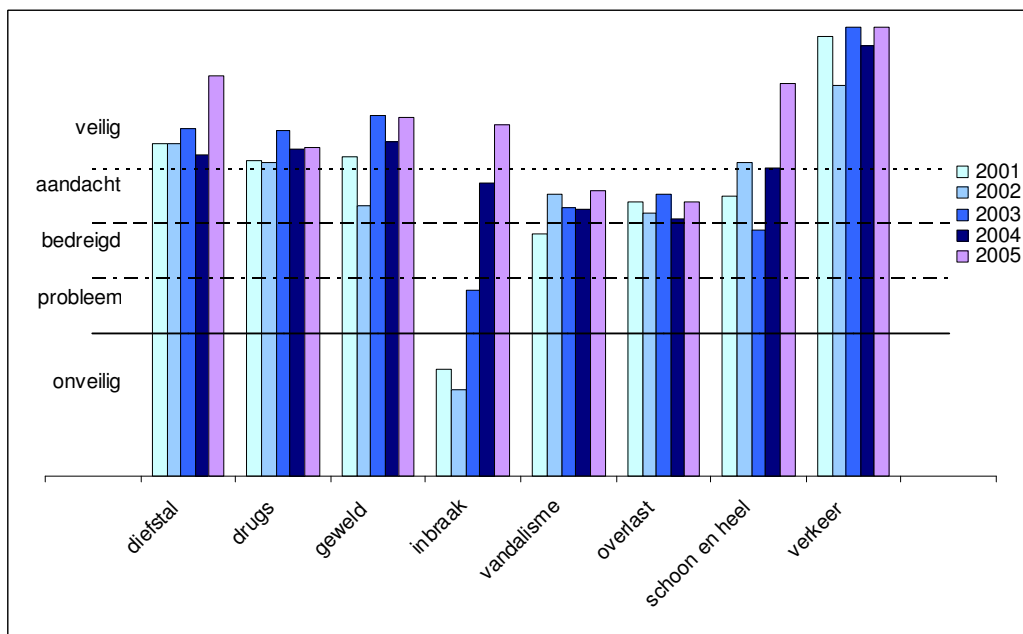
De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente Hoogvliet toegenomen van 76% in 2004 naar 78% in 2005 en is vergelijkbaar met het stedelijke gemiddelde. Het verschil tussen beide wijken is groter dan in 2004: 72% van de inwoners in Hoogvliet Noord en 82% van de inwoners in Hoogvliet Zuid is tevreden met de eigen buurt.

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie, is ten opzichte van 2004 ongeveer stabiel op 49%. Dit percentage is wel lager dan het stedelijke gemiddelde (54%). Op wijkniveau ligt dit percentage op 51% voor Hoogvliet Noord en 48% voor Hoogvliet Zuid.

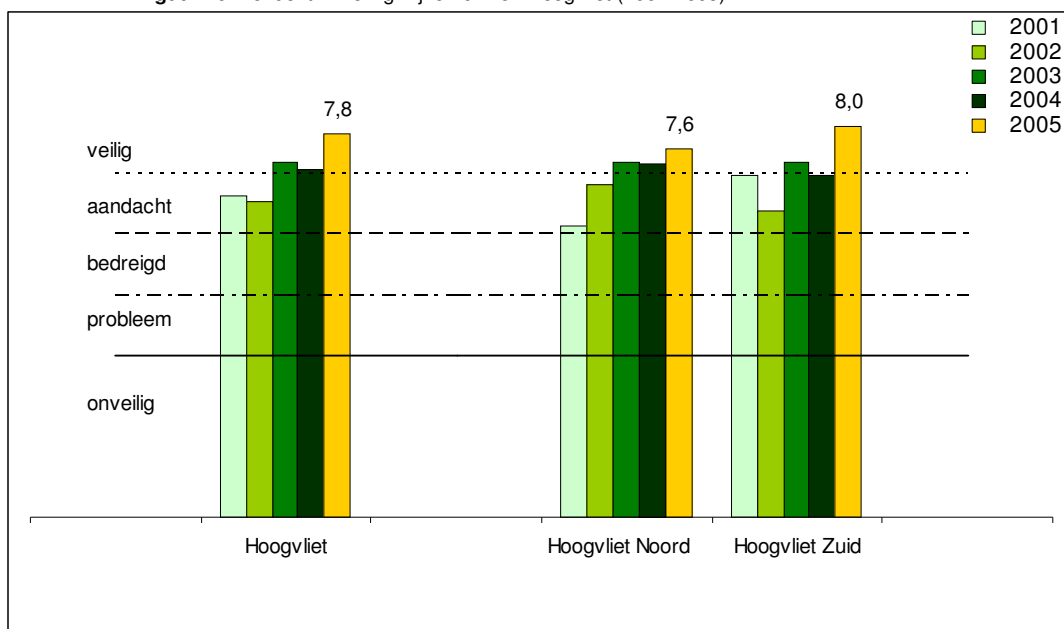
Van de bewoners van Hoogvliet is 83% bekend met preventief fouilleren, stedelijk is dit 84%. Het percentage inwoners dat vindt dat preventief fouilleren bijdraagt aan de veiligheid ligt in Hoogvliet op 93% (stedelijk is dit 89%).

De inwoners van Hoogvliet voelen zich in ongeveer gelijke mate onveilig als in 2004. Van de inwoners geeft 10% aan zich in het algemeen vaak onveilig te voelen, in de eigen buurt voelt 4% zich vaak onveilig. Stedelijk zijn deze percentages in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

Van de bewoners is 90% bekend met het begrip buurtagenten, in 2004 was dit 89%. Stedelijk is dit ook 90%. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is stabiel op 59%. Stedelijk is dit 63%.

**Figuur 25** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Hoogvliet (2001-2005)

Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Hoogvliet het hoogst scoort op het element verkeer en het slechtst op overlast en vandalisme. De sterkste verbetering is zichtbaar op het terrein van schoon en heel en diefstal. Het element inbraak laat een categorieverbetering zien ten opzichte van 2004 (van aandacht in 2004 naar veilig in 2005). Geen enkel element laat een verslechtering zien.

**Figuur 26** Trendontwikkeling wijken binnen Hoogvliet (2001-2005)

Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor Hoogvliet Zuid het hoogst is (8,0) en voor Hoogvliet Noord het laagst (7,6), maar dat beide wijken dicht bij elkaar liggen. In 2004 scoorde

Hoogvliet Noord nog het hoogst op de Veiligheidsindex. Deze wisseling is het gevolg van een duidelijke verbetering van de score van Hoogvliet Zuid.

## 12.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>23</sup>

### Context

In Hoogvliet wonen 35.470 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 32%, net zoals in 2004, en ligt onder het stedelijke gemiddelde van 46%. Van alle adressen wordt 14% korter dan 2 jaar bewoond (was 12% in 2004). Stedelijk is dit 19%. Het percentage inwoners dat uit de buurt vertrekt ligt op 4%, stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Hoogvliet is 71% een huurwoning (in 2004 was dit 72%). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. Van de woningen is 43% een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen is in Hoogvliet € 134.274 en ligt net onder het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is evenals in 2004 5% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort in 2005 veilig, evenals in voorgaande jaren.

Het aantal aangiften van diefstal uit auto's is afgenomen ten opzichte van 2004, evenals het aantal aangiften van fietsendiefstal (inclusief brom- en snorfietsen), diefstal uit overige voertuigen en winkeldiefstal.

Het percentage inwoners dat fietsendiefstal als een buurtprobleem ervaart, is sterk afgenomen (van 24% in 2004 naar 14% in 2005). Ook diefstal uit de auto wordt door een kleiner deel van de inwoners als buurtprobleem ervaren. Steeds minder inwoners geven aan slachtoffer te zijn geworden van diefstal. Met name het slachtofferschap van diefstal uit de auto is afgenomen ten opzichte van 2004.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element drugsoverlast scoort in 2005 veilig en zit al sinds 2001 in deze categorie.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is stabiel gebleven op 1 per 1.000 inwoners. Ook het bewonersoordeel met betrekking tot drugsoverlast is ongeveer stabiel gebleven: 10% van de inwoners geeft aan drugsoverlast als een buurtprobleem te ervaren.

### Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↑
Aantal meldingen	↓	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort in alle jaren veilig, met uitzondering van 2002. In 2002 scoorde het element aandacht.

<sup>23</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Het aantal aangiften van straatroof is ten opzichte van 2004 licht toegenomen. Het aantal aangiften van de overige vormen van geweld is ongeveer stabiel gebleven. Het aantal meldingen van mishandeling is afgenomen van 12 per 1.000 inwoners in 2004 naar 10 in 2005.

Het percentage inwoners dat tasjesroof als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen ten opzichte van 2004 (afgenomen van 6% in 2004 naar 3% in 2005). Ook geweldsdelicten worden door een iets kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het percentage inwoners dat aangeeft het afgelopen jaar slachtoffer geworden te zijn van een geweldsdelict is stabiel gebleven.

### Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd. In 2001 en 2002 scoorde het element onveilig, in 2003 probleem, in 2004 aandacht en in 2005 veilig.

Het aantal aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen is ten opzichte van 2004 afgenomen van 153 naar 92 per 1.000 bedrijfsvestigingen. Ook het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen is afgenomen. Het aantal aangiften van woninginbraak daarentegen is juist toegenomen (van 14 aangiften per 1.000 adressen in 2004 naar 16 in 2005).

Woninginbraak wordt in 2005 door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2004 (afgenomen van 16% in 2004 naar 13% in 2005). Het percentage inwoners dat aangeeft slachtoffer te zijn geworden van een woninginbraak is afgenomen van 3% in 2004 naar 1% in 2005. Het slachtofferschap van poging tot inbraak is juist licht toegenomen (van 2% in 2004 naar 4% in 2005).

### Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element vandalisme blijft, net als in de periode 2002-2004, in de categorie aandacht. In 2001 bevond dit element zich nog in de categorie bedreigd.

Het aantal meldingen van vernieling is ten opzichte van 2004 toegenomen van 6 per 1.000 inwoners in 2004 naar 7 in 2005. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is ongeveer stabiel gebleven.

Het percentage inwoners dat vernieling van telefooncellen, bus- en tramhokjes als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart is afgenomen (van 34% in 2004 naar 29% in 2005). Ook bekladning wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Van de inwoners in Hoogvliet geeft 6% aan slachtoffer te zijn geworden van vandalisme.

### Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↔

Het element overlast scoort aandacht in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van overlast is toegenomen van 14 per 1.000 inwoners in 2004 naar 20 in 2005. Het aantal meldingen van burengerucht is heel licht afgenomen.

Buurtbewoners ondervinden minder overlast in 2005. Met name het lastig gevallen worden op straat wordt minder als een buurtprobleem ervaren.

## Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>24</sup>
Productnormering <sup>25</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↔

Het element schoon en heel heeft een ontwikkeling doorgemaakt van bedreigd (in 2003) naar veilig (in 2004 en 2005).

De score op de productnormering schoon is sterk verbeterd van 4,0 in 2004 naar 4,4 in 2005; voor heel is de score stabiel op 3,5. Bewoners van Hoogvliet zien vervuiling op straat minder dan in 2004 als een buurtprobleem, net zoals vuil naast de container, wildplassen en vernield of kapot straatmeubilair. Hondenpoep en gaten in het wegdek worden echter juist vaker als een buurtprobleem ervaren.

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is toegenomen van 11 per 1.000 inwoners in 2004 naar 13 in 2005. Agressief verkeersgedrag wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren dan in 2004 (afgenomen van 22% in 2004 naar 15% in 2005). Ook verkeersongevallen wordt door een kleiner deel van de inwoners als buurtprobleem gezien.

### 12.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die een mogelijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Hoogvliet in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

#### Toezicht en handhaving

Met Oud en Nieuw heeft de deelgemeente drie extra beveiligingsteams ingehuurd. De jaarwisseling is redelijk rustig verlopen.

In 2005 is een aantal horeca-acties gehouden. Dit heeft geleid tot vijf tijdelijke sluitingen. Eén gelegenheid is gesloten door middel van een burgemeestersluiting.

#### Beheer en onderhoud

In 2005 zijn in Hoogvliet een aantal keer "grijze acties" uitgevoerd. De deelgemeente voert in samenwerking met Roteb, Gemeentewerken, politie, Stadstoezicht en de corporaties gerichte acties uit op het gebied van milieuovertredingen en het beheer openbare ruimte.

De inzet van de Buurtserviceteams (BST) op de groenvoorziening en licht onderhoud in de deelgemeente loopt goed. Ook is in dit kader in een aantal wijken geschouwd.

#### Sociaal, economisch en fysiek investeren

Bij het metrostation Hoogvliet is een fietsstalling gerealiseerd. Het aantal fietsendiefstallen in de omgeving is hierdoor sterk afgenomen.

<sup>24</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie betreft de vergelijking 2001.

<sup>25</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

### **Jeugd en veiligheid**

Het Communities that Care (CtC) programma is in 2005 in Hoogvliet van start gegaan. Dit programma zorgt ervoor dat door preventieve maatregelen probleemgedrag bij jongeren wordt tegengegaan.

Daarnaast is er in het Einsteincollege een jongerenbijeenkomst gehouden over veiligheid en gezondheid. Deze bijeenkomst is door 150 jongeren bezocht.

Voor de aanpak van overlastgevende jeugd is de persoonsgerichte aanpak (DOSA) in Hoogvliet gestart. Binnen het DOSA worden jongeren, in de leeftijd van 0 – 23 jaar, besproken, die in de deelgemeente ingeschreven staan en waarbij sprake is van meervoudige problematiek op één of meerdere van de leefgebieden (gezin, huisvesting, gezondheid, school, werk, vrije tijd, financiën) of in aanraking zijn geweest met politie en/of justitie.

Het gaat om problematiek die de mogelijkheden en capaciteit van de professional en/of voorziening te boven gaat. De jongeren die in een DOSA worden behandeld hebben in principe een meervoudige problematiek. Jongeren worden geleid naar werk, scholing en / of in een (hulpverlenings-) traject geplaatst.

Daarnaast is de groepsaanpak in Hoogvliet gestart. Op dit moment worden 2 overlastgevende groepen aangepakt.

### **Drugsoverlast**

In 2005 zijn 20 hennepkwekerijen ontmanteld (14 strafrechtelijk en 4 bestuursrechtelijk volgens de nieuwe stedelijke methode).

De deelgemeente Hoogvliet besteedt in het kader van leefbaarheid en veiligheid extra aandacht aan de Tosca / Desdemonabuurt en de Lampreibuurt. In de Tosca / Desdemonabuurt is in 2005 een bewonerscommissie opgestart. In beide buurten is het programma Mensen maken de Stad van start gegaan en worden met voorrang de grijze acties uitgevoerd.

## 13 Overschie

### 13.1 SAMENVATTING

In 2005 behoort de deelgemeente Overschie op het gebied van veiligheid wederom tot de categorie veilig. De score op de Veiligheidsindex is echter gedaald van een 8,6 naar een 8,3 in 2005.

Het bewonersoordeel is voor bekladding en hondenpoep op straat is verbeterd. Echter voor diefstal vanaf de auto, woninginbraak, vervuiling op straat en agressief verkeersgedrag is het bewonersoordeel verslechterd. Het slachtofferschap is vrijwel stabiel ten opzichte van 2004 uitgezonderd het slachtofferschap van diefstal vanaf de auto.

Het aantal aangiften van fietsendiefstal, overige vermogensdelicten, straatroof en woninginbraak is toegenomen. Het aantal aangiften van winkeldiefstal, inbraak in garages, tuinhuisen en schuren en inbraak in bedrijven en instellingen is juist toegenomen. Het aantal meldingen van mishandeling en verkeersongevallen is afgenomen. Het aantal meldingen van overlast en burengerucht is juist toegenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: geluidsoverlast door verkeer (9% van de bevolking), hondenpoep op straat (7%) en vuil naast de container (6%). Vorig jaar werd vernield straatmeubilair als grootste buurtprobleem gezien (was 14%).

De tevredenheid met de eigen buurt is afgenomen van 89% in 2004 naar 84% in 2005. Dit is nog wel hoger dan het stedelijke gemiddelde (78%). Op wijkniveau is dit percentage 82% in Kleinpolder en 85% in Overschie e.o.

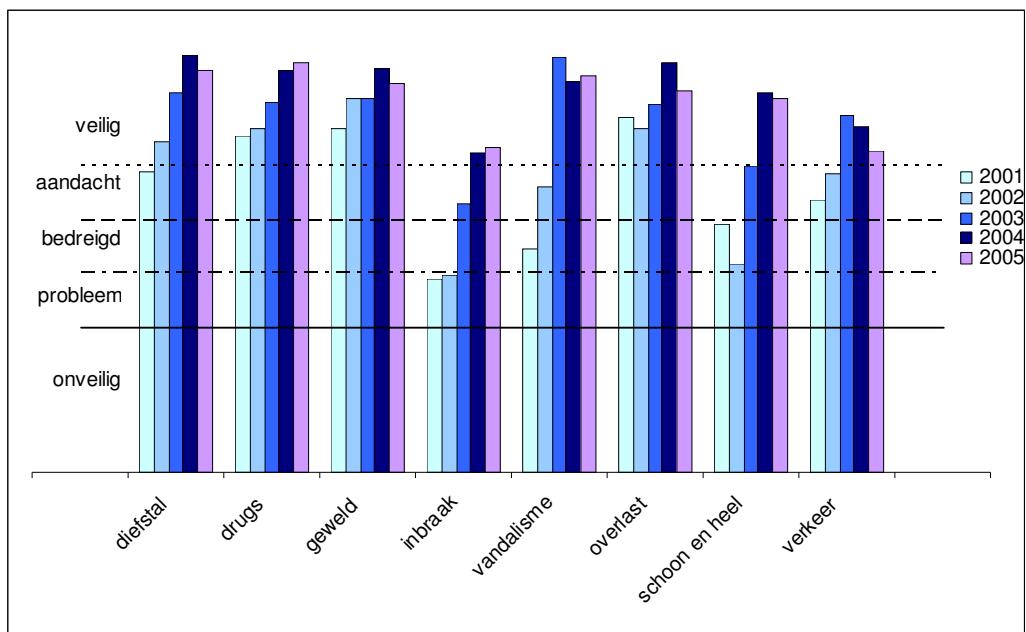
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 58% in 2004 naar 61% in 2005. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (59%). Op wijkniveau is dit percentage 60% in Overschie en 63% in Kleinpolder.

Van de bewoners van de deelgemeente Overschie is 82% bekend met preventief fouilleren, stedelijk is dit 84%. Het percentage inwoners dat vindt dat preventief fouilleren bijdraagt aan de veiligheid ligt in Overschie op 91% (stedelijk is dit 89%).

Het percentage inwoners in Overschie dat aangeeft zich in het algemeen onveilig te voelen is stabiel op 4%. Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt onveilig te voelen, is stabiel op 2%. Stedelijk zijn deze percentages in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

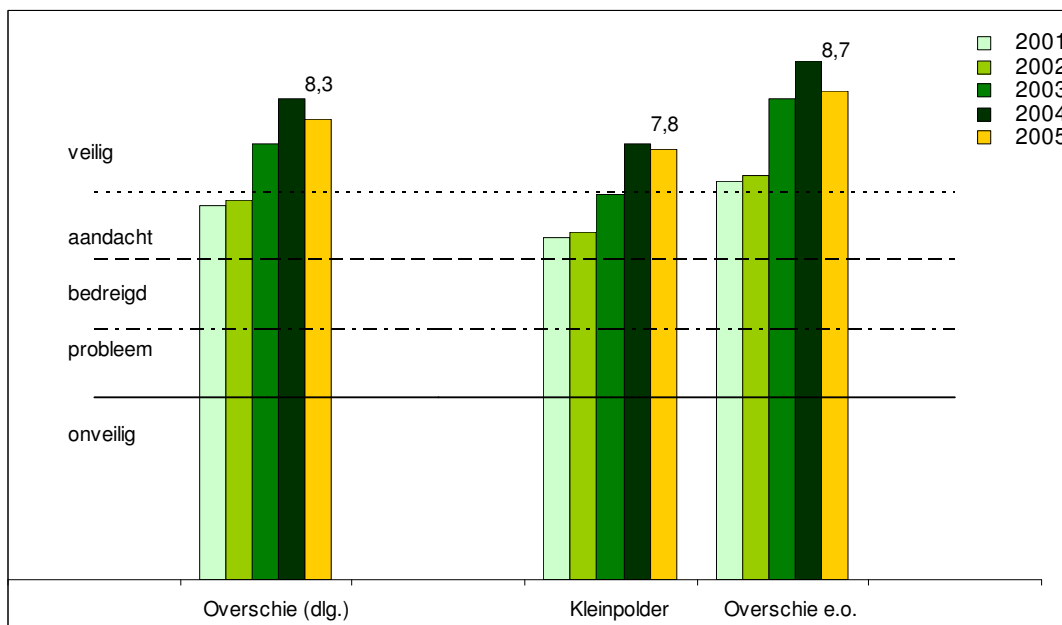
Het percentage inwoners dat bekend is met de buurtagent is toegenomen van 88% in 2004 naar 90% in 2005. Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is 70%, in 2004 was dit 65%. Stedelijk is dit 63%.

**Figuur 27** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Overschie (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Overschie net als in 2004 op alle elementen veilig scoort. Bij het element overlast is sprake van een lichte verslechtering.

**Figuur 28** Trendontwikkeling wijken binnen Overschie (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat de indexscore voor Overschie e.o. hoger is dan de indexscore van Kleinpolder. De indexscore is voor beide wijken iets afgenomen, deze ontwikkeling is echter niet significant.

## 13.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>26</sup>

### Context

In de deelgemeente Overschie wonen 16.152 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 32% en is vergelijkbaar met 2004 en lager dan het stedelijke gemiddelde (46%). Van alle adressen wordt, evenals in 2004, 17% korter dan 2 jaar bewoond. Stedelijk is dit 19%. Het percentage vertrek uit de buurt ligt net als in 2004 op 5% en stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Overschie is 62% een huurwoning (in 2004 was dit 64%). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 47% van de woningen een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen ligt in de deelgemeente Overschie met € 135.524 onder het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is evenals in 2004 5% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element diefstal scoorde in 2001 aandacht, vanaf 2002 scoort dit element veilig.

Het aantal aangiften van overige vermogensdelicten is toegenomen van 6 per 1.000 inwoners in 2004 naar 10 in 2005. Ook het aantal aangiften van diefstal van brom en (snor)fietsen is toegenomen ten opzichte van 2004.

Het percentage bewoners dat vindt dat vernieling aan de auto vaak voorkomt als buurtprobleem is toegenomen: van 11% in 2004 naar 17% in 2005. Het slachtofferschap van diefstal is ongeveer stabiel ten opzichte van 2004.

In zowel Kleinpolder als Overschie e.o. is de problematiek rond diefstal stabiel.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element drugsoverlast scoort in alle jaren in de periode 2001-2005 veilig.

Het aantal meldingen van drugsoverlast is stabiel gebleven ten opzichte van 2004. Ook het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel (op 3%). Dit percentage is lager dan het stedelijke gemiddelde (11%).

In zowel Kleinpolder als Overschie e.o. is de drugsproblematiek stabiel.

### Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↔
Aantal meldingen	↓	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort in de periode 2001-2005 veilig.

Het aantal aangiften van geweld is ongeveer stabiel ten opzichte van 2004, met uitzondering van straatroof. Het aantal aangiften van straatroof is toegenomen van 1 per 1.000 inwoners in 2004

<sup>26</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

naar 2 in 2005. Het aantal meldingen van mishandeling is licht afgenomen ten opzichte van 2004, terwijl het aantal meldingen van bedreiging ongeveer stabiel is gebleven.

Bedreiging, geweldsdelicten en tasjesroof worden in 2005 door een even groot deel van de bewoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren als in 2004. Het slachtofferschap van alle vormen van geweld is in 2005 ongeveer stabiel ten opzichte van 2004.

De geweldsproblematiek in Kleinpolder is licht toegenomen, in Overschie e.o. is het stabiel.

### Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd van probleem in 2001 en 2002, naar aandacht in 2003. In 2004 en 2005 scoort het element veilig.

Het aantal aangiften van woninginbraak is ten opzichte van 2004 toegenomen. Het aantal aangiften van inbraak in bedrijven en instellingen is juist afgenomen, evenals het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuisen.

Het percentage inwoners dat inbraak als een buurtprobleem ervaart, is gestegen van 13% in 2004 naar 17% in 2005. Het slachtofferschap van (poging tot) inbraak is ongeveer stabiel.

De inbraakproblematiek in Kleinpolder en Overschie e.o. is stabiel.

### Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element vandalisme is verbeterd van bedreigd in 2001 naar aandacht in 2002. In de jaren 2003-2005 scoort het element veilig.

Het aantal meldingen van vandalisme is ten opzichte van 2004 heel licht afgenomen. Het percentage inwoners dat bekladding als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 19% in 2004 naar 14% in 2005. Vernieling wordt door een even groot deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van vernieling is ten opzichte van 2004 ongeveer stabiel op 5%.

De vandaliseproblematiek in Kleinpolder is afgenomen en in Overschie e.o. toegenomen.

### Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element overlast scoort in de hele periode 2001-2005 veilig.

Zowel het aantal meldingen van overlast als van burengerucht is toegenomen ten opzichte van 2004. Het percentage inwoners dat overlast als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaart, is vergelijkbaar met 2005.

In Overschie e.o. zijn de problemen op het terrein van overlast iets toegenomen.

## Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>27</sup>
Productnormering <sup>28</sup>	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element schoon en heel verbetert van bedreigd in 2001-2002 naar aandacht in 2003 tot veilig in 2004 en 2005.

De score op de productnormering voor schoon is stabiel op 4,2. De score voor heel is licht verslechterd van 3,6 in 2004 naar 3,5 in 2005. Het percentage inwoners dat vervuiling op straat als een buurtprobleem ervaart, is toegenomen van 24% naar 27%. Het bewonersoordeel over hondenpoep is echter verbeterd.

De situatie op het terrein van schoon en heel is in Kleinpolder verbeterd maar in Overschie e.o. is het juist verslechterd.

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort aandacht 2001-2002 en veilig in de jaren 2003 -2005.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 43 per 1.000 inwoners in 2004 naar 42 in 2005. Het bewonersoordeel over aanrijdingen is ongeveer stabiel ten opzichte van 2004. Agressief verkeersgedrag wordt in 2005 door een groter deel van de bewoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren (van 17% naar 19%).

De verkeersproblematiek in Overschie e.o. is verslechterd ten opzichte van 2004.

### 13.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

#### Toezicht en handhaving

In 2005 zijn 4 toezichthouders en 2 milieucontroleurs van Stadstoezicht actief geweest. Door Stadstoezicht is ingezet op het toezicht houden op vuil naast de container, het verkeerd aanbieden van huishoudelijk en bedrijfsafval, hondenpoep, (brom)fietswrakken en aanhang- en winkelwagens. Bij constatering van overtredingen wordt dit gemeld aan de milieucontroleurs.

In 2005 zijn door de politie 8 bromfietscontroles en 138 verkeerscontroles gehouden.

Ook in 2005 is door de Stichting SDW/lpon aandacht geschonken aan inbraakpreventie door te communiceren over de mogelijkheid een gratis preventie-advies en offerte te krijgen. Elke woning-inbraak leidt in Overschie tot een buurtonderzoek. Van de veelplegers en daders is 90% bij de politie bekend.

Het Wijkteam Overschie kijkt af van andere wijkteams omdat het naast de reguliere politiewerkzaamheden ook recherchewerkzaamheden verricht. In 2005 zijn in totaal 159 aangiften in behandeling genomen. Daarvan is 55,3 % opgelost, 8,8 % is nog in behandeling, 18,9 % is overgedragen aan andere afdelingen en 17% is opgelegd.

#### Beheer en onderhoud

De deelgemeente ondervindt veel hinder van sluipverkeer dat de files op de snelweg en rondom het verkeersknooppunt Kleinpolderplein probeert te omzeilen. In het 2005 is het in 2003 ingezette

<sup>27</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

<sup>28</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

proces om interactief met bewoners en ondernemers te komen tot een het Verkeercirculatieplan (VCP) voor Overschie afgerond. De dS+V heeft het plan opgesteld en aangeboden aan de deelgemeente. Begin 2006 zal de bestuurlijke besluitvorming over het plan plaatsvinden.

In 2005 is, evenals in 2004, een aantal verkeersmaatregelen uitgevoerd in het kader van het Actieprogramma Verkeer en Vervoer. Aan de Giessenbaan, waar in korte tijd drie zeer ernstige ongevallen plaatsvonden, is een middengeleider aangebracht ten behoeve van de veiligheid. De Hofweg, de Oude Bovendijk, de Parallelstraat West- en Oostzijde alsook de West-Abtspolderseweg zijn aangewezen en ingericht als 60 km/uur-zone.

In Overschie is het nieuwe hondenbeleid begin oktober 2005 van start gegaan. Sinds de invoering van het nieuwe beleid is er sprake van een algehele opruim- en aanlijnplicht. Dit betekent dat hondenbezitters de hondenpoep overal moeten opruimen en honden overal moeten aanlijnen behalve op de speciaal daarvoor aangewezen plekken. Overschie kent 11 uitlaatplaatsen en 3 losloopgebieden. De uitlaatplaatsen worden drie keer per week gereinigd. Door middel van duidelijke communicatie en borden is de hondenbezitter en de burger geïnformeerd.

In 2005 zijn diverse beheer- en onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd met het extra aandacht voor veiligheid. Aan de Zestienhovensekade is een ontbrekend stuk voetpad aangelegd. Aan de Vliegveldweg is een slecht toegankelijke bushalte op veilige wijze bereikbaar gemaakt. Aan de Schout van Groenewegenstraat zijn parkeervakken en een drempel aangelegd.

Zoals ieder jaar, voert Gemeentewerken tussen november en april het snoeiprogramma uit. Op verzoek van bewoners is bij de Sleutelring en Van Harmelenstraat fors gesnoeid om meer openheid te creëren.

In de omgeving van de Koornwaardstraat zijn in 2005 op grote schaal straten vernieuwd en plantsoenen heringericht, waarbij mede op verzoek van bewoners rekening is gehouden met veiligheidsaspecten.

### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

In 2005 hebben, verspreid over Overschie, vier wijktafels plaatsgevonden in de lente/zomer. Tijdens de wijktafels trekken deelgemeentebestuur, -medewerkers en partners als politie en WBR de wijk in om één op één gesprekken te hebben met bewoners.

Als eerste deelgemeente was Overschie vanaf april 2005 bereikbaar via het nieuwe servicenummer, 0800-1545. Burgers en ondernemers kunnen hierbij voortaan terecht met hun vragen en meldingen.

De ondergrondse containerisatie die in 2004 is gestart, is in 2005 voortgezet.

### **Jeugd en veiligheid**

Eind 2005 is besloten dat deelgemeente opnieuw de groepsaanpak (Beke-methodiek) zal uitvoeren. Er is gestart met het in kaart brengen van één groep jongeren.

De politie kent de bekende hangplekken en deze zijn nauwelijks meer bezet. De groep "Abtswegjeugd" wordt gekenmerkt als overlastgevend vooral rond het winkelgebied. Op de meldingen wordt repressief gereageerd door de politie.

In 2005 is de Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak risico- en probleemjongeren (DO-SA) positief geëvalueerd en voortgezet in Overschie.

In 2005 een convenant Veilige School afgesloten voor de scholen van het voortgezet onderwijs binnen Overschie. De scholen van het voortgezet onderwijs binnen Overschie doen ook mee aan het stedelijk programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld.

### **Drugsoverlast**

In de omgeving van Kleinpolder blijven hardnekkige geruchten over drugsrunners circuleren. Als de politie op meldingen reageert, is er tot nu toe niets te vinden.

In 2005 zijn 18 hennepkwekerijen ontmanteld. In 2005 is in Rotterdam de bestuursrechtelijke aanpak hennepcultuur van start gegaan.

### **Geweld**

Het aantal geweldszaken is toegenomen van 15 in 2004 naar 26 in 2005 gegaan. De toename is met name te wijten aan straatroven. De daders verantwoordelijk voor de toename zijn aangehouden door de politie.

### **Veilig Ondernemen**

In 2005 was het convenant Veilig Ondernemen nog van kracht (tot 31 december 2005). Bij een tweetal bedrijventerreinen in Overschie, te weten bij de Ludolf de Jonghstraat en Hoog Zestienhoven, zijn camera's geplaatst in het kader van het project Veilig Ondernemen.



## 14 Prins Alexander

### 14.1 SAMENVATTING

Net zoals in 2004 kan de deelgemeente Prins Alexander op het gebied van veiligheid in 2005 worden getypeerd als een veilige deelgemeente. De score op de Veiligheidsindex is 8,8 en was 8,4 in 2004. In Oosterflank bevindt zich het grote winkelgebied Alexandrium. Wanneer in deze wijk het aantal aangiften van passanten buiten beschouwing wordt gelaten heeft dat geen effect op de indexscore van de wijk Oosterflank, deze blijft stabiel op 8,1.

Het bewonersoordeel is vooral verbeterd op het gebied van woninginbraak, vandalisme en verkeer. Ook het slachtofferschap laat een afname zien, met name van vernieling aan de auto wordt men minder vaak slachtoffer.

Voor het aantal aangiften van diefstal uit motorvoertuigen, winkeldiefstal, straatroof, en inbraak in bedrijven en instellingen is afgenomen. Meldingen van mishandeling en overlast komen in 2005 iets vaker voor. De overige meldingen nemen in aantal af of zijn stabiel per 1.000 inwoners. Het aantal meldingen van winkeldiefstal neemt sterk af ten opzichte van 2004.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: overlast van groepen jongeren (10%), parkeeroverlast (8%) en gaten of verzakkingen in het wegdek (7%). Vorig jaar was vernield of kapot straatmeubilair het grootste buurtprobleem.

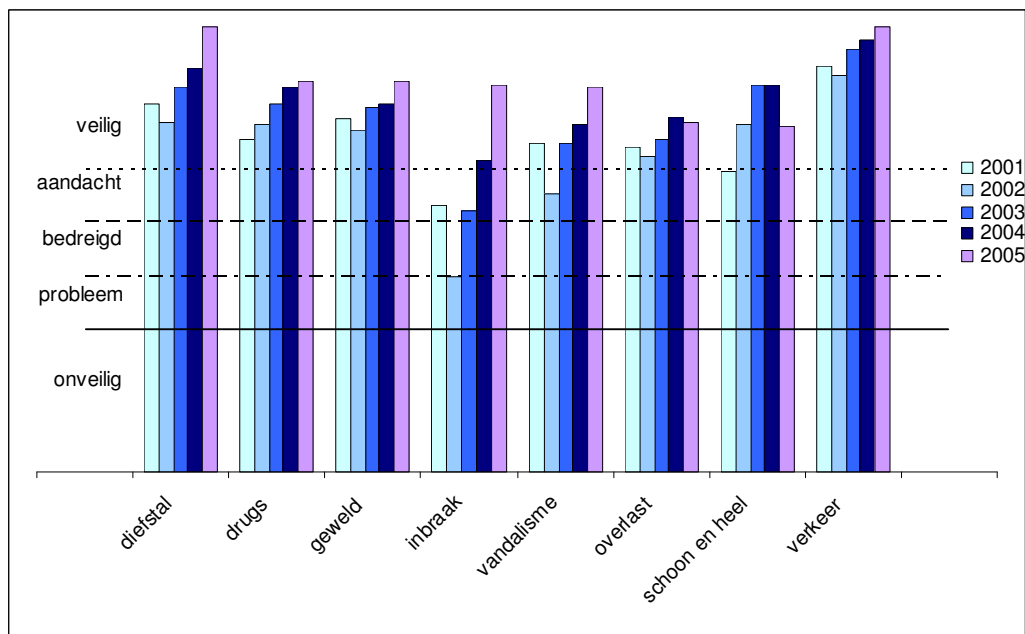
De tevredenheid met de eigen buurt is in de deelgemeente Prins Alexander toegenomen van 84% in 2004 naar 86% in 2005. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (78%). Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen 84% (Ommoord/Oosterflank) en 90% (Kralingseveer).

Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie neemt af van 52% in 2004 tot 51% in 2005. Stedelijk is het gemiddelde gestegen tot 54% in 2005. Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 42% (Ommoord) en 59% (Oosterflank). In Prins Alexander heeft 88% van de inwoners gehoord van preventief fouilleren. 93% vindt ook dat dit een bijdrage levert aan het verbeteren van de veiligheid. Voor de stad zijn deze percentages respectievelijk 84% en 89%.

Van de inwoners van Prins Alexander geeft in 2005 4% aan zich in het algemeen onveilig te voelen (5% in 2004). Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt onveilig te voelen, is 2%, net als in 2004. Stedelijk zijn de percentages onveilig voelen in het algemeen en in de eigen buurt in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

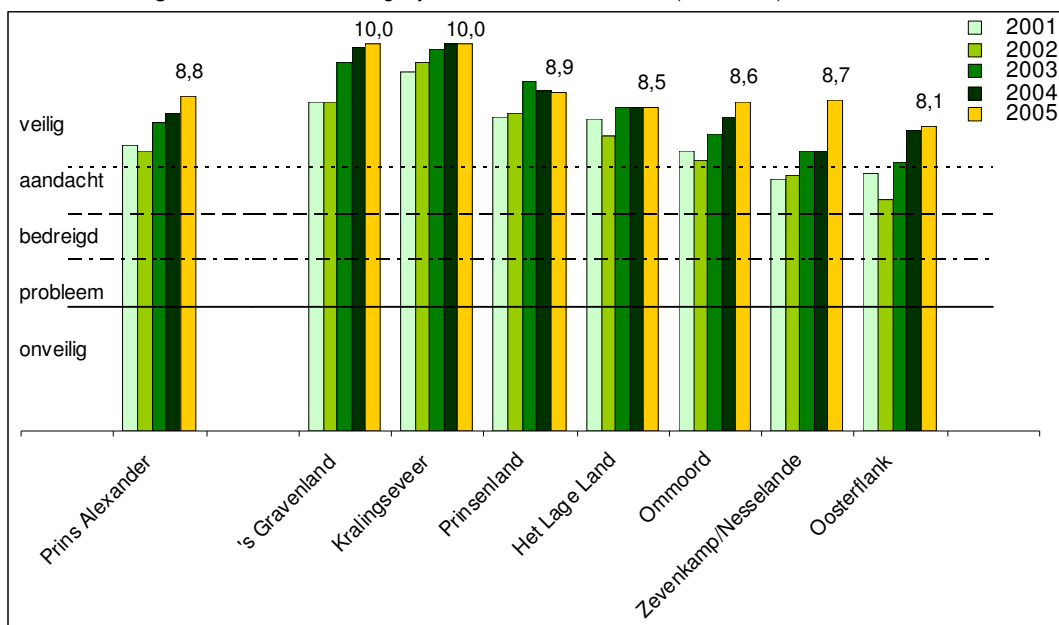
Van de bewoners is 92% bekend met de buurtagent, in 2004 was dit 91%. Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is 62%, in 2004 was dit 59%. Stedelijk is dit percentage voor 2005 63%.

**Figuur 29** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Prins Alexander (2001-2005)



Uit bovenstaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Prins Alexander veilig scoort op alle elementen. De elementscores voor diefstal en verkeer zijn het hoogst, de elementscore voor schoon en heel het laagst. De sterkste verbetering is zichtbaar op het terrein van inbraak. Overlast en schoon en heel verslechteren ten opzichte van 2004.

**Figuur 30** Trendontwikkeling wijken binnen Prins Alexander (2001-2005)



Uit bovenstaande figuur is af te lezen dat de indexscores voor 's Gravenland en Kralingseveer het hoogst zijn, gevolgd door Prinsenland en Zevenkamp/Nesselande. Het laagst scoort de wijk

Oosterflank. In Zevenkamp/Nesselande is de grootste verbetering zichtbaar. Op de wijken Het Lage Land, Kralingse Veer en Prinsenland (stabiel) na scoren alle wijken in 2005 beter dan in 2004.

## 14.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>29</sup>

### Context

In de deelgemeente Prins Alexander wonen 86.694 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 27% en is lager dan het stedelijke gemiddelde van 46%. Van alle adressen wordt 17% korter dan 2 jaar bewoond (was in 2004 16%). Stedelijk is dit 19%. Het percentage inwoners dat vertrekt uit de buurt is, evenals in 2004, 4%. Stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Prins Alexander is 66% een huurwoning (in 2004 was dit 67%). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 52% van de woningen een portiek- of galerijwoning, dit is vergelijkbaar met het stedelijk gemiddelde van 53%.

De economische waarde van woningen ligt in Prins Alexander met € 170.494 boven het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is 3% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal scoort veilig in 2005, net zoals in voorgaande jaren.

Het aantal aangiften van diefstal uit de auto is afgenomen van 13 per 1.000 inwoners in 2004 tot 8 in 2005. Ook het aantal aangiften van winkeldiefstal, fietsendiefstal en diefstal van motorvoertuigen is afgenomen. Het aantal aangiften van overige vermogensdelicten neemt ten opzichte van 2004 iets toe.

Het bewonersoordeel is verbeterd op het gebied van diefstal vanaf de auto en diefstal uit de auto. Het percentage inwoners dat fietsendiefstal als een buurtprobleem ervaart, is stabiel te noemen. Het slachtofferschap van vernieling aan de auto neemt af van 21% van de inwoners die aangeven slachtoffer te zijn geworden in 2004 tot 14% in 2005.

Ommoord en Zevenkamp/Nesselande laten ten opzichte van 2004 een verbetering zien binnen de categorie veilig.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↔

De elementscore voor drugsoverlast blijft stabiel binnen de categorie veilig.

Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel op 4%.

De drugsproblematiek in Oosterflank en Zevenkamp/Nesselande is binnen de categorie veilig verbeterd.

<sup>29</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

## Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↔
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld scoort in de periode 2001-2005 veilig.

Het aantal aangiften van geweld is ten opzichte van 2004 stabiel. Het aantal meldingen van mishandeling neemt enigszins toe. Tasjesroof wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 7% in 2006 naar 5% in 2005). Het slachtofferschap van geweld blijft in 2005 stabiel.

In 's Gravenland, Zevenkamp/Nesselande en het Lage Land laat geweld een verbetering binnen de categorie veilig zien.

## Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is verbeterd binnen de categorie veilig.

Het aantal aangiften van inbraak bij bedrijven en instellingen is afgenomen (van 164 per 1.000 bedrijfspanden in 2004 naar 67 in 2005), evenals het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuizen. Het percentage inwoners dat vindt dat woninginbraak vaak voorkomt, is afgenomen van 17% in 2004 naar 12% in 2005. Het slachtofferschap van inbraak vertoont een stabiel beeld.

In Ommoord en Zevenkamp/Nesselande is het element inbraak sterk verbeterd.

## Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

De elementscore voor vandalisme verbeterd binnen de categorie veilig.

Het aantal meldingen van vernieling en kleine buitenbranden is stabiel ten opzichte van 2004.

Het percentage inwoners dat bekladding als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 17% in 2004 naar 13% in 2005. Het percentage inwoners dat vernieling als een buurtprobleem ziet, neemt af van 18% in 2004 naar 15% in 2005. Het slachtofferschap van vandalisme is stabiel te noemen.

In Ommoord en Zevenkamp/Nesselande is het element vandalisme verbeterd.

## Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element overlast is stabiel binnen de categorie veilig.

Het aantal meldingen van overlast neemt jaarlijks toe (van 12 per 1.000 inwoners in 2001 naar 13 in 2003, 14 in 2004 en 16 in 2005). Het percentage inwoners dat overlast als een buurtprobleem ervaart, is stabiel ten opzichte van 2004.

In 's Gravenland neemt de overlastproblematiek toe. In Zevenkamp/Nesselande verbetert de score van overlast juist.

## Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>30</sup>
Productnormering <sup>31</sup>	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

De elementscore voor schoon en heel is verslechterd binnen de categorie veilig.

De score op de productnormering schoon is ten opzichte van 2004 afgenomen van 4,1 tot 4,0 en de score voor heel is afgenomen van 3,7 tot 3,6. Hondenpoep op straat wordt door steeds minder inwoners van Prins Alexander als een buurtprobleem ervaren.

Behalve in 's Gravenland en Zevenkamp/Nesselande neemt de score op schoon en heel overal af, waarbij dit in het Lage Land en Oosterflank zelfs resulteert in een categoriedaling.

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen neemt af van 10 per 1.000 inwoners in 2004 tot 9 in 2005. Het percentage inwoners dat aanrijdingen en agressief verkeersgedrag als buurtprobleem ervaart, is afgenomen van respectievelijk 9% en 14% in 2004 naar 7% en 11% in 2005.

Het slachtofferschap is, evenals de indexscore voor de diverse wijken, stabiel.

### 14.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

Prins Alexander scoort 'veilig' op alle acht elementen van de veiligheidsindex. Veel van de veiligheidsmaatregelen vallen onder het reguliere beleid, omdat dit naar de opvatting van de deelgemeente de beste benaderingswijze is om de veiligheid op het huidige niveau te houden. De deelgemeente is bezig met het opstellen van een wijkvisie voor Oosterflank, de wijkvisie voor Zevenkamp is eind 2005 opgesteld en de wijkvisie van het Lage Land is in uitvoering. Voor Ommoord is de 'Toekomstvisie Ommoord' in uitvoering. Deze richt zich op 'Ommoord binnen de ruit'. De ruit is de President Rooseveltweg, de President Wilsonweg, de Martin Luther Kingweg en de John Mottweg.

#### Toezicht en handhaving

In maart 2005 heeft de deelgemeente met politie, RET, NS en KLPD een convenant afgesloten voor station Alexander en directe omgeving over de aanpak van onder andere: zakkenrollen, fietsendiefstal, jeugdoverlast en schoon en heel. De fysieke inrichting en veiligheid van de omgeving zijn verbeterd en er zijn goede handhavingafspraken gemaakt (onder andere 6 keer per jaar integrale actie van politie, STZ en RET). In 2005 zijn vanuit de politie een aantal gerichte acties op fietsendiefstal gevoerd.

#### Beheer en onderhoud

De dienst Stadstoezicht is gemandateerd om fietswrakken en aanhangwagens te verwijderen. Het graffiti-abonnement van de Roteb wordt aan ondernemers aangeboden. In het Prinsenspark in de wijk Prinsensland is naast het skatepark een graffiti-muur gekomen waar de jeugd zich op kan uitleven. Tijdens de lessen in het kader van SAP (schooladoptieplan) wordt ook aandacht besteed aan het thema vandalisme en graffiti.

<sup>30</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie geldt 2001.

<sup>31</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

De deelgemeente geeft subsidie aan corporaties en particulieren voor verlichting van achterpanden.

In het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen werkt de deelgemeente in de winkelgebieden Alexandrium, Hesseplaats en Binnenhof samen met ondernemers, eigenaren, politie en diensten aan verbetering van veiligheid. De integrale inzet van partijen is gericht op: jeugdoverlast, schoon en heel, winkeldiefstal, agressie in winkels, winkelscans, meldingen en aangiften van winkeliers. Winkelgebied Alexandrium heeft in 2005 de eerste ster (van drie) van het Keurmerk Veilig Ondernemen ontvangen. De kwaliteit van het toezicht is verbeterd door het verhogen van het niveau van de toezichthouders en de inzet van particuliere beveiliging (per 1 juli 2005). De particuliere beveiligers zijn gemandateerd om namens ondernemers aangifte te doen. Met de ondernemers van het bedrijventerrein Ommoord Vlambloem/Satijnbloem en omgeving worden gesprekken gevoerd om te bekijken hoe de veiligheid op en rondom het bedrijventerrein verbeterd kan worden. Het knelpunt van stagnering op drukke winkeldagen bij de Watermanweg (Alexandrium) in de wijk Oosterflank is aangepakt, waardoor de doorstroming van het verkeer aanmerkelijk is verbeterd en er een merkbaar positief effect is op het omliggende wegennet. Verder is er een aantal 30 kilometerzones ingevoerd en is de verkeersveiligheid bij een drietal basisscholen verbeterd door diverse maatregelen, waaronder een zogenaamde 'kiss & ride' zone.

### **Jeugd en veiligheid**

Onder meer vanuit Veilig Ondernemen is aandacht voor mogelijke jeugdoverlast in de winkelgebieden. De deelgemeente heeft een interne Meld- en regelgroep jeugdoverlast, bestaande uit medewerkers van de verschillende sectoren van de deelgemeente, die signalen binnen krijgt en acties uitzet. De DOSA functioneert goed in de deelgemeente; per 10 januari 2006 waren er 178 jongeren aangemeld, waarvan 128 in een traject. Verder is de veiligheid van de omgeving van metrostation Ambachtsland verbeterd en is de overlast verminderd door extra inzet (onder andere van een straatwerker) en intensieve samenwerking. Het stedelijke overlastregistratiesysteem is geïnstalleerd in de deelgemeente. Scooteroverlast wordt aangepakt via het ASO-project en in Nesselande is de illegale motorcross integraal aangepakt door politie, deelgemeente, GW en OBR.

### **Drugsoverlast**

De deelgemeente ervaart weinig tot geen drugsoverlast. Er is geen coffeeshop in de deelgemeente. In het kader van de hennepaanpak zijn in 2004 29 en in 2005 27 hennepkwekerijen opgerold.

### **Geweld**

Naast de eerder genoemde maatregelen in het kader van Veilig Ondernemen, toezicht door SDW en Stadstoezicht, de maatregelen door de scholen in het kader van Veilig op School en vanzelfsprekend de reguliere politietaken, vinden er geen speciale maatregelen in het kader van dit thema plaats.

## 15.1 SAMENVATTING

In 2005 behoort de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek op het gebied van veiligheid wederom tot de categorie veilig. De score op de Veiligheidsindex is verbeterd van een 8,8 in 2004 naar een 9,1 in 2005.

Het bewonersoordeel blijft op alle gebieden stabiel, alleen op het gebied van verkeer is een verbetering waarneembaar.

Het aantal aangiften van diefstal en geweld is gedaald, met name van diefstal uit auto's. Ook het aantal meldingen van mishandeling, vandalisme en verkeersongevallen is afgenomen. Het aantal aangiften van inbraak en het aantal meldingen van overlast is echter toegenomen. Bij inbraak gaat het voornamelijk om inbraak in garages, schuren en tuinhuisen.

Geluidsoverlast door verkeer wordt in Hillegersberg-Schiebroek als het grootste buurtprobleem gezien, 8% van de respondenten geeft dit aan. Daarna komen hondenpoep op straat, parkeeroverlast en gaten of verzakkingen in het wegdek (alle drie 7%).

De tevredenheid met de eigen buurt is met 85% stabiel en hoger dan het stedelijke gemiddelde (78%). Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 82% (Schiebroek) en 87% (Hillegersberg Zuid).

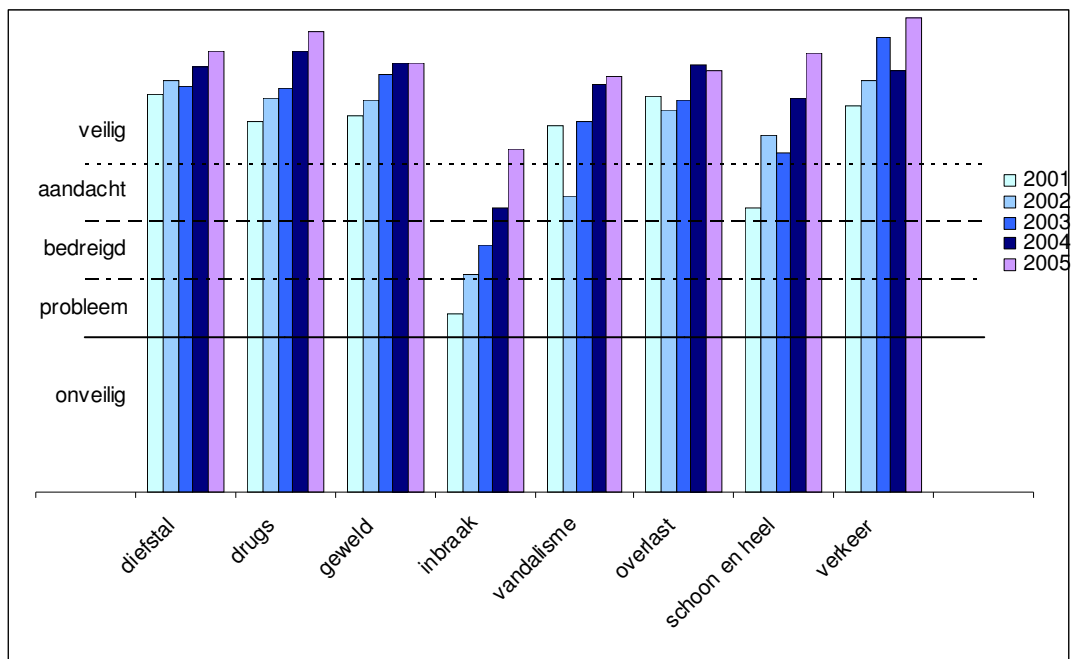
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 53% in 2004 naar 59% in 2005. Dit percentage is gelijk aan het stedelijke gemiddelde. Op wijkniveau ligt dit percentage tussen 53% (Molenlaankwartier) en 65% (Terbregge).

Het percentage inwoners dat aangeeft wel eens gehoord te hebben van preventief fouilleren ligt in de deelgemeente op 89%. Van dit percentage is 91% van mening dat dit een goed middel is om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de veiligheid in Rotterdam. Op wijkniveau schommelt dit percentage tussen de 87% (Hillegersberg Noord) en 95% (Molenlaankwartier).

Het percentage inwoners dat zich in het algemeen vaak onveilig voelt blijft stabiel op 5%. In de eigen buurt voelt 2% zich vaak onveilig. Stedelijk zijn deze percentages respectievelijk 6% en 4%.

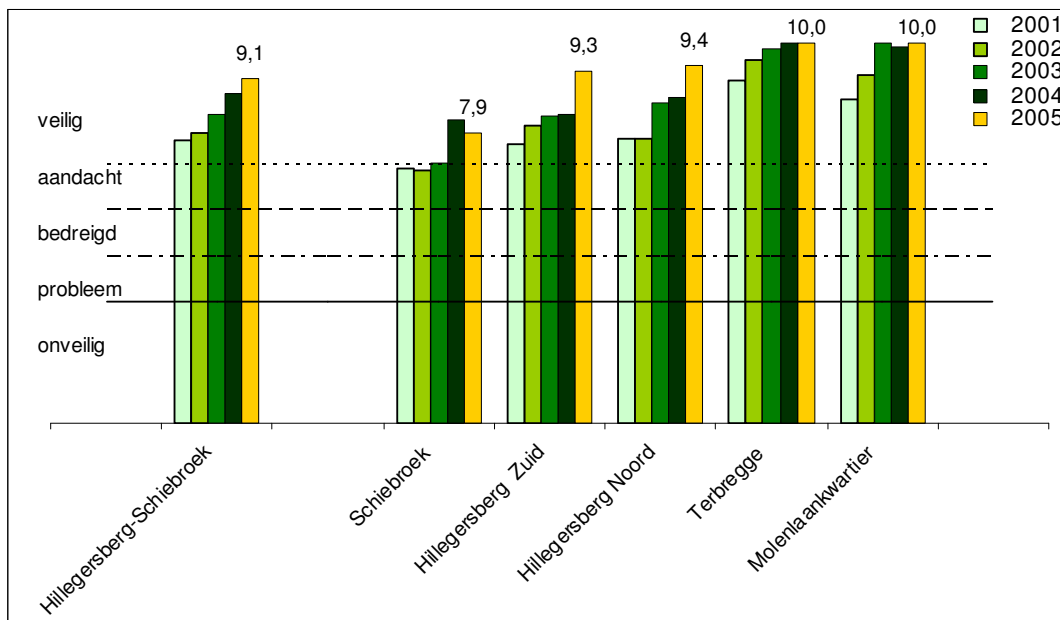
Van de bewoners is 91% bekend met de buurtagent, in 2004 was dit 90%. Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid blijft stabiel op 59%. Stedelijk is dit 63%.

Figuur 31 Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek (2001-2005)



Uit figuur 31 blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Hillegersberg-Schiebroek veilig scoort op alle elementen. De grootste verbetering is zichtbaar op de terreinen van schoon en heel en verkeer, een lichte verslechtering is zichtbaar bij het element overlast.

**Figuur 32** Trendontwikkeling wijken binnen Hillegersberg-Schiebroek (2001-2005)



Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore voor Hillegersberg Zuid, Hillegersberg Noord en Terbregge vanaf 2001 een continue stijging laat zien. In Schiebroek is de indexscore ten opzichte van 2004 iets afgenomen, de daling is echter niet significant.

## 15.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>32</sup>

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Diefstal valt net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig.

Het aantal aangiften van diefstal uit auto's is afgenomen ten opzichte van 2004, evenals het aantal aangiften van winkeldiefstal en diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen). Het aantal aangiften van overige vermogensdelicten is echter toegenomen.

Het percentage bewoners dat vindt dat diefstal vaak voorkomt als buurtprobleem is stabiel, met uitzondering van diefstal uit de auto (11% in 2004 naar 9% in 2005).

Afgenomen ten opzichte van 2004 is het slachtofferschap van diefstal vanaf de auto (van 28% naar 25%).

Met name in Hillegersberg Zuid is een verbetering zichtbaar.

<sup>32</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

## Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element drugsoverlast valt in 2005 net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig. Het aantal meldingen van drugsoverlast is stabiel gebleven ten opzichte van 2004. Drugsoverlast wordt als buurtprobleem door even veel mensen als vaak voorkomend aangegeven. Met name in Terbregge en Hillegersberg Zuid is de drugsproblematiek nog verder afgenomen. In geen enkele wijk is een toename zichtbaar.

## Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↔
Aantal meldingen	↓	↔
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld valt in 2005 net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig. Het aantal aangiften van zedenmisdrijven is ten opzichte van 2004 afgenomen. Het aantal meldingen van mishandeling is ten opzichte van 2004 eveneens afgenomen naar 7 per 1.000 inwoners. Geweld wordt door een even groot deel van de bewoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren. Ook geven zij in dezelfde mate als in 2004 aan slachtoffer geworden te zijn van een geweldsmisdrijf. In Hillegersberg Zuid is de geweldsproblematiek afgenomen, in Schiebroek is sprake van een verslechtering.

## Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↓

Het element inbraak is verbeterd van probleem in 2001 naar bedreigd in 2002 en 2003, naar aandacht in 2004 tot veilig in 2005.

Het aantal aangiften van inbraak in woningen is gedaald van 15 per 1.000 adressen in 2004 naar 13 in 2005. Het aantal aangiften van inbraken in bedrijven en instellingen is eveneens afgenomen. Het aantal aangiften van inbraak in garages, schuren en tuinhuizen is echter verdubbeld van 4 per 1.000 adressen in 2004 naar 8 in 2005. Inbraak wordt even vaak als een buurtprobleem gezien in 2005 (18%). Ook geven de bewoners aan even vaak slachtoffer geworden te zijn van een (poging tot) inbraak.

Het element inbraak is verbeterd in Hillegersberg Zuid, Hillegersberg Noord en Molenlaankwartier. Een verslechtering is zichtbaar in Schiebroek.

## Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Vandalisme valt in de periode 2001-2005 in de categorie veilig, met uitzondering van 2002 (aandacht).

Het aantal meldingen van vernieling is ten opzichte van 2004 afgenomen van 6 per 1.000 inwoners in 2004 naar 5 in 2005. Zowel bekladding als vernieling wordt door minder mensen als een vaak voorkomend buurtprobleem beschouwd. Het percentage inwoners dat vernieling als een

buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 24% in 2004 naar 20% in 2005. Bekladding wordt ook door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 9% in 2004 naar 7% in 2005). Het slachtofferschap van vandalisme is ongeveer stabiel gebleven op 6%. In Terbregge is een verbetering zichtbaar van het element vandalisme. In Schiebroek is een verslechtering zichtbaar.

### Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element overlast bevindt zich net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig. Het aantal meldingen van overlast is toegenomen ten opzichte van 2004. Het aantal meldingen van burengerucht is toegenomen van 15 per 1.000 inwoners in 2004 naar 16 in 2005, het aantal meldingen van overige overlast van 11 naar 13 in 2005. Het percentage inwoners dat aangegeven heeft overlast van groepen jongeren als vaak voorkomend buurtprobleem te zien, is gedaald van 12% in 2004 naar 8% in 2005.

Met name in Hillegersberg Zuid is de overlastproblematiek afgenomen. In Schiebroek is een toename waar te nemen.

### Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>33</sup>
Productnormering <sup>34</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element schoon en heel bevindt zich sinds 2002 in de categorie veilig.

De score op de productnormering is voor schoon 4,4 (was 4,2 in 2004) en voor heel 3,6 (was 3,5 in 2004). De verschillende buurtproblemen op het gebied van schoon en heel worden door de bewoners als even vaak voorkomend als in 2004 ervaren.

Het element schoon en heel is met name in Hillegersberg Zuid, Hillegersberg Noord en Molenlaankwartier verbeterd.

### Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer bevindt zich in 2005 net als in de voorgaande jaren in de categorie veilig.

In 2005 zijn weer minder meldingen gedaan met betrekking tot verkeer. In 2001 waren dit nog 18 meldingen per 1.000 inwoners, in 2005 zijn dit er 13. Aanrijdingen worden door de inwoners even vaak aangegeven als een veel voorkomend buurtprobleem.

Met name in Molenlaankwartier en Terbregge is een verbetering van het element verkeer zichtbaar.

## 15.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak genoemd die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Hillegers-

<sup>33</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

<sup>34</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

berg-Schiebroek in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

### **Toezicht en handhaving**

Er zijn ook in 2005 afspraken gemaakt (en uitgevoerd) met de politie over handhavingacties op snelheid en fout parkeren in alle wijken van de deelgemeente.

In de wijken Dorpskern en het Kleiwegkwartier zijn inbraakpreventie-acties gehouden en is er door de deelgemeente in samenwerking met Vestia en de stichting SDW een convenant gesloten om alle huurders van Vestia in Schiebroek-Zuid het aanbod te doen om hun woning op het niveau van het politiekeurmerk veilig wonen te laten brengen. Ook is er door bureau Halt een aantal maal een schoonmaak actie uitgevoerd.

### **Beheer en onderhoud**

Er is een grote inspanning gedaan m.b.t. de fysieke aanpak van de buitenruimte. Hier is ruim 10 miljoen euro in geïnvesteerd. Voorbeelden hiervan zijn de herinrichting van het J. Marisplein, het vervangen van kapot straatmeubilair, opknappen gebied rondom de Bergse Voorplas, het plaatsen van spelregelborden bij kinderspeelplaatsen, het aanpassen van openbare verlichting, het opknappen van de buitenruimte rondom de gymzaal Wilgenplaslaan, er is een financiële bijdrage geleverd aan het opknappen van de Peppelweg en de buitenruimte rondom de gymzaal aan de Tooroplaan is opgeknapt.

Er heeft een zogenaamde 0-beurt graffiti plaatsgevonden in alle wijken. Hierbij is de graffiti op alle publieke gebouwen verwijderd en hebben ook bewoners en bedrijven gebruik kunnen maken van deze eenmalige gratis service. De Roteb is inmiddels bezig om winkeliers en bedrijven te enthousiasmeren om een graffiti-verwijder contract af te sluiten.

In het kader van het Actieprogramma Verkeer en Vervoer zijn diverse parkeerplaatsen, fietsstroken en verkeersdrempels aangelegd. Ook zijn op diverse plaatsen lichtbakken geplaatst.

### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

Er hebben 5 bewonersavonden plaatsgevonden waarbij bewoners de uitvoering van de wijkveiligheidsactieprogramma's controleren en analyseren. Er is in samenwerking met Vestia een openluchtbioscoop georganiseerd, er heeft een bewoners-veiligheidsavond plaatsgevonden waarin bewoners zijn geïnformeerd over het behaalde resultaat op het veiligheidsgebied, en er is een sport en bewegingsmarkt georganiseerd. Daarnaast zijn er veel individuele contacten geweest met bewoners bij het uitvoeren en controleren van maatregelen uit de diverse wijkveiligheidsactieprogramma's.

Regelmatig is in de Postiljon aandacht gegeven aan lokale veiligheidsmaatregelen door zowel de politie als de deelgemeente, er is een nieuwsbrief veilig en een nieuwsbrief Veilig Ondernemen uitgebracht, er is aandacht besteed aan de Ok punten in de deelgemeente en er zijn ter ondersteuning van de herstructurering aan de Peppelweg 3 maal flyers uitgereikt aan bewoners en ondernemers. Ook is er een overlegplatform Bergseplassen ingesteld waaraan diverse diensten deelnemen.

Er is uitvoering gegeven aan de projecten Mensen Maken de Stad en buurtbemiddeling. Beide projecten lopen door in 2006.

### **Jeugd en veiligheid**

In 2005 is een structureel overleg met alle VO-scholen, politie, stadstoezicht, RET en deelgemeente opgezet. Tevens is het convenant Veilig Op School met alle partners afgesloten. Er is een 3-jarig convenant gesloten met de politie over de inzet bij het project 'doe ff normaal' wat op de basisscholen wordt gegeven.

In Schiebroek-Zuid (deel van de wijk Schiebroek) zijn in het najaar van 2004 tot het voorjaar van 2005 twee stadsmariniers actief geweest. Zij zijn tijdelijk ingezet naar aanleiding van de problematiek in de wijk, met name ging het om jeugdcriminaliteit en –overlast. Nadat de problematiek tot beheersbare proporties was teruggebracht, is ook de tijdelijke inzet van de stadsmariniers afgerond. Daarnaast zijn mede door extra inzet van de overheid en de politie bewoners extra attent

gemaakt op het melden van overlast. De toename van het aantal meldingen heeft wellicht een relatie met een toegenomen meldingsbereidheid. Ondanks de extra inspanningen vanaf najaar 2004 wordt door alle partijen onderkend dat jeugdcriminaliteit en –overlast ook de komende jaren de aandacht blijft vragen.

## 16 Pernis

### 16.1 SAMENVATTING

In 2005 behoort de deelgemeente Pernis op het gebied van veiligheid wederom tot de categorie veilig. De score op de Veiligheidsindex is stabiel op een 9,2.

Het bewonersoordeel is met name voor diefstal vanaf de auto, fietsendiefstal, inbraak, vandalisme en agressief verkeersgedrag verbeterd, echter voor hondenpoep op straat en kapot wegdek is het bewonersoordeel verslechterd.

Het slachtofferschap van aanrijdingen zonder doorrijden en diefstal uit de auto is afgenomen.

Het aantal aangiften van woninginbraak en inbraak in garages, schuren en tuinhuizen is toegenomen. Het aantal aangiften van fietsendiefstal (inclusief brom- en snorfietsen) en inbraak in bedrijven en in stellingen is juist afgenomen. Het aantal meldingen van mishandelingen, vandalisme en burengerucht is toegenomen. Het aantal meldingen van drugsoverlast, overlast en verkeersongevallen is juist afgenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: hondenpoep op straat (12% van de bevolking), te hard rijden en overlast van groepen jongeren (beiden 8%). Vorig jaar werd vernield straatmeubilair als grootste buurtprobleem gezien.

De tevredenheid met de eigen buurt is afgenomen van 87% in 2004 naar 84% in 2005. Dit is nog wel hoger dan het stedelijke gemiddelde (78%).

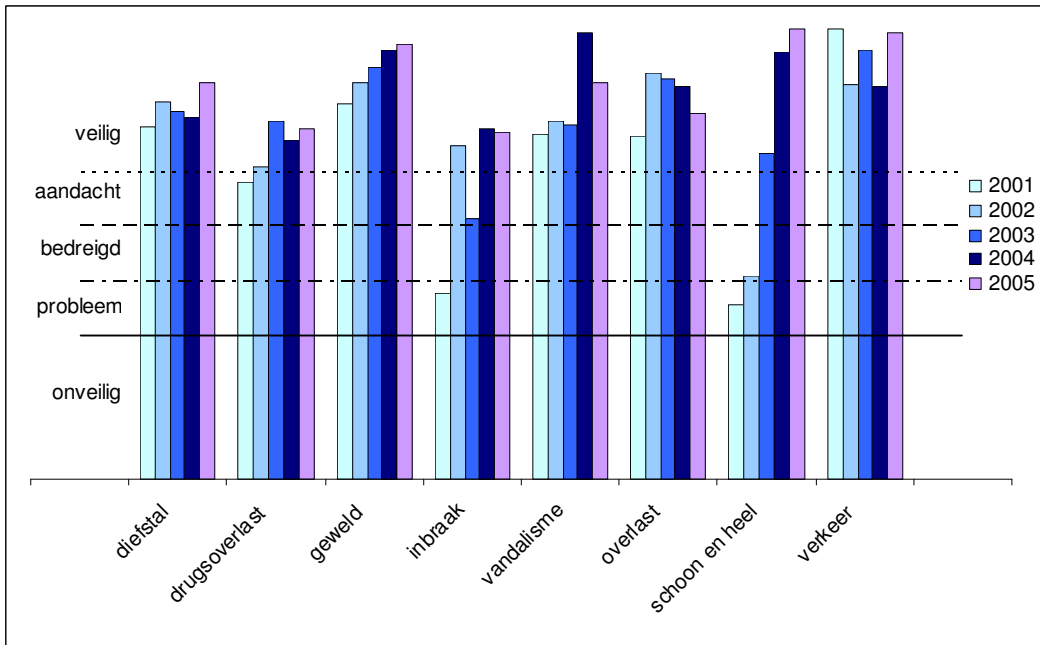
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 36% in 2004 naar 41% in 2005. Dit percentage is lager dan het stedelijke gemiddelde (54%).

Van de bewoners van de deelgemeente Pernis is 87% bekend met preventief fouilleren, stedelijk is dit 84%. Het percentage inwoners dat vindt dat preventief fouilleren bijdraagt aan de veiligheid ligt in Pernis op 95% (stedelijk is dit 89%).

Het percentage inwoners in Pernis dat aangeeft zich in het algemeen onveilig te voelen is stabiel op 4%. Het percentage inwoners dat aangeeft zich in de eigen buurt onveilig te voelen, is toegenomen van 1% in 2004 naar 3% in 2005. Stedelijk zijn deze percentages in 2005 respectievelijk 6% en 4%.

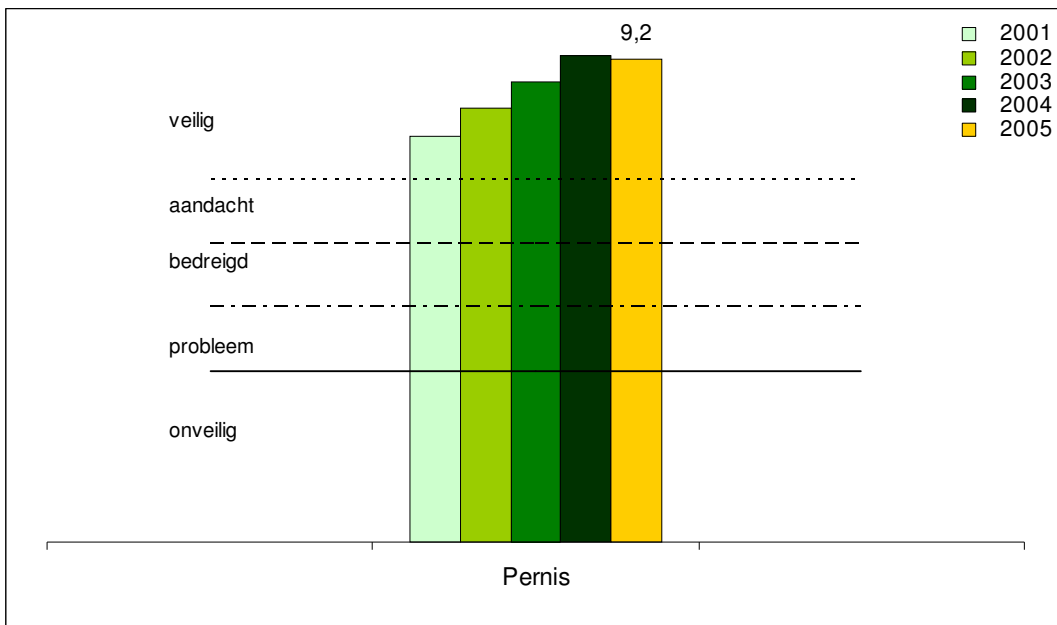
Het percentage inwoners dat bekend is met de buurtagent is 93% (was 91% in 2004). Stedelijk geeft 90% van de inwoners aan bekend te zijn met het begrip buurtagenten. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is 54%, in 2004 was dit 58%. Stedelijk is dit 63%.

**Figuur 33** Categorie-indeling naar element voor de deelgemeente Pernis (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Pernis veilig scoort op alle elementen. De grootste verbetering is zichtbaar op het gebied verkeer, bij het element vandalisme is sprake van een verslechtering.

**Figuur 34** Trendontwikkeling wijken binnen de deelgemeente Pernis (2001-2005)



## 16.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>35</sup>

### Context

In de deelgemeente Pernis wonen 4.557 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt 14% en is vergelijkbaar met 2004 en lager dan het stedelijke gemiddelde (46%). Van alle adressen wordt 12% korter dan 2 jaar bewoond (in 2004 was dit 10% en stedelijk is dit 19%). Het percentage vertrek uit de buurt ligt net als in 2004 op 2% en stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Pernis is 38% een huurwoning net als in 2004. Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. In de deelgemeente is 6% van de woningen een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De economische waarde van woningen ligt in de deelgemeente Pernis met € 140.947 boven het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is evenals in 2004 2% van de bevolking; stedelijk is dit 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element diefstal scoort, net zoals in de voorgaande jaren, veilig.

Het aantal aangiften van fietsendiefstal (inclusief brom- en snorfietsen) is afgenomen van 10 naar 5 aangiften per 1.000 inwoners. Het aantal aangiften van overige vermogensdelicten is licht toegenomen.

Het percentage bewoners dat vindt dat diefstal vanaf de auto vaak voorkomt als buurtprobleem is afgenomen: van 24% in 2004 naar 16% in 2005. Ook fietsendiefstal worden door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 30% naar 24%). Het slachtofferschap van diefstal uit de auto en fietsendiefstal is afgenomen ten opzichte van 2004.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element drugsoverlast scoort bijna in alle jaren veilig, alleen in 2001 scoorde dit element aandacht.

In 2005 zijn er geen meldingen van drugsoverlast geregistreerd in Pernis, in 2004 waren dit er nog 4. Het percentage inwoners dat drugsoverlast als een buurtprobleem ervaart, is ongeveer stabiel op 11%. Dit percentage is gelijk aan het stedelijke gemiddelde.

### Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↔
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld behoort in de periode 2001-2005 tot de categorie veilig.

Het aantal aangiften van geweld is ongeveer stabiel ten opzichte van 2004. Het aantal meldingen van mishandeling is toegenomen ten opzichte van 2004, terwijl het aantal meldingen van bedreiging ongeveer stabiel is gebleven.

<sup>35</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Tasjesroof, bedreiging en geweldsdelicten wordt in 2005 door evenveel bewoners als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren als in 2004. Het slachtofferschap van bedreiging met geweld is in 2005 licht afgenomen ten opzichte van 2004.

### Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak is verbeterd van probleem in 2001, naar veilig in 2002, 2004 en 2005. Alleen in 2003 scoorde dit element aandacht.

Het aantal aangiften van woninginbraak en inbraak in garages en schuren en tuinhuizen is in 2005 ten opzichte van 2004 toegenomen. Het aantal aangiften van inbraak in bedrijven en instellingen is juist afgenomen.

Het percentage inwoners dat een woninginbraak als een buurtprobleem ervaart, is ten opzichte van 2004 afgenomen (van 20% in 2004 naar 17% in 2005). Het slachtofferschap van inbraak is juist licht toegenomen.

### Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↑	↔

Het element vandalisme scoort in de gehele periode 2001-2005 veilig.

Het aantal meldingen van vandalisme is ten opzichte van 2004 toegenomen van 7 per 1.000 inwoners in 2004 naar 8 in 2005. Het aantal meldingen van kleine buitenbranden is ook toegenomen.

Het percentage inwoners dat vernieling als een buurtprobleem ervaart, is afgenomen van 24% in 2004 naar 19% in 2005. Ook bekladding wordt door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van vernieling is ten opzichte van 2004 toegenomen (van 3% naar 5%).

### Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element overlast scoort in de gehele periode 2001-2005 veilig.

Het aantal meldingen van overlast is licht afgenomen ten opzichte van 2004, terwijl het aantal meldingen van burengerucht is toegenomen (van 8 naar 15 meldingen per 1.000 inwoners). Het percentage inwoners dat dronken mensen op straat als een buurtprobleem ervaart, is toegenomen (van 8% in 2004 naar 10% in 2005). Het bewonersoordeel met betrekking overlast van groepen jongeren is juist afgenomen van 16% naar 14%.

## Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>36</sup>
Productnormering <sup>37</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↔	↓

Het element schoon en heel scoorde in 2001 probleem en in 2002 bedreigd, vanaf 2003 scoort dit element veilig.

De score op de productnormering voor schoon is licht verbeterd van 4,3 in 2004 naar 4,4 in 2005. Ook de score voor heel is licht verbeterd (van 3,6 naar 3,7). Het percentage inwoners dat hondenpoep op straat, vuil naast de container en gaten of verzakkingen in het wegdek als een buurtprobleem ervaart, is toegenomen. Vernield straatmeubilair wordt echter door een kleiner deel van de wijkbewoner als een vaak voorkomend buurtprobleem ervaren.

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↑
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer scoort veilig in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is afgenomen van 44 per 1.000 inwoners in 2004 naar 31 in 2005. Het bewonersoordeel over aanrijdingen is ongeveer stabiel ten opzichte van 2004, agressief verkeersgedrag wordt door een kleiner deel van de bewoner als een buurtprobleem ervaren. Het slachtofferschap van aanrijdingen zonder doorrijden is afgenomen van 5% naar 2%.

## 16.3 WIJKVEILIGHEIDSAANPAK

### Toezicht en Handhaving

In 2005 is het nieuwe hondenbeleid uitgevoerd. De hondenbrigade heeft elke maand acties uitgevoerd waarbij zogenaamde gele kaarten (waarschuwingskaarten) uitgedeeld zijn aan hondenbezitters die zich niet aan de regels houden. Daarnaast zijn bij alle speelplekken in Pernis verbodsborden voor honden geplaatst.

### Beheer en onderhoud

In 2005 zijn in het kader van de schoon en heel aanpak iedere 6 weken wijkstouwen gehouden met bewoners.

### Fysiek investeren

Bij het metrostation Pernis zijn fietstrommels geplaatst. Daarnaast zijn in het kader van het actieprogramma Verkeer en Vervoer in samenwerking met dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting een aantal kleine fysieke ingrepen gepleegd zoals de aanleg van verkeersdrempels en het afschermen van speelplaatsen van de rijweg middels spijlenhekken.

### Sociaal investeren

In 2005 zijn 4 bewonersavonden gehouden waarbij bestuurders de wijk in zijn gegaan. Bewoners konden vooraf een formulier invullen met de onderwerpen die zij wilden bespreken. Deze avonden zijn goed bezocht.

<sup>36</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen betreft de vergelijking 2001.

<sup>37</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

Daarnaast zijn 3 welkomstavonden voor nieuwe Pernissers georganiseerd, waarbij nieuwe bewoners welkom worden geheten door de wijkraad Pernis en het verenigingsleven en een welkomstpakket mee naar huis krijgen. Deze avonden zijn goed bezocht. Zowel de verenigingen als de nieuwe bewoners waren enthousiast.

### **Jeugd**

De jongeren accommodatie in Pernis is nu 5 dagen in de week geopend in plaats van 3 dagen waar nu ook activiteiten worden aangeboden. Verder is er ook een container geplaatst in het Pernisser Park waar jongeren zich kunnen ophouden. Daarnaast heeft de brassband, een band bestaande voornamelijk uit Antilliaanse jongeren hun eerste optreden gegeven voorafgaand aan de avondvierdaagse op het Arie den Arendplein.

# 17 Hoek van Holland

## 17.1 SAMENVATTING

In 2005 valt Hoek van Holland op het gebied van veiligheid in de categorie veilig. De score op de Veiligheidsindex is 10 tegen 9,6 in 2004.

Het bewonersoordeel over overlast van groepen jongeren, dronken mensen op straat, vervuiling op straat en vernield of kapot straatmeubilair is verbeterd, maar de inwoners oordelen minder positief over woninginbraak. Het slachtofferschap van vernieling is sterk afgenomen.

Het aantal aangiften van fietsendiefstal is afgenomen, evenals het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden. Het aantal aangiften van woninginbraak is toegenomen. Het aantal meldingen van overige overlast is afgenomen, terwijl het aantal meldingen van burengerucht is toegenomen.

Als grootste buurtprobleem op het gebied van veiligheid noemt de bevolking: hondenpoep op straat (13%), overlast van groepen jongeren (9%) en parkeeroverlast (6%). Vorig jaar werd vernield of kapot straatmeubilair nog gezien als grootste buurtprobleem.

De tevredenheid met de eigen buurt is in Hoek van Holland toegenomen van 89% in 2004 naar 92% in 2005. De tevredenheid met de eigen buurt is hoger dan het stedelijke gemiddelde (78%).

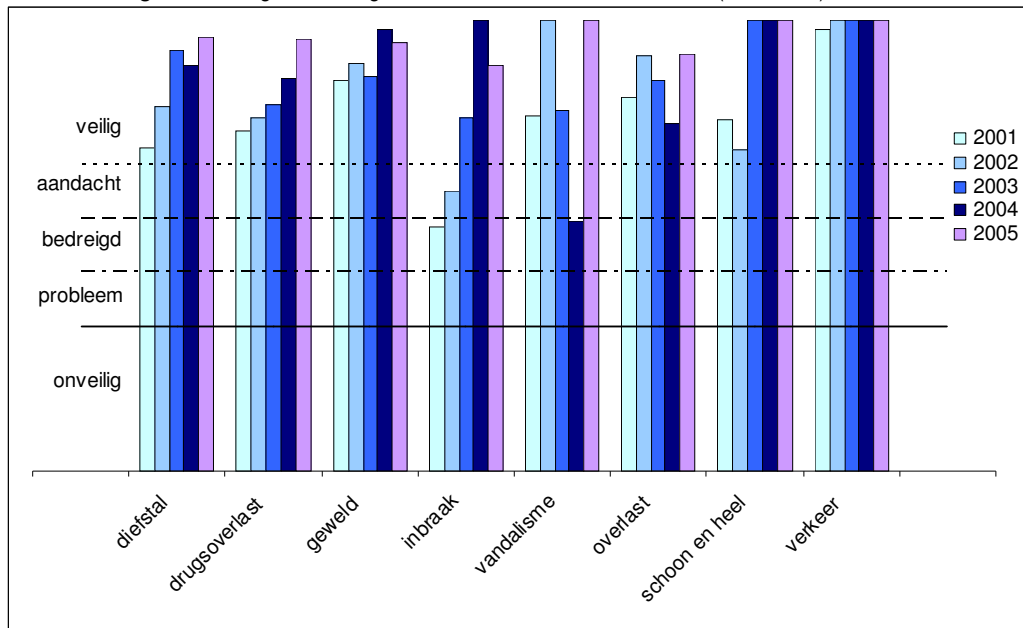
Het percentage inwoners dat tevreden is met het functioneren van de politie is toegenomen van 52% in 2004 naar 63% in 2005. Dit percentage is hoger dan het stedelijke gemiddelde (54%).

Het percentage inwoners dat aangeeft wel eens gehoord te hebben van preventief fouilleren ligt in Hoek van Holland op 78%. Van dit percentage is 97% van mening dat dit een goed middel is om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de veiligheid in Rotterdam. Stedelijk zijn deze percentages respectievelijk 84% in 89%.

Van de bewoners voelt 6% zich in 2005 vaak in het algemeen onveilig, in 2004 was dit 2%. Stedelijk is het percentage ook 6%. In de eigen buurt voelt 1% zich vaak onveilig, in 2004 was dit 2%. Stedelijk is dit 4%.

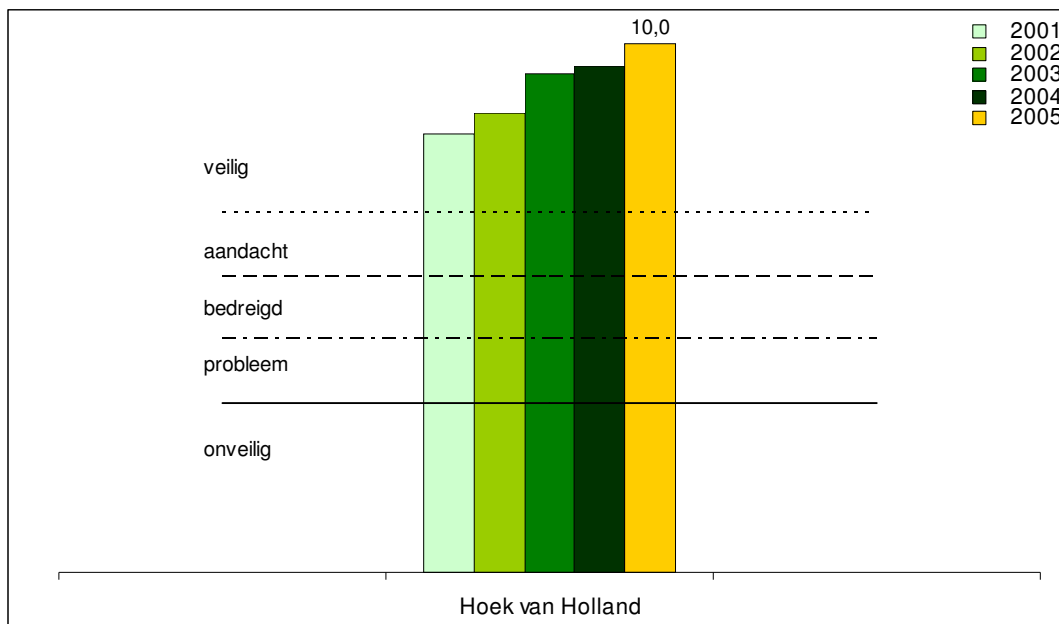
Van de bewoners is 82% bekend met het begrip buurtagenten, in 2004 was dit 83%. Stedelijk ligt het percentage op 90%. Het percentage inwoners dat aangeeft dat de buurtagent bijdraagt aan de veiligheid is gestegen (51% in 2004 en 60% in 2005). Stedelijk is dit 63%.

Figuur 35 Categorie-indeling naar element voor Hoek van Holland (2001-2005)



Uit voorgaande figuur blijkt dat, uitgesplitst naar de elementen uit de Veiligheidsindex, Hoek van Holland veilig scoort op alle elementen. De sterkste verbetering is zichtbaar bij vandalisme, de grootste verslechtering bij inbraak.

**Figuur 36** Trendontwikkeling Hoek van Holland (2001-2005)



Uit bovenstaande figuur blijkt dat de indexscore van Hoek van Holland vanaf 2001 continu stijgt tot een score 10 in 2005.

## 17.2 ELEMENTBESCHRIJVINGEN<sup>38</sup>

### Context

In Hoek van Holland wonen 9.314 inwoners. Het percentage allochtonen bedraagt evenals in 2004 11% en ligt onder het stedelijke gemiddelde van 46%. Van alle adressen wordt 11% korter dan 2 jaar bewoond (was 10% in 2004). Stedelijk is dit 19%. Het percentage inwoners dat uit de buurt vertrekt ligt op 1%, stedelijk is dit 7%.

Van alle woningen in Hoek van Holland is 58% een huurwoning (was 61% in 2004). Stedelijk is 74% van de woningvoorraad een huurwoning. Van de woningen is 25% een portiek- of galerijwoning; stedelijk is dit 53%.

De gemiddelde economische waarde van woningen is in Hoek van Holland € 211.617 en ligt boven het stedelijke gemiddelde van € 139.623. Het percentage uitkeringsontvangers is, net zoals in 2004, 2% van de bevolking; stedelijk is het 7%.

### Diefstal

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↓	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element diefstal is veilig in de periode 2001-2005.

<sup>38</sup> ↑ toename, ↓ afname en ↔ stabiel

Het aantal aangiften van de verschillende vormen van diefstal is over het algemeen afgenomen. Met name het aantal aangiften van diefstal van fietsen (inclusief brom- en snorfietsen) is afgenomen (van 13 per 1.000 inwoners in 2004 naar 9 in 2005). Het aantal aangiften van diefstal uit/van overige voertuigen is daarentegen toegenomen, van 1 per 1.000 inwoners in 2004 naar 2 in 2005. Het bewonersoordeel met betrekking tot de verschillende vormen van diefstal is sterk verbeterd ten opzichte van 2001, maar ongeveer stabiel gebleven ten opzichte van 2004. Het slachtofferschap van vernieling aan de auto is sterk afgenomen ten opzichte van 2004. Ook het slachtofferschap van fietsendiefstal is licht afgenomen.

### Drugsoverlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↔
Percentage buurtproblemen	↓	↓

De indexscore van het element drugsoverlast is stabiel gebleven binnen de categorie veilig. Het buurtprobleem drugsoverlast is afgenomen van 5% in 2004 naar 2% in 2005.

### Geweld

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↔	↔
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↔
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element geweld valt in de gehele periode 2001-2005 in de categorie veilig. Het aantal aangiften en meldingen van geweld is stabiel gebleven ten opzichte van 2004. Ook het percentage inwoners dat geweld als een buurtprobleem ervaart, en het slachtofferschap van geweld zijn stabiel.

### Inbraak

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal aangiften	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↑	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element inbraak scoort bedreigd in 2001, aandacht in 2002 en veilig in 2003 tot en met 2005. Het aantal aangiften van woninginbraak is toegenomen (van 4 per 1.000 adressen in 2004 naar 7 in 2005), maar het aantal aangiften van inbraak in bedrijfspanden is afgenomen (van 74 per 1.000 bedrijfspanden in 2003 naar 36 in 2004).

Het percentage inwoners dat woninginbraak als een buurtprobleem ervaart, is toegenomen van 9% in 2004 naar 12% in 2005, maar is veel lager dan in 2001 (27%). Het stedelijke gemiddelde is in 2005 stabiel gebleven op 15% ten opzichte van 2004. Het slachtofferschap van inbraak is toegenomen van 1% in 2004 naar 3% in 2005.

### Vandalisme

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↔	↓
Percentage buurtproblemen	↓	↓
Percentage slachtofferschap	↓	↓

Het element vandalisme is verbeterd van bedreigd in 2004 naar veilig in 2005. Zowel het aantal meldingen van vandalisme als het aantal meldingen van kleine buitenbranden is stabiel gebleven in 2005 ten opzichte van 2004.

Het buurtprobleem vernieling is afgenomen (van 15% in 2004 naar 10% in 2005). Het slachtofferschap van vernieling is sterk afgenomen, van 14% in 2004 naar 4% in 2005.

## Overlast

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↓	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↓

Het element overlast scoort veilig in de periode 2001-2005.

Het aantal meldingen van burengerucht is toegenomen (van 11 per 1.000 inwoners in 2004 naar 14 in 2005). Het aantal meldingen van overige overlast is juist afgenomen (van 16 per 1.000 inwoners in 2004 naar 11 in 2005). Zowel het percentage inwoners dat aangeeft dronken mensen op straat als een buurtprobleem te ervaren als het percentage dat aangeeft overlast van groepen jongeren als een buurtprobleem te ervaren is sterk afgenomen (beide tot 6%).

## Schoon en heel

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001 <sup>39</sup>
Productnormering <sup>40</sup>	↑	↑
Percentage buurtproblemen	↓	↔

De indexscore van het element schoon en heel valt in de categorie veilig in de periode 2001-2005.

De score op de productnormering heel is verbeterd van 4,2 in 2004 naar 4,4 in 2005, de score voor schoon is verbeterd van 4,4 in 2004 naar 4,5 in 2005.

Het percentage inwoners dat vernield/kapot straatmeubilair als een buurtprobleem ervaart, is sterk afgenomen (van 19% in 2004 naar 9% in 2005). Vervuiling op straat en vuil naast de container worden ook door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren. Hondenpoep op straat wordt echter door een iets groter deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (van 41% in 2004 naar 44% in 2005).

## Verkeer

	t.o.v. 2004	t.o.v. 2001
Aantal meldingen	↑	↓
Percentage buurtproblemen	↔	↓
Percentage slachtofferschap	↔	↔

Het element verkeer is stabiel gebleven binnen de categorie veilig.

Het aantal meldingen van verkeersongevallen is toegenomen (van 9 per 1.000 inwoners in 2004 naar 10 in 2005). Agressief verkeersgedrag wordt, vergeleken met 2004, door een kleiner deel van de inwoners als een buurtprobleem ervaren (afgenomen van 10% in 2004 naar 6% in 2005). Stedelijk is dit percentage 20%.

### 17.3 WJKVEILIGHEIDSAANPAK

In deze paragraaf wordt een aantal maatregelen uit de wijkveiligheidsaanpak van de deelgemeente genoemd, die mogelijk een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkelingen in veiligheid en leefbaarheid in Hoek van Holland in het afgelopen jaar. Alle maatregelen hebben tot doel de veiligheid te verbeteren. Hieronder staan de meest in het oog springende genoemd.

#### Toezicht en handhaving

Bijna doorlopend houdt de politie verkeerscontroles binnen de bebouwde kom. Dat werkt zowel repressief als preventief. In het kader van de ASO-aanpak (Aanpak Scooter Overlast) hebben 3

<sup>39</sup> De ontwikkeling met betrekking tot de productnormering betreft een vergelijking met 2002. Voor de buurtproblemen en de elementcategorie geldt 2001.

<sup>40</sup> De score op de productnormering loopt van 1 (slecht) naar 5 (goed). Een hogere score betekent in dit geval een verbetering: ↑ = hogere score en dus een verbetering, ↓ = lagere score en dus een verslechtering.

controles plaatsgevonden gericht op de naleving van gedragsregels en de technische staat van de voertuigen.

Fietsendiefstal is met name in de zomer een probleem in Hoek van Holland. Afgelopen zomer is een actie gehouden waarbij een code in de fietsen is aangebracht.

### **Beheer en onderhoud**

Aan het verlichten van achterpaden is ook in 2004 onverminderd aandacht besteed. Ook hebben schouwen plaatsgevonden voor de productnormering schoon en heel, zowel in woonwijken als – voor het eerst – op het bedrijventerrein De Zekken.

Een speciaal plan is uitgewerkt voor het aanpakken van aanhangwagens voor recreatief gebruik die langdurig geparkeerd staan op de openbare weg.

Het hondenbeleid is succesvol. Steeds meer honden zijn aangelijnd en de hondenuitlaatterreinen worden druk bezocht. Tevens zijn 2 integrale beheerplannen buitenruimte opgesteld.

### **Sociaal, economisch en fysiek investeren**

In Hoek van Holland is aandacht besteed aan het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Op het gebied van Veilig Ondernemen is vooral op organisatorisch gebied vooruitgang geboekt. De aandacht is thans gericht op het plaatsen van een aanwezigheidscontrolesysteem waarbij gebruik wordt gemaakt van camera's.

De communicatielijnen tussen bestuurders, politie en bewoners zijn kort dankzij het dorpse karakter van Hoek van Holland.

In de deelgemeente hebben Opzoomer-acties plaatsgevonden en via de Hoekse krant worden bewoners op de hoogte gehouden van de activiteiten van de politie. Jaarlijks worden de bewoners opgeroepen aan de politie te melden wanneer zij met vakantie gaan waarna extra surveillance volgt. Hier wordt veel gebruik van gemaakt.

Binnen Veilig Ondernemen is extra inzet gepleegd op het gebied van de aangiftebereidheid onder ondernemers. Ook in de Hoekse krant is door de politie aandacht besteed aan aangiftebereidheid.

### **Jeugd en veiligheid**

Deelgemeente en politie houden voortdurend contact met bewoners om problemen met hangjongeren tegen te gaan en te voorkomen. Voor jongeren is een eigen plek gecreëerd in de vorm van een JOP (jongeren ontmoetingsplaats), maar daar wordt nog weinig gebruik van gemaakt. Het zoeken naar een eigen onderkomen voor de jeugd gaat door. Daarnaast is de deelgemeente bezig met het opzetten van een Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak. De politie heeft een plan van aanpak voor de bestrijding van horecaoverlast opgezet.

De scholen van het voortgezet onderwijs binnen Hoek van Holland doen mee aan het stedelijk programma Veilig op School (VOS). Door middel van een scan worden RISICO-factoren van de school in kaart gebracht en wordt een plan van aanpak opgesteld.

### **Geweld**

In het lesprogramma 'Way out' voor middelbare scholieren wordt behalve aan drugs ook aandacht besteed aan uitgaansgeweld. Huiselijk geweld krijgt extra aandacht van de politie.

### **Drugs**

Hoek van Holland heeft geen drugspanden en er bestaat geen grote drugsoverlast. In 2004 zijn door de politie enkele illegale hennepwekerijen opgerold. Deze hennepwekerijen bevonden zich voornamelijk op industrieterreinen. Zowel in het schooladoptieplan als in het programma van 'Way out' wordt aandacht besteed aan drugs.



# 18 Veilig Ondernemen

## 18.1 INLEIDING EN ACHTERGROND

Veilig Ondernemen is een belangrijke prioriteit in het Collegeprogramma. Om de voortgang van de inspanningen die in dit kader genomen zijn inzichtelijk te maken, is een stedelijke monitor ontworpen. In 2005 is de eerste stedelijke monitor Veilig Ondernemen uitgekomen. Deze was een logisch vervolg op de onderzoeken die in de jaren daarvoor in de pilot-/mariniersgebieden zijn gehouden.<sup>41</sup> De eerste monitor was kleinschalig van opzet, waarbij de gebieden waar recentelijk in het kader van de pilots onderzoeken waren gehouden, buiten beschouwing zijn gelaten. In 2006 is de tweede monitor gehouden die grootschaliger van opzet is geweest, waarbij ongeveer twee keer zoveel ondernemers ondervraagd zijn. Om ook uitspraken te kunnen doen over de veiligheidssituatie van ondernemers in de verschillende pilot-/mariniersgebieden, zijn in deze gebieden extra mensen ondervraagd.<sup>42</sup> Aangezien de bedrijventerreinen Rotterdam Noordwest en Spaanse Polder niet onder een deelgemeente vallen, worden ze in dit hoofdstuk apart weergegeven. Door al deze gegevens kunnen uitspraken gedaan worden over de doelstellingen in het kader van Veilig Ondernemen:

- ▶ afname van onveiligheidsgevoelens;
- ▶ afname van criminaliteit;
- ▶ toename van aangiftebereidheid.

Uit de cijfers komt naar voren dat de ondernemers zich in de omgeving van de vestiging minder vaak onveilig voelen dan het afgelopen jaar en de veiligheidssituatie iets verbeterd vinden. De kans op slachtofferschap is volgens de ondernemers licht afgenomen. Grootste positieve ontwikkelingen zijn te vinden in de pilot- en mariniersgebieden: ondernemers zijn zich veiliger gaan voelen, zijn minder vaak slachtoffer geworden en doen vaker aangifte. Verschillen met omliggende deelgemeente worden kleiner.

Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd: in de volgende paragraaf wordt eerst ingegaan op de uitkomsten uit de stedelijke monitor, waarbij deze zoveel mogelijk afgezet zullen worden tegen de uitkomsten van 2005. In paragraaf 3 worden de ontwikkelingen in de afzonderlijke pilot-/mariniersgebieden aan een nadere analyse onderworpen. In paragraaf 4 worden de uitkomsten uit de pilot-/mariniersgebieden afgezet tegen de uitkomsten uit de stedelijke monitor. Paragraaf 5 gaat kort in op de aangiften van winkeldiefstal en inbraak bij bedrijven en instellingen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvatting.

## 18.2 STEDELIJKE MONITOR

De stedelijke monitor Veilig Ondernemen is in de periode februari en maart 2006 onder ruim 5.300 ondernemers afgenomen in alle wijken van Rotterdam. Daarnaast zijn de gegevens van de winkelgebieden Boulevard Zuid en Alexandrium hier nog aan toegevoegd zodat in totaal meer

<sup>41</sup> In 2003 zijn er pilots gestart in de volgende gebieden: winkelgebieden Kralingen, Charlois, Noorderboulevard en Alexandrium en de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk in Hoek van Holland en Rotterdam Noordwest.

<sup>42</sup> Een aparte uiteenzetting over de ontwikkeling in de pilotgebieden is gemaakt door onderzoeksbureau BOOM. Het gaat hier om de winkelgebieden Kralingen en Charlois en de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk in Hoek van Holland en bedrijventerrein Rotterdam Noordwest (bevat de bedrijventerreinen Noordwest, Hoog Zestienhoven en Overschie), dat voor het grootste gedeelte buiten de deelgemeente Overschie valt. Daarnaast zijn in de winkelgebieden Boulevard Zuid, Alexandrium en Noorderboulevard recent nog onderzoeken gehouden onder ondernemers. Deze onderzoeken zijn ook bij dit hoofdstuk betrokken. Vervolgens is ook het bedrijventerrein Spaanse Polder apart meegenomen in het onderzoek.

dan 5.700 ondernemers hun mening hebben gegeven. Hierbij is een combinatie gemaakt van een schriftelijke en een telefonische enquête. De uiteindelijk behaalde respons bedraagt ruim 70%.<sup>43</sup> Om een zo goed mogelijke vergelijking te maken met 2005, is ervoor gekozen om de pilotgebieden die in 2005 niet zijn meegenomen in het stedelijke beeld, alsnog in de cijfers van 2005 op te nemen.

### Afname onveiligheidsgevoelens

Een van de doelstellingen van Veilig Ondernemen is de afname van onveiligheidsgevoelens. Aan de ondernemers zijn de vragen voorgelegd of zij zich wel eens onveilig voelen in hun vestiging en in de omgeving van de vestiging.

**Tabel 2** Percentage ondernemers dat zich in de vestiging of in de omgeving van de vestiging vaak/altijd onveilig voelt, uitgesplitst naar gebied, 2005 en 2006

Gebied	% vaak/altijd onveilig in vestiging		% vaak/altijd onveilig in omgeving vestiging	
	2005	2006	2005	2006
Stadscentrum	3	3	10	5
Delfshaven	6	5	14	6
Overschie	3	4	7	3
Noord	5	6	8	6
Hillegersberg-Schiebroek	3	1	5	2
Kralingen-Crooswijk	5	5	9	5
Feijenoord	10	8	15	9
IJsselmonde	8	6	14	6
Pernis	2	4	4	4
Prins Alexander	5	3	7	2
Charlois	9	9	12	11
Hoogvliet	6	4	7	4
Hoek van Holland	7	5	7	6
Spaanse Polder	-	1	-	1
Rotterdam Noordwest	-	1	-	2
<b>Rotterdam</b>	<b>6</b>	<b>5</b>	<b>9</b>	<b>6</b>

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen, 2005 SGB0; 2006 BOOM; diverse onderzoeken, 2005 en 2006 BOOM

Ondernemers voelen zich over het algemeen veiliger in hun vestiging dan in de omgeving van hun vestiging. In vergelijking met de voorgaande meting blijken ondernemers zich over het algemeen in de vestiging even veilig te voelen. In Hillegersberg-Schiebroek, Feijenoord, IJsselmonde, Prins Alexander, Hoogvliet en Hoek van Holland geven de ondernemers minder vaak aan zich vaak of altijd onveilig te voelen in de vestiging. In de omgeving van de vestiging zijn de ondernemers zich minder vaak onveilig gaan voelen. Alleen in de deelgemeenten Pernis en Charlois geven de ondernemers in ongeveer gelijke mate als in 2005 aan zich vaak of altijd onveilig te voelen in de omgeving van de vestiging. Bij de overige deelgemeenten is een grote daling waarneembaar van het aantal ondernemers dat aangeeft zich in de omgeving van de vestiging vaak of altijd onveilig te voelen. Vooral bij Delfshaven en IJsselmonde is een duidelijke daling zichtbaar: 14% gaf in 2005 aan zich vaak of altijd onveilig te voelen in de omgeving van de vestiging, in 2006 is dit percentage gedaald naar 6%.

De afname van de onveiligheidsgevoelens kan gedeeltelijk afgeleid worden uit de vraag die de ondernemers is voorgelegd met betrekking tot de ontwikkeling van de veiligheidssituatie in de omgeving. Uit tabel 3 blijkt dat ruim tweederde van de ondernemers meent dat de veiligheidssituatie onveranderd is. 17% is van mening dat de situatie verbeterd is en 11% vindt de situatie verslechterd. In vergelijking met 2005 blijken de ondernemers iets positiever te oordelen over de ontwikkeling van de veiligheidssituatie. Vooral in de deelgemeente Feijenoord zijn de ondernemers van mening dat de veiligheid in het afgelopen jaar is verbeterd; in 2005 was 11% van me-

<sup>43</sup> Een methodologische verantwoording is te vinden in bijlage 3.

ning dat de veiligheid was toegenomen, in 2006 is dit percentage gestegen naar 21%. Het percentage dat meent dat de veiligheid is verslechterd neemt af, terwijl evenveel ondernemers de veiligheidssituatie gelijk gebleven vindt. In Overschie, Noord, Kralingen-Crooswijk, Feijenoord, IJsselmonde, Pernis, Prins Alexander en Hoogvliet zijn minder ondernemers van mening dat de veiligheidssituatie is verslechterd ten opzichte van vorig jaar.

**Tabel 3** Ontwikkeling veiligheidssituatie in het afgelopen jaar naar gebied, 2005 en 2006

Gebied	% veiligheid beter		% veiligheid gelijk		% veiligheid slechter	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Stadscentrum	20	23	74	70	7	7
Delfshaven	28	29	63	62	9	8
Overschie	6	9	80	82	14	9
Noord	18	18	64	71	17	11
Hillegersberg-Schiebroek	6	8	83	83	10	9
Kralingen-Crooswijk	13	13	70	76	17	11
Feijenoord	11	21	73	65	16	14
IJsselmonde	16	14	64	72	21	13
Pernis	16	7	76	90	8	3
Prins Alexander	8	8	77	81	15	11
Charlois	20	22	66	60	14	18
Hoogvliet	15	13	67	77	19	10
Hoek van Holland	8	10	83	78	8	11
Spaanse Polder	-	14	-	80	-	6
Rotterdam Noordwest	-	10	-	84	-	7
<b>Rotterdam</b>	<b>15</b>	<b>17</b>	<b>72</b>	<b>72</b>	<b>14</b>	<b>11</b>

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen, 2005 SGBO; 2006 BOOM; diverse onderzoeken, 2005 en 2006 BOOM

Vervolgens is de ondernemers gevraagd of ze genoemde problemen als vaak voorkomend ervaren.

**Tabel 4** Percentage ondernemers dat van mening is dat onderstaande voorvallen vaak in de omgeving van de vestiging voorkomen, 2005 en 2006

Voorval	2005	2006
Vervuiling op straat	32	31
Hondenpoep op straat	33	30
Parkeerverlast	27	24
Gaten/verzakkingen in bestrating	22	24
Overlast van groepen jongeren	15	15
Bekladding van muren en/of gebouwen	13	11
Zwerfers/bedelaars	13	11
Wildplassen	10	10
Geluidsoverlast	8	10
Foutief gestalde fietsen	10	9
Drugsoverlast	9	9
Vernielde of kapotte banken, vuilnisbakken en speeltoestellen	8	7
Dronken mensen op straat	6	6
Lastig vallen van voorbijgangers	5	4

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen, 2005 SGBO; 2006 BOOM; diverse onderzoeken, 2005 en 2006 BOOM

Vervuiling, hondenpoep en parkeerverlast worden, evenals vorig jaar, het meest genoemd, wanneer wordt gevraagd naar vaak voorkomende problemen. Wel worden hondenpoep en parkeerverlast door minder ondernemers als vaak voorkomend bestempeld dan in 2005, evenals bekladding en zwerfers/bedelaars. Gaten in de bestrating en geluidsoverlast worden juist vaker als vaak voorkomend buurtprobleem beschouwd.

In onderstaande tabel wordt een uitsplitsing gemaakt naar deelgemeente. Hierbij worden de drie deelgemeenten genoemd waarbij de ondernemers het meest vaak aangegeven hebben dat het betreffende voorval vaak voorkomend is. De deelgemeenten Feijenoord, Charlois en Stadscentrum komen in deze tabel het meest vaak voor.

**Tabel 5** Hoogste percentages ondernemers dat van mening is dat onderstaande voorvallen vaak in de omgeving van de vestiging voorkomen naar gebied, 2006

Voorval	hoogste percentages
Vervuiling op straat	Spaanse Polder (49%) Charlois (42%) Delfshaven (40%)
Hondenpoep op straat	Noord (46%) Feijenoord (38%) Delfshaven (35%)
Parkeeroverlast	Feijenoord (28%) Noord (28%) Delfshaven (26%)
Gaten/verzakkingen in bestrating	Bedrijventerrein Noordwest (32%) Kralingen-Crooswijk (28%) Spaanse Polder (28%)
Overlast van groepen jongeren	Charlois (22%) Feijenoord (21%) Noord (17%)
Bekladding van muren en/of gebouwen	Stadscentrum (17%) Noord (16%) Kralingen-Crooswijk (13%)
Zwervers/bedelaars	Stadscentrum (25%) Charlois (15%) Delfshaven (14%)
Wildplassen	Stadscentrum (20%) Charlois (14%) Delfshaven (12%)
Geluidsoverlast	Stadscentrum (13%) Delfshaven (12%) Overschie (11%)
Foutief gestalde fietsen	Noord (15%) Stadscentrum (14%) Kralingen-Crooswijk (14%)
Drugsoverlast	Feijenoord (16%) Charlois (14%) Delfshaven (14%)
Vernielde of kapotte banken, vuilnisbakken en speeltoestellen	IJsselmonde (12%) Hoek van Holland (11%) Overschie (10%)
Dronken mensen op straat	Feijenoord (11%) Charlois (10%) Stadscentrum (9%)
Lastig vallen van voorbijgangers	Charlois (9%) Feijenoord (7%) Delfshaven (6%)

**Bron:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen, diverse onderzoeken, 2006 BOOM

### Afname criminaliteit

De tweede doelstelling van Veilig Ondernemen betreft de afname van de criminaliteit. Aan de ondernemers is gevraagd of naar hun mening de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf in de omgeving van de vestiging het afgelopen jaar is toegenomen, gelijk gebleven of afgenomen. De kans om slachtoffer te worden van een misdrijf is volgens de ondernemers het afgelopen jaar afgenomen. In 2005 was 17% van mening dat de kans om slachtoffer te worden was toegenomen; in 2006 is dit percentage gedaald naar 13%. Het percentage ondernemers dat van mening is dat de kans op slachtofferschap is afgenomen, blijft gelijk op 7%. Met uitzondering van Hoek van Holland waar een groter percentage van mening is dat de kans op slachtofferschap is toegenomen, is het in de overige gebieden gelijk gebleven of afgenomen. Vooral de daling bij het Stadscentrum, Overschie en Kralingen-Crooswijk is opmerkelijk te noemen (zie tabel 6).

**Tabel 6** Ontwikkeling kans op slachtofferschap in het afgelopen jaar naar gebied, 2005 en 2006

Gebied	% kans op slachtofferschap toegenomen		% kans op slachtofferschap gelijk gebleven		% kans op slachtofferschap afgenomen	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Stadscentrum	13	7	76	82	11	11
Delfshaven	19	14	71	75	11	12
Overschie	16	10	82	85	3	5
Noord	18	14	75	79	7	7
Hillegersberg-Schiebroek	13	12	83	85	4	3
Kralingen-Crooswijk	19	13	76	82	5	5
Feijenoord	19	15	76	78	5	7
IJsselmonde	21	17	70	78	9	5
Pernis	17	14	75	83	8	3
Prins Alexander	14	14	82	80	4	5
Charlois	20	21	72	72	8	8
Hoogvliet	13	14	80	81	7	5
Hoek van Holland	14	18	82	79	4	4
Spaanse Polder	-	10	-	85	-	5
Rotterdam Noordwest	-	11	-	84	-	5
<b>Rotterdam</b>	<b>17</b>	<b>13</b>	<b>77</b>	<b>80</b>	<b>7</b>	<b>7</b>

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen, 2005 SGBO; 2006 BOOM; diverse onderzoeken, 2005 en 2006 BOOM

Van de ondernemers is in het afgelopen jaar 45% slachtoffer geworden van een of ander misdrijf. Doordat in de voorgaande meting de vragen anders gesteld zijn, kunnen de uitkomsten van vorig jaar niet hiermee vergeleken worden. Ondernemers in het Stadscentrum en Kralingen-Crooswijk geven het meest vaak aan in het afgelopen jaar slachtoffer geworden te zijn van een misdrijf. In Pernis en op bedrijventerrein Noordwest zijn de ondernemers het minst vaak slachtoffer geworden. Bekladding (14%), poging tot inbraak en bedreiging (beide 13%) zijn de misdrijven waarvan de meeste ondernemers slachtoffer zijn geworden in het afgelopen jaar (zie tabel 7).

**Tabel 7** Percentage ondernemers dat in het afgelopen jaar slachtoffer is geworden van een misdrijf naar gebied, 2006

Gebied	2006
Stadscentrum	53
Delfshaven	46
Overschie	40
Noord	49
Hillegersberg-Schiebroek	36
Kralingen-Crooswijk	52
Feijenoord	45
IJsselmonde	43
Pernis	31
Prins Alexander	38
Charlois	50
Hoogvliet	39
Hoek van Holland	36
Spaanse Polder	46
Rotterdam Noordwest	32
<b>Rotterdam</b>	<b>45</b>

Bronnen: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen, diverse onderzoeken, 2006 BOOM

### Toename aangiftebereidheid

De derde doelstelling van Veilig Ondernemen is een toename van de aangiftebereidheid. Omdat ook hierbij de vraagstelling iets afwijkt van vorig jaar, kunnen de cijfers niet in de tijd vergeleken worden. Van de ondernemers geeft 29% aan altijd aangifte te hebben gedaan van een misdrijf. In tabel 8 staat welk percentage van de ondernemers heeft aangegeven slachtoffer geworden te zijn van genoemd delict en het percentage dat ook daadwerkelijk aangifte heeft gedaan van dat delict. Ondernemers blijken in driekwart van de gevallen aangifte gedaan te hebben van diefstal van de auto. Het minst doen ondernemers aangifte van bedreigingen (7%) en bekladding (10%). Voornaamste redenen om geen aangifte te doen zijn: het valt binnen het eigen risico/de verzekering dekt het niet, het aangifteformulier neemt te veel tijd in beslag en geen tijd om naar de politie te gaan.

**Tabel 8** Percentage ondernemers dat slachtoffer is geworden van een misdrijf en het percentage dat aangifte heeft gedaan van genoemd misdrijf, 2006

Aard van het misdrijf	slachtoffer (%)	aangiften (%)
Bekladding / graffiti	14	10
Poging tot inbraak	13	32
Bedreigingen / intimidatie / agressie	13	7
Geslaagde inbraak	10	62
Winkeldiefstal	10	14
Vernielingen niet volgend uit (poging tot) inbraak	10	21
Diefstal uit auto (bij de vestiging)	9	58
Diefstal van goederen uit magazijn o.i.d.	5	27
Diefstal van geld of waardepapieren / greep uit de kassa	4	49
Interne fraude of diefstal	3	37
Diefstal van auto (bij de vestiging)	3	76
Beroving of roofoverval	2	31

Bronnen: Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen, 2006 BOOM

Uitgesplitst naar de verschillende onderscheiden gebieden blijken ondernemers op bedrijventerrein Noordwest en in de deelgemeente Prins Alexander het meest vaak aangifte te doen van een misdrijf. In de deelgemeenten Overschie, Noord, Pernis en Hoogvliet doen de ondernemers het minst vaak aangifte.

**Tabel 9** Percentage ondernemers dat aangifte heeft gedaan van een misdrijf naar gebied, 2006

Gebied	2006
Stadscentrum	28
Delfshaven	27
Overschie	21
Noord	22
Hillegersberg-Schiebroek	30
Kralingen-Crooswijk	35
Feijenoord	26
IJsselmonde	33
Pernis	22
Prins Alexander	36
Charlois	27
Hoogvliet	22
Hoek van Holland	26
Spaanse Polder	30
Rotterdam Noordwest	41
<b>Rotterdam</b>	<b>29</b>

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen, diverse onderzoeken, 2006 BOOM

### 18.3 ONTWIKKELINGEN IN PILOT- EN MARINIERSGEBIEDEN

Binnen de verschillende deelgemeenten lopen tal van initiatieven en projecten gericht op de versterking van de veiligheid in winkelgebieden en op bedrijventerreinen. In verschillende winkelgebieden en bedrijventerreinen wordt extra aandacht besteed aan Veilig Ondernemen in de vorm van pilots. In deze paragraaf worden de 6 pilotgebieden en 1 gebied waar een stadsmarinier actief is nader geanalyseerd. Het gaat om de pilotgebieden:

- ▶ Noorderboulevard (Noord)
- ▶ winkelgebied Charlois (Charlois),
- ▶ winkelstraten Kralingen (Kralingen-Crooswijk),
- ▶ winkelcentrum Alexandrium (Prins Alexander),
- ▶ bedrijventerreinen Noordwest, Hoog Zestienhoven en Overschie (Overschie) en
- ▶ bedrijventerreinen De Haak en De Kulk (Hoek van Holland).

Het mariniersgebied dat in dit hoofdstuk meegenomen wordt, is:

- ▶ Boulevard Zuid (Feijenoord).

Alvorens de uitkomsten uit de diverse onderzoeken te bespreken, moet nog opgemerkt worden dat de respons in sommige gebieden lager is dan in andere gebieden. Bij de meeste resultaten die in deze paragraaf besproken worden, geldt dat de respons onder de ondernemers minimaal 60% was. Van alle gebieden zijn meerdere metingen beschikbaar en is het mogelijk een ontwikkeling te schetsen. Wanneer er meer dan twee metingen beschikbaar zijn, wordt de eerste meting vergeleken met de meest recente.

#### Afname onveiligheidsgevoelens

De eerste doelstelling op het gebied van Veilig Ondernemen is de afname van onveiligheidsgevoelens bij ondernemers.

**Tabel 10** Percentage ondernemers dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de vestiging

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard	14	5
Winkelgebied Charlois	19	18
Winkelstraten Kralingen	8	5
Winkelcentrum Alexandrium	3	5
Bedrijventerrein Noordwest	-	1
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	-	0
Boulevard Zuid	19	6

**Bronnen:** onderzoeksverslagen BOOM

Uit tabel 10 komt naar voren dat de veiligheidsgevoelens onder ondernemers zijn toegenomen, in de meeste gebieden voelen minder ondernemers zich vaak of altijd onveilig in de vestiging. Vooral de ondernemers op de Noorderboulevard en Boulevard Zuid zijn zich minder onveilig gaan voelen in de vestiging. Op het winkelgebied Charlois is het percentage ondernemers dat zich vaak of altijd onveilig voelt nauwelijks gewijzigd. Wel is er een stijging waar te nemen van het percentage ondernemers dat zich nooit onveilig voelt in de vestiging. De ondernemers op de bedrijventerreinen voelen zich het minst onveilig in hun vestiging.

Vervolgens wordt de onveiligheid in de omgeving in kaart gebracht. De ondernemers in de winkelstraten Kralingen en de Noorderboulevard zijn zich in de omgeving van de vestiging een stuk veiliger gaan voelen. Met uitzondering van de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk zijn de ondernemers uit de andere pilot-/mariniersgebieden zich veiliger gaan voelen in de omgeving.

**Tabel 11** Percentage ondernemers dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de omgeving van de vestiging

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard	14	5
Winkelgebied Charlois	20	21
Winkelstraten Kralingen	11	7
Winkelcentrum Alexandrium	5	5
Bedrijventerrein Noordwest	-	2
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	0	3
Boulevard Zuid	16	13

**Bronnen:** onderzoeksverslagen BOOM

### Afname criminaliteit

Uit de onderzoeken blijkt dat een groot deel van de ondernemers in het afgelopen jaar slachtoffer is geworden van een delict (zie tabel 12). De meest genoemde vormen van criminaliteit zijn diefstal en bekladding van het bedrijfspand. De bedrijventerreinen hebben het minst te lijden onder criminaliteit. Bij alle pilot-/mariniersgebieden is een daling te zien van het percentage ondernemers dat aangeeft slachtoffer geworden te zijn van een delict. Met name in het mariniersgebied Boulevard Zuid is het slachtofferschap afgenomen (daling van 86% aan het begin van de pilotperiode naar 54% nu).

**Tabel 12** Percentage ondernemers dat in het jaar voorafgaand aan de bevraging slachtoffer is geworden van een delict

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard	91	73
Winkelgebied Charlois	75	68
Winkelstraten Kralingen	82	63
Winkelcentrum Alexandrium	71	60
Bedrijventerrein Noordwest	51	32
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	62	35
Boulevard Zuid	86	54

**Bronnen:** onderzoeksverslagen BOOM

### Toename aangiftebereidheid

De derde doelstelling van Veilig Ondernemen is de toename van de aangiftebereidheid. Een klein deel van de ondernemers doet altijd aangifte. Van vernieling of bekladding wordt weinig aangifte gedaan. In onderstaande tabel wordt weergegeven of de ondernemers altijd aangifte hebben gedaan van een delict. Er kan geconcludeerd worden dat het verschil met de eerste meting bij alle gebieden groot is. Met name op de bedrijventerreinen is de aangiftebereidheid toegenomen.

**Tabel 13** Percentage ondernemers dat altijd aangifte heeft gedaan van een delict

%	Eerste meting	Laatste meting
Noorderboulevard	6	11
Winkelgebied Charlois	13	27
Winkelstraten Kralingen	8	31
Winkelcentrum Alexandrium	8	20
Bedrijventerrein Noordwest	18	42
Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk	11	43
Boulevard Zuid	10	15

**Bronnen:** onderzoeksverslagen BOOM

## 18.4 VERGELIJKING PILOT- EN MARINIERSGEBIEDEN MET DE DEELGEMEENTE

In deze paragraaf worden de gegevens uit de pilot- en de mariniersgebieden afgezet tegen de uitkomsten uit de stedelijke monitor. De pilot-/mariniersgebieden zijn destijds gekozen omdat onder andere zowel objectief als subjectief de mate van onveiligheid achter is gebleven bij de rest van Rotterdam en deze gebieden buiten de 8 meest onveilige wijken vallen. Het gaat om 6 deelgemeenten waarin zich de in dit hoofdstuk behandelde pilot- en mariniersgebieden bevinden.<sup>44</sup>

**Tabel 14** Percentage ondernemers dat zich in de vestiging vaak of altijd onveilig voelt, uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente	pilot-/mariniersgebied
Noord (Noorderboulevard)	6	5
Charlois (winkelgebied Charlois)	9	18
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	5	5
Prins Alexander (Alexandrium)	3	5
Overschie (Noordwest)	4	1
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	5	0
Feijenoord (Boulevard Zuid)	8	6

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen en diverse onderzoeken, 2006 BOOM

<sup>44</sup> De bedrijventerreinen Noordwest, Zestienhoven en Overschie bevinden zich voor het grootste gedeelte buiten de deelgemeente Overschie.

Opvallend in tabel 14 is dat de ondernemers op de bedrijventerreinen zich veiliger voelen dan de ondernemers in de deelgemeente zelf. Verder is te zien dat de ondernemers uit de Noorderboulevard en de winkelstraten Kralingen zich in gelijke mate onveilig voelen in de vestiging als de ondernemers in de gehele deelgemeente. Het grootst is het verschil bij het winkelgebied Charlois en de gelijknamige deelgemeente.

Ondernemers in de pilotgebieden voelen zich over het algemeen in de omgeving van de vestiging onveiliger dan de ondernemers in de deelgemeente totaal (zie tabel 15). Opvallend is het grote verschil tussen het winkelgebied Charlois en de deelgemeente.

**Tabel 15** Percentage ondernemers dat zich in de omgeving van de vestiging vaak of altijd onveilig voelt, uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente	pilot-/mariniersgebied
Noord (Noorderboulevard)	6	5
Charlois (winkelgebied Charlois)	11	21
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	5	7
Prins Alexander (Alexandrium)	2	5
Overschie (Noordwest)	3	2
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	6	3
Feijenoord (Boulevard Zuid)	9	13

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen en diverse onderzoeken, 2006 BOOM

Aan de ondernemers is ook gevraagd of zij van mening zijn dat de veiligheid in de omgeving van de vestiging in het afgelopen jaar is toegenomen, gelijk gebleven of juist is afgenomen. Vooral in de Noorderboulevard, Winkelstraten Kralingen, Alexandrium en Bedrijventerreinen De Haak en De Kulk zijn de ondernemers (meer dan in de totale deelgemeente) van mening dat de veiligheid in het afgelopen jaar verbeterd is. Bij Winkelgebied Charlois, Boulevard Zuid en Bedrijventerreinen Noordwest, Zestienhoven en Overschie zijn de ondernemers ongeveer in gelijke mate als de ondernemers in de gehele deelgemeente van mening dat de veiligheid in het gebied is verbeterd. Opvallend bij Boulevard Zuid is dat veel ondernemers (22%) ook van mening zijn dat de veiligheid in het afgelopen jaar juist verslechterd is.

**Tabel 16** Ontwikkeling veiligheidssituatie in het afgelopen jaar uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

% Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente			pilot-/mariniersgebied		
	beter	gelijk	slechter	beter	gelijk	slechter
Noord (Noorderboulevard)	18	71	11	33	53	14
Charlois (winkelgebied Charlois)	22	60	18	18	62	20
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	13	76	11	29	63	8
Prins Alexander (Alexandrium)	8	81	11	35	58	9
Overschie (Noordwest)	9	82	9	9	84	7
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	10	78	11	39	53	8
Feijenoord (Boulevard Zuid)	21	65	14	23	55	22

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen en diverse onderzoeken, 2006 BOOM

Hoe schatten ondernemers de kans in om slachtoffer te worden van een misdrijf? Aan de ondernemers is de vraag gesteld of zij van mening zijn dat de kans om slachtoffer te worden het afgelopen jaar is toegenomen, gelijk gebleven of afgenomen. Uit onderstaande tabel blijkt dat over het algemeen de ondernemers in de pilot-/mariniersgebieden vaker van mening zijn dat de kans om slachtoffer te worden van een misdrijf is afgenomen. Daarnaast zijn de ondernemers uit de Noorderboulevard, winkelgebieden Charlois en Boulevard Zuid, meer dan de ondernemers uit de hele deelgemeente, van mening dat de kans om slachtoffer te worden in het afgelopen jaar juist is toegenomen.

**Tabel 17** Ontwikkeling van de kans op slachtofferschap in het afgelopen jaar uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/ mariniersgebied

% Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente			pilot-/mariniersgebied		
	toe- genomen	gelijk gebleven	af- genomen	toe- genomen	gelijk gebleven	af- genomen
Noord (Noorderboulevard)	14	79	7	28	59	14
Charlois (winkelgebied Charlois)	21	72	8	27	67	6
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	13	82	5	14	77	9
Prins Alexander (Alexandrium)	14	80	5	8	74	17
Overschie (Noordwest)	10	85	5	11	84	5
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	18	79	4	8	73	20
Feijenoord (Boulevard Zuid)	15	78	7	19	68	13

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen en diverse onderzoeken, 2006 BOOM

Worden ondernemers in de pilot- en mariniersgebieden ook vaker slachtoffer van een misdrijf? In de volgende tabel staan de verschillen tussen de deelgemeenten en de betreffende pilot- dan wel mariniersgebieden weergegeven.

**Tabel 18** Percentage ondernemers dat aangeeft het afgelopen jaar slachtoffer geworden te zijn van een misdrijf, uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente	pilot-/mariniersgebied
Noord (Noorderboulevard)	49	73
Charlois (winkelgebied Charlois)	50	68
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	52	63
Prins Alexander (Alexandrium)	38	60
Overschie (Noordwest)	40	32
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	36	35
Feijenoord (Boulevard Zuid)	45	54

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen en diverse onderzoeken, 2006 BOOM

Uit tabel 18 komt naar voren dat ondernemers in de pilot- en mariniersgebieden, met uitzondering van de bedrijventerreinen, vaker het slachtoffer zijn geworden van een misdrijf dan de ondernemers in de rest van de deelgemeente.

Tenslotte wordt de aangiftebereidheid in de pilot- en mariniersgebieden afgezet tegen de aangiftebereidheid in de rest van de deelgemeente (zie tabel 19). Met uitzondering van de bedrijventerreinen ligt de aangiftebereidheid in de pilot-/mariniersgebieden lager dan in de deelgemeente totaal. Alleen bij Winkelgebied Charlois en de gelijknamige deelgemeente zijn de percentages gelijk.

**Tabel 19** Percentage ondernemers dat altijd aangifte gedaan heeft, uitgesplitst naar deelgemeente en pilot-/mariniersgebied

Deelgemeente (pilotgebied)	totaal deelgemeente	pilot-/mariniersgebied
Noord (Noorderboulevard)	22	11
Charlois (winkelgebied Charlois)	27	27
Kralingen-Crooswijk (winkelstraten Kralingen)	35	31
Prins Alexander (Alexandrium)	36	20
Overschie (Noordwest)	21	42
Hoek van Holland (De Haak en De Kulk)	26	43
Feijenoord (Boulevard Zuid)	26	15

**Bronnen:** Stedelijke Monitor Veilig Ondernemen en diverse onderzoeken, 2006 BOOM

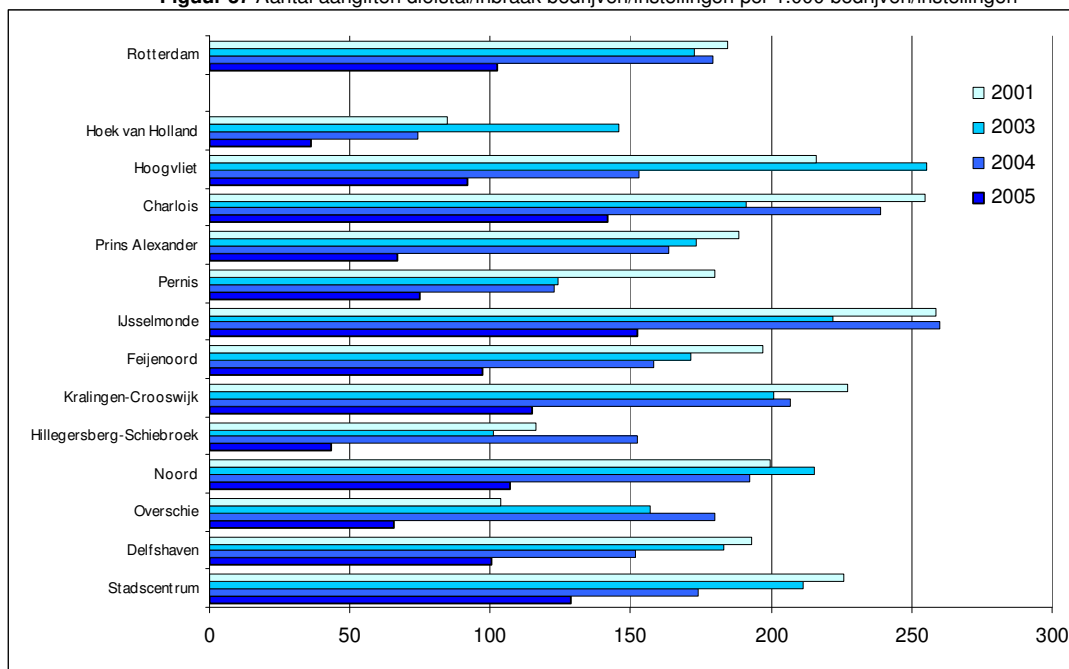
De ondernemers buiten de pilot- en mariniersgebieden doen vaker aangifte dan de ondernemers in deze gebieden. Het grootste verschil doet zich voor in de deelgemeente Feijenoord en Boulevard Zuid, waar respectievelijk 68% en 11% in geval van een misdrijf altijd aangifte heeft gedaan.

Het kleinste verschil is te vinden in Hoek van Holland (42%) en de bedrijventerreinen De Haak en De Kulk (35%).

### 18.5 AANGIFTEN

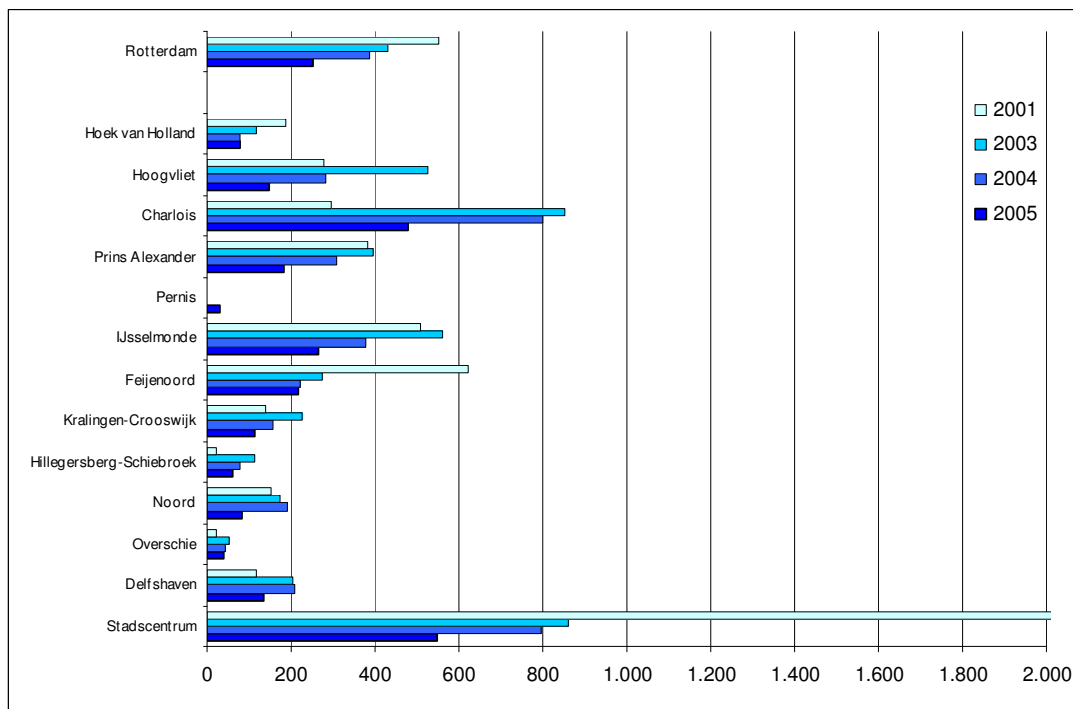
Het aantal aangiften van diefstal/inbraak bij bedrijven en instellingen is het afgelopen jaar fors afgenomen (zie ook figuur 37). In Rotterdam is het aantal aangiften gedaald van 179 per 1.000 bedrijfsvestigingen in 2004 naar 103 in 2005. De grootste daling is in Overschie waarneembaar.

**Figuur 37** Aantal aangiften diefstal/inbraak bedrijven/instellingen per 1.000 bedrijven/instellingen



Met uitzondering van de deelgemeente Pernis is het aantal aangiften van winkeldiefstal eveneens teruggelopen. In Rotterdam zijn in 2004 387 aangiften van winkeldiefstal per 1.000 winkels gedaan, tegenover 254 in 2005. In de deelgemeente Charlois is de grootste vermindering van het aantal aangiften waarneembaar (zie figuur 38).

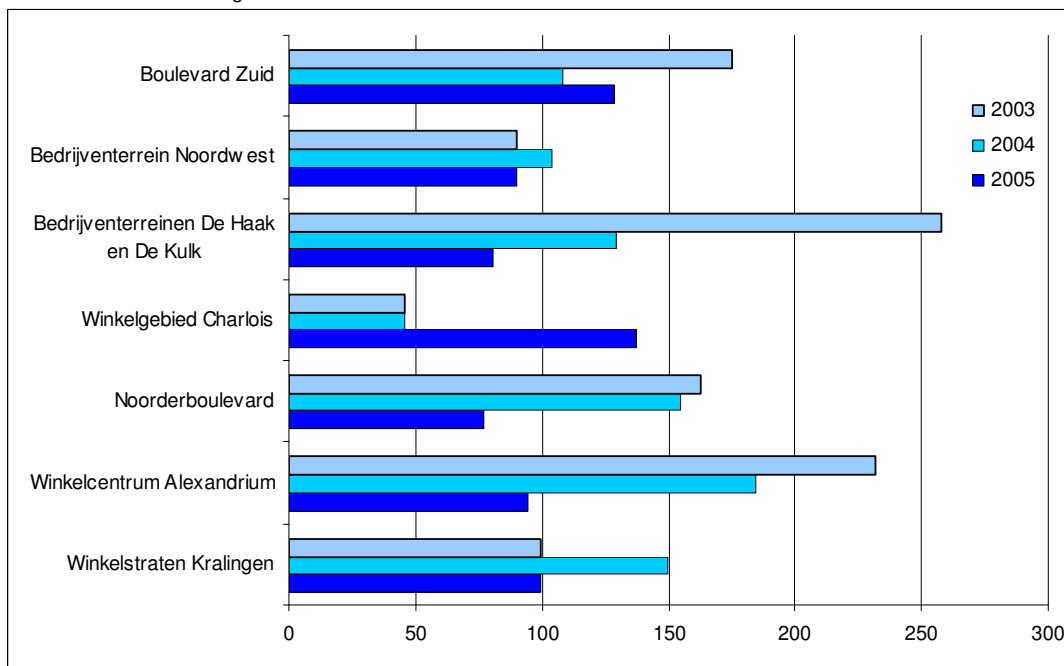
**Figuur 38** Aantal aangiften winkeldiefstal per 1.000 winkels

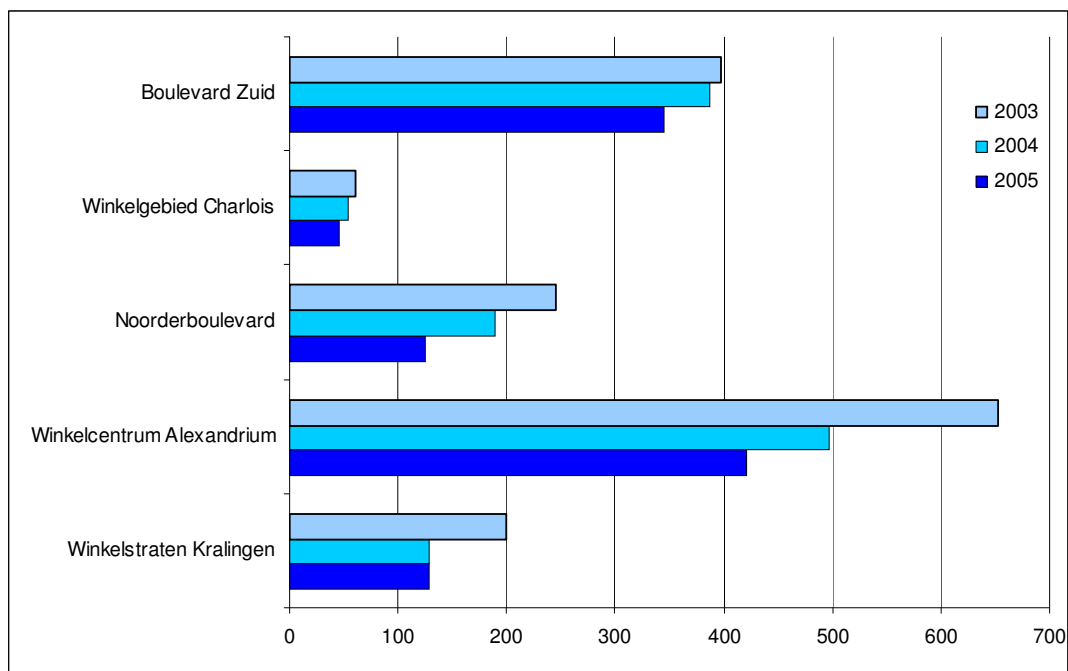


Bron: Xpol, Politie Rotterdam Rijnmond

Wanneer ook de aangiften in de pilot-/mariniersgebieden nader worden bekeken, blijkt dat in vergelijking met 2004 het aantal aangiften van inbraken in het winkelgebied Charlois en bij Boulevard Zuid is toegenomen. Bij de overige gebieden is het aantal aangiften juist gedaald. Het aantal aangiften van winkeldiefstal is in alle winkelgebieden afgenomen de afgelopen jaren. Alleen bij de winkelstraten Kralingen is het aantal aangiften ten opzichte van 2004 gelijk gebleven.

**Figuur 39** Aantal aangiften diefstal/inbraak bedrijven/instellingen per 1.000 bedrijven/instellingen in pilot-/mariniersgebieden



**Figuur 40** Aantal aangiften winkeldiefstal per 1.000 winkels in pilot-/mariniersgebieden

Bron: Xpol, Politie Rotterdam Rijnmond

## 18.6 SAMENVATTING EN CONCLUSIE

In dit hoofdstuk hebben de uitkomsten uit de diverse onderzoeken op het gebied van Veilig Ondernemen centraal gestaan, waarbij het grootste deel in beslag genomen is door de stedelijke monitor. De gestelde doelstellingen (afname onveiligheidsgevoelens, afname criminaliteit en toename aangiftebereidheid) zijn in dit hoofdstuk uitvoerig aan de orde geweest. De belangrijkste conclusie is dat de ondernemers in de pilot-/mariniersgebieden zich veel veiliger zijn gaan voelen in de afgelopen tijd en ook positiever oordelen over de ontwikkeling van de veiligheidssituatie.

Ondernemers voelen zich over het algemeen veiliger in hun vestiging dan in de omgeving van hun vestiging. In vergelijking met de voorgaande meting blijken ondernemers zich over het algemeen in de vestiging even veilig te voelen. In Hillegersberg-Schiebroek, Feijenoord, IJsselmonde, Prins Alexander, Hoogvliet en Hoek van Holland geven de ondernemers minder vaak aan zich vaak of altijd onveilig te voelen in de vestiging. In de omgeving van de vestiging zijn de ondernemers zich minder vaak onveilig gaan voelen. Alleen in de deelgemeenten Pernis en Charlois geven de ondernemers in ongeveer gelijke mate als in 2005 aan zich vaak of altijd onveilig te voelen in de omgeving van de vestiging. Bij de overige deelgemeenten is een grote daling waarneembaar van het aantal ondernemers dat aangeeft zich in de omgeving van de vestiging vaak of altijd onveilig te voelen. Vooral bij Delfshaven en IJsselmonde is een duidelijke daling zichtbaar: 14% gaf in 2005 aan zich vaak of altijd onveilig te voelen in de omgeving van de vestiging, in 2006 is dit percentage gedaald naar 6%.

Het merendeel van de ondernemers is van mening dat de veiligheidssituatie het afgelopen jaar onveranderd is. Het deel van de ondernemers dat van mening is dat de situatie het afgelopen jaar is verbeterd, is groter dan het deel dat de situatie vindt verslechterd. In vergelijking met 2005 blijken de ondernemers iets positiever te oordelen over de ontwikkeling van de veiligheidssituatie. Vooral in de deelgemeente Feijenoord zijn de ondernemers van mening dat de veiligheid in het afgelopen jaar is verbeterd. Het percentage dat meent dat de veiligheid is verslechterd neemt af, terwijl evenveel ondernemers de veiligheidssituatie gelijk gebleven vindt. In Overschie, Noord,

Kralingen-Crooswijk, Feijenoord, IJsselmonde, Pernis, Prins Alexander en Hoogvliet zijn minder ondernemers van mening dat de veiligheidssituatie is verslechterd ten opzichte van vorig jaar. Over het algemeen zijn de ondernemers in de pilot-/mariniersgebieden positiever over de ontwikkeling van de veiligheidssituatie dan de ondernemers uit de omliggende deelgemeente.

De kans om slachtoffer te worden van een misdrijf is volgens de ondernemers het afgelopen jaar iets afgenomen. Ondernemers in het Stadscentrum en Kralingen-Crooswijk geven het meest vaak aan in het afgelopen jaar slachtoffer geworden te zijn van een misdrijf. In Pernis en op bedrijventerrein Noordwest zijn de ondernemers het minst vaak slachtoffer geworden. Bekladding, poging tot inbraak en bedreiging zijn de misdrijven waarvan de meeste ondernemers slachtoffer zijn geworden in het afgelopen jaar. Bij alle pilot-/mariniersgebieden is een daling te zien van het percentage ondernemers dat aangeeft slachtoffer geworden te zijn van een delict. Met name in het mariniersgebied Boulevard Zuid is het slachtofferschap afgenomen.

Van de ondernemers geeft 29% aan altijd aangifte te hebben gedaan van een misdrijf. Ondernemers blijken in driekwart van de gevallen aangifte gedaan te hebben van diefstal van de auto. Het minst doen ondernemers aangifte van bedreigingen en bekladding. Voornaamste redenen om geen aangifte te doen zijn: het valt binnen het eigen risico/de verzekering dekt het niet, het aangifteformulier neemt te veel tijd in beslag en geen tijd om naar de politie te gaan. In de pilot-/mariniersgebieden kan geconcludeerd worden dat de aangiftebereidheid sterk is toegenomen. Met name op de bedrijventerreinen is de bereidheid toegenomen.

Over het algemeen kan gesteld worden dat de ondernemers zich niet onveiliger zijn gaan voelen in het afgelopen jaar. In de pilot-/mariniersgebieden is een positieve ontwikkeling te constateren, de ondernemers in deze gebieden zijn zich veiliger gaan voelen, zijn minder slachtoffer geworden en doen vaker aangifte. De verschillen met de omliggende deelgemeente zijn er nog wel, maar deze worden wel kleiner.



## 19 Veiligheid nader bekeken

In de Veiligheidsindex zijn behalve feitelijke ook subjectieve gegevens opgenomen. Deze gegevens worden verkregen via een grootschalige bevolkingsenquête. In deze enquête wordt niet alleen gevraagd naar buurtproblemen en slachtofferschap (de onderdelen die zijn opgenomen in de Veiligheidsindex), maar komen ook andere onderwerpen aan bod. Voorbeelden hiervan zijn onveiligheidsgevoelens en vervelende voorvallen in de buurt. Deze onderwerpen zeggen ook iets over de veiligheid, waar in dit hoofdstuk dieper op in wordt gegaan.

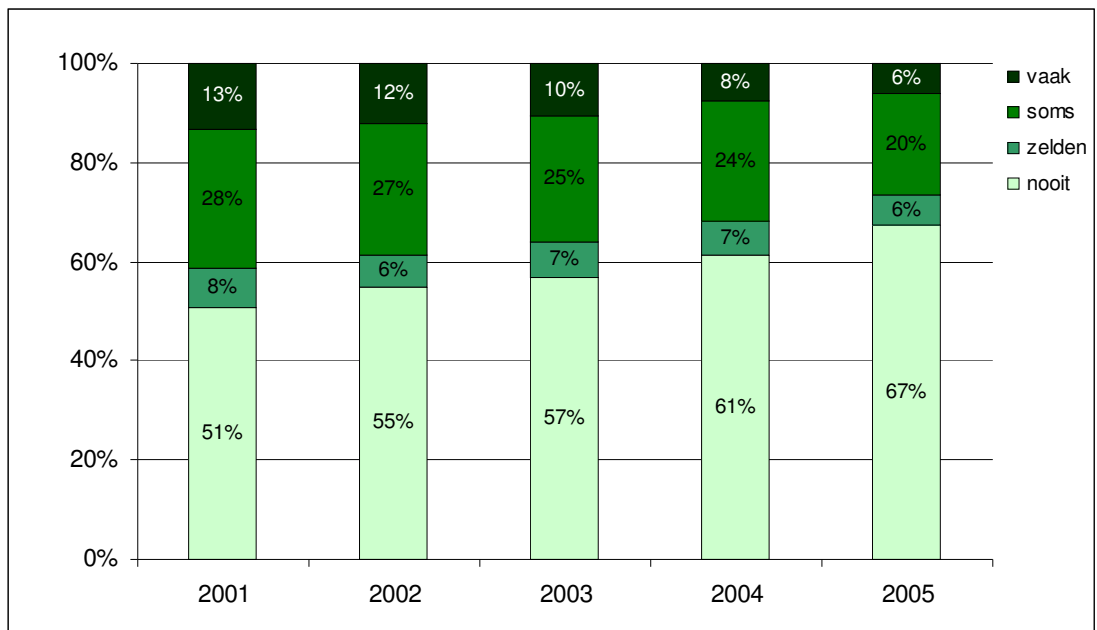
### 19.1 ONVEILIGHEIDSGEVOELENS

Onveiligheidsgevoelens zijn belangrijke indicatoren van de veiligheid in een wijk. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de onveiligheidsgevoelens op stedelijk en deelgemeentelijk niveau. Ook wordt een uitsplitsing gemaakt naar bepaalde persoonskenmerken, om vast te kunnen stellen of onveiligheidsgevoelens bij bepaalde groepen meer voorkomen dan bij andere groepen.

#### Onveiligheidsgevoelens algemeen

Aan Rotterdammers is gevraagd of, en zo ja hoe vaak, men zich in het algemeen onveilig voelt.

**Figuur 41** Percentage inwoners dat zich respectievelijk vaak, soms, zelden of nooit onveilig voelt (2001-2005)

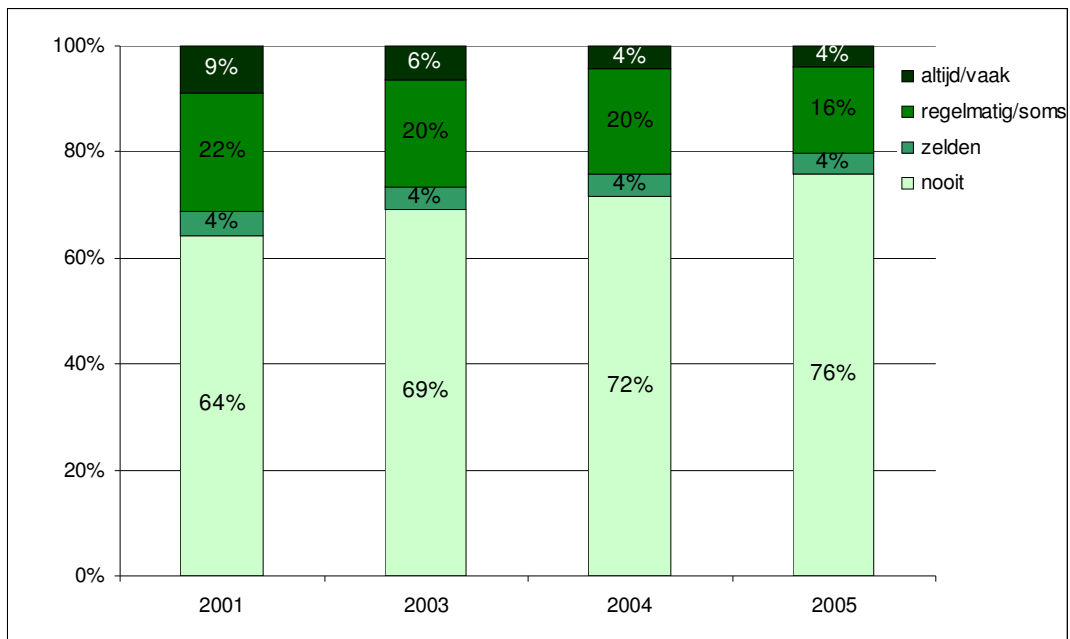


Het percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt, is in de periode 2001-2005 ieder jaar afgenomen (van 13% in 2001 naar 6% in 2005). Het percentage inwoners dat zich nooit onveilig voelt is in dezelfde periode constant toegenomen van 51% in 2001 naar 67% in 2004. In 2005 is deze toename ten opzichte van het voorgaande jaar het sterkst.

Het gaat hier om algemene onveiligheidsgevoelens. Onveiligheidsgevoelens kunnen echter ook op buurtniveau worden gemeten. Het gaat dan om de vraag of men zich in de eigen buurt onveilig

voelt. Ten opzichte van onveiligheidsgevoelens in het algemeen, voelt men zich in de eigen buurt veiliger. Dit hangt met name samen met de bekendheid van de omgeving en de sociale controle in de eigen woonbuurt.

**Figuur 42** Percentage inwoners dat zich altijd/vaak, regelmatig/soms, zelden of nooit onveilig voelt in de eigen buurt (2001, 2003, 2004 en 2005)<sup>45</sup>

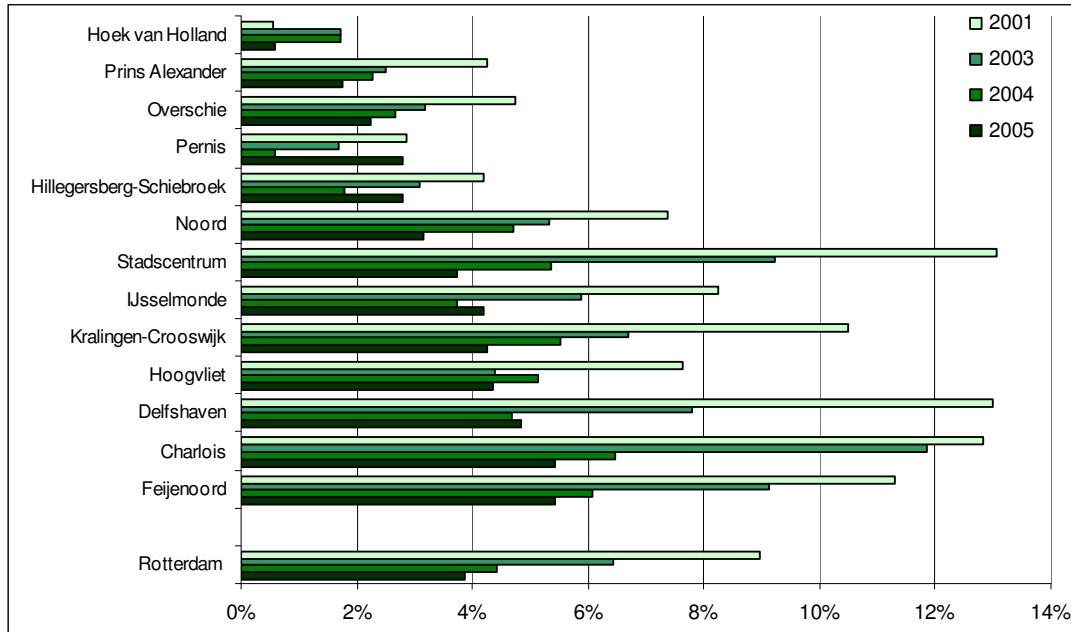


Het percentage Rotterdammers dat aangeeft zich vaak of altijd onveilig te voelen in de eigen buurt, laat ook een continue afname zien tot 2004 (van 9% in 2001 naar 4% in 2004). In 2005 blijft dit percentage stabiel op 4%. Het percentage Rotterdammers dat zich zelden of nooit onveilig voelt in de eigen buurt, is ook in 2005 toegenomen van 64% in 2001 naar 76% in 2005.

Net als bij de verschillen in feitelijke criminaliteit, bestaan er tussen de verschillende deelgemeenten grote verschillen in onveiligheidsgevoelens. Dit wordt zichtbaar in figuur 43.

<sup>45</sup> Omdat de gegevens over 2002 ontbreken, worden de gegevens over 2001 vergeleken met de gegevens over 2003, 2004 en 2005.

**Figuur 43** Percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt in de eigen buurt, uitgesplitst naar deelgemeente (2001, 2003, 2004 en 2005)



Bron: Programmabureau Veilig

In alle deelgemeenten, met uitzondering van Hoek van Holland en Pernis, zijn de inwoners zich in de periode 2001-2005 zichtbaar veiliger gaan voelen in de eigen buurt. Met name in het Stadscentrum, gevolgd door Delfshaven en Charlois, is een sterke afname van de onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt zichtbaar. Ten opzichte van 2004 zijn de inwoners van Pernis en Hillegersberg-Schiebroek zich onveiliger gaan voelen. In Charlois en Feijenoord voelen de inwoners zich in 2005 het meest onveilig in de eigen buurt, in Hoek van Holland en Prins Alexander het minst.

Uit de gegevens blijkt dus dat de inwoners van Rotterdam zich in de periode 2001-2005 veiliger zijn gaan voelen, zowel in het algemeen als in de eigen buurt. Toch voelen veel mensen zich nog (wel eens) onveilig. Welke redenen geven ze hiervoor? Hierover zijn voor 2002, 2003, 2004 en 2005 gegevens beschikbaar. Deze worden in tabel 20 weergegeven.

**Tabel 20** Percentage inwoners dat aangeeft zich onveilig te voelen als gevolg van een spontaan genoemde reden (2002-2005)<sup>46</sup>

%	2002	2003	2004	2005
Groepen jongeren	44,3	41,8	41,9	40,7
Criminaliteit	15,3	17,8	14,8	15,2
Drugsgebruikers	20,3	18,2	14,9	12,3
Slecht verlichte/ donkere plekken	10,4	12,0	10,4	10,4
Allochtonen	8,4	8,5	8,1	7,9
Stille of afgelegen plekken	8,1	7,0	6,7	7,1
Onveiligheid van deze plekken van horen zeggen, via de media	6,8	8,0	6,7	5,7
Zwervers/alcoholisten	9,0	8,0	7,4	5,6
Normvervaging	3,1	3,4	3,2	3,7
Buren/omwonenden	2,7	3,1	2,3	2,8
Slachtofferschap op deze of soortgelijke plekken van respondent of naasten	2,9	4,8	3,0	2,7
Vernieling	1,4	1,4	0,9	1,7
Groenvoorziening/enge bosjes e.d.	2,0	1,6	1,7	1,6
Gevaarlijke kruispunten/verkeerssituatie(s)	1,4	2,3	2,1	1,5
Stalking	1,0	0,9	0,9	0,9
Prostituees/prostituanten	1,0	0,7	0,6	0,4
Graffiti	0,3	0,3	0,3	0,3

**Bron:** Programmabureau Veilig

Groepen jongeren worden in alle jaren het meest genoemd als reden voor onveiligheidsgevoelens, op grote afstand gevolgd door criminaliteit en drugsgebruikers. In 2005 geeft 41% van de inwoners (tegen 44% in 2002) aan zich wel eens onveilig te voelen door de aanwezigheid van groepen jongeren, 15% voelt zich onveilig door criminaliteit (net zoals in 2002) en 12% geeft de aanwezigheid van drugsgebruikers aan als reden voor onveiligheidsgevoelens (was 20% in 2002).

Rotterdammers voelen zich met name 's avonds in de buurt van rondhangende groepen jongeren onveilig. In tabel 21 wordt weergegeven welk percentage Rotterdammers zich op bepaalde plaatsen onveilig voelt.

**Tabel 21** Percentage inwoners dat aangeeft zich onveilig te voelen op bepaalde tijdstippen en plaatsen (2003, 2004 en 2005)<sup>47</sup>

%	2003	2004	2005
openbaar vervoer overdag	34,7	30,1	27,3
openbaar vervoer 's avonds	72,6	69,8	66,4
uitgaansgelegenheden 's avonds	60,1	58,6	59,8
eigen huis overdag	6,6	5,1	6,2
eigen huis 's avonds	15,6	13,4	18,6
groepen jongeren overdag	58,9	57,3	57,8
groepen jongeren 's avonds	83,6	82,4	82,9
winkelgebied overdag	21,0	18,8	16,5
winkelgebied 's avonds	53,4	50,5	46,8
op straat in eigen buurt overdag	20,8	18,3	17,4
op straat in eigen buurt 's avonds	51,7	48,2	61,0

**Bron:** Programmabureau Veilig

<sup>46</sup> Percentage bewoners dat aangegeven heeft zich wel eens onveilig te voelen.

<sup>47</sup> Zie voetnoot 46.

Rotterdammers voelen zich met name 's avonds in de buurt van groepen jongeren onveilig (83%). Dit percentage is ongeveer stabiel ten opzichte van 2003 en 2004. In Pernis en Noord zijn de inwoners zich ten opzichte van 2004 onveiliger gaan voelen in de buurt van groepen jongeren, terwijl in Hoek van Holland en Delfshaven de inwoners zich juist minder onveilig zijn gaan voelen. Ook 's avonds in het openbaar vervoer voelen Rotterdammers zich vaak onveilig, maar dit percentage is licht afgenomen (van 70% in 2004 naar 66% in 2005). Slechts een klein percentage Rotterdammers voelt zich onveilig in het eigen huis. Opvallend is dat het percentage inwoners dat zich 's avonds onveilig voelt in het eigen huis is toegenomen ten opzichte van 2004. Ook op straat in de eigen buurt zijn de Rotterdammers zich onveiliger gaan voelen. Dit is met name het geval voor Kralingen-Crooswijk, IJsselmonde, Delfshaven, Noord en Charlois. In Hoek van Holland zijn de inwoners zich juist veiliger gaan voelen op straat in de eigen buurt.

### Onveiligheidsgevoelens naar geslacht en leeftijd

Mannen geven in veel mindere mate aan zich vaak onveilig te voelen dan vrouwen (in 2005 4% van de mannen tegenover 8% van de vrouwen). Zowel voor mannen als voor vrouwen is het percentage respondenten dat zich wel eens onveilig voelt, afgenomen ten opzichte van 2001. Wanneer echter wordt vergeleken met 2004 valt op dat met name mannen zich minder vaak onveilig zijn gaan voelen (6% in 2004 en 4% in 2005).

Hoewel oudere Rotterdammers (ouder dan 60 jaar) vaker dan jongere Rotterdammers (jonger dan 36 jaar) aangeven zich vaak onveilig te voelen, zijn de verschillen tussen de leeftijdscategorieën kleiner geworden het afgelopen jaar. Dit komt met name doordat ouderen zich minder vaak onveilig zijn gaan voelen (afgenomen van 9% in 2004 naar 7% in 2005). Van jongeren geeft 5% aan zich vaak onveilig te voelen, van de Rotterdammers in de middelste leeftijdscategorie (personen tussen de 36 en 60 jaar) is dit 6%. Opvallend is echter ook dat de oudere Rotterdammers het vaakst aangeeft zich nooit onveilig te voelen (72%). Jongeren geven het minst aan zich nooit onveilig te voelen (64%).

Uit onderstaande tabel blijkt dat voor mannen geldt: hoe ouder de respondent, hoe groter de kans dat hij/zij zich vaak onveilig voelt. Voor vrouwen was dit vorig jaar ook nog het geval. In 2005 is het percentage vrouwen ouder dan 60 jaar dat zich vaak onveilig voelt, sterk afgenomen. Dit percentage is nu vergelijkbaar met het percentage vrouwen tussen de 36 en 60 jaar dat zich vaak onveilig voelt. Ook het percentage mannen ouder dan 60 jaar dat zich vaak onveilig voelt, is gedaald.

**Tabel 22** Percentage inwoners dat zich vaak onveilig voelt, uitgesplitst naar geslacht en leeftijd (2001-2005)

%		2001	2002	2003	2004	2005
Man	jonger dan 36 jaar	4,6	4,6	4,8	4,0	3,7
	tussen 36 en 60 jaar	8,6	6,9	6,0	4,8	4,1
	ouder dan 60 jaar	13,1	13,0	10,0	8,2	5,3
Vrouw	jonger dan 36 jaar	14,1	13,4	10,7	8,2	6,7
	tussen 36 en 60 jaar	17,0	14,9	14,3	9,1	7,7
	ouder dan 60 jaar	19,6	17,8	15,0	10,4	7,9

Bron: Programmabureau Veilig

Wanneer wordt gekeken naar de redenen die mannen en vrouwen aangeven voor hun onveiligheidsgevoelens, zijn er opvallende verschillen. Mannen voelen zich vaker onveilig dan vrouwen door de aanwezigheid van bepaalde bevolkingsgroepen (groepen jongeren, drugsgebruikers en allochtonen). Vrouwen daarentegen geven vaker aan zich onveilig te voelen door de omgeving (slecht verlichte plaatsen, stille of afgelegen plekken) en door de media.

Onderverdeeld naar leeftijdscategorie valt op dat juist jongeren (jonger dan 36 jaar) zich in 2005 het vaakst onveilig voelen door de aanwezigheid van groepen jongeren, terwijl personen in de

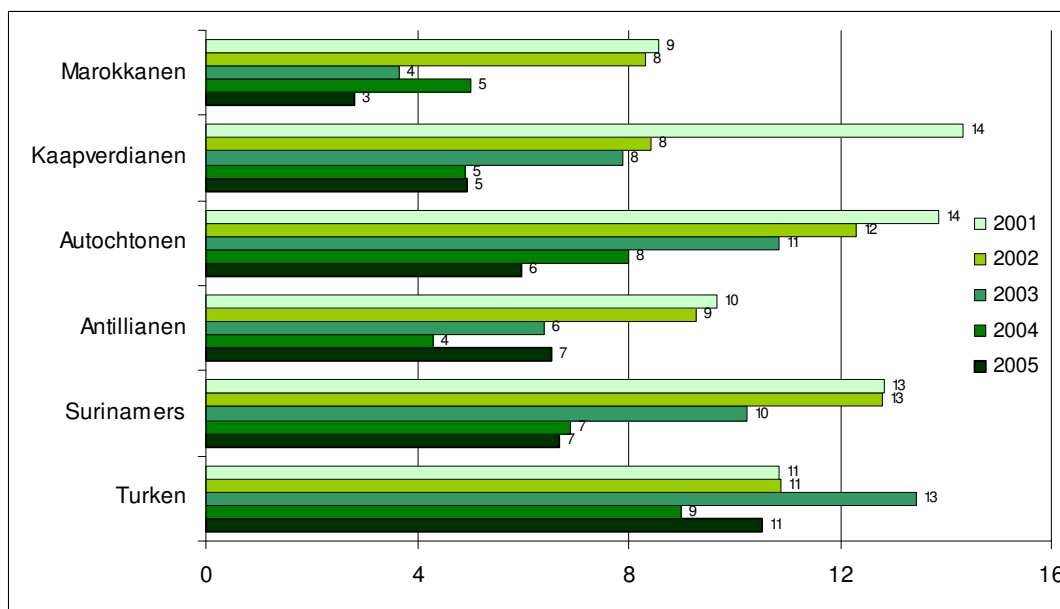
hoogste leeftijdscategorie zich het minst vaak onveilig voelen door de aanwezigheid van deze groepen. Ook voelen jongeren zich vaker dan ouderen onveilig door de aanwezigheid van zwerwers, drugsgebruikers en criminaliteit. Ouderen voelen zich vaker onveilig door de media, de aanwezigheid van allochtonen en normvervaging.

Wanneer tenslotte wordt gekeken naar de plaatsen waar mensen zich onveilig voelen, blijkt dat vrouwen en ouderen zich op alle plaatsen met name 's avonds onveilig voelen dan mannen en jongeren.

### Onveiligheidsgevoelens en etniciteit

In onderstaande figuur worden onveiligheidsgevoelens weergegeven, uitgesplitst naar etniciteit. Naast autochtone Nederlanders worden de 5 grootste etnische groeperingen in Rotterdam (Surinamers, Turken, Marokkanen, Antillianen en Kaapverdianen) genoemd.

**Figuur 44** Percentage inwoners dat aangeeft zich vaak in het algemeen onveilig te voelen, uitgesplitst naar etnische groepering (2001-2005)



Turken en Antillianen zijn zich in 2005 vaker onveilig gaan voelen dan in 2004. Met name Marokkanen en autochtone Nederlanders voelen zich juist minder vaak onveilig. Zowel in 2004 als in 2005 voelen Turken zich het vaakst onveilig, Marokkanen voelen zich het minst vaak onveilig.

Ook de redenen waarom men zich onveilig voelt, verschillen per etnische groepering. Autochtone Nederlanders voelen zich vaker onveilig dan allochtonen door slecht verlichte plekken, stille en afgelegen plekken, allochtonen en de aanwezigheid van groepen jongeren,. Turken vallen op doordat zij zich veel vaker dan de andere etnische groeperingen onveilig voelen door criminaliteit. Ook voelen zij zich vaker onveilig door de aanwezigheid van bepaalde personen, zoals drugsgebruikers, zwerwers en alcoholisten. Antillianen geven het vaakst aan zich onveilig te voelen door burens en door vernieling.

Er bestaan ook verschillen naar etniciteit in plaatsen waar men zich onveilig voelt. Turken voelen zich het vaakst onveilig 's avonds rondom uitgaansgelegenheden. Turken en Surinamers geven het vaakst aan zich 's avonds in hun eigen huis onveilig te voelen. Marokkanen geven het vaakst aan zich overdag in hun eigen straat onveilig te voelen, terwijl 's avonds Turken en Antillianen zich het vaakst onveilig voelen.

## 19.2 BUURTPROBLEMEN EN VERVELENDE VOORVALLEN

Buurtproblemen, vervelende voorvallen en gebeurtenissen waar mensen hinder van ondervinden, bepalen ook voor een deel het veiligheidsgevoel. De buurtproblemen die in de Veiligheidsindex zijn opgenomen laten we hier buiten beschouwing. Deze zijn in de voorgaande hoofdstukken uitvoerig behandeld.

### Buurtproblemen

Lawaai van omwonenden, geluidsoverlast door horecagelegenheden en verkeer en parkeeroverlast zijn problemen die in een aantal gebieden in Rotterdam veel voorkomen. In deze paragraaf wordt aangegeven hoe vaak deze problemen voorkomen, welke bevolkingsgroepen er met name last van hebben en of ontwikkelingen in de tijd zijn waar te nemen.

Het percentage Rotterdammers dat lawaai van omwonenden als een buurtprobleem ervaart, lag jaarlijks tussen de 10% en 11%. In 2004 is dit percentage echter afgenomen tot 9% en in 2005 tot 8%. Er bestaan vrij grote verschillen tussen de deelgemeenten. Zo ervaren bewoners van Overschie en Hillegersberg-Schiebroek lawaai van omwonenden veel minder als een probleem (respectievelijk 4% en 5%) dan inwoners van Delfshaven (12%) en Charlois (11%). Geluidsoverlast door horecagelegenheden en verkeer zijn problemen die, zoals valt te verwachten, voornamelijk in het Stadscentrum voorkomen. Maar ook in Overschie en Noord wordt geluidsoverlast door verkeer als een buurtprobleem ervaren. Parkeeroverlast wordt met name door bewoners van Kralingen-Crooswijk (35%) en Feijenoord (33%) als een buurtprobleem gezien. In Hoek van Holland en Pernis (beide 16%) komt parkeeroverlast volgens bewoners het minst vaak voor.

Tussen bevolkingsgroepen bestaan verschillen in de beleving van buurtproblemen. Mannen vinden agressief verkeersgedrag, parkeeroverlast, te hard rijden en geluidsoverlast door verkeer vaker een buurtprobleem dan vrouwen, terwijl vrouwen de schoon en heel-problematiek, tasjesroof en woninginbraak als groter buurtprobleem ervaren. Ouderen ervaren over het algemeen minder buurtproblemen dan jongeren, met uitzondering van bekladding, vernieling en tasjesroof. Ook zijn er verschillen tussen de etnische groeperingen. Turken geven van alle voorvallen het vaakst aan het als een buurtprobleem te ervaren. Dit is met name het geval voor vermogensdelicten en geluidsoverlast. Autochtonen ervaren tasjesroof, geweldsdelicten en bekladding vaker als een buurtprobleem dan de andere etnische groeperingen. Opvallend is nog wel dat alle etnische groeperingen aangeven hondenpoep op straat als vaak voorkomend buurtprobleem te ervaren.

Bewoners is niet alleen gevraagd naar of zij bepaalde problemen als buurtprobleem ervaren, ook is gevraagd wat zij als grootste buurtprobleem ervaren in hun eigen buurt. Overlast van groepen jongeren (9% van de bevolking) wordt door de meeste Rotterdammers genoemd als grootste buurtprobleem, gevolgd door hondenpoep op straat (7%) en parkeeroverlast (6%). Mannen geven vaker dan vrouwen verkeersgerelateerde problemen (bijvoorbeeld te hard rijden en parkeeroverlast) aan als grootste buurtprobleem. Vrouwen geven vaker schoon en heel aan als grootste buurtprobleem (bijvoorbeeld hondenpoep op straat, vervuiling op straat en vuil naast de container).

Uitgesplitst naar de verschillende leeftijdscategorieën is opvallend dat als grootste buurtprobleem bij alle groepen overlast van groepen jongeren genoemd wordt. Mensen onder de 60 jaar zien ook parkeeroverlast als een van de grootste buurtproblemen. Ook wanneer wordt uitgesplitst naar etnische groepering komt overlast van groepen jongeren bij alle groepen naar voren als grootste buurtprobleem.

Opvallend is echter dat bijna de helft (44%) van de Marokkanen aangeeft dat er geen grote buurtproblemen zijn, terwijl dit bij de andere etnische groeperingen tussen de 16% (autochtone Nederlanders en Turken) en 33% (Kaaipverdianen) ligt.

### Druggerelateerde problemen

De veiligheidsenquête vraagt behalve naar buurtproblemen ook naar vervelende voorvallen in de buurt. In onderstaande tabel is van 4 voorvallen weergegeven welk percentage van de bevolking een voorval als overlastgevend ervaart.

**Tabel 23** Percentage inwoners dat aangeeft dat bepaalde voorvallen altijd of vaak voorkomen in hun eigen buurt (2001-2005)

%	2001	2002	2003	2004	2005
gebruik van drugs op straat	15,2	15,7	13,1	12,5	12,9
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	12,2	12,4	11,4	10,2	10,9
handel in drugs op straat	12,5	13,0	11,0	10,1	10,4
straatprostitutie	2,0	2,3	1,6	1,4	1,1

**Bron:** Programmabureau Veilig

Van de inwoners van Rotterdam geeft 13% aan dat het gebruik van drugs op straat vaak in hun eigen buurt voorkomt. Dit percentage is ten opzichte van 2001 iets afgenomen (was 15%). Ook handel in drugs op straat, handel in drugs vanuit woningen, cafés en andere panden en straatprostitutie zijn voorvallen die volgens de inwoners van Rotterdam in 2005 minder voorkomen dan in 2001. Ten opzichte van 2004 is dit ongeveer stabiel gebleven.

In de 4 deelgemeenten waar drugsoverlast het meest vaak voorkomt, ziet dit beeld er als volgt uit.

**Tabel 24** Percentage inwoners dat aangeeft dat bepaalde voorvallen altijd of vaak voorkomen in hun eigen buurt in Delfshaven, Stadscentrum, Feijenoord en Charlois (2001-2005)

%	2001	2002	2003	2004	2005
<b>Delfshaven</b>					
gebruik van drugs op straat	35,1	32,1	24,3	21,4	17,9
handel in drugs op straat	31,2	29,4	21,1	17,3	15,3
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	26,0	24,6	20,9	16,4	14,1
straatprostitutie	11,3	11,4	8,0	6,5	3,9
<b>Stadscentrum</b>					
gebruik van drugs op straat	38,8	40,2	36,5	30,7	27,9
handel in drugs op straat	30,5	30,8	27,6	23,8	20,4
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	24,2	22,9	24,4	21,6	18,3
straatprostitutie	3,1	2,8	2,2	2,0	2,2
<b>Feijenoord</b>					
gebruik van drugs op straat	17,2	20,5	17,7	15,5	17,3
handel in drugs op straat	15,0	15,7	14,9	15,0	13,4
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	16,6	17,5	16,0	14,8	13,0
straatprostitutie	1,1	2,5	1,8	2,3	1,9
<b>Charlois</b>					
gebruik van drugs op straat	17,1	19,8	18,6	15,8	15,5
handel in drugs op straat	14,0	15,7	16,9	13,0	12,7
handel in drugs vanuit woningen, cafés of andere panden	16,8	16,5	18,1	12,9	13,3
straatprostitutie	1,1	1,7	1,2	1,3	1,0

**Bron:** Programmabureau Veilig

In het Stadscentrum komen deze druggerelateerde voorvallen het vaakst voor, gevolgd door Delfshaven. In vergelijking met 2004 is de overlast in deze twee deelgemeenten gedaald, maar in

Feijenoord en Charlois is het aandeel mensen dat aangeeft dat genoemde voorvallen altijd of vaak voorkomen in hun buurt, ongeveer stabiel gebleven.

Evenals voorgaande jaren ervaren vrouwen en ouderen minder vaak dan mannen en jongeren dat drugs en prostitutie gerelateerde voorvallen voorkomen in hun eigen buurt. Uitgesplitst naar etniciteit blijken Turken en Kaapverdianen vaker dan de andere etnische groeperingen aan te geven dat deze voorvallen vaak in hun buurt voorkomen.

### Hinder ondervinden van jongeren- en drugsgelateerde overlast

In de veiligheidsenquête wordt ook gevraagd of mensen hinder ondervinden van bepaalde voorvallen als samenscholingen, vechtpartijen en op straat hinderlijk aangesproken worden. Bij de buurtproblemen gaat het om een inschatting van inwoners over het voorkomen, terwijl het bij deze indicatoren gaat om het feitelijk hinder ondervinden. Onderstaande tabel geeft een overzicht van voorvallen waar mensen hinder van kunnen ondervinden.

**Tabel 25** Percentage inwoners dat altijd of vaak hinder ondervindt van bepaalde voorvallen (2001-2005)

%	2001	2002	2003	2004	2005
samenscholing van jongeren op straat	16,0	15,2	11,9	11,3	11,6
ruziemakende en schreeuwende jongeren op straat	8,9	8,6	7,1	6,3	7,7
heen- en weergeloop van drugsverslaafden in uw straat	6,6	7,4	6,5	5,4	5,1
samenscholing van jongeren rond coffeeshop of café	6,6	6,4	4,7	4,6	5,1
samenscholing van drugsverslaafden op straat	5,6	6,4	5,5	4,1	3,9
ruziemakende en schreeuwende drugsverslaafden op straat	4,3	4,7	3,9	3,2	3,5
overige overlast van panden waar harddrugs worden verkocht (dealpanden)	2,2	2,4	2,4	1,8	1,7
op straat hinderlijk worden aangesproken of aangeraakt door drugsversl. gebruikte spuiten	2,8	3,4	2,7	1,8	2,0
gebruikte spuiten	2,4	2,8	2,0	1,6	1,4

Bron: Programmabureau Veilig

Hinder van samenscholing van jongeren op straat komt over de jaren heen het meest voor in 2005 (12%), gevolgd door ruziemakende en schreeuwende jongeren op straat (8%). Over het algemeen zijn de percentages in 2005 gelijk aan 2004.

Mannen en vrouwen geven in gelijke mate aan hinder van bovenstaande voorvallen te ondervinden. Naarmate de respondenten jonger zijn, ondervinden zij meer hinder van genoemde voorvallen.

Ook tussen de verschillende etnische groeperingen zijn verschillen waar te nemen. Zo blijkt dat, met uitzondering van de Turken, alle groeperingen aangeven meer hinder te ondervinden van jongeren dan van drugsgelateerde overlast. Turken geven aan de meeste hinder te ondervinden van alle bovengenoemde vormen van overlast, gevolgd door Marokkanen en Kaapverdianen en daarna door Surinamers en Antillianen. Autochtone Nederlanders geven aan de minste hinder te ondervinden van genoemde voorvallen.

### 19.3 SLACHTOFFERSCHAP NAAR ETNICITEIT

In tabel 26 is weergegeven welk percentage van de Rotterdamse etnische groeperingen het slachtoffer is geworden van verschillende delicten in de eigen buurt.

**Tabel 26** Percentage inwoners dat in het afgelopen jaar slachtoffer is geworden van genoemd delict in de eigen buurt naar etniciteit (2005)

%	autochtone	Turken	Marokkanen	Antillianen	Surinamers	Kaapverdianen
Fietsendiefstal	7,4	6,7	9,1	7,0	8,3	8,0
Vernieling aan de auto	16,6	16,5	10,5	8,8	14,2	7,7
Poging tot inbraak	4,4	4,4	2,6	4,4	3,4	3,4
Woninginbraak	2,4	2,5	2,8	2,1	3,6	3,4
Diefstal uit de auto	5,5	9,9	5,4	5,2	7,5	2,8
Overige vernieling	6,6	1,6	0,9	5,7	3,2	1,5
Tasjesroof zonder geweld	1,4	1,8	0,6	1,0	1,8	1,2
Aanrijding met doorrijden	1,7	0,6	0,6	1,3	1,1	1,2
Aanrijding zonder doorrijden	3,1	2,5	1,8	0,5	1,8	1,2
Bedreiging met geweld	3,5	2,3	1,4	2,8	2,9	0,9
Tasjesroof met geweld	0,4	0,4	0,6	1,0	0,6	0,3
Mishandeling	0,5	0,8	0,6	0,8	0,9	0,0
Autodiefstal	0,7	1,2	0,5	0,8	1,2	0,0

Bron: Programmabureau Veilig

Autochtone Nederlanders, Turken en Surinamers geven het meest aan slachtoffer geworden te zijn van een delict; Kaapverdianen het minst vaak. Autochtone Nederlanders en Antillianen blijken het meest slachtoffer te worden van overige vernieling. Turken worden het meest slachtoffer van autodelicten, gevolgd door Surinamers en autochtone Nederlanders.

#### 19.4 BEKENDHEID BUURTAGENTEN

De veiligheidsenquête vraagt sinds 2003 ook of mensen wel eens gehoord hebben van het begrip buurtagent. Bij het overgrote deel (90%) van de Rotterdammers is dat het geval. Van de onderzochten vindt 63% dat de buurtagent een bijdrage levert aan het verbeteren van de veiligheid in de buurt.

Mannen geven vaker dan vrouwen aan dat ze hebben gehoord van de buurtagent. Wel geven mannen en vrouwen in gelijke mate aan dat de buurtagent een bijdrage levert aan de veiligheid. Personen ouder dan 36 jaar hebben vaker dan jongeren gehoord van buurtagenten. Hoe ouder de persoon, hoe belangrijker men de buurtagent vindt bij het verbeteren van de veiligheid in de buurt.

Opvallend zijn de verschillen tussen de etnische groeperingen wanneer wordt gekeken naar de bekendheid van de buurtagent. In onderstaande tabel staat het percentage inwoners dat wel eens gehoord heeft van buurtagenten naast het percentage inwoners dat vindt dat de buurtagent een bijdrage levert aan de veiligheid.

**Tabel 27** Percentage inwoners dat heeft gehoord van buurtagenten en percentage dat vindt dat de buurtagent een bijdrage levert aan de veiligheid in de eigen buurt (2005)

%	gehoord van buurtagenten	buurtagent levert bijdrage aan veiligheid
Autochtonen	94,3	63,0
Turken	73,9	58,2
Marokkanen	67,7	60,1
Antillianen	79,1	65,5
Surinamers	85,1	61,4
Kaapverdianen	75,2	69,4

Bron: Programmabureau Veilig

Autochtone Nederlanders zijn veruit het meest bekend met het verschijnsel buurtagent (95%). Marokkanen (67%) en Kaapverdianen (76%) hebben het minst vaak gehoord van buurtagenten. Van de mensen die wel eens hebben gehoord van buurtagenten, geven Kaapverdianen het meest en Turken het minst aan dat de buurtagent een bijdrage levert aan de verbetering van de veiligheid in hun buurt.

## 19.5 PREVENTIEF FOULLEREN

Preventief fouilleren is een instrument dat sinds een paar jaar wordt ingezet ter verbetering van de veiligheidssituatie. Dit is de eerste keer dat in de veiligheidsenquête aandacht besteed wordt aan dit onderwerp. Het blijkt dat 84% van de ondervraagden wel eens van preventief fouilleren heeft gehoord. Van deze mensen is 85% van mening dat dit middel een positieve bijdrage levert aan de veiligheid. Van de ondervraagden is 6% zelf wel eens preventief gefouilleerd en is driekwart daarvan tevreden over de manier waarop dat gebeurde.

Uitgesplitst naar geslacht hebben mannen vaker dan vrouwen gehoord van preventief fouilleren. Wel zijn ze in gelijke mate van mening dat preventief fouilleren een bijdrage levert aan de verbetering van de veiligheid.

Mensen tussen de 35 en 60 jaar hebben het meest vaak gehoord van preventief fouilleren. Hoe ouder de Rotterdammers zijn, hoe meer ze van mening zijn dat preventief fouilleren een bijdrage levert aan het verbeteren van de veiligheid. Jongeren blijken vaker dan ouderen in het afgelopen jaar preventief gefouilleerd te zijn; ze zijn hierover in mindere mate tevreden dan ouderen.

Turken hebben het minst vaak gehoord van preventief fouilleren en autochtone Nederlanders het meest vaak: minder dan de helft van de Turkse Rotterdammers geeft aan gehoord te hebben van preventief fouilleren, ten opzichte van 91% van de Autochtone Nederlanders in Rotterdam. Turken en Marokkanen zijn het minst van mening dat preventief fouilleren een bijdrage levert aan het verbeteren van de veiligheid, autochtone Nederlanders het meest vaak. In onderstaande tabel staat het percentage inwoners dat wel eens gehoord heeft van preventief fouilleren naast het percentage inwoners dat vindt dat preventief fouilleren een bijdrage levert aan de veiligheid.

**Tabel 28** Percentage inwoners dat heeft gehoord van preventief fouilleren en percentage dat vindt dat preventief fouilleren een bijdrage levert aan de veiligheid in hun buurt (2005)

%	gehoord van preventief fouilleren	preventief fouilleren levert bijdrage aan veiligheid
Autochtonen	91,3	88,0
Turken	41,6	68,1
Marokkanen	57,5	66,6
Antillianen	75,0	74,9
Surinamers	79,2	75,8
Kaapverdianen	65,7	73,1

**Bron:** Programmabureau Veilig



## Bijlage 1 Score Veiligheidsindex 2001-2005

Deelgemeente/ Wijk	Positionering 2005	2001	2002	2003	2004	2005
<b>Stadscentrum</b>	<b>probleem</b>	<b>2,1</b>	<b>2,3</b>	<b>3,0</b>	<b>3,6</b>	<b>4,1</b>
Oude Westen	onveilig	1,5	1,8	2,2	2,7	3,5
Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt	probleem	1,8	1,5	2,7	4,0	4,2
Stadsdriehoek/C.S. Kwartier	probleem	2,8	3,1	3,9	4,2	4,5
<b>Charlois</b>	<b>bedreigd</b>	<b>4,7</b>	<b>4,7</b>	<b>5,1</b>	<b>5,5</b>	<b>5,4</b>
Tarwewijk	probleem	3,6	3,5	3,5	4,8	4,5
Oud Charlois	probleem	5,0	5,4	5,0	5,1	4,6
Zuidplein	probleem	2,9	2,7	3,7	4,9	4,9
Pendrecht	probleem	4,0	3,9	4,3	4,8	4,9
Carnisse	bedreigd	5,0	4,4	5,6	5,9	5,8
Zuidwijk	aandacht	5,4	5,4	6,3	6,2	6,7
Heijplaat	veilig	7,5	8,2	7,6	8,5	7,5
Wielewaal	veilig	8,0	7,9	8,2	9,4	8,5
<b>Delfshaven</b>	<b>bedreigd</b>	<b>3,8</b>	<b>4,2</b>	<b>4,8</b>	<b>5,5</b>	<b>5,6</b>
Spangen	probleem	2,5	2,7	4,0	4,5	4,6
Nieuwe Westen	bedreigd	4,1	4,4	4,6	5,5	5,1
Middelland	bedreigd	3,7	3,7	4,2	5,0	5,2
Bospolder	bedreigd	3,8	4,5	4,9	5,3	5,7
Delfshaven	aandacht	3,9	4,6	5,5	5,6	6,2
Schiemon	aandacht	4,1	4,9	6,3	6,0	6,5
Tussendijken	aandacht	3,3	4,4	5,0	5,8	6,6
Oud /Nieuw Mathenesse/Witte Dorp	veilig	5,5	5,6	6,1	6,5	7,4
<b>Feijenoord</b>	<b>bedreigd</b>	<b>4,9</b>	<b>4,9</b>	<b>5,2</b>	<b>5,5</b>	<b>6,0</b>
Bloemhof	probleem	4,1	3,9	4,2	4,5	4,3
Afrikaanderwijk	bedreigd	4,4	4,1	4,6	4,6	5,4
Hillesluis	bedreigd	3,7	4,2	3,8	4,5	5,5
Feijenoord	aandacht	5,9	5,6	5,5	5,8	6,2
Vreewijk	aandacht	5,5	5,6	5,8	5,9	6,2
Katendrecht	aandacht	3,8	4,9	5,5	6,0	6,3
Kop van Zuid entrepot	veilig	5,9	5,9	6,8	7,6	8,1
Noordereiland	veilig	6,4	7,0	7,9	8,3	8,7
<b>Noord</b>	<b>aandacht</b>	<b>5,2</b>	<b>4,8</b>	<b>5,8</b>	<b>5,9</b>	<b>6,5</b>
Oude Noorden	bedreigd	3,8	3,0	4,1	4,0	5,2
Agniesebuurt	bedreigd	4,9	5,0	5,3	4,9	5,8
Bergpolder	aandacht	5,6	5,3	5,9	6,7	6,6
Provenierswijk	aandacht	5,1	5,5	6,6	7,0	7,0
Liskwartier	veilig	6,0	5,8	6,7	6,9	7,7
Blijdorp	veilig	7,0	6,9	7,9	7,7	8,0

Deelgemeente/ Wijk	Positionering 2005	2001	2002	2003	2004	2005
<b>Kralingen-Crooswijk</b>	<b>aandacht</b>	<b>5,0</b>	<b>5,2</b>	<b>5,4</b>	<b>6,1</b>	<b>6,6</b>
Nieuw Crooswijk	probleem	4,9	4,8	4,5	5,5	4,7
Oud Crooswijk	bedreigd	5,0	4,6	5,1	5,7	5,5
Kralingen West	aandacht	4,4	4,6	4,4	5,4	6,1
Rubroek	aandacht	4,3	5,1	5,4	5,8	6,5
Struisenburg	veilig	5,3	6,0	6,7	7,0	7,7
De Esch	veilig	6,7	6,6	7,4	7,9	8,2
Kralingen Oost/Kralingse Bos	veilig	5,9	6,5	6,9	7,4	8,8
<b>IJsselmonde</b>	<b>aandacht</b>	<b>6,2</b>	<b>6,2</b>	<b>6,6</b>	<b>7,1</b>	<b>6,9</b>
Beverwaard	aandacht	6,2	5,8	6,5	6,6	6,3
Lombardijen	aandacht	6,1	5,5	6,1	7,4	6,3
Groot IJsselmonde	aandacht	6,0	6,3	6,5	6,7	6,8
Oud IJsselmonde	veilig	8,2	8,4	8,8	9,2	10,0
<b>Hoogvliet</b>	<b>veilig</b>	<b>6,7</b>	<b>6,6</b>	<b>7,3</b>	<b>7,2</b>	<b>7,8</b>
Hoogvliet Noord	veilig	6,2	6,9	7,3	7,3	7,6
Hoogvliet Zuid	veilig	7,1	6,4	7,3	7,1	8,0
<b>Overschie</b>	<b>veilig</b>	<b>6,9</b>	<b>7,0</b>	<b>7,9</b>	<b>8,6</b>	<b>8,3</b>
Kleinpolder	veilig	6,4	6,5	7,1	7,9	7,8
Overschie e.o.	veilig	7,3	7,4	8,6	9,2	8,7
<b>Prins Alexander</b>	<b>veilig</b>	<b>7,7</b>	<b>7,5</b>	<b>8,2</b>	<b>8,4</b>	<b>8,8</b>
Oosterflank	veilig	7,0	6,4	7,3	8,0	8,1
Het Lage Land	veilig	8,3	7,8	8,5	8,5	8,5
Ommoord	veilig	7,5	7,3	7,9	8,3	8,6
Zevenkamp/Nesselande	veilig	6,9	6,9	7,5	7,5	8,7
Prinsenland	veilig	8,3	8,4	9,1	8,9	8,9
's Gravenland	veilig	8,6	8,7	9,6	9,9	10,0
Kralingseveer	veilig	9,3	9,6	9,8	10,0	10,0
<b>Hillegersberg-Schiebroek</b>	<b>veilig</b>	<b>7,7</b>	<b>7,9</b>	<b>8,3</b>	<b>8,8</b>	<b>9,1</b>
Schiebroek	veilig	7,0	7,0	7,2	8,2	7,9
Hillegersberg Zuid	veilig	7,6	8,0	8,3	8,3	9,3
Hillegersberg Noord	veilig	7,7	7,7	8,6	8,7	9,4
Molenlaankwartier	veilig	8,7	9,2	10,0	9,9	10,0
Terbregge	veilig	9,1	9,6	9,9	10,0	10,0
<b>Pernis</b>	<b>veilig</b>	<b>7,9</b>	<b>8,3</b>	<b>8,7</b>	<b>9,2</b>	<b>9,2</b>
<b>Hoek van Holland</b>	<b>veilig</b>	<b>8,4</b>	<b>8,8</b>	<b>9,5</b>	<b>9,6</b>	<b>10,0</b>
<b>Rotterdam</b>	<b>aandacht</b>	<b>5,6</b>	<b>5,6</b>	<b>6,2</b>	<b>6,6</b>	<b>6,9</b>

## **Bijlage 2 Methodologische verantwoording**

### **2.1 DE VEILIGHEIDSINDEX**

In deze bijlage gaan we nader in op de totstandkoming van de Veiligheidsindex en de opbouw ervan. De gemeente Rotterdam heeft in samenwerking met AEF deze Veiligheidsindex ontworpen. Hiermee wordt de voortgang van de veiligheidsaanpak continu gemeten en wordt nagegaan of Rotterdam met de aanpak op de goede weg is. De Veiligheidsindex geeft inzicht in de toestand van de stad. Het doel van de Veiligheidsindex is drieledig:

- ▶ Meten: het in kaart brengen van de veiligheidssituatie op een bepaald moment.
- ▶ Analyseren: het vergelijken van cijfers met voorgaande jaren.
- ▶ Sturen: het leveren van informatie waarmee – indien noodzakelijk – het beleid bijgesteld kan worden.

Het unieke van de Rotterdamse Veiligheidsindex is dat een groot aantal gegevens – zowel feitelijke gegevens als bewonersoordelen – bijeengebracht worden in één cijfer dat de veiligheidssituatie weergeeft. Cijfers over het aantal aangiften en meldingen, ervaren buurtproblemen, maar ook omgevingskenmerken als de economische waarde van woningen en verhuisbewegingen vormen tezamen de Veiligheidsindex.

De eerste Veiligheidsindex is in juni 2002 verschenen. In deze meting werd de veiligheidssituatie over 2001 beschreven en de ontwikkelingen van de veiligheid in de periode 1999 tot en met 2001.

### **2.2 BRONNEN**

In de index worden verschillende soorten gegevens met betrekking tot (on)veiligheid samengebracht. Het meten van veiligheid is niet eenvoudig. Het hanteren van bijvoorbeeld aangiften als indicator heeft als nadeel dat de aangiftebereidheid in sommige wijken zeer laag kan zijn. Het gebruik van registratiesystemen van bijvoorbeeld de politie als indicator geeft dus niet altijd een goed beeld. Anderzijds geldt dat het hanteren van alleen de bevolkingsenquête als indicator ook geen goed beeld geeft. De mening van mensen over veiligheid wordt namelijk sterk bepaald door incidenten en door de samenstelling van de bevolking. Om deze reden is de index samengesteld uit subjectieve gegevens, objectieve gegevens en contextgegevens.

#### **Subjectieve gegevens**

Subjectieve gegevens zijn gegevens die afkomstig zijn uit bevolkingsenquêtes. De vragen betreffen de eigen veiligheidsbeleving, wat men als ernstige problemen ervaart en of men zelf slachtoffer van een delict is geworden.

Om over de bevolking algemeen geldende uitspraken te kunnen doen, moet het bevolkingsonderzoek voldoende omvangrijk zijn en betrekking hebben op personen die op de relevant geachte kenmerken zoveel mogelijk overeenkomen met de totaalpopulatie waarover uitspraken worden gedaan. Daarvoor is een voldoende grote aselechte steekproef nodig die het mogelijk maakt om generaliserende uitspraken te doen. Dit betekent dat de ondervraagde Rotterdammers in de bevolkingsenquête een afspiegeling moeten vormen van de gehele Rotterdamse bevolking. Voor de Veiligheidsindex wordt daarom gebruik gemaakt van twee onafhankelijke onderzoeksbureaus. Onderzoeksbureau Intomart voert een keer per twee jaar de landelijke Politie-monitor Bevolking uit en in de tussenliggende jaren wordt de gemeente Rotterdam bevraagd. Met name de autochtone

bevolking wordt in deze bevolkingsenquête bereikt. Daarnaast wordt een deel van de enquêtes afgenomen door onderzoeksbureau Mediad. Dit bureau heeft zich uitsluitend gericht op de 5 grootste groepen allochtonen die in Rotterdam woonachtig zijn, namelijk Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen/Arubanen en Kaapverdianen.

Hoewel in beide enquêtes dezelfde vragen aan de orde komen die gebruikt worden voor de Veiligheidsindex, bestaan er enkele verschillen in de methodische aanpak van de onderzoeksbureaus. Hieronder gaan we er kort op in.

Het subjectieve deel van de Veiligheidsindex wordt voor een belangrijk deel gevuld met de antwoorden van de respondenten die in het kader van de Politie-monitor Bevolking zijn ondervraagd. Ten behoeve van de Politie-monitor Bevolking worden voornamelijk autochtone bewoners ondervraagd; ongeveer 10% van de respondenten is van allochtone herkomst. Dat is een forse ondervertegenwoordiging van de allochtone bevolking in Rotterdam. De steekproef voor deze bevolkingsenquête wordt primair getrokken uit het telefoonregister van KPN. Op deze wijze worden voornamelijk bewoners met een vaste telefoonaansluiting benaderd. Met name allochtone bevolkingsgroepen zijn echter veelal niet in het bezit van een vaste telefoonaansluiting en worden derhalve niet meegenomen in het onderzoek. Daarnaast worden de interviews alleen in het Nederlands afgenomen waardoor anderstaligen of mensen die de Nederlandse taal niet goed machtig zijn, niet aan de enquête kunnen meedoen. Deze steekproef is dus niet representatief voor de totale Rotterdamse bevolking. Om uitspraken te mogen generaliseren naar de gehele Rotterdamse populatie zijn aanvullende enquêtes uitgevoerd.

Extra aandacht wordt besteed aan een goede representatieve vertegenwoordiging van de 5 primaire allochtone bevolkingsgroepen in Rotterdam. Deze bevolkingsgroepen worden door het onderzoeksbureau Mediad benaderd. Voor het verkrijgen van een goede vertegenwoordiging uit deze bevolkingsgroepen is een steekproef uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) getrokken.<sup>48</sup> Om te voorkomen dat degenen die niet (goed) Nederlands spreken tot de non-responsgroep zouden horen, is er de mogelijkheid om de interviews (deels) in de eigen taal af te nemen. Daarnaast wordt de helft van de interviews telefonisch afgenomen en de andere helft face-to-face. Ook dit laatste zorgt voor een hogere respons onder deze lastig te benaderen groep.

Ondanks de genoemde verschillen in met name de steekproeftrekking zijn de uitkomsten van beide onderzoeken vergelijkbaar. Niet alleen sluiten de gebruikte vragenlijsten op elkaar aan, ook de werkwijze is nagenoeg gelijk. De onderzoeksgegevens uit de bevolkingsonderzoeken kunnen zonder problemen samengevoegd worden. Door beide enquêtes te combineren ontstaat derhalve een representatieve afspiegeling van de mening van de Rotterdamse inwoners over de veiligheid in hun stad waarover betrouwbare uitspraken gedaan kunnen worden.

Per wijk worden ongeveer 175 bewoners geënquêteerd, een representatief aantal voor sociologisch onderzoek. Deze 175 zijn verdeeld volgens de bevolkingssamenstelling in de wijk. Dit jaar zijn 13.500 Rotterdammers ondervraagd ten behoeve van de Veiligheidsindex. Voor steekproefonderzoek is het belangrijk dat de steekproef waarover uitspraken worden gedaan representatief is voor de populatie waarnaar wordt gegeneraliseerd. Doordat per wijk een even grote steekproef (ongeveer 175 respondenten) is genomen, wijkt deze af van de werkelijke verdeling van de bevolking van de deelgemeenten en Rotterdam. Om dit te corrigeren is een weging toegepast voor verschillen in feitelijk inwonertal en steekproefomvang. Om uitspraken op (deel)gemeentelijk niveau te kunnen doen, zijn weegfactoren berekend waardoor bewoners van wijken met relatief weinig inwoners (zoals Wielewaal, Heijplaat, Zuidplein) minder zwaar meetellen dan bewoners van wijken met relatief veel bewoners (zoals Ommoord, Hoogvliet Zuid, Groot IJsselmonde).

---

48 In de Gemeentelijke Basisadministratie worden de gegevens geregistreerd die benodigd zijn voor de bepaling van etniciteit. We hanteren de volgende drie geboortelandcriteria: het geboorteland van de persoon zelf en dat van beide ouders. Tot de Turkse bevolkingsgroep worden bijvoorbeeld al diegenen gerekend die in Turkije zijn geboren plus degenen van wie een van de ouders in Turkije is geboren. Op deze wijze wordt ook de tweede generatie in de steekproef meegenomen.

### Objectieve gegevens

In de Veiligheidsindex worden – naast de subjectieve gegevens – ook objectieve gegevens gebruikt. Deze gegevens bestaan uit registratiesystemen van de politie, brandweer, Roteb en andere instellingen, waarin incidenten, overtredingen en misdrijven worden geregistreerd. Het probleem van al deze systemen is, hoe goed ook van opzet en beheer, dat niet alle incidenten die feitelijk hebben plaatsgevonden er in terecht komen. Burgers die betrokken zijn geweest bij een incident maken hier lang niet altijd melding van. Elk registratiesysteem geeft dus maar een deel van de werkelijkheid weer.

### Contextgegevens

Tenslotte maken we gebruik van contextgegevens. Dit zijn fysieke, sociale of economische kenmerken van wijken. Daarbij moet gedacht worden aan de samenstelling van de bevolking, de economische waarde van de woningen en het percentage uitkeringsgerechtigden in een wijk. In de index zijn contextgegevens opgenomen die een rol spelen bij de sociale (on)veiligheid.

## 2.3 SIGNIFICANTIE

Wanneer een verschil tussen de scores van twee metingen als meer dan toevallig moet worden bestempeld, wordt dit significant genoemd. Het is interessant om de ontwikkelingen van de indexscores in de tijd te volgen en te kijken wanneer een ontwikkeling significant is. Gezien de aard van de indexscore, is hier geen standaardformule op los te laten. Bovendien hebben we te maken met zowel subjectieve als objectieve gegevens. De objectieve gegevens bestaan uit tellingen, waarbij een verschil van 1 al een verschil is. Bij subjectieve gegevens gaat het om meningen van een deel van de bewoners, waarbij een verschil van 1 niet als verschil aangemerkt mag worden. Hoe meer bewoners ondervraagd zijn, hoe kleiner het gemeten verschil hoeft te zijn om daadwerkelijk als verschil te worden beschouwd. Om in dit onderzoek iets te kunnen zeggen over significantie, is gekozen voor de standaarddeviatie. Het verschil tussen de indexscores van 2004 en 2005 moet in een wijk groter dan één standaarddeviatie zijn om als stijging of daling te worden aangemerkt. Is het verschil kleiner, dan is er sprake van een stabiele situatie.

Een standaarddeviatie is een maat voor de afwijking van alle waarnemingen (=scores) ten opzichte van het rekenkundig gemiddelde: hoe kleiner deze standaarddeviatie is, des te dichter liggen de verschillende waarden rondom het gemiddelde.

Kijkend naar de scores van de index kan de volgende vergelijking worden getrokken. Wanneer de verschillen tussen de indexscores van 2004 en 2005 voor de wijken sterk afwijkend zijn, is de standaarddeviatie groot. Verschillen de ontwikkelingen van de indexscores van de diverse wijken niet sterk, dan is de standaarddeviatie klein. Het verschil tussen de scores op de index voor een wijk hoeft dan minder groot te zijn om significant genoemd te worden. Wanneer de gemiddelde ontwikkeling van de indexscores sterk is (bijvoorbeeld 0,5), en een wijk laat een minder sterke ontwikkeling zien (bijvoorbeeld 0,3), zijn er dus veel wijken die sterker verbeteren dan deze wijk. Het is dan voor de hand liggend dat de ontwikkeling van deze wijk niet significant genoemd wordt. Is de gemiddelde ontwikkeling van de indexscores niet sterk (bijvoorbeeld 0,1), en laat een wijk eenzelfde ontwikkeling zien van 0,3, dan is de ontwikkeling van deze wijk beter dan de ontwikkeling van veel andere wijken. In deze situatie moet de ontwikkeling van deze wijk wel significant worden genoemd.

In deze meting van de Veiligheidsindex moet het verschil tussen de indexscore van 2005 ten opzichte van de score van 2004 op wijkniveau groter zijn dan 0,55 om significant genoemd te worden. Op deelgemeentelijk niveau is het aantal ondervraagde respondenten groter, waardoor ook de betrouwbaarheidsmarge groter wordt. Een verschil groter dan 0,35 kan worden gezien als een significante ontwikkeling. Op stedelijk niveau is het op basis van bovenstaande berekening niet mogelijk aan te geven wanneer een ontwikkeling significant is. Omdat het aantal ondervraagde respondenten op stedelijk niveau zeer hoog is (13.500), hoeft de ontwikkeling van de stedelijke

indexscore slechts beperkt te zijn om toch als een significante ontwikkeling te worden aangemerkt. De score mag lager zijn dan in de deelgemeente om stedelijk toch als significant te worden aangemerkt.

## 2.4 WINKELGEBIEDEN

Met name het centrum van de stad wordt bezocht door veel mensen die er niet woonachtig zijn, de zogenaamde passanten. Deze mensen kunnen net als de bewoners slachtoffer worden van een misdrijf en hiervan aangifte doen. Het aantal aangiften kan hiermee hoger uitvallen in wijken met veel passanten, waardoor de veiligheidsscore van de desbetreffende wijk negatief wordt beïnvloed. Daarom worden voor enkele wijken twee indexcijfers gepresenteerd. Allereerst het indexcijfer volgens de oorspronkelijke methode, waarin naast de enquêtegegevens de meldingen en aangiften van zowel bewoners als passanten zijn verwerkt. Daarnaast wordt ook een indexcijfer gepresenteerd dat behalve de enquêtegegevens en meldingen uitsluitend aangiften van bewoners bevat. Door deze twee indexcijfers (één cijfer inclusief de passanten en één cijfer exclusief de passanten) te vergelijken kan inzichtelijk gemaakt worden welke invloed de passanten hebben op de mate van onveiligheid in de wijk.

De wijken waarvoor dit gedaan wordt, zijn de centrumwijken Stadsdriehoek/C.S.Kwartier en Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt, Zuidplein (waar zich het gelijknamige winkelcentrum bevindt) en Oosterflank (waar het winkelcentrum Alexandrium gevestigd is).

## 2.5 WIJKEN

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft Nederlandse gemeenten opgedeeld in wijken en buurten. Voor de afbakening van buurten binnen woongebieden, zoals Rotterdam, is de aard van de bebouwing voor het CBS het belangrijkste onderscheidende criterium. Voor het samenstellen van buurtcijfers over verschillende onderwerpen houdt het CBS onder meer een administratief bestand bij waarin alle buurten in alle gemeenten gecodeerd zijn.

Volgens de CBS-indeling bestaat de gemeente Rotterdam uit 98 buurten. Deze buurten worden in deze rapportage over de Veiligheidsindex 'wijken' genoemd. Binnen deze wijken vallen ook haven- en industriegebieden en dunbevolkte gebieden zoals Blijdorpsepolder. Wanneer we die wijken buiten beschouwing laten blijven er 75 wijken over.

Om de wijken onderling en in de tijd vergelijkbaar te maken is het van belang een representatief aantal bewoners in een wijk te ondervragen. Om dit mogelijk te maken is ervoor gekozen om in de index alleen wijken mee te nemen die meer dan 1.000 inwoners hebben. Wijken met een lager aantal inwoners worden samengevoegd met een naastliggende wijk om zo een wijk te creëren die meer dan 1.000 inwoners heeft.

**Tabel 29** Samengevoegde wijken

Samengevoegde wijken	Nieuwe naam
Stadsdriehoek en CS Kwartier*	Stadsdriehoek/C.S. Kwartier
Cool, Nieuwe Werk* en Dijkzigt*	Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt
Oud Mathenesse, Nieuw Mathenesse* en Witte Dorp*	Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp
Overschie, Zestienhoven*, Schieveen*, Noord- Kethel* en Landzicht*	Overschie e.o.
Kralingen Oost en Kralingse Bos*	Kralingen Oost/Kralingse Bos
Zevenkamp en Nesselande	Zevenkamp/Nesselande
Strand en Duin*, Dorp en Rijnpoort*	Hoek van Holland

\* minder dan 1.000 inwoners

Deze aanpassing leidt uiteindelijk tot een index waarin 62 wijken worden vergeleken. Deze wijken vormen samen 11 deelgemeenten, een Wijkraad van Pernis en een Centrumraad.

## 2.6 OPBOUW VAN DE VEILIGHEIDSIINDEX

Ten behoeve van de opbouw van de index worden de gegevens allereerst onderverdeeld in een aantal elementen, die tezamen de waarde van de index bepalen. De elementen van de Veiligheidsindex wegen niet alle even zwaar mee. Er zijn twee soorten elementen:

- ▶ (directe) veiligheidselementen
- ▶ contextvariabelen

### (Directe) veiligheidselementen

De (directe) veiligheidselementen vormen de basis voor de index en geven een beeld van de feitelijke en beleefde (on)veiligheid. Deze elementen zijn gebaseerd op de objectieve en subjectieve gegevens. De elementen van de index zijn bepaald op basis van beleidsprioriteiten in de stad. Verder zijn er keuzes gemaakt in de delicten die zijn opgenomen. Zo zijn moordzaken niet meegenomen omdat ze gedurende slechts een korte periode invloed hebben op de veiligheidsbeleving van inwoners, zo blijkt uit analyses van de politie. Bovendien vinden ze in veel gevallen plaats in het criminele circuit. De beleidsprioriteit 'jeugd' komt niet in de Veiligheidsindex terug. De index is namelijk delictgeoriënteerd terwijl jeugd een dadergroep is. De analyses over de jeugdcriminaliteit in deelgemeenten en wijken die in het kader van de Jeugd en Veiligheidskaart worden gemaakt, komen hieraan tegemoet.

### Contextvariabelen

Contextvariabelen zijn elementen die niet direct betrekking hebben op feitelijke of beleefde onveiligheid, maar wel een zekere samenhang daarmee vertonen. Daarbij gaat het om bijvoorbeeld de samenstelling van de bevolking en sociale samenhang in de buurt, maar ook om economische welvaart en algemene tevredenheid met de eigen buurt.

De index wordt in drie stappen opgebouwd: in de eerste stap wordt per veiligheidselement een score vastgesteld. In de tweede stap worden de scores voor de contextvariabelen bepaald. In stap drie worden alle elementen gewogen en wordt de score van de index bepaald.

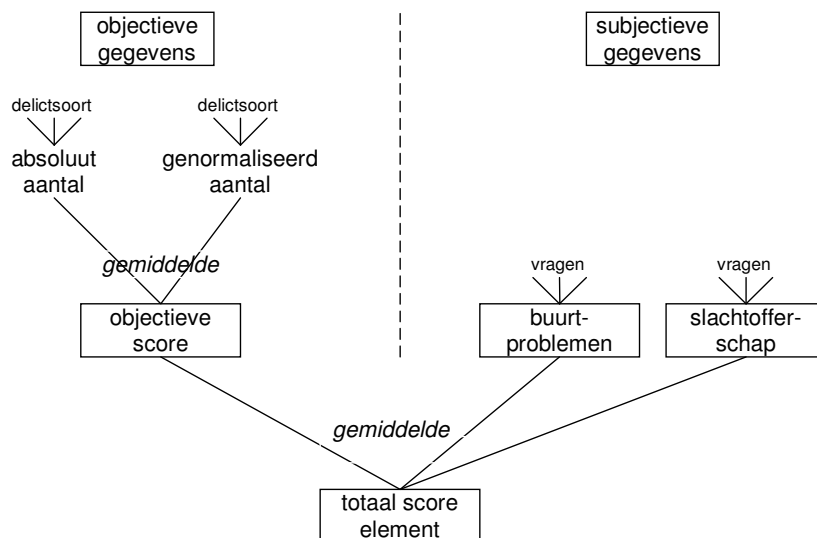
### Eerste stap: (directe) veiligheidselementen

In de opbouw van de Veiligheidsindex worden 8 directe veiligheidselementen onderscheiden, te weten:

- ▶ diefstal
- ▶ drugsoverlast
- ▶ geweld
- ▶ inbraken
- ▶ vandalisme
- ▶ overlast
- ▶ schoon en heel
- ▶ verkeer

Elke wijk van Rotterdam krijgt een score op ieder veiligheidselement. In figuur 45 is schematisch weergegeven hoe de score per wijk voor elk van de veiligheidselementen tot stand komt. De score is samengesteld uit een zogenaamde objectieve score en twee scores die afkomstig zijn uit de bevolkingsenquête: buurtproblemen en slachtofferschap.

Elk element is samengesteld uit één of meerdere delictsoorten. De delictsoorten zijn gebaseerd op de indelingen van het Informatiemodel Nederlandse Politie (INP). In tabel 30 op de volgende pagina wordt voor elk element aangegeven welke onderdelen uit de verschillende bronnen aan het element zijn toegekend.

**Figuur 45** Opbouw totaalscore per veiligheidselement**Tabel 30** Opbouw van de directe veiligheidselementen

Element	Registratiesystemen	Bevolkingsenquête
Diefstal	Aangiften	Buurtproblemen
	- Winkeldiefstal	- Diefstal uit auto
	- Zakkenrollerij	- Fietsendiefstal
	- Diefstal van motorvoertuigen	- Diefstal/vernietiging / beschadiging auto
	- Diefstal uit / vanaf motorvoertuigen	
	- Diefstal van fietsen (incl. brom- en snorfiets)	Slachtofferschap
	- Diefstal af / uit / van overige voertuigen	- Autodiefstal
	- Overige vermogensdelicten	- Fietsendiefstal
		- Diefstal uit auto
	Meldingen	- Diefstal vanaf / vernietiging aan auto
	n.v.t.	- Overige vermogensdelicten
Drugsoverlast	Aangiften	Buurtproblemen
	n.v.t.	- Drugsoverlast
	Meldingen	Slachtofferschap
	- Drugsoverlast	n.v.t.
Geweld	Aangiften	Buurtproblemen
	- Zedenmisdrijven	- Gewelddsmisdrijven
	- Openlijk geweld tegen personen	- Bedreiging
	- Straatroof	- Tasjesroof
	- Overval	
		Slachtofferschap
		- Bedreiging lichamelijk geweld
	- Mishandeling	
	- Diefstal van tas/portemonnee met geweld	
	- Diefstal van tas/portemonnee zonder geweld	

**Tabel 30** Opbouw van de directe veiligheidselementen (vervolg)

Element	Registratiesystemen	Bevolkingsenquête
Inbraken	Aangiften	Buurtproblemen
	- Diefstal / inbraak woningen - Diefstal/inbraak box, garage, schuur, tuin- huis - Diefstal / inbraak bedrijven en instellingen	- Inbraak in woningen  Slachtofferschap - Poging tot inbraak - Inbraak in woning
	Meldingen n.v.t.	
Vandalisme	Aangiften	Buurtproblemen
	n.v.t.	- Bekladding van muren en/of gebouwen - Vernieling telefooncellen, bus- of tramhok- jes
	Meldingen	Slachtofferschap
	- Vernieling - Kleine buitenbranden	- Beschadiging / vernieling anders dan auto
Overlast	Aangiften	Buurtproblemen
	n.v.t.	- Overlast van groepen jongeren - Dronken mensen op straat - Lastig gevallen worden op straat
	Meldingen	Slachtofferschap
	- Burengerucht (relatieproblemen) - Overige overlast	n.v.t.
Schoon en heel	Productnormering Gemeentewerken / Roteb	Buurtproblemen
	- Kengetal Schoon - Kengetal Heel	- Rommel op straat - Hondenpoep op straat - Vuil naast de container - Gat en verzakkingen in bestrating - Wildplassen - Vernield of kapot straatmeubilair
		Slachtofferschap
		n.v.t.
Verkeer	Aangiften	Buurtproblemen
	n.v.t.	- Agressief verkeersgedrag - Aanrijdingen
	Meldingen	Slachtofferschap
	- Verkeersongevallen	- Aanrijding met doorrijden - Aanrijding zonder doorrijden

## Uitwerking (fictief!) voorbeeld indexscore

**Tabel 31** Stap 1a Bepalen z-score' per wijk voor absolute aantallen aangiften zakkenrollerij (objectief)

Wijknaam	Aantal inwoners	Aantal aangiften 1999	Aantal aangiften 2005	z-score 2005	z-score' 2005
Wijk 1	2.000	15	14	0,45	0,22
Wijk 2	4.000	25	23	2,50	2,28
Wijk 3	5.000	10	12	-0,01	-0,24
Wijk 4	3.000	11	7	-1,16	-1,38
Wijk 5	4.000	14	10	-0,47	-0,70
Wijk 6	5.000	16	12	-0,01	-0,24
Wijk 7	2.000	8	12	-0,01	-0,24
Wijk 8	3.000	11	6	-1,38	-1,61
Wijk 9	5.000	8	11	-0,24	-0,47
Wijk 10	4.000	12	12	-0,01	0,24
Rekenkundig gemiddelde		13,14	12,05		
Standaard deviatie		4,76	4,37		
Genormaliseerd gemiddelde		2,76	2,53		
Verschuiving genorm. gem.			0,23-		

=  $\frac{\text{aangiften 2005 wijk 10} - \text{rekenkundig gemiddelde}}{\text{standaard deviatie}}$

= z-score 2005 wijk 10 – verschuiving genormaliseerd gemiddelde

**Tabel 32** Stap 1b Bepalen van z-score voor directe veiligheidselement 'diefstal' per wijk

Wijknaam	z-score' aangiften en meldingen absoluut	z-score' aangiften en meldingen genormaliseerd	z-score' buurtprobleem	z-score' slachtoffer-schap	z-score Diefstal
Wijk 1	-0,33	1,36	0,15	0,25	0,30
Wijk 2	1,53	0,75	1,28	0,80	1,07
Wijk 3	-0,74	-0,86	-0,07	-0,63	-0,50
Wijk 4	-1,04	-0,33	-1,55	-0,88	-1,04
Wijk 5	0,14	-0,08	-0,22	0,07	-0,04
Wijk 6	0,00	-0,52	0,02	0,04	-0,07
Wijk 7	0,00	1,71	0,80	0,90	0,85
Wijk 8	-1,98	-1,05	-1,22	-1,17	-1,30
Wijk 9	-0,95	-0,95	-0,70	-0,66	-0,77
Wijk 10	-0,19	-0,26	-0,33	-0,19	-0,25
	-0,33	-0,22	-0,20	-0,20	-0,22

=  $\frac{1}{2} * (\text{z-score' aang en meld absoluut} + \text{z-score' aang en meldingen genorm.}) + \text{z-score' buurtprobleem} + \text{z-score' slachtofferschap}$

### Objectieve score

De objectieve score is gebaseerd op de meldingen of aangiften van de delicten die betrekking hebben op het desbetreffende element.<sup>49</sup> Daarbij is onderscheid gemaakt tussen het absolute aantal meldingen of aangiften per wijk en het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften per wijk. Het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften is het absolute aantal gerelateerd aan een normatieve grootte, bijvoorbeeld aantal inwoners of adressen. Door onderscheid te maken tussen het absolute en het genormaliseerde aantal meldingen of aangiften wordt gecorrigeerd voor het verschil in omvang tussen de wijken.

### Subjectieve score

De subjectieve score is opgebouwd uit twee onderdelen: de mate waarin men aangeeft slachtoffer te zijn geweest van delicten die betrekking hebben op het desbetreffende element en de mate waarin het element een probleem in de eigen buurt wordt gevonden.

Voor elk van de twee onderdelen, buurtproblemen en slachtofferschap, zijn uit de bevolkings-enquêtes één of meerdere vragen geselecteerd die van toepassing zijn op het betreffende veiligheidselement.<sup>50</sup>

Om de objectieve en subjectieve gegevens met elkaar te kunnen vergelijken, worden deze gegevens gestandaardiseerd. Door middel van standaardisering kunnen verdelingen van verschillende variabelen met elkaar worden vergeleken. Voor iedere waarneming wordt de z-score berekend, door van die waarde het rekenkundig gemiddelde af te trekken en dit verschil te delen door de standaarddeviatie van die variabele. Aan de hand van deze z-score is het mogelijk om een vergelijking te maken tussen de verschillende gegevens en gegevens samen te nemen. Om de z-scores in de verschillende jaren vergelijkbaar te maken, wordt een aangepaste z-score per item berekend met als basisjaar 1999 (z-score').

#### *Samenvattend:*

*Voor iedere wijk wordt de afwijking ten opzichte van het rekenkundige gemiddelde berekend (z-score). Vervolgens wordt deze gecorrigeerd voor de gestandaardiseerde ontwikkeling van het rekenkundige gemiddelde (effect-size) ten opzichte van het basisjaar 1999. Aldus ontstaat voor iedere wijk op ieder gegeven de z-score'.*

De *objectieve z-score'* is het gemiddelde van de z-scores' die een wijk heeft gekregen op basis van de absolute aantallen en de z-score' die de wijk heeft gekregen op basis van de genormaliseerde aantallen.

De *z-score' voor buurtproblemen* per wijk is het gemiddelde van de z-scores' van de geselecteerde vragen. De *z-score' voor slachtofferschap* per wijk is het gemiddelde van de z-scores' van de geselecteerde vragen.

### Totaalscore

De totaalscore per veiligheidselement is het gemiddelde van de objectieve z-score' en de z-score' voor buurtproblemen en de z-score' voor slachtofferschap. Elk van de drie weegt even zwaar. Doordat twee van de drie onderdelen afkomstig zijn uit bevolkings-enquêtes, speelt bij de totstandkoming van de ranglijst per veiligheidselement de mening van de bevolking de grootste rol.

<sup>49</sup> Afhankelijk van het element is gekozen voor meldingen of aangiften.

<sup>50</sup> Voor slachtofferschap van autodiefstal, diefstal uit auto, vernieling aan/diefstal vanaf auto en fietsdiefstal wordt een percentage berekend van het aantal keer slachtofferschap ten opzichte van het aantal auto's of fietsen in de buurt. Al deze gegevens zijn verkregen uit de bevolkings-enquêtes waarin gevraagd is naar het slachtofferschap en het bezit van het aantal auto's en fietsen. Bij respondenten die aangeven vaker dan 10 keer slachtoffer te zijn geweest, wordt in de berekening van het percentage slachtofferschap dit aantal op 10 gehouden. De reden hiervoor is dat deze uitschieters het percentage te veel vervuilen om een goed beeld te krijgen van een buurt.

Op deze wijze wordt per veiligheidselement een z-score berekend die aangeeft wat de veiligheidssituatie is.

**Tabel 33** Stap 2 Bepalen van z-score voor omgevingskenmerk 'economische welvaart'

Wijknaam	z-score' % uitkeringen	z-score' economische waarde woningen	z-score economische welvaart
Wijk 1	-0,21	0,49	0,14
Wijk 2	1,28	1,46	1,37
Wijk 3	0,36	-0,29	0,04
Wijk 4	0,72	0,30	0,51
Wijk 5	1,27	0,85	1,06
Wijk 6	0,59	1,06	0,83
Wijk 7	-1,18	-1,33	-1,25
Wijk 8	-0,97	-0,98	-0,98
Wijk 9	-1,67	-1,68	-1,68
Wijk 10	-0,77	-0,24	-0,50

$$= \frac{\text{Z-SCORE}^1 \% \text{ uitkeringen} + \text{Z-SCORE}^1 \text{ econ.waarde woningen}}{2}$$

**Tabel 34** Stap 3 Bepalen van totale z-score voor 1 wijk, 2005

Element	z-score element 2005	Gewicht
Diefstal	-0,55	2,0
Drugsoverlast	-0,74	1,75
Geweld	-0,55	2,0
Inbraken	0,43	1,0
Vandalisme	0,41	1,0
Overlast	-0,25	1,75
Schoon en heel	0,25	1,5
Verkeer	-0,93	1,0
Sociale samenhang en samenstelling bevolking	0,34	1,0
Bebouwing	0,14	1,0
Economische welvaart	-1,00	1,0
Tevredenheid met de buurt	-1,24	1,25
Totale z-score wijk		-0,35 <sup>51</sup>

### Tweede stap: Omgevingskenmerken

In de tweede stap worden de omgevingskenmerken toegevoegd. Tal van onderzoeken wijzen uit dat omgevingskenmerken op de achtergrond een belangrijke rol spelen bij veiligheid. Uit de veelheid van het beschikbare materiaal is uiteindelijk in de index verwerkt: woonduur, vertrek uit buurt, en etniciteit (indicatoren voor sociale stabiliteit), percentage huurwoningen en percentage portiek- en galerijwoningen (bebouwing), percentage uitkeringsgerechtigden van gemeentelijke instanties en economische waarde van woningen (sociaal-economische indicator).

Daarnaast wordt gebruik gemaakt van de indicator tevredenheid met de eigen buurt.

<sup>51</sup> Nota Bene: door de opbouw van de index komt een lagere z-score overeen met een veiligere buurt. In het schalen van de z-score naar een indexscore wordt dit gecorrigeerd.

Ook voor de omgevingskenmerken is voor elke wijk een score per variabele bepaald analoog aan de wijze zoals beschreven in stap één.

### Derde stap: Weging en bepalen score

Na het uitvoeren van de eerste twee stappen is er per wijk:

- ▶ een z-score<sup>1</sup> voor ieder van de directe veiligheidselementen
- ▶ een z-score<sup>1</sup> voor ieder van de omgevingskenmerken.

Per wijk wordt de score op de Veiligheidsindex bepaald aan de hand van deze scores. Niet elk van de elementen is echter even bepalend voor het meten van veiligheid. Bij de weging is daarom in hoge mate gelet op de samenhang van de verschillende elementen met de algemene onveiligheidsgevoelens uit de bevolkingsenquêtes. Door middel van een correlatieanalyse is vastgesteld wat de invloed is van de delicten binnen een element op het veiligheidsgevoel. De elementen die veel invloed hebben op het veiligheidsgevoel in de buurt wegen zwaarder dan de elementen die minder invloed hebben. In de index hebben de elementen een wegingsfactor meegekregen zoals weergegeven is in tabel 35.

**Tabel 35** Stap 3 Bepalen van totale z-score voor 1 wijk

Elementen	Wegingsfactoren
<i>Directe veiligheidselementen</i>	
Diefstal	2,00
Drugsoverlast	1,75
Geweld	2,00
Inbraken	1,00
Vandalisme	1,00
Schoon en heel	1,50
Verkeer	1,00
Overige overlast	1,75
<i>Omgevingskenmerken</i>	
Sociale samenhang en samenstelling bevolking	1,00
Bebouwing	1,00
Economische welvaart	1,00
<i>Tevredenheid met de eigen buurt</i>	1,25

De verschillende elementen en contextvariabelen worden samengevoegd tot één z-totaal-score per wijk. Vervolgens wordt deze z-totaal-score geschaald tot een indexscore. Uitgangspunt hierbij is dat de indexscore tussen 1 en 10 ligt (waarbij 10 goed is en 1 slecht). Verder geldt dat de score van 1999, als ijkjaar, een indexscore voor Rotterdam van 5,5 moet hebben.

Tot slot worden de wijken ingedeeld in categorieën: onveilig, probleem, bedreigd, aandacht en (redelijk) veilig volgens de onderstaande criteria:

**Tabel 36** Categorie indeling Veiligheidsindex

Categorie	Bandbreedte index
Onveilige wijk	< 3,9
Probleemwijk	van 3,9 tot 5,0
Bedreigde wijk	van 5,0 tot 6,0
Aandachtswijk	van 6,0 tot 7,1
(Redelijk) veilige wijk	≥ 7,1

De eerste categorie (onveilig) en de laatste categorie (veilig) zijn uitloopcategorieën en omspannen dus een grotere bandbreedte. De score voor de deelgemeenten en voor de stad is het gewogen gemiddelde van de indexscores van de afzonderlijke wijken. Er is gewogen naar het aantal inwoners per wijk.

## **2.7 DOEL/BRUIKBAARHEID VAN DE VEILIGHEIDSINDEX**

Met de Veiligheidsindex wordt de huidige stand van zaken beschreven op het gebied van de Rotterdamse veiligheid evenals de ontwikkelingen in de tijd. Op basis van de uitkomsten kan worden vastgesteld in hoeverre de gestelde doelen worden gehaald. Leidt de huidige koers naar het gestelde doel? De Veiligheidsindex biedt bovendien handvatten voor het bestuur waarmee het Rotterdamse beleid, indien noodzakelijk, kan worden bijgesteld.

In deze rapportage worden niet alleen de resultaten van de Veiligheidsindex gepresenteerd, ook wordt een aantal stedelijke en deelgemeentelijke maatregelen nader bekeken om zodoende de cijfermatige ontwikkelingen in een bredere en beleidsmatige context te plaatsen. Daarnaast worden in een later stadium wijkanalyses uitgebracht. Deze kunnen onder meer worden gebruikt voor het beoordelen van de effectiviteit van de ingezette maatregelen.

## Bijlage 3 Methodiek Veilig Ondernemen

De gegevens met betrekking tot het hoofdstuk Veilig Ondernemen, zijn afkomstig uit de stedelijke monitor. Daarnaast zijn gegevens gebruikt uit de reeds langer lopende pilots. Voor een beeld over de gehele stad zijn gegevens beschikbaar van iets meer dan 5.700 ondernemers, verdeeld over de verschillende deelgemeenten en branches. Het onderzoek is door het Programmabureau Veilig uitbesteed aan het onderzoeksbureau BOOM uit Rotterdam. Het veldwerk is verricht door bureau Mediad uit Rotterdam.

Om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen zijn de representativiteit en betrouwbaarheid van de gegevens van groot belang. In verband hiermee heeft een netto respons van 72% plaatsgevonden. Om deze respons te behalen, heeft een combinatie van schriftelijk en telefonisch onderzoek plaatsgevonden. De vragenlijst komt in grote lijnen overeen met de vorig jaar gehouden stedelijke monitor. Essentieel bij de vragen is dat deze betrekking hebben op de ondernemers en de veiligheid op en rondom een concrete vestiging. Voor een onderneming met meerdere vestigingen in de gemeente Rotterdam geldt dus dat de antwoorden betrekking (moeten) hebben op de vestiging die door de steekproef is aangewezen.

Allereerst hebben de ondernemers de vragenlijst toegestuurd gekregen met het verzoek deze binnen twee weken ingevuld te retourneren. Na deze termijn bleek zo'n 20% van de lijsten ingevuld teruggestuurd te zijn. Vervolgens zijn de ondernemers die tot de non-respons behoorden telefonisch benaderd en nog een groep die tot de telefonische steekproef behoorden.

De verdeling van de respondenten op de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd en etnische herkomst komt in grote mate overeen met de werkelijke verdeling. In principe zijn per wijk 75 ondernemers ondervraagd. In tabel 37 staat aangegeven hoeveel ondernemers per gebied zijn ondervraagd. De bedrijventerreinen Spaanse Polder en Rotterdam Noordwest zijn apart meegenomen in het onderzoek.

**Tabel 37** Aantal respondenten per gebied

Deelgemeente	aantal respondenten
Stadscentrum	383
Delfshaven	673
Overschie	178
Noord	470
Hillegersberg-Schiebroek	383
Kralingen-Crooswijk	628
Feijenoord	704
IJsselmonde	307
Pernis	66
Prins Alexander	675
Charlois	535
Hoogvliet	156
Hoek van Holland	119
Spaanse Polder	224
Rotterdam Noordwest	229
<b>Rotterdam</b>	<b>5.730</b>

Er zijn veel gebieden waar het Ontwikkelingsbedrijf Rotterdam (OBR), de stadsmarinier of winkeliersverenigingen bezig zijn met Veilig Ondernemen en waar ook onderzoeken gehouden zijn. De onderzoeken zijn gehouden onder ondernemers en passanten. In dit hoofdstuk is ervoor gekozen de 6 pilotgebieden mee te nemen en daarnaast nog 1 mariniersgebied. Concreet gaat het om de volgende pilotgebieden:

- ▶ Noorderboulevard (Noord),
- ▶ winkelgebied Charlois (Charlois),
- ▶ winkelstraten Kralingen (Kralingen-Crooswijk),
- ▶ winkelcentrum Alexandrium (Prins Alexander),
- ▶ bedrijventerreinen Noordwest, Hoog Zestienhoven en Overschie (Overschie) en
- ▶ bedrijventerreinen De Haak en De Kulk (Hoek van Holland).

Het mariniersgebied dat in dit hoofdstuk meegenomen wordt, is:

- ▶ Boulevard Zuid (Feijenoord),

## Bijlage 4 Definitielijst

### **Allochtonen:**

Personen waarvoor geldt dat zij zelf buiten Nederland zijn geboren, of waarvan ten minste één ouder buiten Nederland is geboren, met uitzondering van personen die in het buitenland zijn geboren met twee in Nederland geboren ouders.

### **Autochtonen:**

Autochtonen zijn personen die zelf in Nederland zijn geboren evenals beide ouders, plus personen die in het buitenland geboren zijn met twee in Nederland geboren ouders.

### **CBS-wijk en -buurt:**

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft elke stad in Nederland geografisch ingedeeld in CBS-wijken en CBS-buurtten. Veel gemeenten sluiten in hun statistieken aan op deze indelingen.

### **Diefstal:**

Objectief: Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen, Diefstal van motorvoertuigen, Diefstal van brom-, snor-, fietsen, Zakkenrollerij, Diefstal af/uit/van overige voertuigen, Overige vermogensdelicten, Winkeldiefstal.

Subjectief: Fietsendiefstal, Autodiefstal, Diefstal uit motorvoertuigen, Vernielingen aan of diefstal vanaf de auto (spiegels, antennes, wieldoppen e.d.), Overige diefstal.

### **Drugsoverlast:**

Objectief: Drugsoverlast.

Subjectief: Drugs- en/of drankoverlast.

### **Etnische minderheden:**

Surinamers, Antillianen/Arubanen, Kaapverdianen, Turken, Marokkanen en Noord-mediterranen die volgens de definitie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vallen onder de werking van het landelijke Integratiebeleid.

### **Gemiddelde adresbezetting:**

Het aantal inwoners gedeeld door het aantal woningen.

### **Genormaliseerd:**

Vergelijkingscijfer per 1.000 inwoners, adressen, bedrijfsvestigingen of vestigingen van detailhandel.

### **Gewelddelicten:**

Objectief: Straatroof, Zedenmisdrijven, Openlijk geweld tegen personen, Overvallen, Bedreiging en mishandeling.

Subjectief: Mishandeling, Bedreiging, Tasjesroof zonder geweld, Tasjesroof met geweld, Gewelddelicten.

### **Handhavingsarrangement:**

In een handhavingsarrangement worden afspraken neergelegd die gemaakt zijn door de bij toezicht en handhaving betrokken organisaties zoals de politie en het Openbaar Ministerie.

### **Inbraken:**

Objectief: Woninginbraak, Inbraak in garages, schuren en tuinhuisen, Inbraak in bedrijven en instellingen.

Subjectief: Woninginbraak, Poging tot woninginbraak.

**Interventieteam:**

Een interventieteam bestaat uit medewerkers van verschillende gemeentelijke diensten en politie en heeft als doel op te treden tegen misstanden op de woningmarkt en doorgeleiden van hulpvragen naar een professioneel zorgnetwerk.

**Overige overlast (meldingen):**

Aantal meldingen van overlast van zwervers, vuurwerk en dergelijke.

**Overlast:**

Objectief: Burengerucht en Overlast in het algemeen.

Subjectief: Overlast door jongeren, Dronken personen, Lastig gevallen worden op straat.

**Politiemonitor:**

Landelijk onderzoek op politiedistrictsniveau naar slachtofferschap van criminaliteit en veiligheidsbeleving onder burgers.

**Schoon en heel**

Subjectief: Vervuiling op straat, Hondenpoep op straat, Vuil naast de container, Wildplassen, Gaten of verzakkingen in het wegdek, Vernield straatmeubilair.

**Slachtofferschap:**

Percentage van de bevolking dat zegt het afgelopen jaar één of meerdere keren slachtoffer te zijn geweest.

**Toezichtsmodel:**

Een toezichtsmodel bestaat uit de afspraken die gemaakt zijn tussen diverse partijen zoals politie en Stadstoezicht ten aanzien van de handhaving. Het gaat hierbij om het toezicht en de controle op de naleving van wettelijke voorschriften en regelgeving die zo nodig afdwingbaar zijn met sancties.

**Vandalisme:**

Objectief: Vernieling, Meldingen van kleine buitenbranden.

Subjectief: Beschadiging muren en/of gebouwen, Vernieling (bijvoorbeeld van bus- of tramhokjes of telefooncellen), Overige beschadiging of vernieling.

**Verkeer:**

Objectief: Verkeersongevallen.

Subjectief: Aanrijdingen, Agressief verkeersgedrag en (doorrijden na een) aanrijding.

**Woningen:**

Het totaal voor bewoning geschikte woningen, dat zijn dus zowel de bewoonde als de onbewoonde woningen.

**Zomeraanpak:**

Het beteugelen van extra drugsoverlast in de zomer, preventief fouilleren en de persoonsgerichte aanpak van drugsverslaafden, criminele en overlastgevende jongeren.